Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2026–2030

Valtuusto 10.11.2025

TUUSULA TALOUSARVIO 2026

TUNNUSLUKUJA

Asukasmäärä 42 613 (Tuusulan väestösuunnite, väkiluku 31.12.2026)	**Nettokulut €/asukas 2 801***	**Oppimisen ja varhaiskasvatuksen menot 112,2 milj. euroa***

sis. kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen luvut

*ennuste 31.12.2026 tilanteesta

TULOT

Verotulot **116,4 milj. euroa (2,2 %)**	**Valtionosuudet** **31,3 milj. euroa (1,0 %)**	**Käyttöomaisuuden myynti-voitot** **10,5 milj. euroa (-14,0 %)**

MENOT

Toimintamenot **200,3 milj. euroa (2,1 %)**	**Oppimisen ja varhaiskasva-tuksen menot** **112,2 milj. euroa (3,6 %)**	**Vesihuoltoliikelaitos** **5,7 milj. euroa (3,6 %)**

INVESTOINNIT & RAHOITUK-SET

Investoinnit **52,7 milj. euroa**	**Lainakanta** **326,4 milj. euroa**	**Lainakanta** **7 660 euroa /asukas**

MUUT TUNNUSLUVUT

Tilikauden alijäämä **12 000 euroa**	**Vuosikate/poistot** **97,4 %**	**Veroprosentti** **7,30 %**

sis. kunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen luvut

Pormestarin esipuhe

Kohti kestävämpää talouspohjaa

Vuosi 2025 on haastanut kuntien taloutta enemmän kuin vuosi sitten osattiin ennustaa. Talouskasvun hidastuminen ja työttömien määrän kasvu ovat heijastuneet myös Tuusulaan, ja tämä on näkynyt erityisesti verotulokertymien ennakoitua pienempinä toteumina. Vuoden alusta myös Työvoimapalveluiden siirtyminen kuntien järjestysvastuulle vuoden 2025 alusta on haastanut kuntien taloutta ennakoitua enemmän.

Tulevinakin vuosina - orastavasta kasvusuhdanteesta huolimatta - tilanne on haastava. Valtionosuusjärjestelmää ollaan uudistamassa ja tulevien vuosien kertymissä on epävarmuutta. Meidän tulee varmistaa, että talouspohja kestää vakaana heikompienkin suhdanteiden vallitessa. Tämän vuoksi käyttötaloutta on pyrittävä tasapainottamaan määrätietoisesti pidemmälläkin aikavälillä. Investointitarpeet ja niistä johtuva velkamäärän kasvu lisäävät omalta osaltaan tätä vakauttamistarvetta. Tuusula kuuluu edelleen Suomen elinvoimaisimpien kuntien joukkoon. Muuttovoitto sekä yritysvetovoimaisuus ovat niitä myönteisiä tekijöitä, joiden varaan meillä on mahdollisuus rakentaa kasvua ja kestävää taloutta.

Olemme tällä vuosikymmenellä määrätietoisesti edistäneet tärkeitä investointeja, jotka parantavat kuntalaisten palveluita. Tammikuussa valmistui Urheilukeskukseen monitoimiareena, joka parantaa entisestään ympärivuotisia mahdollisuuksia harrastaa monipuolisesti. Uimahallin kuluneen vuoden aikana alkanut peruskorjaus valmistuu vuoden 2026 alkupuoliskolla. Rykmentinpuiston uusi koulu ja päiväkoti sekä Riihikallion uusi koulurakennus otettiin käyttöön elokuussa. Ensi vuoden ajan pidämme mittavien uudisrakennushankkeiden osalta taukoa, kunnes Lahelan koulun, päiväkodin ja nuorisotilan rakentaminen alkaa vuoden 2027 aikana.

Ulkopuolisten kiinteistösijoittajien hankkeina kuntaan rakentuu ensi vuoden aikana Liike- ja palvelukeskus Särmä, joka parantaa Hyrylän kaupallisia palveluita merkittävästi ja keskittää kunnan palvelut samaan paikkaan. Hyvinvointialueen kanssa suunnittelemme yhteistyössä uutta Sote-keskusta, jonka on määrä valmistua vuonna 2028. Saman vuoden loppuun mennessä pitäisi valmistua myös Jokelaan lisäraide, jota Väylävirasto edistää.

Työpaikka-alueiden tonttitarjontaa edistetään aktiivisesti eri puolilla Tuusulaa. Lentokentän pohjoispuolelle sijoittuvan Focus-alueen kehittyminen tulee olemaan kunnan talouden kannalta merkittävä ja sitä meidän tulee määrätietoisesti edistää. Muitakin mielenkiintoisia hankkeita on vireillä eri puolilla Tuusulaa, joten yrityspuolen vetovoimaisuus näyttää meillä hyvältä myös jatkossa.
Tuusulan uusi kuntastrategia on juuri valmistumassa. Sen perustana on tavoite elinvoimaisesta, veto- ja pitovoimaisesta Tuusulasta, jossa asukkaat voivat hyvin ja palveluiden taso koetaan hyväksi. Pyrimme määrätietoisesti tuota tavoitetta kohti - samalla kestävästä ja pitkäjänteisestä talouden vahvistamisesta huolehtien.

Janne Mellin
Pormestari

Sisällysluettelo

TUUSULA TALOUSARVIO 2026 ... 2
Pormestarin esipuhe ... 4
Sisällysluettelo ... 5
1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT ... 8
1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023-2026 ... 9
1.1.1 Visio ... 10
1.1.2 Kulmakivet ... 10
1.1.3 Arvot ... 11
1.1.4 Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit ... 11
1.1.5 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2026 vuositavoitteet ... 12
1.1.6 Strategiaa toteuttavat ohjelmat ... 16
1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ ... 19
1.2.1 Tuusulan väestösuunnite 2024–2048 ... 20
1.2.2 Asuminen ... 24
1.2.3 Elinkeinot ja työllisyys ... 26
1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT ... 29
1.3.1 Yleinen taloustilanne ... 30
1.3.2 Kuntatalous ... 32
1.3.3 Tuusulan kunnan talous ... 34
1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET ... 37
1.4.1 Verotulot ... 38
1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät ... 38
1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys ... 39
1.4.4 Valtionosuudet ... 40
1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut ... 41
1.4.6 Investoinnit ... 42
1.4.7 Rahoitus- ja lainat ... 43
1.5. HENKILÖSTÖ ... 45
1.6. HANKINNAT ... 50
1.7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA ... 51
1.7.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ... 52
1.7.2 Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset ... 52
1.7.3 Riskienhallinnan tavoitteet ... 52
1.7.4 Kuntaan kohdistuvat riskit ... 52
1.7.5 Riskit ja riskienhallintasuunnitelma vuodelle 2026 ... 53
1.7.6 Taloudelliset riskit ... 54
1.7.7 Strategiset riskit ... 54

1.7.8 Toiminnalliset riskit ... 56
1.7.9 Vahinkoriskit ... 58
1.8. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS ... 59
1.8.1 Talousarvion osat ... 60
1.8.2 Talousarvion sitovuus ... 61
1.9 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT ... 63
1.9.1 Konsernin tytäryhteisöt ... 64
1.9.2 Tuusula konsernin tytäryhteisöt ... 66
1.9.3 Yhteenveto Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden toiminnan painopisteistä sekä keskeisistä muutoksista ... 67
2. KÄYTTÖTALOUS ... 74
2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 2026 ... 75
KUNTATOIMIALA ... 79
2.2 KUNTATOIMIALA ... 80
KUNNANJOHTO ... 81
YHTEISET PALVELUT ... 84
2.4 YHTEISET PALVELUT ... 85
2.4.1 Henkilöstöpalvelut ... 88
2.4.2 Hallintopalvelut ... 89
2.4.3 Talouden ohjaus ... 91
2.4.4 Kehittäminen ja tietohallinto ... 92
2.4.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ... 93
2.4.6 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ... 95
SIVISTYS ... 97
2.5 SIVISTYS ... 98
KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA ... 107
2.5.1 Sivistyksen tukipalvelut ... 107
2.5.2 Varhaiskasvatus ... 110
2.5.3 Oppiminen ... 113
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA ... 115
2.5.4 Kulttuuri ... 116
2.5.5 Vapaa-aika ... 117
KASVU JA YMPÄRISTÖ ... 119
2.6 KASVU JA YMPÄRISTÖ ... 120
KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA ... 127
2.6.1 Kehittäminen ja hallinto ... 128
2.6.2 Elinvoima, asuminen ja kehittäminen ... 129
2.6.3 Projektitoimisto ... 130

2.6.4 Maankäyttö ja paikkatieto ... 132
2.6.5 Kaavoitus ... 134
2.6.6 Rakennusvalvonta ... 135
TEKNINEN LAUTAKUNTA ... 137
2.6.7 Yhdyskuntatekniikka ... 138
2.6.8 Tilapalvelut ... 139
3. LASKELMAT ... 141
3.1 TULOSLASKELMA ... 142
4.0 INVESTOINTIOSA ... 143
4.1 INVESTOINTIEN PERUSTELUT ... 143
5.0 RAHOITUSOSA ... 151
... 152
6. KUNTA JA VESIHUOLTOLIIKELAITOS ... 152
6.1 Yhdistelty tuloslaskelma ... 153
6.2 Yhdistelty rahoituslaskelma ... 155
6.3 VESIHUOLTOLIIKELAITOS ... 156
6.3.1 Vesihuoltoliikelaitoksen Talousarvioesitys 2026 ja Talousarviosuunnitelma Vuosille 2026–2028 157
7. LIITTEET ... 163
7.1 KOHDERAHOITTEISIA TEHTÄVIÄ HOITAVAT YKSIKÖT ... 164
7.1.1 Ruokapalvelut ... 164
7.1.2 Tilapalvelut ... 164
7.1.3 Rykmentinpuisto ... 164
taseyksikkö ... 164
7.1.4 Holhoustoimen edunvalvontapalvelut ... 165
7.1.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ... 165
7.1.6 Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue ... 165
7.2 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA ... 166
7.2.1 Henkilöstösuunnittelu ja sen tavoitteet ... 166
7.2.2 Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet ... 173
7.2.3 Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet ... 174
7.2.4 Määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistaminen/määräaikaisten virka- ja työsuhteiden jatkaminen ... 175
... 178
7.3 INVESTOINTIEN HANKEKORTIT ... 178
7.3.1 Investointien hankekortit ... 179
7.4. HANKINTASUUNNITELMA 2026 ... 189
7.5 KÄYTTÖTALOUSOSAN TAULUKOIDEN LUKUOHJE ... 191

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023-2026

1.1. TUUSULA KUNTASTRATEGIA 2023-2026 9

1.1.1 Visio 10

1.1.2 Kulmakivet 10

1.1.3 Arvot 11

1.1.4 Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit 11

1.1.5 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2026 vuositavoitteet 13

1.1.6 Strategiaa toteuttavat ohjelmat 17

Tuusulan kunta on päivittänyt kuntastrategian vuoden 2025 aikana. Prosessi on edennyt vaiheistetusti, avoimen strategian menetelmään perustuen ja siihen on osallistunut laaja joukko erilaisia sidosryhmiä. Taustalla vaikuttaa asukkaiden kuulemiseen perustuva tietopohja. Kuntastrategia on sanoitettu strategiaperustassa sekä sitä täydentävässä strategiapaperissa. Tuusulan kuntastrategiassa 2025–2029 on uudistettu sekä rakennetta, että sisällöllisiä valintoja ja painotuksia.

Kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 10.11.2025 ja se astuu voimaan 1.1.2026. Virallinen visualisointi ja strategiamateriaali julkaistaan myöhemmin.

Kuva. Strategiaperustan visualisointi valmisteluvaiheessa.

1.1.1 Visio

Tuusula tunnetaan **elinvoiman** ja **sivistyksen** edelläkävijänä. Tuusulassa korkea **elämänlaatu** perustuu viihtyisään, yhteisölliseen ja turvalliseen elinympäristöön, laadukkaaseen asumiseen ja palveluihin, monipuoliseen lähiluontoon sekä rohkeaan, tulevaisuutta luotaavaan kehittymiseen asukkaita kuullen ja osallistaen.

1.1.2 Kulmakivet

Kuntastrategian kolme kulmakiveä kuvaavat asioita, joissa Tuusulan kunta haluaa menestyä ja onnistua. Kolme kulmakiveä (**Elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä, Elinvoiman edelläkävijä, Sivistyksen suunnannäyttäjä**) muotoutui strategiaan yhteisesti tunnistettuina menestystekijöinä, kunnan asukkaille merkityksellisinä näkökulmina. Kulmakivet kumpuavat asukaskyselyjen ja tutkimusten johtopäätöksistä sekä toivotuista tulevaisuuskuvista.

1.1.3 Arvot

Organisaation toimintakulttuuria ja kuntastrategian toteutusta ohjaavat kuntamme arvot. Arvot muodostuivat strategiavalmistelun yhteydessä henkilöstömme ja luottamushenkilöiden tuottaman näkemyksen pohjalta. Arvopohjan sanoituksessa on kaikuja Tuusulan vahvasta kulttuuriperinnöstä ja alueemme suurista taiteilijoista, joiden ajattelu ja toimintatavat heijastelevat edelleen nykyajassakin merkityksellistä arvopohjaa.

Suurella sydämellä

Luottamus on kaiken perusta – Tuusulassa toimitaan avoimesti, reilusti ja yhdenvertaisesti. Tuusulan kulttuuriperintöön vahvasti jälkensä jättänyt Martta Wendelin kuvasi suomalaista elämää sydämen lämmöllä ja aitoudella, arjen kauneutta ja yhteisöllisyyttä vaalien. Hänen työnsä välittää meille yhä viestin sydämen hyvyydestä ja vilpittömästä voimasta. Tämän merkitystä vaalimme edelleen.

Yhteisvoimalla

Yhteisö on voimavaramme – rakennamme yhdessä yhteisöllistä ja arvostavaa Tuusulaa, missä jokainen voi osallistua. Tuusulanjärven taiteilijayhteisö syntyi oivalluksesta, että ihmisen on yksin vaikeaa muuttaa maailmaa. Taiteilijayhteisössä vaikuttanut J.H. Erkko runoili suomalaiselle yhteiskunnalle, kuinka yhteisveneessä soutaminen joutuin ja sopuisasti on tehokkain keino saavuttaa yhteinen etu. Tuusulassa yhteistyö on aina ollut vahvuutemme.

Vastuullisesti rohkeudella

Toimintamme pohjautuu vastuullisuuteen – Tuusulassa huolehdimme hyvinvoinnista ja rohkeasta uudistumisesta huomisen puolesta. Alueemme kulttuurivaikuttaja Juhani Aho oli aikansa radikaali, joka kirjoitti teoksen myös omantunnon ja vastuun kysymyksistä. Tässäkin ajassa olemme tunnistaneet, kuinka merkittävää vastuunkanto on osana uudistumishaluamme.

1.1.4 Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Strategian kolmea kulmakiveä edistetään kuuden valtuustokaudelle asetetun tavoitteen kautta. Jokainen valtuustokauden tavoitteista edistää vähintään yhtä strategian kolmesta kulmakivestä, ja jokaista kulmakiveä edistää suoraan vähintään kaksi valtuustokauden tavoitetta. Strategialle on asetettu mittarit, joiden muutosta seurataan valtuustokauden aikana. Seuraavassa kuvataan kuusi valtuustokauden tavoitetta. (Huom! Strateginen mittaristo hyväksytään joulukuun valtuustossa ja julkaistaan kuntastrategian virallisen viestintämateriaalin osana myöhemmin.)

1. Vetovoimainen kunta houkuttelee yrityksiä ja osaavia työntekijöitä. Tuusula haluaa olla kunta, joka houkuttelee uusia yrityksiä ja osaavia työntekijöitä – ja jossa nykyiset viihtyvät ja pysyvät. Vetovoima syntyy mahdollisuuksia tarjoavasta ympäristöstä, pitovoima taas toimivasta arjesta. Kunnan henkilöstö on tässä keskiössä: menestyksen takana on ammattitaitoinen ja sitoutunut organisaatio.

2. Kehittyvät yritysalueet edistävät työllisyyttä ja talouskasvua. Tuusula kehittää elinvoimaansa keskittymällä kehittyviin yritysalueisiin, jotka tuovat kuntaan uusia työpaikkoja ja investointeja. Lentokentän läheisyydessä sijaitseva alue on yksi suurimmista mahdollisuuksista – jopa 10 000 uuden työpaikan keskittymä. Tavoitteena on, että yritysalueet vahvistavat Tuusulan asemaa kasvun ja työnteon kuntana.

3. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin
Tuusulan sivistyspalvelut elävät ajassa ja vastaavat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin. Palvelujen kehittämisessä huomioidaan väestön monimuotoisuus, kuten kasvava vieraskielisten ja ikääntyneiden osuus sekä erilaiset tarpeet arjen hyvinvoinnin ja oppimisen tukena. Tavoitteena on, että palvelut pysyvät laadukkaina ja saavutettavina kaikille – nyt ja tulevaisuudessa.

4. Julkiset tilat toimivat yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana
Tuusulassa asukkaat voivat kokea yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia eri puolilla kuntaa. Tavoitteena on, että upeat julkiset rakennukset ja ulkotilat löytävät täyden potentiaalinsa. Yhteiskäyttötilat ovat keskeisiä kohtaamispaikkoja, joissa sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelut, järjestöjen ja yhteisöjen toiminta kukoistaa asukkaidensa iloksi.

5. Asuinalueet kehittyvät houkuttelevasti ja monipuolisesti. Tuusulassa kehitetään monipuolisia ja laadukkaita asuinalueita. Tarjolla on vaihtoehtoja eri elämäntilanteisiin – viihtyisiä naapurustoja, pientaloalueita ja kaupunkimaisempia kortteleita. Kehittyvä joukkoliikenne varmistaa, että palvelut ja työpaikka-alueet ovat saavutettavissa. Tavoitteena on, että jokainen löytää Tuusulasta itselleen sopivan ja toimivan asuinympäristön.

6. Monimuotoinen ja saavutettava lähiluonto saa viihtymään. Tuusulassa luonnonläheisyys ja viheralueet ovat osa arjen hyvinvointia ja viihtyisyyttä – ja ovat tärkeitä myös tulevaisuudessa. Asuinalueita kehitetään niin, että alueilta on yhteys lähiluontoon. Päätöksenteossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus, vesistöjen tila ja ilmastotoimet – konkreettisesti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti

1.1.5 Valtuustokauden tavoitteista johdetut vuoden 2026 vuositavoitteet

Valtuustokauden tavoitteet konkretisoituvat toimintana niihin sidottujen vuositavoitteiden kautta. Vuositavoitteet laaditaan nimensä mukaisesti vuosittain osana talousarvion valmistelua ja ne hyväksytään osana talousarviota. Vuositavoitteiden toteutumisen seuranta toteutuu neljä kertaa vuodessa, osavuosikatsauksittain. Vuodelle 2026 talousarviossa esitetään **11 vuositavoitetta,** jotka raportoidaan kokonaisuutena sekä lautakunnissa että valtuustossa.

1. Vetovoimainen kunta houkuttelee yrityksiä ja osaavaa henkilöstöä	
Vuositavoite	**Toimenpiteet**
1.1. Yritystoiminnan kehittymisen ja yritysten määrän kasvun edellytyksiä parannetaan	Hyrylän kaupallisen kehittämiseen on luotu yhteistyömalli eri toimijoiden kanssa
	Elinkeinomarkkinointia ja –verkostoitumista on tehostettu lisäämällä viestintää ja näkyvyyttä eri foorumeilla, kuten eri medioissa, yritys- ja kiinteistöalan tapahtumissa, markkinoimalla kunnan palvelu-hakemistoa sekä kehittämällä Business as Tuusula –verkostoitumistilaisuuksia.
	Hyrylän keskustan kehittämisen kampanjointia ja markkinointimateriaalia on nykyaikaistettu mm. luomalla alueesta kaava- ja kehittämissuunnitelmiin perustuva 3D-malli
	Työnhakijoiden ohjaus-, neuvonta- ja valmennuspalveluja on kehitetty optimoiduksi asiakastarpeita vastaavaksi kokonaisuudeksi, ja palvelut sekä rekrytointitapahtumat toimivat vaikuttavammin myös paikallisten työnantajien tukena.

Vuositavoite	Toimenpiteet
1.2. Työnantajamielikuvaa parannetaan yhteistyöhön, johtajuuteen ja perehdytykseen panostamalla	Uusi esihenkilöiden koulutusohjelma on toteutettu ja siihen on osallistunut 80 % kunnan esihenkilöistä
	Uusi osaamisen hallintajärjestelmä on otettu käyttöön ja sitä hyödynnetään piilo-osaamisen tunnistamisessa
	Yleisperehdytys on uudistettu ja perehdytys on toteutunut kaikkien aloittaneiden työntekijöiden kohdalla
	Uusi työnantajabrändi on lanseerattu ja se näkyy osana rekrytointeja ja markkinointitoimenpiteitä
	Särmään muutto ja toiminnan käynnistyminen on johdettu siten, että työntekijät kokevat työn sujuvoituneen muuton myötä
	Kunnan johtoryhmä on käynyt läpi johtoryhmävalmennuksen ja luo johtamistyön uudet yhteiset toimintatavat
	Tasopalkkamallijärjestelmän uudistus on onnistunut, ja on tuonut palkkaukseen selkeyttä ja oikeudenmukaisuutta sekä toimii välineenä henkilöstön palkitsemiseen ja suorituksen johtamiseen.

2. Kehittyvät yritysalueet edistävät työllisyyttä ja talouskasvua	
Vuositavoite	Toimenpiteet
2.1. Focus-alueen kehittäminen etenee	Sammontakojantie I asemakaava on hyväksytty valtuustossa
	Olemme käynnistäneet valmistelut Tuusulanväylän

	varren alueiden kaavoittamiseksi mm. kontaktoimalla maanomistajia maanhankintaan liittyen sekä keräämällä suunnittelun lähtötietoja.
	Senkkerinmäen alueen asemakaava on kuulutettu vireille
	Kiilan Kiertolan kehityskuva on hyväksytty
	Sammonmäen alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen
	Focus-alueen profilointi ja vastuullisuuskonsepti on valmistunut ja markkinointi käynnistetään

Vuositavoite	Toimenpiteet
2.2. Rykmentinportin yritysalueen kehittäminen etenee	Rykmentinportti 1 -asemakaava-alueen esirakentaminen on käynnistynyt
	Itäväylän ja Rykmentinpuiston TP-alueen eritasoliittymän rakentamissuunnittelu on valmistunut ja rakentaminen on käynnistynyt
	Tuusulan itäväylä I asemakaava on hyväksytty valtuustossa

3. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin	
Vuositavoite	Toimenpiteet
3.1. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä, jotta kasvu ja yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuu	Kulttuuripalveluissa on kohdattu erityisryhmiä ja huomioitu heidän tarpeensa Moninaiset erityiset -hankkeessa.
	Kohdennettua nuorisotyötä on vahvistettu moniammatillisessa yhteistyössä.
	Lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminnan saavutettavuutta on parannettu viestintää ja kohderyhmän osallisuutta kehittämällä.
	Ruokapalvelut ovat toteuttaneet makukyselyn, jonka tuloksien avulla kehitetään ruokalistaa huomioiden monikulttuuristen lasten ja nuorten tarpeet.
	Varhaiskasvatuksessa on tehty yhteistyötä moniammatillisissa verkostoissa hyvinvointialueen kanssa ja vahvistettu varhaiskasvatuksen sosionomin ja lapsiperheiden ohjaajan työnkuvia lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjinä ja osana moniammatillista varhaiskasvatuksen tiimiä.
	Varhaiskasvatuksen päivitetyt painopistealueet leikki, liikkuminen ja kaveritaidot on viety osaksi päiväkotien arkea.
	Varhaiskasvatuksen palveluohjausta on kehitetty vastaamaan kunnan monikulttuurisen kehittymisen tarpeita.
	Oppimisen tuen uudistus on viety käytäntöön onnistuneesti vastaamaan opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita.

	Oppilaiden hyvinvointia on lisätty varmistamalla turvallinen arki kouluissa.

Vuositavoite	Toimenpiteet
3.2. Ikäihmisten merkityksellistä harrastamista ja itsensä kehittämistä tuetaan	Kulttuuripalveluissa on tehty demokratiatyötä ja vahvistettu kuntalaisten digitaitoja.
	Kulttuuripalveluissa on huomioitu ikäihmisten tarpeita kulttuurisessa vanhustyössä.
	Ikäihmisten ruokailun osallistumismääriä on seurattu säännöllisesti. Ikäihmisille on pidetty avoinna riittävä määrä kouluravintoloita, jotta kaikilla halukkailla on mahdollisuus osallistua ruokailuun.
	Ikäihmisten toimintakykyä on tuettu liikuntapalveluissa.
	Urheilukeskuksen alueesta ja toiminnasta on teetetty esteettömyyskartoitus.

4. Julkiset tilat toimivat yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana	
Vuositavoite	Toimenpiteet
4.1. Julkiset tilat ovat aktiivisessa yhteiskäytössä	Uudet ja vanhat yhteiskäyttötilat on tuotu varattaviksi uuteen tilavarausjärjestelmään
	Yhteiskäytön linjaukset ja periaatteet on otettu käyttöön kaikissa yhteiskäyttökohteissa
	Särmän kokouskeskuksen, nuorisotilan ja perhekeskuksen avautuessa yhteiskäytön käynnistyminen on varmistettu

Vuositavoite	Toimenpiteet
4.2. Ulkotilojen toteutus edistää alueiden vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja toimimista kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina	Varuskunnanaukion päivitetty yleissuunnitelma on hyväksytty
	Hyrylän taideohjelman ensimmäinen taideteos on valmistunut
	Hyrylän väliaikaisen torin/tapahtuma/kohtaamispaikan arviointi ja edistäminen
	Palvelukeskus Särmän alueen katu-urakat valmistuvat
	Palvelualueet ovat tiedottaneet aktiivisesti palveluverkon kohteiden ulkotilojen käyttömahdollisuuksista
	Jokipuiston puistosuunnitelman mukainen saneeraus on aloitettu
	Tekova Areenan ulkoliikuntapaikka on valmistunut.

5. Asuinalueet kehittyvät houkuttelevasti ja monipuolisesti	
Vuositavoite	Toimenpiteet
5.1. Monipuolinen asuintonttitarjonta edistää	Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan

alueiden laadukasta rakentumista	suunnittelu on käynnistetty (mikäli asemakaava on hyväksytty)
	Lahelanpelto III asemakaava on hyväksytty valtuustossa
	Olympiakylän, Hökilän ja Esikunnanpolun asemakaavaehdotukset on asetettu nähtäville
	Mattila II -asemakaava-alueen eteläosan kunnallistekniikan rakentaminen on käynnistetty (mikäli asemakaava on saanut lainvoiman)
	Tuuskodon asemakaava on hyväksytty valtuustossa

Vuositavoite	Toimenpiteet
5.2. Alueiden ja palveluiden saavutettavuus sekä liikenneturvallisuus kehittyvät osana maankäytön suunnittelua ja toteutusta	Joukkoliikenteen palvelutasoa on ylläpidetty koulu-, opiskelu- ja työmatkoilla sekä kehitetty taajamakeskustojen ja Keusoten palveluverkoston välillä.
	Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteet ovat ohjanneet kasvatustyötä, palveluverkon toteutusta, asemakaavoitusta sekä yleisten alueiden suunnittelua ja toteutusta.
	Pyöräilyn laatukäytävän suunnittelu välillä Lahela-Savion asema on käynnistetty ja etenee
	Blennerintien kadun rakentaminen on käynnistynyt ja parantaa tieliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä Jokelassa

6. Monimuotoinen ja saavutettava lähiluonto saa viihtymään	
Vuositavoite	Toimenpiteet
6.1. Suunnitelmilla luodaan edellytykset kunnan vihersiniverkoston saavutettavuudelle, houkuttelevuudelle ja luonnon monimuotoisuudelle	Luonnonmonimuotisuusohjelma (LUMO) on hyväksytty ja sen toteuttaminen on käynnistynyt
	Vihersiniverkostosuunnitelma (VISSI) on hyväksytty valtuustossa
	Tuusulan jokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelma on hyväksytty valtuustossa

1.1.6 Strategiaa toteuttavat ohjelmat

Kuntastrategian yhteydessä tunnistetut strategiaa toteuttava ohjelmat esittävät talousarviovuosittain enintään kolme priorisoitua vuosikohtaista ohjelmatyön toteutuksen ja vaikututtavuuden tavoitetta. Ohjelmien tavoitteiden edistyminen raportoidaan kahdesti vuoden aikana, puolivuosi ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä. Ohjelmat tarkastetaan luonnollisesti kuntastrategian päivityksen yhteydessä ja osa ohjelmatyöstä on uusia.

Kasvun ja talouden hallintaohjelma 2026–2030
(Edeltävä: Kasvun ja talouden hallintaohjelma 2025–2029)
1. Palvelutuotanto - käyttötalouden kustannusohjaus
2. Kiinteistöjen karsiminen ja luopuminen etupainotteisesti - omaisuuden myynti
3. Investointien priorisointi ja lainapolitiikka

Henkilöstöohjelma
(Uusi ohjelma, korvaa päättyvän Osaaminen ja kyvykkyydet-ohjelman 2021–2025)
1. Henkilöstöohjelman uuden kauden valmistelu ja ohjelman hyväksyminen
2. Yleisperehdytyksen uudistaminen on toteutettu
3. Uuden osaamisenhallinnan ohjelmisto (OSS) on käyttöönotettu onnistuneesti ja se on uudistanut myös osaamisen hallintaa

Elinvoimaohjelma 2023–2030
(Tusina tekoja Tuusulan elinvoiman vahvistamiseksi, 2023)
1. Toimenpiteet ja mittaristot on määritelty. Mittaristo tehdään eläväksi ja on tarvittaessa muutettavissa olosuhteiden muuttuessa ohjelmakauden aikana.
2. Elinvoimaohjelman toimenpiteet viedään toteutukseen läpi koko organisaation

Digiohjelma
(Uusi ohjelma, korvaa päättyvän digitalisaatio-ohjelman 2021–2025)
1. Lisäämme tuottavuutta kehittämällä tekoälytyövalmiuksia ja -työkaluja valikoiduissa kohteissa
2. Haemme kustannustehokkuutta yksinkertaistamalla kunnan järjestelmäympäristöä
3. Parannamme tiedon hyödynnettävyyttä kehittämällä tiedonhallinnan käytäntöjä ja analytiikkatyökaluja

Maapoliittinen ohjelma
1. Seuraamme maapoliittiseen ohjelmaan vuonna 2024 tulleiden muutoksien taloudellisia vaikutuksia

Asuntopoliittinen ohjelma
(Edeltävä Asuntopoliittinen ohjelma 2030)
1. Teemme vähintään kaksi kerrostaloasumisen tonttikauppaa, koskien huoneistojakaumatavoitteen mukaista omistusasumista.
2. Saamme uusia kerrostaloasumisen tonttikauppoja neuvotteluun, koskien huoneistojakaumatavoitteen mukaista omistusasumista (vähintään 2 kpl).
3. Päivitämme asuntopoliittisen ohjelman. Ohjelma päivitetään valtuustokausittain.

Palveluverkkosuunnitelma
(Palveluverkkosuunnitelma vuosille 2019–2026)
1. Lahelan elinkaarihankkeen kilpailutus viedään päätökseen, tehdään hankintapäätös, allekirjoitetaan sopimus valitun palveluntuottajan kanssa ja aloitetaan investointivaiheen rakennustyöt tontilla
2. Rykmentinpuiston elinkaarihankkeen ja Riihikallion koulun osalta pidetään ensimmäisen vuoden takuutarkastukset ja siirretään opittua Lahelan elinkaarihankkeen kehitysvaiheeseen
3. Jokelan palveluverkon osalta saatetaan tarveselvitys loppuun ja aloitetaan hankesuunnitteluvaihe

Hyvinvointisuunnitelma
(Edeltävä: Hyvinvointisuunnitelma 2022–2025)
1. Parannamme eri asukasryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemusten sekä kuntalaisuuden vahvistamiseksi.
2. Ehkäisemme eriarvoistumista ja edistämme yhdenvertaisuutta kunnan eri palveluissa.
3. Kehitämme mahdollisuuksia matalan kynnyksen kohtaamisiin ja vapaa-ajan toimintaan huomioiden eri ikä- ja asukasryhmät.

Sivistyksen kehittämissuunnitelma
(Edeltävä: Sivistyksen kehittämissuunnitelma 2022–2025)
1. Vaikutamme polarisaation ehkäisemiseen sekä hyvinvoinnin vahvistamiseen resurssiviisaasti.
2. Lisäämme ikäihmisten aktivointia ja elinikäistä oppimista kehittämällä omia palveluitamme.
3. Vahvistamme monikulttuuristen asiakkaiden huomioimista sivistyksen palveluissa.

Ilmasto-ohjelma
(Edeltävä: Ilmasto-ohjelma 2023–2025)
1. Ilmasto-ohjelman toimenpiteiden päivittäminen sellaisiksi, että toimenpiteiden toteutumista voidaan seurata paremmin eri mittareilla. Lisäksi tavoitteiden uudelleen tarkastelu ja realistisen hiilineutraalin tiekartan tarkentaminen.
2. Kehitetään rakentamisen ja purkamisen päästöjen vähentämistä osallistumalla ”uudelleenkäytettävien rakennusosien markkinapaikka” -hankkeeseen. Hankkeen fyysinen sijainti Focus-Kiila-alue, toteutus yhdessä muiden kuntien kanssa.
3. Selkeän viestintäsuunnitelman toteuttaminen, jotta kuntalaiset, yritykset sekä kunnan työntekijät pysyvät perillä ilmastonmuutoksesta sekä eri toimista, joita kunta tekee päästöjen vähentämisen sekä sopeutumisen eteen.

Luonnon monimuotoisuusohjelma LUMO
(Ohjelma on uusi)
1. LUMO-ohjelma valmistuu ja sen soveltaminen käynnistyy organisaatiossa
2. Tuusulan kunta liittyy Luontoviisaat kunnat-verkostoon

Edunvalvontaohjelma
(Ohjelma on uusi, korvaa päättyvän Vaikuttaminen ja yhteistyö -ohjelman 2021–2025)
1. Päätämme edunvalvonnan painopisteistä vuosille 2026–2030 (3–5 kpl)
2. Nimeämme vastuuhenkilöt ja -toimielimet edunvalvonnan rajapintoihin
3. Lisäämme Tuusulan kunnan näkyvyyttä kansainvälisesti

1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ 20

1.2.1 Tuusulan väestösuunnite 2021–2045 21

1.2.2 Asuminen 25

1.2.3 Elinkeinot ja työllisyys 27

1.2.1 Tuusulan väestösuunnite 2024–2048

Väestösuunnite 2024–2048

Tuusulan kunnan väestönkehityksestä on laadittu väestösuunnite vuosille 2024–2048. Ennustetta tulevasta väestökehityksestä tarvitaan, jotta palvelutuotannon, kaavoituksen, investointien ja verotulojen osalta voidaan varautua tulevaan. Kunnan pitkän aikajänteen tulevaisuuden suunnittelu on avainasemassa elinvoiman, pitovoiman ja vetovoiman kehittämiskesi. Tuusulan väkiluku on kehittynyt positiivisesti koko 2020-luvun ja ylittänyt paikoin tehdyt ennusteet (Kuvio 1).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Väestö 31.12.	38459	38588	38646	38664	38599	38783	39718	40384	41338	42225
Väkiluvun muutos	261	129	58	18	-65	184	935	666	954	887
Väkiluvun muutos, %	0,7	0,3	0,2	0,0	-0,2	0,5	2,4	1,7	2,4	2,1

Kuvio 1. Tuusulan väkiluku, väkiluvun muutos lkm. ja %, vuosina 2015–2024 (Lähde: Tilastokeskus)

Suunnitteessa mallinnetaan Tuusulan tulevaa väestönkehitystä vuosien 2024–2048 ajalle. Malli huomioi kunnan kaavoitus- ja rakentamissuunnitteen, toteutuneen väestönkehityksen muuttoliikkeineen sekä väestöpohjan demografiset muutokset. Data mallinnetaan jokaisella kunnan pienalueella ikä- ja kieliryhmittäin, tunnistaen eri alueiden kehityksen ominaispiirteet. On huomionarvoista, että malli on tarkimmillaan n. 5–10 vuotta, minkä jälkeen sitä on tulkittava suuntaa antavana. Lisäksi pienaluetasolla epävarmuustekijöitä on suunniteaineistossa kuntatasoista analyysitasoa enemmän.

Tuusulan väestösuunnite vuosille 2024–2048 on laadittu kolmessa skenaariossa (Kuvio 2.), jotka eroavat toisistaan oletetun asuntotuotannon määrän perusteella. Kolmella skenaariolla on omat käyttötarkoituksensa.

Skenaario 1: Maksimikasvu
Kaavailtu asuntotuotanto toteutuu täysimääräisesti. Tämä skenaario vastaa aiempien suunnitteiden pääskenaariota ja johtaisi yli 51 000 asukkaan kuntaan vuoteen 2048 mennessä.

- Käytetään kuvaamaan kuntakehityksen maksimipotentiaalia

Skenaario 2: Voimakas kasvu
Asuntotuotanto on suurta, mutta ei ylitä KUUMA-kuntien aiempaa vuosittaista asuntotuotannon maksimitasoa (vuosien 2000–2024 ajalta). Väestönkasvu jää 25 vuoden aikajänteellä noin 1 600 henkilöä pienemmäksi kuin maksimikasvussa.

- Käytetään kunnan palvelutuotannon palveluverkon sekä henkilöstösuunnittelun taustalla

Skenaario 3: Kohtuullinen kasvu
Asuntotuotanto ei ylitä KUUMA-kuntien aiemman asuntotuotannon ylimmän kvartiilin (ylin 25 %) tasoa. Väestönkasvu jää 25 vuoden aikajänteellä lähes 4 000 henkilöä pienemmäksi kuin maksimikasvun skenaariossa.

- Käytetään talousarvion verotulopotentiaalin ennustamisessa

Kaikissa skenaarioissa väestönkasvu perustuu vahvasti muuttovoittoihin ja asuntotuotannon realisoitumiseen. Jos asuntotuotanto jää ennakoitua pienemmäksi, kasvu hidastuu merkittävästi.

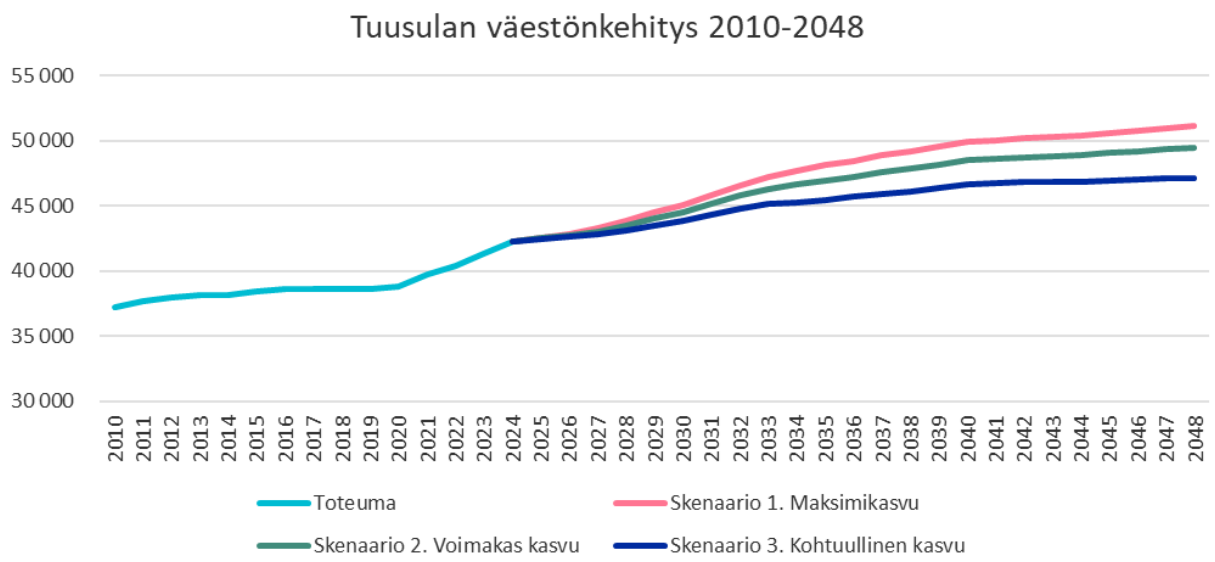

Kuvio 2. Tuusulan kunnan väestösuunnite 2025. Kolme skenaariota väestönkehitykselle.

Väestön ikärakenteen kehitys suunnitekaudella vaihtelee ikäryhmittäin (Kuva 3.). Alle 7-vuotiaiden määrä kasvaa maltillisesti, jos syntyvyys pysyy vakaana. Kasvu painottuu erityisesti Hyrylään. Peruskouluikäisten määrä supistuu 2020-luvun loppuun asti, mutta alkaa elpyä 2030-luvulla, mikäli syntyvyys ei laske edelleen. 16–24-vuotiaiden määrä supistuu 2020-luvulla, mutta kasvu kääntyy positiiviseksi 2040-luvulla. Kehitys riippuu erityisesti kerrostalotuotannosta ja muuttoliikkeestä. Työikäisten määrä kasvaa koko suunnitejaksolla (2024–2048) noin 3 900 henkilöllä eli 14,6 %. Kasvu on erityisen suurta 35–49-vuotiaiden ryhmässä, mikä johtuu sekä muuttovoitoista että aiempien vuosien vahvasta nuorten aikuisten kasvusta. Työikäisten kasvu on kuitenkin vahvasti sidoksissa kunnan vetovoimaan ja asuntotuotannon jatkumiseen. Jos asuntotuotanto jää vähäiseksi, etenkin työikäisten kasvu jää selvästi ennakoitua heikommaksi. Työikäisten kasvu painottuu erityisesti Hyrylän suuralueelle, jossa asuntotuotanto ja muuttovoitot ovat suurimmat. Haja-asutusalueilla työikäisten määrä uhkaa vähentyä.

Eläkeikäisen väestön määrä kasvaa erittäin voimakkaasti koko suunnitejakson ajan. Suurin kasvu kohdistuu yli 74-vuotiaiden ja erityisesti yli 84-vuotiaiden ryhmiin, joiden määrä yli kaksinkertaistuu suunnitejaksolla, vuoteen 2048 mennessä. Eläkeikäisten kasvuun vaikuttaa ennen kaikkea aiempi väestörakenne ja kuolleisuuden kehitys, ei niinkään muuttoliike. Ikärakenteen kehitys ja kasvu on hyvin samankaltaista kaikissa skenaarioissa. Eläkeikäisten kasvu painottuu Hyrylään, mutta kasvu näkyy kaikilla suuralueilla. Ikääntyminen lisää erityisesti asumisen ja palveluiden tarvetta.

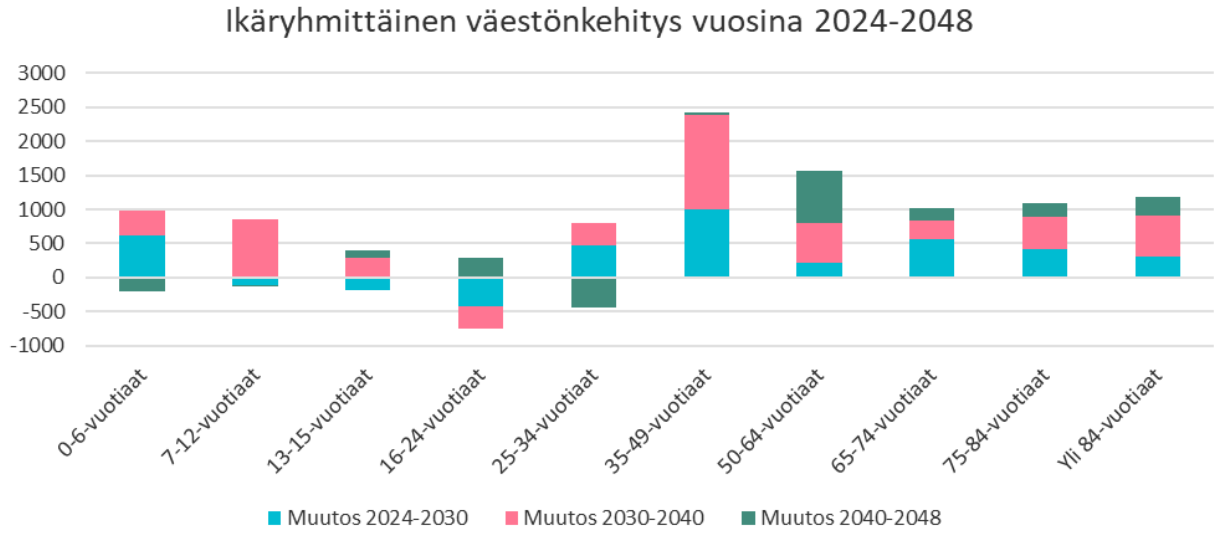

Kuvio 3. Ikäryhmittäinen väestönmuutos Tuusulassa 2024–2048

Tuusulan ikäryhmittäisestä väestökehityksestä yhteenvetona - väestö ikääntyy nopeasti, ja eläkeikäisten osuus kasvaa, vaikka työikäisten määräkin kasvaa. Lasten ja nuorten ryhmien kehitys on riippuvainen syntyvyydestä ja muuttoliikkeestä, ja kasvu painottuu erityisesti Hyrylään. Ikärakenteen muutokset vaikuttavat merkittävästi kunnan palvelutarpeisiin ja talouden rakenteeseen tulevina vuosina.

Väestöpohjan toinen merkittävä kehityssuunta on Tuusulan vieraskielisen väestönosan kasvu (kuvio 4.). Vieraskielisten asukkaiden määrän kasvu on erittäin merkittävää: ennusteen mukaan vieraskielisten määrä kasvaa noin 6 100 henkilöllä suunnitejakson (2024–2048) aikana. Kasvu perustuu pääosin maahanmuuttoon, mutta myös pääkaupunkiseudulta muuttaviin vieraskielisiin sekä vieraskielisten korkeaan syntyvyyteen. Ennustejakson lopussa vieraskielisten osuus väestönkasvusta on hyvin suuri, ja osuus kasvaa erityisesti lasten ja työikäisten ryhmissä. Kotimaisten kieliryhmien (suomi, ruotsi) kasvu on kieliryhmissä huomattavasti maltillisempaa, noin 2 700 henkilöä, ja sitä heikentää kuolleiden määrän ylittäminen syntyneisiin nähden sekä nuorten lähtömuutot.

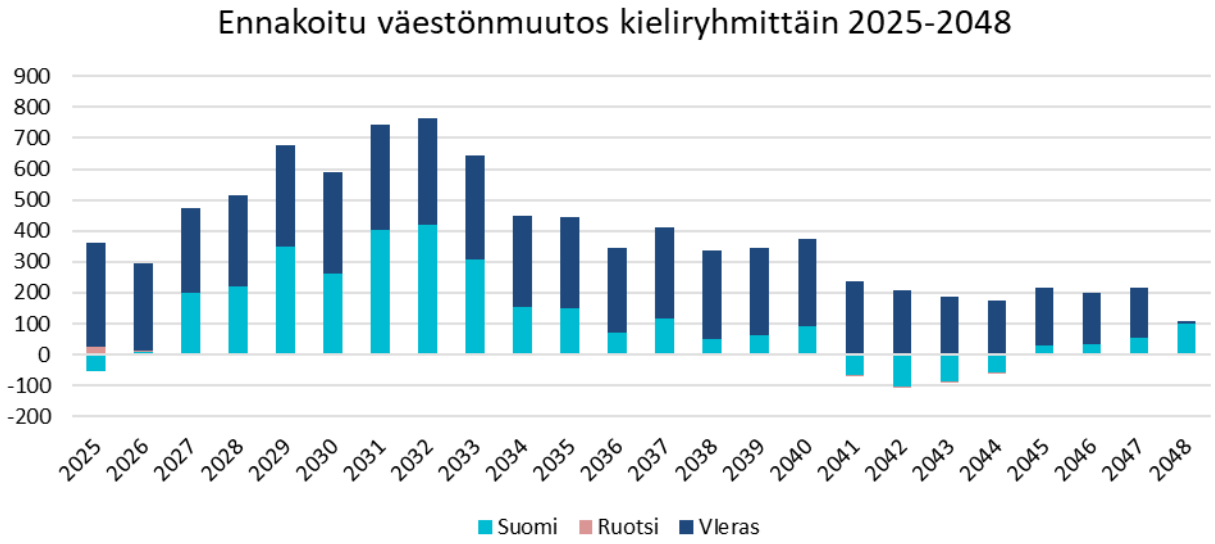

Kuvio 4. Ennakoitu väestönmuutos kieliryhmittäin 2025–2048.

Väestösuunnitteen mallintama kehitys toteutuu eri tavoin myös kunnan suuralueilla (Kuvio 5.). Kasvu painottuu vahvasti Hyrylään, kun taas Jokelassa ja Kellokoskella kasvu on kohtalaista ja muilla suuralueilla väestö

todennäköisesti vähenee. Kehitys on riippuvainen erityisesti asuntotuotannon toteutumisesta ja alueiden vetovoimasta.

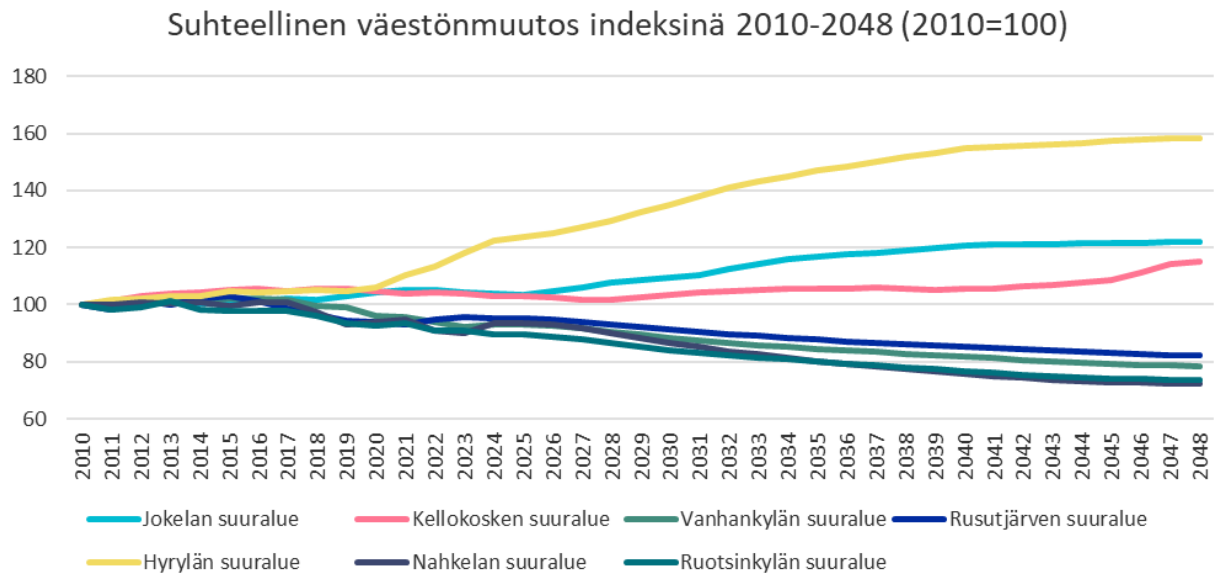

Kuvio 5. Suhteellinen väestönmuutos indeksinä 2010-2048 (vuoden 2010 taso = 100)

Kasvun painopiste on erittäin vahvasti Hyrylän suuralueella, jossa etenkin Rykmentinpuiston väestö kasvaa huomattavasti. Hyrylän suuralueen väestö kasvaa noin 7 800 henkilöllä vuoteen 2048 mennessä. Kunnan kasvusta noin 88 % sijoittuu Hyrylän suuralueelle. Hyrylän kasvu on voimakasta koko ajanjakson, joskaan ennakoitu kasvu ei yllä 2020-luvun alun tasolle

Jokelan alueella väestö kasvaa kohtalaisesti, erityisesti vuoteen 2040 asti. Kellokosken alueella tapahtuu kohtalaista väestönkasvua 2040-luvun lopulla. Alueiden Hyrylää heikompi väestönkehitys heijastelee suuralueiden heikompaa vetovoimaa ja tämän mahdollista jatkumista tulevaisuudessa.

Muilla suuralueilla väestö uhkaa vähentyä pitkälti kuolleiden enemmyyden sekä asuntokuntien keskikoon pienentymisen seurauksena.

1.2.2 Asuminen

Tuusulan asuntotuotanto on ollut voimakasta 2020-luvun alussa. Asuntotuotantoa on vauhdittanut etenkin kerrostalorakentaminen. Tuusulan asuntotuotanto on ollut voimakasta verrattuna muiden KUUMA-kuntien ja myös koko maan asuntotuotantoon: Tuusulan asuntotuotannon volyymi on vastannut lähes suurta kaupunkia. Viimeisinä vuosina kuntaan on rakentunut asuntoja ennätysmäärät (Kuvio 1.).

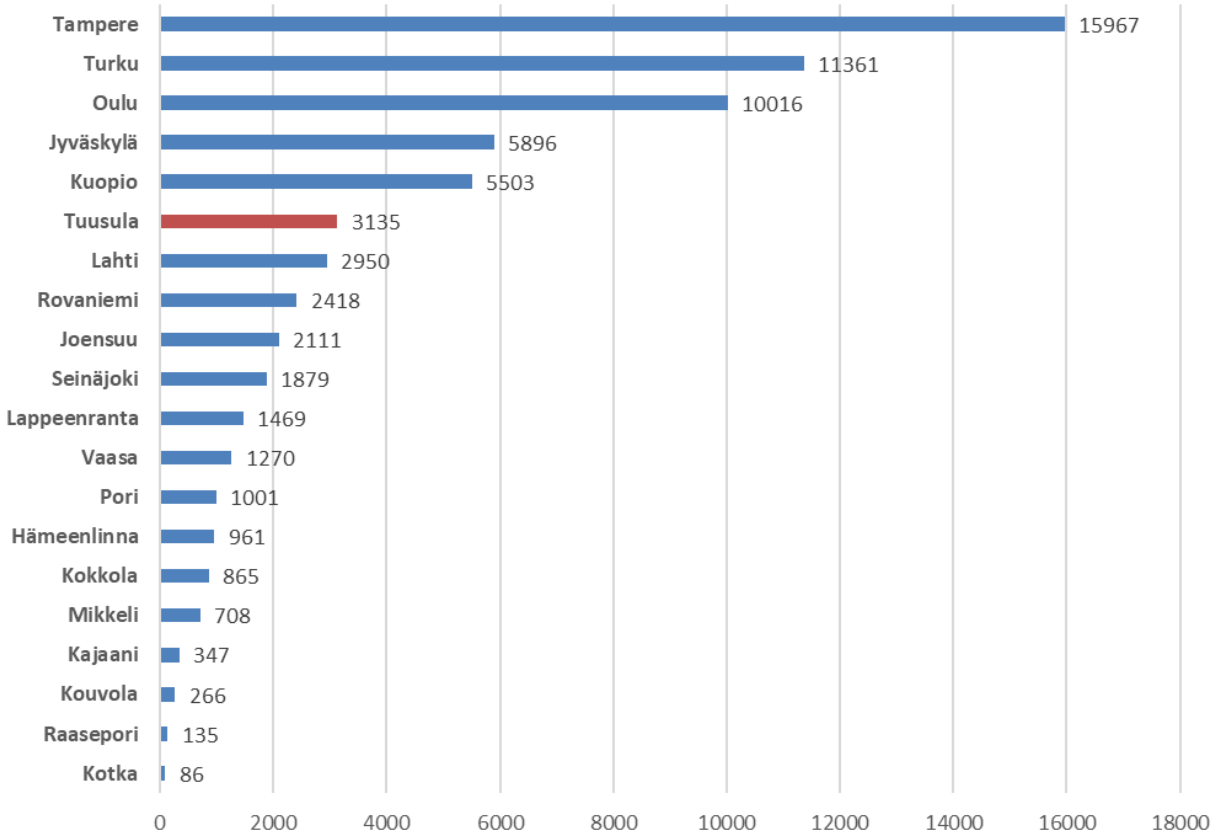

Kuvio 1. Valmistuneet asunnot Tuusulassa ja muissa kunnissa vuosina 2020–2024. Lähde: Tilastokeskus, rakentaminen ja rakennustuotanto -tietokanta.

Rakennusalan taantuma on näkynyt myös Tuusulan asuntorakentamisessa. Viime vuonna (v. 2024) valmistui 314 asuntoa, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 873 asuntoa ja vuonna 2022, 902 asuntoa. Kunta on aikaisempina vuosina ylittänyt Helsingin seudun kuntien, valtion ja HSL:n välisessä MAL-sopimuksessa sovitun asuntotuotantotavoitteen (Tuusulan asuntotuotantotavoite vuosina 2020–2023 on ollut 462 asuntoa/vuosi).

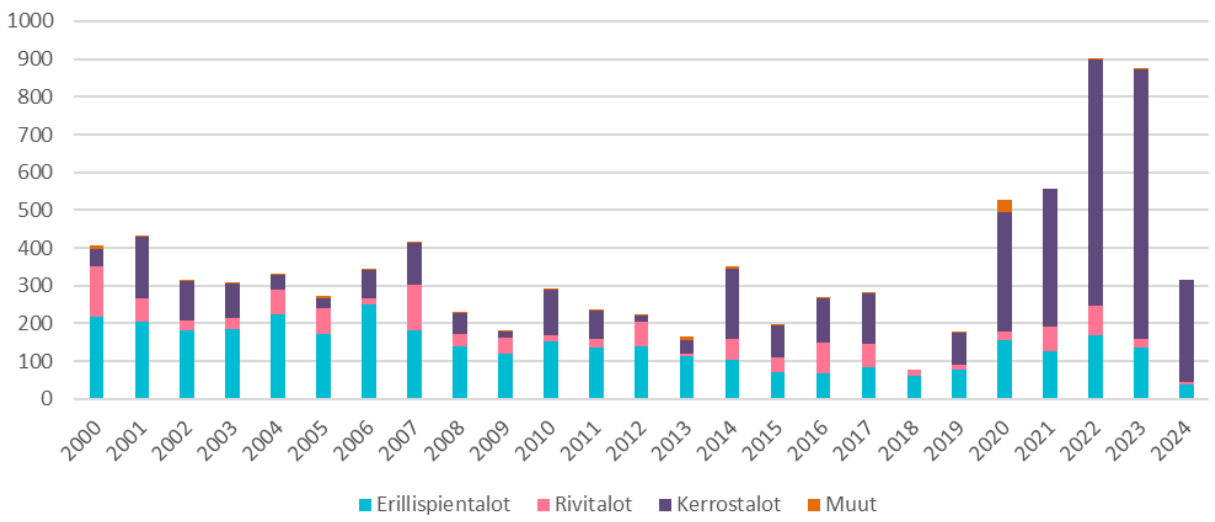

Kuvio 2. Valmistuneet huoneistot Tuusulassa käyttötarkoituksittain 2000–2024.

Tuusulan asuntokanta kasvoi 2000-luvulla pääosin pientalojen muodossa, kun taas 2020-luvun alkuvuosina asuntokannan kasvu on tapahtunut pääosin kerrostalorakentamisen seurauksena. Myös pientalotuotanto on ollut vilkasta verrattuna 2010-luvun maltillisempiin vuosiin. Viime vuosina valmistuneiden asuntojen huoneistotyypit ja hallintamuodot ovat monipuolistaneet Tuusulan asuntokantaa. Vuonna 2024 selvä enemmistö valmistuneista huoneistoista oli kerrostaloasuntoja (kuvio 2.). Rakentuminen on toteutunut lähinnä Hyrylän suuralueella.

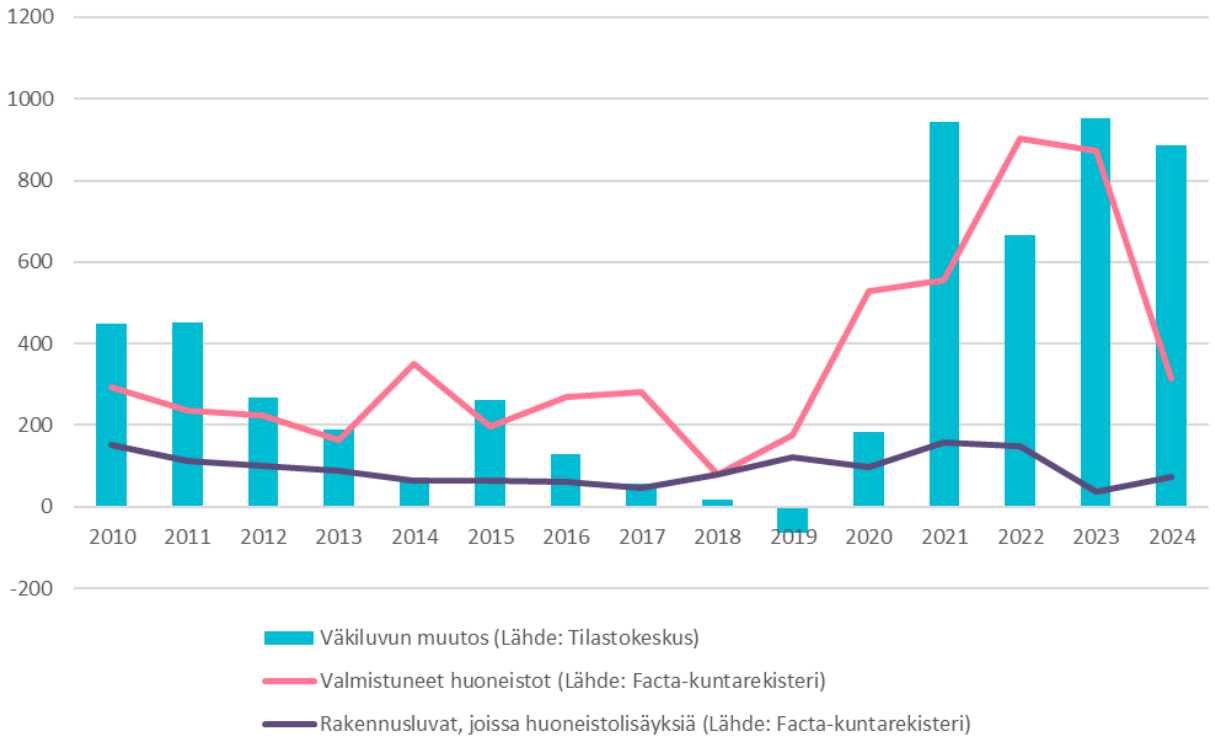

Kuvio 3. Väkiluvun kehitys ja asuntotuotanto 2021–2024 Tuusulassa (Lähde: Tilastokeskus ja Facta Kuntarekisteri, Tuusulan kunta)

Muuttoliikkeellä ja rakentamisella on Tuusulan väestönkasvuun merkittävä vaikutus. Mitä paremmin asuntotuotanto vastaa muuttajien tarpeisiin, sitä enemmän Tuusulan on mahdollista saada muuttovirtoja. (Kuvio 3.)

Kunnan väestörakenne muuttuu tulevien vuosikymmenten aikana väestön ikääntyessä. Etenkin yli 75-vuotiaiden voimakas kasvu tulee muuttamaan myös asumisen tarpeita. Myös asuntokuntien määrä kasvaa tulevaisuudessa väestön ikärakenteen ja yksin asuvien määrän kasvun vuoksi. Asuntotuotannossa tuleekin olla tarjolla mm. ikääntyville ja yhden henkilön asuntokunnille sopivia asumisen ratkaisuja.

Asuntokaupan hidastuminen on vaikuttanut edelleen asuntorakentamiseen ja varsinkin aloitusten määrään. Pientä kasvua on kuitenkin havaittavissa, sillä vuoden 2025 asuntorakentamisen aloitusmäärän odotetaan olevan suurempi kuin vuoden 2024 perustuen vireillä oleviin hankkeisiin. Vuoden 2026 näkymä aloitusten suhteen vaikuttaa sen sijaan jälleen pienemmältä kuin vuoden 2025.

1.2.3 Elinkeinot ja työllisyys

Elinkeinot

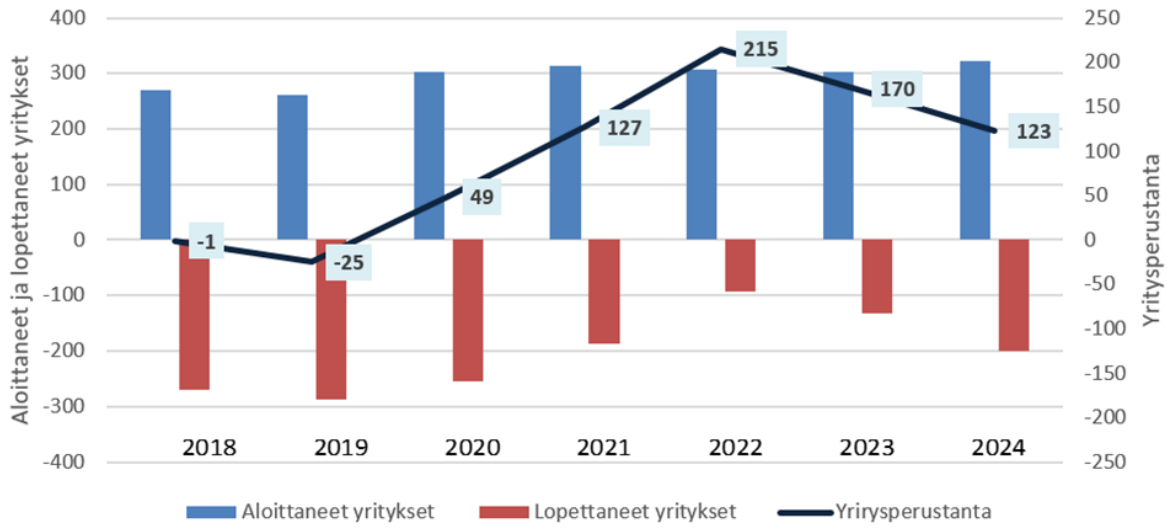

Kuvio 1. Tuusulan alueella aloittaneet ja lopettaneet yritykset (lkm.) sekä Tuusulan alueen yritysperustanta (aloittaneiden ja lopettaneiden summa) vuosina 2018–2024.

2020-luvun alkupuolisko on yleisesti ottaen ollut yrityksille haastava nopeasti muuttuneiden korkojen, raaka-aineiden sekä komponenttien saatavuuden heikentymisen, logistiikan kustannusten kasvun ja inflaation vuoksi, mikä on johtanut varovaisuuteen kuluttamisessa ja investoinneissa. Toimipaikkojen määrällä mitattuna Tuusulan suurimmat alat ovat rakentaminen sekä tukku- ja vähittäiskauppa. Rakentamisen suhdanteiden odotetaan paranevan vuoden 2026 loppua kohden, mikä on Tuusulan kannalta positiivista ottaen huomioon rakennusalan merkittävyyden. Tukku- ja vähittäiskauppa seuraa osittain rakentamisen piristymistä mutta vaikutuksiin liittyy alakohtaista vaihtelua.

Työntekijämäärillä laskettuna sosiaali- ja terveyspalvelut sekä teollisuus ovat lähes yhtä merkittäviä toimialoja Tuusulassa kuin rakentaminen ja kauppa. Kotimaisessa teollisuudessa vire on kääntynyt positiiviseksi jo

vuonna 2025 mutta muutokset tulleissa ovat heikentäneet näkymiä. Teknologiateollisuus ry:n Teknobarokyselyn mukaan suuret vientiyritykset arvioivat syyskuussa 2025 talouden näkymää pienempiä yrityksiä varovaisemmin, millä on suoria vaikutuksia tuusulalaisiin alihankkijoihin. Kuluttajien luottamus talouteen on yhä 10 vuoden keskiarvoa alhaisemmalla tasolla, mikä näkyy haasteina kaupassa ja HoReCa-aloilla.

Tuusula on viime vuosina sijoittunut vahvasti riippumattomissa kansallisissa elinvoimatutkimuksissa, mikä parantaa kunnan imagoa ja vetovoimaa. Kaikki rakentamiskelpoiset tontit Rykmentinportin yritysalueelta on luovutettu. Teollisuustonttien kysynnän odotetaan säilyvän vuonna 2026 hyvänä erityisesti logistisesti hyvillä sijainneilla ja sähköasemien lähettyviltä. Uuden eritasoliittymän valmistumisen ja Rykmentinportin laajennoksen myötä alueen tonttitarjonta kasvaa merkittävästi, ja sen profiili työpaikka-alueena vahvistuu entisestään. Myös Sulan työpaikka-alueella toimeliaisuus kasvaa vuoden 2026 aikana, kun rakenteilla olevat toimitilahankkeet valmistuvat.

Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden osuus Tuusulan alueen työvoimasta on kohonnut vuoden 2024 aikana ja pysytellyt tasollaan vuonna 2025. Heinäkuun kuukausitilastossa (2025) Tuusulan työttömien työnhakijoiden osuus saavutti vuoden korkeimman tason, ollen 9,6 %. Tuusulan tilanne heijastelee valtakunnallista työllisyystilanteen kehityskulkuja, koko maan vastaava luku heinäkuussa oli 12,5 %. (Lähde: Tilastokeskus, KEHA keskus työnvälitystilasto).

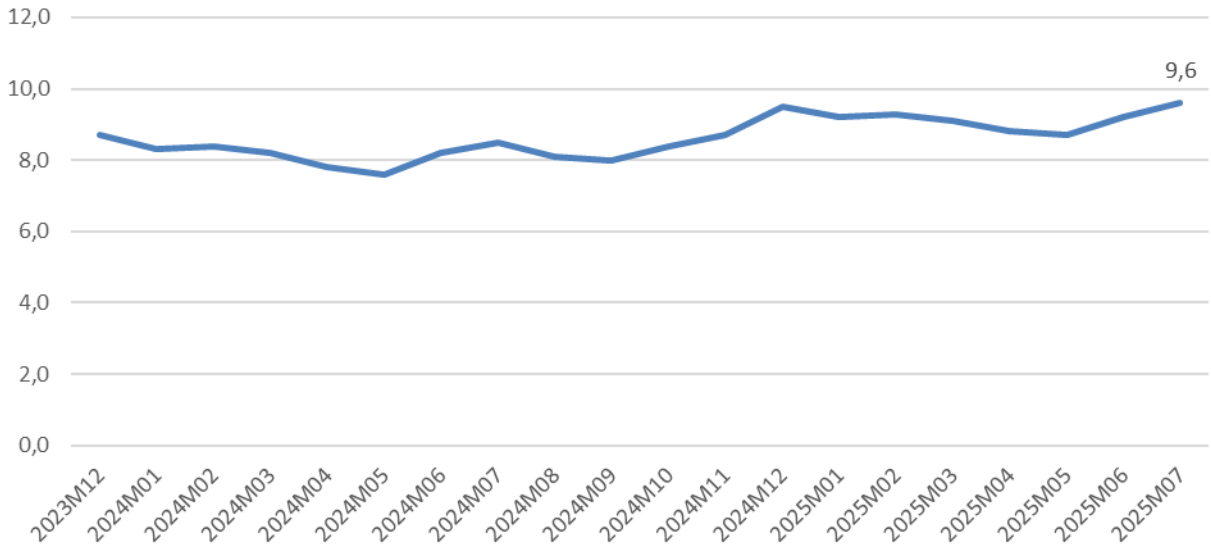

Kuvio 1. Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta, Tuusulassa ajanjaksolla 12/2023–7/2025.

Väestökehitys Tuusulassa tukee työllisyyden hyvää kehitystä: työikäisen väestön muutos vuodesta 2000 vuoteen 2024 ollut + 24 %, eli 4865 henkilöä. Uudenmaan osalta työikäistä väestön kasvu on 21 % ja koko maan osalta 1 % luokkaa. Työikäisen väestön kasvun ennustetaan jatkuvan maltillisesti ja pysyvän 25 000 henkilön paikkeilla vuoteen 2045.

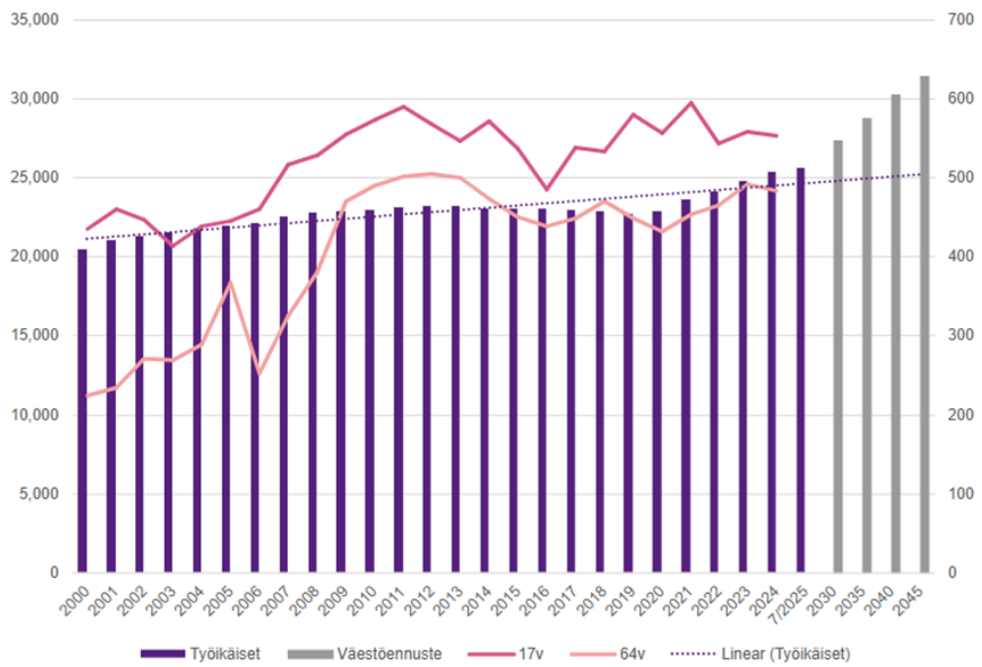

Kuvio 2. Tuusulan työikäiset 2000–7/2025 ja ennuste 2045 saakka (Lähde: Tilastokeskus, Mikko Kesän analyysi 9/25).

Tuusulassa on viimeisimmän tiedon mukaan työttömiä työnhakijoita 2080 henkilöä, ja avoimia työpaikkoja on 1147. Työttömyys Uudellamaalla on noussut viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna: Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut n. 14 % viime vuoteen verrattuna. Talouskasvun piristyminen kotimaassa ja maailmalla voi lisätä kysyntää ensi vuonna työvoimalle, erityisesti palveluissa, rakentamisessa ja logistiikassa.
Työllisyyskehitystä varjostaa Tuusulassa pitkäaikaistyöttömien sekä yli 55-vuotiaiden työttömien nopea kasvu vuodesta 2020 eteenpäin. Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä on vuonna 2025 n. 35 %, ja yli 55-vuotiaiden osuus n 26 %. Vuonna 2026 kaikkien työttömien työnhakijoiden määrä voi kääntyä lievään laskuun, jos yritysten toiminta vilkastuu ja avointen työpaikkojen määrässä tapahtuu nousua. Valitettavasti pitkäaikaistyöttömyyden osalta kasvu on todennäköistä.
Työttömyysetuuksien rahoitusosuuden muutos vuoden 2025 alusta on aiempaa suhdanneherkempi ja muutokset työttömyysetuusmaksuissa vaihtelevat aiempaa voimakkaammin. Työttömyysturvan kuntaosuuden ennustetaan kasvavan vuonna 2026 4,28M euroon. Muutos kunnan osuuteen työttömyysturvamaksuissa vuodesta 2023 vuoteen 2025 on 26,8 % ja Muutos vuodesta 2025 vuoteen 2026 on 10,6 %. (Lähde: työllisyysennusteet ja tilastot Mikko Kesä 09/2025).

1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

1.3. TALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT 30

1.3.1 Yleinen taloustilanne 31

1.3.2 Kuntatalous 32

1.3.3 Tuusulan kunnan talous 35

1.3.1 Yleinen taloustilanne

Alkuvuosi 2025 on ollut talouden voimakasta heiluntaa. Erityisesti Yhdysvaltojen kauppapolitiikka ja tullien asettaminen ovat heijastuneet maailmantalouteen ja pörssikursseihin. Tämä on luonut epävarmuutta markkinoille ja varjostanut talouden kasvuodotuksia.

Valtiovarainministeriön syksyn arvioiden mukaan maailmantalous kasvaa 2,9 prosenttia 2025, ja kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin 2026 pitkälti Euroopan vetämänä. Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat vahvistuneet, kun epävarmuutta vähentänyt EU:n ja Yhdysvaltojen poliittisen tason tullisopimus on kohentanut viennin kasvunäkymiä. Viennin kasvu pysyy kuitenkin kuluvana vuonna maltillisena, ja vauhdittuu vasta ennustejakson lopulla.

Valtiovarainministeriön (VM) kevään 2025 talouskatsauksen mukaan BKT kasvaisi 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja 1,5 prosenttia vuonna 2027. Työmarkkinoiden käänne on myöhentynyt ja arvioiden mukaan vasta vuosina 2026–2027 työllisyys kasvaa, kun talous vahvistuu. Työttömyysaste on 8,8 % vuonna 2025 ja sen arvioidaan olevan 7,9 prosenttia vuonna 2027. Inflaatio on hidastunut ja hintapaineiden arvioidaan olevan ennakoivien indikaattoreiden mukaan maltillisia myös jatkossa.

Syksyllä 2025 VM on tarkentanut ja alentanut ennustettaan. Sen mukaan talouskasvu BKT kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025, ja 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia 2027. Työllisyys kasvaa vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee aiemmin ennakoitua hitaammin vuoden 2025 9,4 prosentista 9,0 prosenttiin vuonna 2026 ja 8,4 prosenttiin vasta vuonna 2027.

Vuonna 2025 inflaatio on keskimäärin 0,9 prosenttia ja seuraavina vuosina 1,6 ja 1,8 prosenttia. YKHI inflaatio pysyttelee kahden prosentin tuntumassa kuluvana vuonna, pääasiallinen syy on veronkorotukset (välilliset verot, kuten arvonlisä- ja tupakkavero). VM kesän talouskatsauksen mukaan inflaatio pysyy maltillisena lähivuosina, mutta riskit liittyvät kansainvälisen toimintaympäristön muutoksiin, kuten muun muassa Yhdysvaltojen tullipolitiikka ja puolustusinvestoinnit.

VM 2025 syksyn katsauksen mukaan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukaan hinnat ovat nousseet vuodessa 2 prosenttia. Hintojen nousu on hidastunut viime vuosista. Vuonna 2025 kuluttajahintaindeksillä mitattu inflaatio on keskimäärin vain 0,4 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,9 prosenttia.

Hintakehityksen riskit liittyvät kansainvälisen ympäristön osalta kauppasodan potentiaaliseen kärjistymiseen, Euroopan puolustusmenojen kasvattamiseen, sekä mahdolliseen Ukrainan tulitaukoon. Kuitenkin lisääntynyt epävarmuus heikentää kysyntää ja hillitsee inflaatiota. Kotimaassa riskien tilannekuvaan vaikuttaa korkea hintataso ja heikko työllisyystilanne, kun ne mahdollisesti vähentävät kysyntää odotettua enemmän.

VM syksyn 2025 arvion mukaan riskit inflaation suhteen ovat euroalueella tasaantuneet. Kauppasodan kärjistyminen, puolustusmenojen kasvattaminen Euroopassa ja Ukrainan jälleenrakentaminen voivat nostaa hintoja, mutta lisääntynyt epävarmuus on kuluvana vuonna heikentänyt kysyntää ja hillinnyt inflaatiota.

Tulokehityksen osalta nimellispalkkojen nousuvauhti hidastui prosenttiyksikön vuonna 2024 3,2 prosenttiin. Talven ja kevään aikana on solmittu uusia työehtosopimuksia, joiden kesto on tyypillisesti kolme vuotta. Sopimuskorotusten kumulatiivinen kustannusvaikutus on noin kahdeksan prosenttia. Valtaosissa sopimuksista suurimmat korotukset ajoittuvat vuodelle 2026. Vuodelle 2025 ajoittuvien sopimuskorotusten suuruus on tyypillisesti 2,5 prosenttia. Vuonna 2026 ansioiden nousuvauhdin odotetaan nopeutuvan kuluvasta vuodesta ja työllisyyden lisääntyvän selvästi. Palkkasumman arvioidaan lisääntyvän noin viisi prosenttia. Sosiaalietuuksien käypähintainen kasvu on ennustejaksolla hidasta, ja ne eivät kasva reaalisesti lainkaan. Yksityisen kulutuksen hintojen nousu ennusteperiodilla on arviolta vajaat 2 prosenttia vuodessa.

Kotitalouksien ostovoima kasvaa hitaasti vuonna 2025 heikon työllisyystilanteen, sosiaalietuuksien leikkausten sekä arvonlisäverokantojen noston seurauksena. Vuosina 2026–2027 ostovoiman ennustetaan paranevan, kun keskiansiot kasvavat kuluttajahintoja nopeammin. Ostovoiman kasvun nopeutuminen riippuu kuitenkin merkittävästi työllisyystilanteen paranemisesta, joka arvion mukaan toteutuisi vuonna 2026. Ostovoimaa kasvattaa myös ansiotuloverotuksen aleneminen vuonna 2026.

Rakentaminen on kääntymässä syvästä kuopasta kasvuun. Rakentamisen odotetaan elpyvän vuosina 2025–2026, mutta hitaasti. Asuntorakentamisen elpyminen on hidasta, kasvun arvioidaan olevan noin 2 prosentin tasoa. Voimakkaampi rakentamisen toipuminen viivästyy vuosille 2026 ja 2027. Yritysten investointeja lisää erityisesti energiasiirtymä, kun taas puolustushankinnat lisäävät julkisen sektorin investointeja. investoinnit kasvavat selvästi energiasiirtymän ja puolustusinvestointien vetämänä. Vuonna 2025 investoinnit kasvavat yhteensä 6,5 prosenttia, vuonna 2026 3,6 prosenttia ja 4,0 prosenttia vuonna 2027.

EKP aloitti ohjauskorkojensa laskemisen runsas vuosi sitten ja on viime vuoden kesäkuun jälkeen alentanut niitä jo kahdeksan kertaa peräkkäin. EKP perusteli päätöstä pitää korot ennallaan Yhdysvaltain tullipolitiikan rahamarkkinoille synnyttämällä poikkeuksellisella epävarmuudella. Euroopan keskuspankki (EKP) korostaa, ettei se sitoudu ennalta määrättyyn korkopolkuun. Markkinat odottavat maltillista korkoympäristöä loppuvuonna 2025, mutta geopoliittiset jännitteet ja energiahintojen vaihtelu voivat muuttaa näkymiä nopeasti. EKP:n rahapolitiikka on siirtynyt keventämisen jälkeen tilaan, jossa korot pidetään ennallaan ja päätökset tehdään kokouskohtaisesti.

Suomen talouskasvu on hitaampaa kuin muualla euroalueella, ja rakenteelliset haasteet (väestön ikärakenne, tuottavuus) rajoittavat elpymistä. Viimeisimmät talousennusteet vuodelle 2025 osoittavat talouskasvun olevan 0,5 %-1,0 % välillä vuonna 2025. VM ennustaa talouskasvun olevan noin 1,4 % vuonna 2026. Markkinoiden odotukset ovat maltillisia, mutta epävarmuus säilyy korkeana.

Lähteet: VM talouskatsaukset kevät ja kesä 2025 sekä kuntatalousohjelma 2026–2030 kevät ja syksy 2025.

Kansantalouden tunnuslukuja	**VM:n ennuste 22.9.2025**					
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
BKT:n muutos	0,4	1,0	1,4	1,7	1,6	1,6
Kuluttajahintojen muutos	1,6	0,4	1,4	1,9	2,0	2,0
Työttömyysaste	8,4	9,4	9,0	8,4	7,9	7,6
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	82,1	86,9	88,5	88,6	89,6	90,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk)	3,6	2,1	1,8	2,0	2,0	2,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v)	2,9	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9

1.3.2 Kuntatalous

2025

Kuntakentän tehtävät laajenivat vuoden 2025 alusta, kun TE-palvelu-uudistus tuli voimaan. Uudistuksessa vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä siirtyi kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille, Kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin muutoksessa. Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisvastuun myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtion-osuuksien ja hallituksen säätötoimenpiteiden vuoksi.

Muutoksen vaikutus vaikeassa työllisyystilanteessa vuonna 2025 näkyy kustannusten kasvuna kunnissa, Kuntien osarahoittama työmarkkinatuki oli vuonna 2024 yhteensä 468,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 tammi-elokuun kertymä oli 316,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 tammi-elokuun kuntien laajentuneen työttömyys-turvavastuun kertymä oli 509,8 miljoonaa euroa, Vaikutus kuntien kasvaneeseen vastuuseen on ollut 193,3 miljoonaa euroa. Sen verran enemmän kului tammi-elokuun aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta

Kuntien verotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna vaimeaa ja ennusteita on jouduttu madaltamaan alkuvuoden kertymätietojen vuoksi. Vuoden 2025 verotulojen kasvua hidastaa yhteisöverotulojen supistuminen. Verotulojen arvioidaan jäävän lähes edellisen vuoden tasolle.

2026–2030

Kuntatalouden näkymien arvioidaan pysyvän heikkoina vuonna 2026. Toimintakuluja kasvattavat muun muassa kunta-alalle sovitut palkankorotukset ja vuoden 2025 alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan selvästi vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Työllisyystilanteen ei ennakoida paranevan vuonna 2026.

Vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 miljardiin euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028 sopimuskorotusten ajoitusten ja kunta-alalle sovitun palkkojen ja palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Lähivuosien näkymät ovat kuntataloudessa edellisvuotta haastavammat. Kuntatalouden alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämän syveneminen johtuu muun muassa kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Valtionosuuksiin kohdistuvat määräaikaiset leikkaukset päättyvät vuonna 2027. Tämän jälkeen kuntatalouden alijäämä suhteessa BKT:n kohenee 0,5 prosenttiin vuonna 2028 ja sen arvioidaan pysyvän keskimäärin samalla tasolla seuraavan viiden vuoden ajan. VM ennusteeseen sisältyy kuntatalouden omia pysyviä sopeutustoimia 100 miljoonaa euroa vuodesta 2025. Ennusteeseen sisältyy riskejä, jotka liittyvät muun muassa menokehitykseen, sopeutustoimiin sekä sote-kiinteistöjen arvioitua suurempiin vuokratulojen menetyksiin.

Kunta-alan palkkojen sopimusratkaisu noudattaa lähivuosina yleisten työmarkkinoiden sopimusratkaisua. palkat nousevat kunta-alalla sopimuskaudella vuoden 2028 helmikuun loppuun 7,37 prosenttia. Tämän lisäksi kunta-alan ansiokehitystä vauhdittaa vuosina 2025–2027 kunta-alalle jo aiemmin sovittu palkkausjärjestelmien kehittämisohjelma. Tämä korottaa palkkoja vielä arviolta 1,8 prosenttia lisää.

Peruspalvelujen hintaindeksi, joka kuvaa kuntien kustannuskehitystä, kasvaa yli 3 % vuosina 2025–2028. Peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Tämä tarkoittaa, että kuntien kustannukset nousevat selvästi, mikä lisää painetta kuntatalouden sopeutustoimiin. Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointinäkymissä on kuitenkin eroja kuntien välillä, etenkin kasvukeskusten investointipaineet pitävät koko kuntatalouden investoinnit korkealla tasolla.

Kuntien verotulojen kasvun arvioidaan piristyvän suhdanteen paranemisen myötä vuonna 2026 ollen noin 5,2 prosenttiin. Vuosina 2027–2029 verotulojen kasvu pysyy keskimäärin hieman vajaassa 4 prosentissa.

Vuoden 2023 valtionosuuden takaisinperintä heikentää vuosien 2025–2027 kehitystä. Vuonna 2028 määräaikaiset vähennykset ja hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen poistuvat, mikä parantaa tilannetta tarkastelukauden lopussa. Kuntakokoryhmien välillä ja niiden sisällä on suuria eroja eri kuntien valtionosuuksien kehityksessä ja sopeutustarpeissa. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Peruspalveluiden valtionosuuteen kohdennetaan 75 milj. euron vähennys, ja myös vuonna 2026 valtionosuuden indeksikorotuksesta vähennetään yksi prosenttiyksikkö.

Valtiovarainministeriön kesän ja syksyn 2025 ennusteet vuosille 2026–2028 osoittavat, että julkisen talouden alijäämä pysyy merkittävänä, mutta sen odotetaan supistuvan asteittain. Talouspolitiikan painopiste on sopeuttamisessa ja rakenteellisessa vahvistamisessa, mutta konkreettiset toimet ovat vielä valmisteluvaiheessa.

Kuntakentän isossa kuvassa tapahtuu merkittäviä muutoksia ikärakenteessa, kiteytetysti lasten määrä vähenee ja ikääntyvien määrä kasvaa. Tämä luo oman haasteensa, johon on vastattava konkreettisilla rakenteellisilla muutoksilla kuntien palvelutuotannossa.

Valtiovarainministeriö on arvioinut kuntatalouden sopeutuspainetta kuntatalousohjelmassa laskennallisen kunnallisveroprosentin korotuspaineen avulla. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat painelaskelman perusteella vuosiin 2026 ja 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä.

Taulukko: Laskennallinen veronkorotuspaine prosenttiyksikkönä

Kuntakoko	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
yli 100 000	1,1	0,9	0,8	0,5	0,4
40 001–100 000	0,9	0,8	0,7	0,4	0,3
20 001–40 000	1,1	1,4	1,4	1,2	1,1
10 001–20 000	0,6	1,2	1,2	1,0	0,9
5 001–10 000	0,6	0,9	0,9	0,6	0,5
2 001–5 000	0,6	1,3	1,5	1,5	1,5
alle 2 000	0,3	1,6	1,7	1,5	1,6
Manner-Suomen kunnat yhteensä	**0,9**	**1,0**	**0,9**	**0,7**	**0,6**

Lähteet: VM talouskatsaukset kevät ja kesä 2025 sekä kuntatalousohjelma 2026–2030 kevät ja syksy 2025.

Kuntatalouden kestävyyteen vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevina vuosina nettoinvestointeihin. Kuntatalouden investoinnit pysyvät korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia.

1.3.3 Tuusulan kunnan talous

2025

Tuusulan vuoden 2025 verotulot ovat viimeisimmän ennusteen mukaan jäämässä viisi miljoonaa euroa talousarviota heikommaksi. Verokertymien vuotta 2024 heikompi kehitys johtuu siitä, että edellisvuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat kuntataloudesta. Kunnallisveron sekä yhteisöveron kehitys on ollut heikkoa koko maassa. Kunnan kuluvan vuoden kumulatiivinen verokertymä tammi-elokuulta on ollut -0,7 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompi. Kunnallisvero -0,2 miljoonaa euroa, yhteisövero -0,9 miljoonaa euroa ja kiinteistövero +0,4 miljoonaa euroa.

Asunto- sekä yritystonttien kauppa ei ole toteutunut suunnitellulla tasolla. Kunnan palveluverkon uudistuminen jatkui, Rykmentinpuiston koulu ja päiväkoti ovat valmistuneet ja toiminta on käynnistynyt. Yleisenä huomiona kunnan talouden kannalta on työttömyyden kasvu. Kuntien vastuun laajeneminen työttömyysturvasta on tässä suhdannetilanteessa realisoitunut.

Työttömyysluvut ovat olleet alkuvuonna 2025 korkeat myös Tuusulassa, Työttömyys oli 9,6 % heinäkuussa, kun se viime vuoden vastaavana ajankohtana oli 8,5 %. Suhdannetilanteesta johtuen työttömyys heijastuu työttömyysturvan vastuun laajenemisen myötä eurovaikutuksena kunnan menoissa, Tuusulan kunnan osarahoittama työmarkkinatuki oli vuonna 2024 yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 tammi-elokuun kertymä oli 1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 tammi-elokuun Tuusulan kuntien osarahoittaman työttömyysturvan kertymä oli 2,4 miljoonaa euroa, Vaikutus Tuusulan kasvaneeseen vastuuseen on ollut 0,8 miljoonaa euroa enemmän tammi-elokuun aikana edelliseen vuoteen verrattuna. Kahdeksan kuukauden aikana kustannukset ovat kasvaneet keskimäärin 103 000 euroa kuukaudessa.

Toimintakate ennuste vuonna 2025 on -3,2 miljoonaa euroa, joka on -2,7 % muutettua talousarviota heikompi. Tilikauden 2025 ennustetaan olevan -8,3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Lainamäärän ennustetaan olevan vuoden lopussa 303,5 miljoonaa euroa, kun talousarvion lainamäärä on 299,6 miljoonaa euroa.

2026

Talousarvion toimintakulut ovat 200,3 miljoonaa euroa (sisältäen ulkoiset ja sisäiset toimintakulut). Toimintakulut kasvavat 4,2 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviosta, muutos on 2,1 prosenttia. Toimintakate on 119,4 miljoonaa euroa ja toimintakate heikkenee 1,8 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviosta, muutos on 1,5 prosenttia. Toimintakate paranee 2,4 miljoonaa euroa vuoden 2025 tilinpäätösennusteesta. Kunnan henkilöstökulut kasvavat vuoden 2025 talousarvioon verrattuna 2,3 miljoonaa euroa, muutos on 2,4 prosenttia. Vuoden 2026 talousarvion vuosikate on 23,9 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksen ennakoidaan

olevan 0,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kun tuloksessa huomioidaan poistoero, asettuu kunnan alijäämä 12 000 euroon.

Kunnan ja liikelaitoksen yhteenlasketut ulkoiset investointimenot ovat 52,7 miljoonaa euroa (62,4 miljoonaa euroa vuonna 2025). Toiminnan ja investointien rahavirta on 25,9 miljoonaa euroa negatiivinen (35,8 miljoonaa euroa vuonna 2025). Investointien tulorahoitusprosentti on talousarviossa noin 46 prosenttia. Suurimmat investointimenot kohdistuvat kunnallistekniikkaan 20,6 miljoonaa euroa, rakennuksiin 17,8 miljoonaa euroa, ja vesi- ja viemäriverkostoon noin 6,5 miljoonaa euroa.

Lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 27 miljoonaa euroa vuonna 2026. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan olevan noin 7 660 euroa vuoden 2026 lopussa. Investointiohjelma jatkaa mittavana. Lainamäärän arvioidaan kasvavan taloussuunnitelmakausien aikana ja nousevan enimmillään vuonna 2028 noin 377 miljoonaan euroon. Merkittävien investointien jälkeen, taloussuunnitelmakauden loppua kohden tavoitteena on taittaa lainamäärän kasvu. Toimenpiteet kunnan elinvoiman ja verotulopohjan vahvistamiseksi sekä veto- ja pitovoimatoimet väestö- ja yrityskehityksen kasvattamiseksi ja ylläpitämiseksi, ovat avainasemassa. Toimintamenojen kasvua on rajoitettava määrätietoisesti talouden ja kasvun vaikutusten tasapainottamiseksi. Käyttötalouden menoissa tulee priorisoida lakisääteisiä ja muutoin välttämättömiä menoja. Investoinneissa tulee priorisoida kuntalaislähtöisesti lakisääteisiä sekä kunnalle suurimman tuotto-odotuksen ja toteutumispotentiaalin omaavia hankkeita. Tuottavuustoimia tulee edistää tehokkaasti kunnan Kasvun ja talouden hallintaohjelmalla. Ydintoimintaan kuulumatonta, vajaakäytössä olevaa omaisuutta pyritään myymään.

2026–2030

Tuusulan kunnan keskeiset haasteet suunnitelmakauden vuosille liittyvät voimakkaisiin odotuksiin käyttöomaisuuden myyntituotoista sekä maanvuokratuotoista. Tulevien vuosien riskinäkökulma liittyy myyntituloihin, jotka suunnitelmakausilla ovat tyypillistä vuosittaista noin 10–12 miljoonan euron perustasoa huomattavasti korkeammat. Myyntivoittojen odotusarvo on vuonna 2027 noin 28 miljoonaa euroa, vuosina 2028–2029 noin 40 miljoonaa euroa ja 31 miljoonaa euroa vuonna 2030. Odotus perustuu voimakkaasti tonttien myyntivoittoihin. Käyttöomaisuuden myyntituotot ja maanvuokratuottojen taso on noin 8–9 prosenttia toimintakatteesta. Yleinen talous- ja markkinatilanne vaikuttavat odotusten toteutumiseen.

Toiminnan ja investointien kassavirta on ollut useimpina aiempina vuosina negatiivinen, investointeja on rahoitettu lainarahalla. Kunnan taloudellinen tilanne on kehittymässä heikompaan suuntaan. Talousarviovuosille ennakoitu toimintakatteen kasvu ylittää selkeästi ennakoidun verorahoituksen kasvun. Vuosikatteen pienentyminen yhdistettynä korkeisiin investointeihin johtaa lainakannan kasvuun. Tulevina vuosina on haasteena vuosikatteen taso ja sen riittävyys poistoihin.

Mikäli vuosikate kattaa vähintään poistot (korvausinvestoinnit), Tuusulan kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuutta tai pitkäaikaisia sijoituksia tai vähentää toimintapääomaa, jotta palvelujen tuotantovälineet pystytään pitämään toimintakunnossa. Jos vuosikate on negatiivinen, tulorahoitus ei riitä juokseviin menoihin. Tuusulan kunnan tulorahoituksesta on hyvä tiedostaa se, että käyttöomaisuuden myyntitulot (maanmyyntitulot) muodostavat noin 9 prosenttia tuloista. Myyntituloilla on merkittävä vaikutus talouteen. Riskinä on, että myyntitulot eivät toteudu odotetusti.

Investointien merkittävä määrä vaikuttaa lainakehitykseen. Lainakehitys on ollut voimakasta mittavien investointien johdosta. Vuoden 2026 talousarvion mukaan 31.12.2026 tilanteessa kunnan lainamäärä on 326,4 miljoona euroa. Lainamäärä kasvaisi 26,8 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarvion tasosta, joka on 299,6 miljoonaa euroa. Talousarvion suunnitelmakausilla lainamäärä olisi vuonna 2028 jo 377,0 miljoonaa euroa.

Kunnan lainasalkkua on suojattu kiinteäkorkoisilla lainoilla ja lainakohtaisilla korkosuojauksilla. Historian valossa tarkasteltuna kunnan lainat ovat pääasiassa kertalyhenteisiä. Kertalyhenteisten lainojen korko on ollut

historiallisesti matala. Korkomenot kasvavat sekä lainojen uusimisesta että lainamäärän kasvusta johtuen. Vuosina 2026–2029 on uudelleenrahoitettava päättyviä pitkäaikaisia lainoja yhteensä 65 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi vuoden 2026 talousarvion kehysesityksessä lainamäärä kasvaisi vuoden 2026 talousarvion 326,4 miljoonaa euron tasosta 343,5 miljoonan euron tasolle vuoteen 2030 mennessä. Muutos on 17,1 miljoonaa euroa. Korkomenot vuoden 2026 talousarviossa ovat 4,8 miljoonaa euroa.

Tuusulan kunnan lainasalkun osalta korkomenot ovat markkinoiden ennustamalla korkokäyrällä kasvavat ja ne nousisivat lähelle kahdeksaa miljoonaa euroa vuonna 2030. Korkomenojen suhteen on tärkeä tunnistaa, että korkotason noustessa yhden prosenttiyksikön korkomenot olisivat Tuusulan lainasalkun koolla 2,4 miljoonaa euroa enemmän vuodessa.

1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

1.4. TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTEET 36

1.4.1 Verotulot 39

1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät 39

1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys 40

1.4.4 Valtionosuudet 41

1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut 42

1.4.6 Investoinnit 43

1.4.7 Rahoitus- ja lainat 44

1.4.1 Verotulot

Kuntien tärkein tulonlähde ovat verotulot. Yleiskuva verotulojen kehityksestä lähivuosina on se, että verotulojen kasvu jää noin 1,4 prosenttiin vuonna 2025. Pääasiallinen syy tähän on yhteisöverotulojen supistuminen. Suhdannetilanteen kohdentuessa vuoden 2026 puolella, verotulojen kasvuksi arvioidaan noin kuusi prosenttia. Vuosina 2027–2029 verotulojen kasvu pysyttelee keskimäärin alle neljässä prosentissa. VM:n verotuloennusteessa on otettu huomioon kansantalouden makroennusteen mukainen veropohjien kehitys sekä keväällä 2025 tiedossa olevat veroperustemuutokset.

Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuodesta 2025. Verotulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 14,8 miljardia euroa, josta kunnallisveron osuus noin 10,7 miljardia euroa (72 %), kuntien yhteisövero on 1,7 miljardia euroa (12 %) ja kiinteistöveron noin 2,4 miljardia euroa (16 %) sekä uuden kaivosmineraaliveron tuotosta kaivosten sijaintikuntien osuuden noin 20 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,7 miljardia euroa, mikä on noin 0,6 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys sekä hallitusohjelmaan sisältyvät ja vuosien 2024 ja 2025 kehysriihissä tehdyt päätökset. Palkkatulojen osuus kunnallisveron veropohjasta on keskimäärin noin 68 prosenttia, eläkkeiden noin 24 prosenttia ja muiden tulojen, kuten esimerkiksi päivärahatulojen ja yritystulojen, osuus on noin 8 prosenttia.

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,74 miljardia euroa vuonna 2026. Yhteisöveron maksuunpanon mukaisen kokonaistuoton arvioidaan kasvavan vuosina 2026–2029 keskimäärin noin 1,5 prosenttia vuodessa. Yhteisöveron tuoton ennustamisen lähtökohtana on viimeisimmän valmistuneen verotuksen mukainen yhteisövero.

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,38 miljardia euroa vuonna 2026, mikä on noin 27 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kehyskaudella veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 2,3 prosentin vuosivauhtia.

Tuusulan kunnan vuoden 2025 veroprosentti on 7,10. Kunnanvaltuustolle ehdotetaan Tuusulan vuoden 2026 tuloveroprosentiksi 7,30 prosenttia. Kuntien pitää antaa verohallinnolle viimeistään 17.11.2025 tiedoksi veroprosenttinsa vuodelle 2026.

1.4.2 Verotulojen kehitysnäkymät

Veroennusteet 2026–2029

Kunnallisveron ennustejakson 2026–2029 veropohja arvioidaan myös heikkenevän elokuun arvioista. Työllisyysasteen ja siten palkkatulojen arvoitu kehitys kohenee toisin sanoen verrattain verkaisemmin. Työttömyysvakuutusmaksun arvioitua pienempi korotus vuodesta 2026 eteenpäin vastaavasti hieman parantaa kunnallisveron tuottoa elokuusta. Kunnallisveron tulevien vuosien kertymäarviot ovat vuositasolla keskimäärin noin -40 miljoonaa elokuun veroennustekehikon arviota heikompi.

Yhteisöverokannan muutos vuodelle 2027 ja yhteisöveron kaikki muut veroperustemuutokset on huomioitu elokuun ennusteissa. Hallitusohjelman mukaisesti yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Yhteisöveron muutokset kompensoidaan ryhmäosuuksia muuttamalla ja näin ollen niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.

Yhteisöveron kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta. Talouskasvua ja erityisesti vientimarkkinoita hidastavat muun muassa Yhdysvaltojen asettamat tullit. Kunnille maksettava yhteisövero odotetaan kuitenkin kasvavan verovuodesta 2025 alkaen. Orastava positiivinen kehitys näkyy kehikon verokertymissä vasta ensi vuonna, korkeimpien lisäennakoiden muodossa. On syytä pitää mielessä, että positiivinen kehitys voi näkyä parempina ennakkoveroina jo tulevina kuukausina. Ennustettu yhteisöverokertymä pienenee elokuun arvioista keskimäärin kuitenkin reilulla -10 miljoonalla eurolla per vuosi.

Tuusulan kunnallisverokertymään vaikuttavat keskeisesti yleisen talous- ja työllisyyskehityksen ohella muutokset väestön kasvussa sekä rakenteessa. Tuusulan kunnallisverokertymää on arvioitu uusimman, syksyn 2025 väestösuunnitteen mukaisesti. Kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 7,30 prosentin veroperusteella talousarviossa 116,4 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Kuntaliiton arvion mukaan yhteisöverojen kehitys on suhdannetilanteesta johtuen ollut heikko. Tämän perusteella Kuntaliiton ennusteessa vuoden 2025 yhteisöverot jäävät koko maan tasolla 148 miljoonaa euroa vuoden 2024 tasoa heikommaksi. Ensi vuoden yhteisöveron maksuunpano- ja tilitysennuste on noin 90 miljoonaa euroa ja kasvua on 5,6 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen.

Kiinteistöverojen osalta Kuntaliitto ennustaa koko maan tasolla 1,3 prosentin kasvua vuodelle 2026. Kiinteistöveron kehityksen osalta kuntaliiton ennuste tukeutuu verohallinnon kiinteistötietoihin. Kasvua kuntien kiinteistöverotuloissa edelliseen vuoteen nähden on arviolta noin 30 miljoonaa euroa. Tuusulan vuoden 2025 kiinteistöverokertymän kasvuksi arvioidaan 3,2 prosenttia, kuntaliiton ennuste Tuusulan osalta on 0,3 prosenttia vuodelle 2026. Kuntaliitto ennustaa Tuusulan kiinteistöveroille vuosina 2027–2028 nollakasvua. Kunnan taloussuunnitelmassa on oletuksena myös kiinteistöveron nollakasvu vuosille 2027–2028.

1.4.3 Tuusulan verotulolajien kehitys

Vuonna 2026 kunnalle ennustetaan kertyvän verotuloja nykyisillä veroprosenteilla yhteensä (114,0) milj. euroa. Verolajikohtaiset arviot perustuvat Kuntaliiton verotulojen ennustekehikkoon (23.9.2025) kuitenkin siten, että ennustetta on täsmennetty seuraavasti:

- Kunnallisverojen arvioinnissa vuodelle 2026 on käytetty Tuusulan uusimman väestösuunnitteen mukaista maltillista väestön kasvulukua., joka on 42 613, jonka jälkeen väestön kasvu jatkuisi alle prosentin vuodessa
- Vuonna 2026 yhteisövero laskisi noin 15,5 prosenttia vuoden 2025 talousarvioon nähden
- Kiinteistöveron kasvuoletus on arvioitu maltillisesti ja sen arvioidaan olevan vain noin 1,0 prosenttia vuonna 2026, kuten myös jatkovuosina.

Pormestarin talousarvio sisältää 0,2 prosenttiyksikön korotuksen kunnallisveroihin. Kunnallisveron nykyinen taso Tuusulassa on 7,1 prosenttia ja korotuksen jälkeen 7,3 prosenttia. Korotus lisää kunnan verotuloja kunnallisveron tuottoina noin 2,4 miljoonaa euroa. Verotulot olisivat näin ollen 116,4 miljoonaa euroa vuonna 2026. Valtiovarainministeriön syksyn 2025 kuntatalousohjelmassa Manner-Suomen keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2026 on 7,54 prosenttia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Tuusulan kunnan eri verolajien tuoton kehitys vuosina 2023–2024 sekä vuosien 2025–2028 arviot. Verotuloarvioihin sisältyy pormestarin esittämä 0,2 prosenttiyksikön korotus kunnallisveroihin.

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	90 985	83 357	88 895	92 352	97 167	100 710

Muutos prosenttia	-51,8	-8,4	6,6	3,9	5,2	3,6
Yhteisövero	9 267	7 686	7 988	6 746	7 133	7 486
Muutos prosenttia	-32,3	-17,1	3,9	-15,5	5,7	4,9
Kiinteistövero	15 378	16 377	16 948	17 277	17 277	17 277
Muutos prosenttia	5,5	6,5	3,5	1,9	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	115 630	107 420	113 831	116 375	121 577	125 473
Muutos prosenttia	-46,8	-7,1	6,0	2,2	4,5	3,2

Tuusulan kunnan kasvupotentiaali tukeutuu vahvasti muuttoliikkeeseen ja muuttovoittoon sekä kasvavaan yritystoimintaan, jonka myötä veropohjan odotetaan vahvistuvan. Kasvavan kunnan mittava investointiohjelma sekä siitä johtuva kasvavan velkataakan hoitaminen luovat tulevia vuosia tarkasteltaessa voimakasta painetta veroprosenttien nostamiselle.

Tuusula kuuluu 40 001–100 000 asukkaan kuntakokoryhmään, jonka osalta VM:n syksyn kuntatalousohjelman arvion mukaan laskennallinen veronkorotuspaine prosenttiyksikköinä kuntakokoryhmässä on kohtalainen. Veronkorotuspaine kuntakokoryhmässä on hieman Manner-Suomen kuntien tasoa alempi.

Taulukko: Veronkorotuspaine prosenttiyksiköinä

Kuntakoko	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
40 001–100 000	0,9	0,8	0,7	0,4	0,3
Manner-Suomi	0,9	1,0	0,9	0,7	0,6

Laskennallinen veronkorotusprosenttiyksikkö ei kerro yksittäisen kunnan tilannetta. On kuitenkin olennaista tunnistaa, että kunnan omin, riittävän ajoissa tehtävin sopeutustoimin painetta veronkorotuksiin voidaan pienentää.

1.4.4 Valtionosuudet

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 miljardia euroa vuonna 2026, ja valtionavut kasvavat noin 3 prosenttia vuodesta 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 miljardia euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 miljardia euroa ja muut valtionavut noin 0,5 miljardia euroa.

Maan hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 miljoonaa eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Peruspalveluiden valtionosuuteen kohdennetaan 75 miljoonan euron vähennys, ja myös vuonna 2026 valtionosuuden indeksikorotuksesta vähennetään yksi prosenttiyksikkö. Valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys

Kehyskauden lopussa vuonna 2029 valtionavut ovat noin 6,0 miljardia euroa, josta laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 miljardia euroa. Luvuista ilmenee, että laskennalliset valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuoteen 2029 mentäessä. Kasvua on vain noin 100 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Tuusulan kunnan valtionosuudet vuonna 2026 ovat 31,3 miljoonaa euroa ja ne ovat 0,3 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviota suuremmat. Verrattuna VM valtionosuuslaskelmiin vuosilta 2025 ja 2026, muutos on -0,4 miljoonaa euroa, joka on -1,3 %. Vaikutus on -26 euroa per asukas.

Valtionosuuksien on taloussuunnitelmakaudella oletettu pysyvän vuoden 2026 tasolla. Oletus on tehty siitä syystä, että valtionosuusuudistus on edelleen kesken ja sen on arvioitu tulevan voimaan vuoden 2027 alusta. Todennäköistä on kuitenkin se, että valtionosuudet tulevat pienenemään. Kuntien valtionosuuksien määrään vaikuttavat yleisesti mm. julkisen talouden kehitys, valtionosuusjärjestelmän muutokset, uudet veroratkaisut ja sekä kunnille asetettavien tehtävien ja velvoitteiden muutokset. Tuusulan väkiluvun ja lapsimäärän kehityksellä voi olla merkittävä vaikutus kuntamme valtionosuuden kehitykseen tulevina vuosina, mikäli valtionosuuskriteereissä painotetaan lapsimäärää.

1.4.5 Toimintatuotot- ja kulut

Kunnan vuoden 2026 toimintakatteeseen on budjetoitu vuoden 2025 talousarvioon nähden - 1,53 % muutos (muutos vuoden 2025 ennusteeseen nähden on + 1,98 %). Ulkoisten toimintamenojen kasvuksi on vuoden 2025 ennusteeseen nähden on budjetoitu 0,28 % ja vuodesta 2027 eteenpäin 1,0 % vuotuinen kasvu. Keväällä 2025 tehdyllä palkkaratkaisulla arvioidaan olevan noin 3,0 % henkilöstön palkkoja korottava vaikutus vuodelle 2026 vuoden 2025 talousarvioon nähden.

Tuusulan vuoden 2025 taloutta on kurittanut yleinen taloustilanne, työttömyys ja heikko verotulokehitys. Tuusulan vuoden 2026 talouden näkökulmasta viimeisen kahden vuoden aikana on toteutunut vahvaa muuttovoittoa. Työttömyysaste on ollut korkea kuluvana vuonna ja sen ennakoidaan olevan koholla myös ensi vuonna. Väestökasvun painopiste on erittäin vahvasti Hyrylän suuralueella. Asuin- ja työpaikkatonttien kysynnän ja kauppojen olevan haasteellista, mikäli yleinen taloustilanne ei osoita elpymisen merkkejä.

Asuin- ja työpaikkatonttien kaupat eivät ole toteutuneet odotusten mukaisesti vuonna 2025. Tästä syystä odotukset vuonna 2026 ovat aiempaa maltillisempia. Piristystä odotetaan vuonna 2027, kun taloustilanteen arvioidaan paranevan koko maassa. Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ennakoidaan asettuvan 10,5 miljoonaan euroon (2025 ennuste 8,8 miljoonaa euroa). Maankäyttösopimuskorvausten arvioidaan olevan 4,0 miljoonaa euroa vuonna 2026 (+0,5 miljoonaa euroa). Markkinakysyntä vaikuttaa merkittävästi tonttikaupan ajoittumiseen ja toteutumiseen sekä myyntitulojen jakautumiseen eri vuosille. Tonttien myynneillä ja veropohjan laajentamisella on suuri vaikutus Tuusulan kunnan tulonmuodostukseen.

Merkittävin toimintamenojen lisäys tapahtuu henkilöstökuluissa; palkankorotusten lisäykseksi arvioidaan 3,2 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärän kasvu painottuu varhaiskasvatukseen, jossa palvelujen kysyntää kasvattaa lapsimäärän kasvu. Kunta-alan uudet virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025-28.2.2028. Sopimuskauden aikana työvoimakustannukset nousevat keskimäärin reilut 3 % vuodessa ja kokonaisvaikutus on noin 10 % luokkaa. Inflaatiokehitys on ennusteiden mukaan noin 2 %:n tasolla lähivuosina, mikäli toimintaympäristössä ei ole sitä kiihdyttäviä tapahtumia. Tämä lisää kustannuspaineita myös muilla osa-alueilla, esimerkiksi kiinteistöjen ja yleisten alueiden kunnossapidossa, jotka tuotetaan suurimmalta osin ulkopuolisten toimijoiden toimin. HSL:n kuntaosuuden arvioidaan laskevan 3,9 miljoonaan euroon (laskua 0,7 miljoonaa euroa). Keski-Uudenmaan työllisyyspalveluiden Tuusulan maksuosuus nousee 3,2 miljoonaan euroon (+0,2 miljoonaa euroa).

Tuusulan kunnan talouden kestävyyden taustalla on kasvun ja talouden hallintaohjelma. Kasvun osalta ohjelma painottaa kasvun osalta asuin- ja yritystonttien aikataulullisen kaavoittamisen ja rakentumisen kautta kunnan tulonmuodostusta. Talouden hallinnan osalta talouden kestävyysperiaate ja kunnan pitkän tähtäimen taloudenpidon tavoite on käyttötalouden menojen hillintä, toimintatapojen rakenteelliset uudistukset sekä luopuminen omaisuudesta, jota ei tarvita. Vajaakäyttöisten kiinteistöjen myyntiä tulee vauhdittaa, jotta ylläpitomenoista päästään eroon. Ohjelman tavoite on kunnan tulorahoituksen vahvistaminen, velkaantumisen hidastaminen sekä taloussuunnitelmakaudella lainakannan vähentäminen. Kunnan palveluiden ja palve-

luprosessien kehittämisen tulee olla jatkuvaa, jonka lisäksi on tarkasteltava ja vertailtava palveluiden järjestämistapoja. Digitalisointi ja tekoälyn hyödyntämineen on vietävä uudelle tasolle taloussuunnitelmakauden aikana.

Kunnan menokehitys on pystyttävä pitämään tulojen kasvua hitaampana, optimoimalla uudistettavaa palveluverkkoa sekä sopeuttamalla henkilöstön määrää ja -rakennetta kysyntä huomioiden. Kunnan kustannuksia kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin kehitysarvio on keskimäärin yli 3 % lähivuosien aikana. Tuusulan on pyrittävä alittamaan selvästi hintaindeksin mukainen kustannustasokehitys. Tuusulassa on verrokkikuntiin nähden joidenkin palvelujen tuottaminen kalliimpaa.

Tuusulan kunnan elinvoimaisen tulevaisuuden takaamiseksi ja rahoituspohjan varmistamiseksi Etelä-Tuusulan yritysalueiden kaavoituksen ja myynnin ripeä edistäminen on tärkeää.

Keskeisten kaavoitushankkeiden edistämisellä on kunnan tulopohjaa ja kestävää taloutta vahvistava vaikutus. Kaavavarannon pitää kuitenkin olla oikeasuhtainen kunnan alueellisiin kysyntäodotuksiin nähden. Aktiivisen elinkeinopolitiikan, yritysyhteistyön sekä kuntakeskusten kehittämisen lisäksi asunto- ja yritystonttitarjonnan varmistamisen tulee olla mitoitettu kysyntäodotuksia vastaavasti. Arvioita pitää peilata aiemmin toteutuneeseen menekkiin, valitseviin suhdanteisiin sekä kuluttajan ja yritysten luottamukseen. Edellä mainittujen lisäksi monipuolistuvat vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet ulkoilureitteineen ovat kunnan vetovoimaa lisääviä tekijöitä. Ne voivat osaltaan vahvistaa tulorahoitusta ja kestävää taloudenpitoa tulevina vuosina. Panostuksia pitää kuitenkin arvioida toteutuneeseen vetovoimaan, muuttovoittoon ja edellä mainittujen kohteiden kysyntään ja käyttöön. Käyttöä ja tulonmuodostusta sekä vaikuttavuutta tulee arvioida ja mitata aktiivisesti.

Kunnan talouden näkökulmasta geopoliittisen tilanteen tiedostaminen on tärkeää. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu edelleen Lähi-idän konfliktit saattavat nostaa energian hintoja ja se voi heijastua myös kunnan energian hintoihin. Positiivisella puolella on inflaation hidastuminen EKP:n 2 % tavoitetilaan. Euroalueen elpyminen vauhdittaisi maailmantalouden kasvua.

Strategian mukaisia panostuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan kasvuun pitää arvioida systemaattisesti. Uusia avauksia ja niihin kohdistuvia tuotto-odotuksia ja hyötyjä on arvioitava realistisesti panostuotos suhteen keinoin. Asuinalueiden, infrastruktuurin, koulujen ja päiväkotien rakentamisen ja edistämisen riskit tulee tunnistaa suhteessa väestökehitykseen suunnitelluilla alueilla. Määrätietoista tekemistä ja arviointia kunnan kehityksen suhteessa pitää tehdä jatkuvasti. On reagoitava herkästi poikkeamiin ja tarvittaessa peräännyttävä päätöksin toimista, jotka heikentävät kunnan taloutta pitkällä aikavälillä. Kaupallisten palvelujen rakentumista on hyvä vauhdittaa kuntalaisten näkökulmasta. Kuntalaisten harrastamisolosuhteiden tulee olla hyvällä tasolla, mutta ei ylimitoitettu Taksoja ja maksuja tulee tarkistaa vuosittain, jotta peruskorjauskustannuksia ja parannettuja olosuhteita saadaan katettua pitkällä aikavälillä.

1.4.6 Investoinnit

Kunnan ja vesihuollon investoinnit ovat edelleen korkealla tasolla. Vuoden 2026 investoinnit ovat yhteensä 46,2 miljoonaa euroa ja vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien 52,7 miljoonaa euroa. Rakennuksiin investoidaan 17,8 miljoonaa euroa, kunnallistekniikkaan (tiet, liikenneväylät, puistot ms.) 20,6 miljoonaa euroa sekä vesi- ja viemäriverkostoon noin 6,5 miljoonaa euroa.

Tuusulan kunnan vuoden 2026 investoinnit painottuvat kohteisiin, jotka perustuvat rakenteiden uudistamiseen ja korjaamiseen sekä edistävät hyvinvointia ja terveyttä, kunnan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta. Investointien tavoitteena on tukea kunnan palveluiden järjestämistä ja entistä laadukkaammin ja tuottavammin.

Terveellinen sisäilma on keskeinen investointikriteeri. Koulujen ja päiväkotien uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan mallilla, jossa samassa toimintapisteessä ja kiinteistössä ovat päiväkoti, esikoulu, ala-aste ja yläaste. Tällaisessa kokonaisuudessa voi olla myös nuorisotiloja sekä ikääntyville tarkoitettuja ja muita kuntalaisten tarvitsemia palveluita helposti saavutettavissa.

Valtuuston hyväksymä palveluverkkosuunnitelma ohjaa uudistamista. Suunnitelman toteuttaminen muodostaa keskeisen osan suunnitelmakauden investointiohjelmasta. Koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja kiinteistöjen huono kunto edellyttävät, että investointeja edistetään aikataulussa. Palveluverkon toteuttaminen on osa kunnan kasvun ja talouden hallintaohjelmaa vuosille 2026–2034. Ohjelman perustan muodostavat palveluverkkosuunnitelman toteuttamiseen liittyvät sivistyksen koulu- ja päiväkoti-investoinnit sekä investoinneista saatavat toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt. Hyötyjen realisoinnin konkretisointi tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnan vajaakäyttöisten kiinteistöjen luovutukset tehdään etupainotteisesti. Tavoitteeksi asetetut myyntitulot, ylläpitokulusäästöt sekä väistötilojen kustannussäästöt lieventävät toteutuessaan talouden heikentymistä.

Koko Etelä-Tuusulan ja Jokelan yhtenäiskoulut kattava koulujen perusparannus- ja uudisrakentamisohjelma ajoittuu pääosin vuosille 2021–2029. Taloussuunnitelmakaudella 2026–2030 rakennusinvestointien euromääräinen vaihteluväli on 3,7–34,4 miljoonaa euroa vuodessa. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen kohteet ovat merkittävimmät; Riihikallion koulu jatkuu vuonna 2026, määrärahan ollessa vuodelle 2026 4,3 miljoonaa euroa ja Lahelan koulu päiväkoti ja nuorisotila ajoittuu vuosille 2026–2029 kokonaismäärärahan ollessa 54,4 miljoonaa euroa.

Kunnallistekniikan uudisrakentaminen painottuu tulevina vuosina kunnan eteläosiin ja keskittyy työpaikka- ja pientaloalueiden luontiin. Kaavavarannoista ja kaavoituksen etenemisestä riippuen, uusia asuin- ja työpaikka-alueita avataan myös Pohjois-Tuusulassa.

Taloussuunnittelukaudella valmistuvien koulujen ja päiväkotien sekä infran vuosipoistot kasvattavat poistojen määrää. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä poistojen taso oli 21,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 poistot ovat jo 23,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 talousarviossa poistot ovat 24,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 poistojen taso on 27,8 miljoonaa ja vuosina 2028–2030 taso on jo 30–33 miljoonaa euroa. Tästä aiheutuu suuri haaste käyttötalouden tasapainolle. Tämän lisäksi kertaluonteisesti poistoja lisäävät käytöstä poistettavat ja purettavat kiinteistöt. Rakennusten jäljellä oleva, poistamaton arvo joudutaan kirjaamaan tulosvaikutteisesti alas siinä vaiheessa, kun rakennusta ei enää voida käyttää. Lisäksi tulosta rasittavat rakennusten purkukustannukset. Kaikissa investointihankkeissa tulee pyrkiä tilankäytön tehostamiseen. Investoinnit vaikuttavat käyttötalouteen tiloihin sijoittuvien toiminnan kustannuksina, ylläpitokustannuksina sekä kasvavina poistoina. Kunnan tulee pyrkiä taloussuunnitelmakaudella investoinneissa mahdollisimman suuren tulorahoituksen osuuteen; tämä edellyttää kunnalta tulevina vuosina omaisuuden realisointeja sekä vähintään 45–58 miljoonan euron vuosikatetta sekä ylijäämäisen tuloksen saavuttamista.

1.4.7 Rahoitus- ja lainat

Tuusulan Kunnan tulorahoitus ei riitä kasvavien investointien rahoittamiseen. Vuoden 2026 investoinneista pystytään kattamaan tulorahoituksella vajaa neljännes. Kunnan tulorahoitusta vahvistavat vesihuollon liittymismaksut 1,5 milj. euroa. Investointien rahoitusosuudet vuonna 2026 ovat noin 450 tuhatta euroa.

Kunnan lainamäärä on 31.8.2025 tilanteessa 283,3 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja on 198,3 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia kuntatodistuksia oli auki 85,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen osuus oli tarkasteluajanhetkellä noin 30 % kokonaislainamäärästä. Lyhytaikaisten lainojen vaihteluväli vuoden 2025 aikana on ollut 73,5–104,0 miljoonaa euroa. Kunnan korollisen velan määrän ennakoidaan asettuvan vuoden

2025 lopussa 303,5 miljoonaan euron tasolle. Lainasalkun kokonaistilannetta sekä lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen osuuksia suhteessa korkomarkkinaan tarkastellaan aktiivisesti ja tehdään tarvittaessa painotusmuutoksia korkotilanne huomioiden. Kunnan korollisten velkojen ennakoidaan kohoavan vuoden 2026 loppuun mennessä 326,4 miljoonaan euroon.

Velan määrä olisi reilu 7 723 euroa per asukas. Kunnan tulisi päästä taloussuunnitelmakaudella investoinneissa keskimäärin vähintään 35–40 %:n tulorahoitukseen. Tämä edellyttää kunnalta tulevina vuosina vähintään 45 miljoonan euron vuosikatetta sekä reilusti ylijäämäisten tulosten saavuttamista. Taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi 2026 on alijäämäinen ja vuosi 2027 ylijäämäinen. Vuosina 2028–2030 tulokset ovat ylijäämäisiä merkittävien maanmyyntitulojen johdosta. Talousarvion mukaan kunta nostaa nettomääräisesti uutta lainaa vuonna 2026 noin 28,6 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman mukaan kunnan lainamäärän kasvu jatkuu voimakkaana vuosina 2026–2030. Nykyisen investointisuunnitelman mukaisilla toteutuksilla lainamäärä olisi kipuamassa taloussuunnitelmakauden lopulla noin 343,5 miljoonaan euroon. Taloussuunnitelmakaudella kunnan investointien määrää suhteessa tulorahoituksen kehittymiseen on arvioitava tarkoin ja määritettävä talouden hallinnan kannalta kestävä velkataso. Velkamäärä on viisivuotisen taloussuunnitelmakauden loppupuolella pystyttävä saamaan laskevalle uralle, kuten nyt vuonna 2030 rahoituslaskelman mukaan olisikin.

Tuusulan uusissa lainoissa korkotasot ovat kuitenkin markkinatilanteesta johtuen korkeampia kuin aikaisemmissa lainoissa. Kiinteäkorkoisilla lainoilla ja korkosuojauksilla pyritään vähentämään kunnan korkomenojen muutoksia ja parantamaan ennustettavuutta. Toimenpiteet tehdään markkinatilannetta arvioiden. Korkosuojautumisilla saavutettava vakaa keskikorko sopii hyvin kunnan tarpeisiin, koska kunnan investoinnit ovat pääosin käyttöiältään erittäin pitkäaikaisia

Kunnan lainasalkun rakennetta operoidaan kunnan rahoitustoiminnan periaatteiden mukaan siten, että vuotuinen kiinteäkorkoisten tai suojattujen lainojen osuus lainasalkusta on vuoden 2026 lopussa yli 50 % prosenttia. Tuusulan kunnan kiinteäkorkoisten lainojen määrä oli 2025 elokuussa 130,0 miljoonaa euroa ja korkosuojattuja 60,0 miljoonaa euroa, yhteensä 190 miljoonan euron lainojen korot on kiinnitetty. Lainasalkun suojausaste on 67 %. Kiinteäkorkoisten lainojen suuresta osuudesta sekä korkosuojauksista huolimatta kunnan korkomenojen kehitys kääntyy kasvuun vuosina 2026–2030 johtuen lainamäärän kasvusta sekä uusien lainojen korkeammasta korkotasosta.

Kuva, lainamäärän kehitys vuodesta 2021 vuoteen 2030.

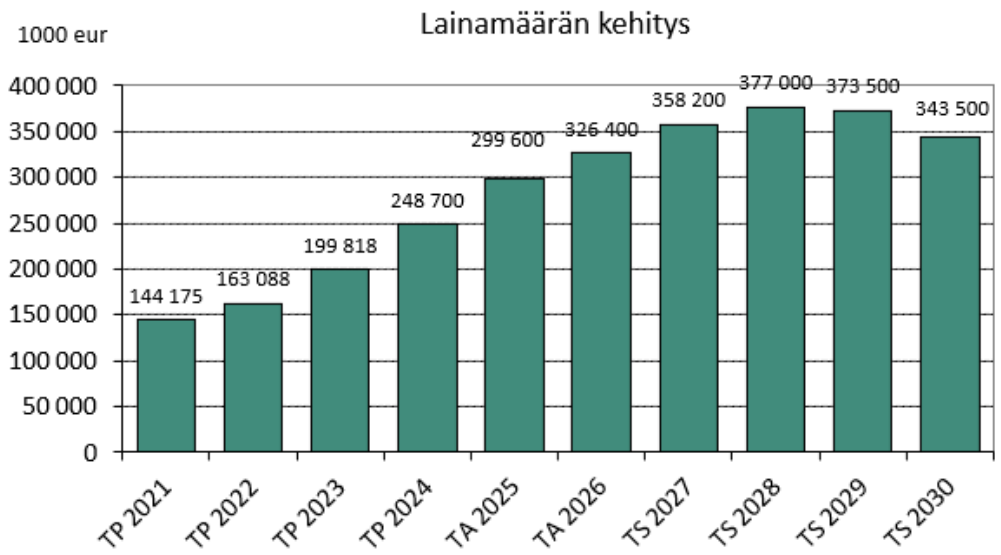

1.5. HENKILÖSTÖ

Henkilöstöjohtamisen tavoitteet valtuustokaudella 2025–2029

Huolehdimme, että henkilöstömme tuntee työnsä yhteyden strategiaan. Tuemme johtamisella henkilöstön työhyvinvointia, yhdessä kehittämistä, osaamisen kehittämistä ja jakamista sekä luomme oppimiseen kannustavaa kulttuuria. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa yhdenvertaisia ja vuorovaikutteisia kohtaamisia asukkaiden ja asiakkaiden kanssa. Kehitämme henkilöstöhallinnon prosesseja tukemaan paremmin johtamisen ja esihenkilötyön tarpeita.

Strategiset painopisteet:

- Johtamiskulttuurin ja esihenkilötyön systemaattinen kehittäminen
- Veto- ja pitovoiman arviointi ja vahvistaminen
- Työnantajamielikuvan ja rekrytointimarkkinoinnin edistäminen
- Osaamisen strateginen johtaminen ja osaamisen kehittämisen vahvistaminen
- Työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen osana organisaatiokulttuuria
- Henkilöstöhallinnon prosessien sähköistäminen ja automatisointi

Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2026

Henkilöstöpalveluissa vuoden 2026 strategisena tavoitteena on **johtamisen ja työnantajamielikuvan kehittäminen.** Tavoite tukee täysin kuntastrategiaa ja vaikuttaa konkreettisesti veto- ja pitovoimaan.

Tarkemmat toimenpiteet vuodelle 2026:

- Esihenkilöiden koulutusohjelman onnistunut toteutus
- Esihenkilötyön kokonaiskeskiarvon arviointi työntekijöiden toimesta vähintään 4,2 (Työhyvinvoinnin pulssikysely)
- Osaamisen hallintajärjestelmän onnistunut käyttöönotto
- Tasopalkkamallin tasokuvaukset ja yksittäiset tehtävänkuvat valmiina vuoden 2026 aikana
- Yleisperehdytyksen uudistaminen
- Suositteluindeksin (eNPS) mittauksissa saatu arvio on vähintään 25
- Hakijoiden määrä jokaista avointa työpaikkaa kohden on vähintään 20
- Rekrytointimarkkinoinnin kehittäminen uuden työnantajabrändisuunnitelman pohjalta
- Tavoitteena nostaa Tuusulan tunnettuus vähintään arvoon 3,4 ja mielikuva arvoon 4,7 kuntaan hakeneiden, työskentelevien ja töissä olleiden keskuudessa (Työnantajabrändikysely)

Työnantajamielikuvan vahvistaminen osana veto- ja pitovoimaa

Tuusulan työnantajabrändin visio on olla kuntasektorin halutuimpia työnantajia. Tuusula haluaa luoda työnantajabrändistään tunnetumman potentiaalisten työntekijöiden keskuudessa ja erottua kilpailijoista. Näin organisaatio pyrkii houkuttelemaan ja sitouttamaan parhaita osaajia sekä luomaan positiivisen ja kestävän työnantajamaineen. Lähtökohdat tähän ovat suotuisat, sillä Tuusulan henkilöstökyselyiden tulokset ovat olleet hyvällä tasolla kaikissa tärkeissä osa-alueissa. Rekrytointimarkkinointia kehitetään vuonna 2026 työnantajabrändiuudistuksen pohjalta.

Osaamisen kehittäminen

Esihenkilöiden rooli on tärkeä koko organisaation sujuvan toiminnan näkökulmasta. He vastaavat omalta osaltaan mm. organisaation uudistusten toimeenpanosta, henkilöstön työhyvinvoinnin ja työtyytyväisyyden

ylläpidosta. Tavoitteena on ollut tunnistaa esihenkilöiden tarvitsema osaaminen niin nykyisessä kuin tulevassa toimintaympäristössä. Organisaatiossa onkin vuoden 2025 aikana kartoitettu esihenkilöiden osaamista. Tämän pohjalta on tunnistettu erilaisia kehittämiskohteita ja näiden pohjalta suunniteltu esihenkilöille uusi koulutusohjelma, joka käynnistyy vuoden 2026 alussa. Ohjelmalla kehitetään esihenkilöiden osaamista ja yhtenäistetään koko organisaation johtamiskulttuuria.

Organisaatiossa on tarkoitus ottaa käyttöön uusi osaamisen hallintajärjestelmä 2026 alkuvuodesta. Uuden järjestelmän toiminnot ja hyödynnettävyys ovat selkeästi paremmalla tasolla vanhaan verrattuna. Järjestelmä koostuu viidestä eri moduulista: osaaminen, keskustelut, tavoitteet, koulutukset sekä taidot ja pätevyydet. Näiden moduulien avulla hallitaan ja kehitetään organisaation toimintoja liittyen koulutuksiin ja muuhun osaamisen kehittämiseen. Tämänkaltaisen osaamisen hallintajärjestelmän avulla henkilöstöpalvelut pystyy toteuttamaan organisaation strategian mukaista toimintaa sekä hoitamaan tehokkaasti myös operatiivisen toimintansa.

Perehdytysprosessin osalta on tarkoitus kehittää koko prosessia sujuvammaksi niin järjestelmien kuin myös käytännön työn kannalta. Laadukkaalla perehdyttämisellä pystytään vaikuttamaan työhyvinvointiin ja sitoutumiseen. Lisäksi kartoitetaan uusia mahdollisuuksia, joissa voidaan hyödyntää tekoälyä ja pelillistämistä osana perehdytysprosessia. Näin perehdytysprosessia pystytään kehittämään visuaalisempaan ja helpommin omaksuttavampaan suuntaan. Perehdytysprosessi on myös tunnistettu hyvin tärkeäksi osaksi veto- ja pitovoimaa.

Rekrytointiprosessia analysoidaan ja kehitetään paremmaksi. Tämä sisältää niin teknistä rekrytointijärjestelmän joustavuuden ja toiminnallisuuden kehittämistä kuin myös työnantajabrändin ja mielikuvan kehittämistä. Tavoitteena on luoda selkeä ja vahva työnantajabrändisuunnitelma, jota voidaan hyödyntää työnantajamielikuvan kehittämisessä ja rekrytointimarkkinoinnissa. Lisäksi kartoitetaan ja toteutetaan sijaisvälityspalveluiden parantamisen ja kehittämisen erilaisia mahdollisuuksia.

Työhyvinvointi ja työkyky

Henkilöstön työhyvinvointia ja henkilökokemusta seurataan kaksi kertaa vuodessa työhyvinvoinnin pulssikyselyllä. Työyhteisöt käsittelevät tulokset yhdessä, valitsevat kehittämiskohteen ja sopivat toimenpiteistä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Tulokset käsitellään myös johtoryhmissä ja yhteistoimintaelimissä. Työhyvinvointiryhmä hyödyntää tuloksia tehdessään ehdotuksia henkilöstön työhyvinvoinnin ja virkistäytymisen tukemiseksi.

Vuonna 2026 käynnistyvässä esihenkilöiden koulutusohjelmassa työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtaminen muodostaa oman kokonaisuutensa. Työkykyjohtamista tukee myös vuonna 2025 päivitetty Aktiivisen tuen toimintamalli, joka ohjaa puheeksi ottamista kaikilta työkykyyn vaikuttavilta osa-alueilta. Digitaalisia oppimisympäristöjä ja mobiilisovelluksia tullaan hyödyntämään entistä enemmän osana työkyvyn edistämistä, tukemista ja johtamista.

Henkilöstömäärän kehitys vuosina 2020–2026

Koko kunta yhteensä	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vakituiset	1279	1259	1257	1298	1335	1487	1497
Määräaikaiset	397	454	486	491	429	299	244

Yhteensä	**1676**	**1713**	**1743**	**1789**	**1764**	**1786**	**1741**

Edellä olevassa taulukossa on esitetty vakituiset ja määräaikaiset työntekijät kunkin vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisena. Vuoden 2025 tieto on elokuun viimeiseltä päivältä. Vuoden 2026 luku on arvio. Lukuihin sisältyvät myös työllistetyt henkilöt. Luvut sisältävät sekä kaupunkiemon että vesihuoltoliikelaitoksen henkilökunnan.

Henkilöstösuunnitteluprosessin kehittäminen ja vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitteluprosessin eri vaiheita on arvioitu ja prosessia on kehitetty vuoden 2025 aikana ja prosessin kehittäminen jatkuu myös vuonna 2026 yhteistyön ja resurssien käytön tehostamiseksi. Organisaatiossa on toteutettu vuoden 2025 alussa osaamiskartoitus, jossa kartoitettiin henkilöstön ja esihenkilöiden osaamisen nykytilannetta. Osaamiskartoitus on myös tarkoitus toteuttaa uudelleen vuonna 2026 ja se on tukena, kun toteutetaan vuoden 2027 henkilöstösuunnitelmaa.

Taulukko. Henkilöstön määrä vuosina 2025–2026 koko kunnassa

Koko kunta yhteensä	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	1487	1497	10
Määräaikaiset	299	244	-55
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	4
Yhteensä	**1788**	**1747**	**-41**

Taulukko. Arvioitu henkilöstömäärä koko kunnassa vuosina 2025–2030

Koko kunta yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025–2030
Vakituiset	1487	1497	1497	1501	1501	1501	0,8 %
Määräaikaiset	299	244	241	237	237	237	-20,4 %
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	6	6	6	6	200,0 %
Yhteensä	**1788**	**1747**	**1744**	**1744**	**1744**	**1744**	**-2,5 %**

Toimintaympäristön ja henkilöstömäärän kehityksen arviointi 2026–2030

Tulevaisuudessa kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy, koska ikäluokat pienenevät ja työpaikkojen määrä kasvaa. Tämä voi luoda tilanteen, jossa potentiaalisten työntekijöiden kysyntä ylittää tarjonnan. Tämä koskee sekä julkista että yksityistä sektoria. Organisaatioiden onkin panostettava työnantajamielikuvan kehittämiseen sekä veto- ja pitovoiman vahvistamiseen. Tämä on nostettu uuden kuntastrategian keskiöön ja henkilöstöpalvelut toteuttaa strategian mukaisia suunnitelmia ja tavoitteita seuraavan valtuustokauden ajan.

Organisaatiossa on arvioitu, että tulevaisuudessa tarvitaan määrällisesti eniten varhaiskasvatuksen ja opetuksen osaajia. Varhaiskasvatuksessa tarvitaan varhaiskasvatuksen opettajia/erityisopettajia ja sosionomeja, opetuksessa erityisopettajia, opettajia ja koulunkäynnin ohjaajia. Kunta on elinvoimainen, sen väkiluku kasvaa, mikä tarkoittaa myös varhaiskasvatuksessa olevien lapsien määrän ja palvelutarpeen lisääntymistä. Kasvun ja ympäristön toimialueella kaivataan puolestaan monenlaisia asiantuntijoita, kuten kaavoituksen asiantuntijoita, maankäyttöinsinöörejä ja muita maankäytön asiantuntijoita sekä rakennuttamisen projektijohtoa ja valvontaa. Kunnan johdossa ja yhteisissä palveluissa rekrytoidaan esimerkiksi IT-alan osaajia, talousalan osaajia ja lakimiehiä.

Vaikka Tuusula on tällä hetkellä kasvava ja kehittyvä kunta ja arvioissa ainakin tietyissä yksiköissä työvoimaa tarvitaan tulevina vuosina todennäköisesti lisää. Henkilöstömäärän kasvaminen ei ole itsestään selvyys. Arviot kertovat, että Suomessa peruskouluikäisten lasten määrä vähenee lähivuosina kymmenillä tuhansilla ja kyseessä saattaa olla peruskoulun historian suurin oppilasmäärän muutos. Konsulttiyhtiö Finnish Consulting Group FCG arvioi peruskouluikäisten lasten määrän vähentyvän yli 65 000:lla seuraavassa viidessä vuodessa. Kuntaliiton selvityksen mukaan perusopetuksessa olevien lasten määrä laskee yli 80 000:lla vuoteen 2030 mennessä. Arvioiden mukaan lasten määrän väheneminen johtaa siihen, että Suomessa päiväkotien ja alakoulujen sekä mahdollisesti yläkoulujen lukumäärä tulee jonkin verran laskemaan.

Tekoälyn kehittyminen tulee vauhdittamaan digitalisaatiota. Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilla kerrotaan, että vuoteen 2030 mennessä voi maailmanlaajuisesti jopa 375 miljoonaa työpaikkaa kadota tai muuttua tekoälyn vuoksi. Arvion mukaan ensimmäisinä katoavat rutiininomaiset tehtävät. Myös erilaiset asiantuntijatyöt, kuten kirjanpito, sisällöntuotanto, ohjelmointi ja juridiikka ovat murroksessa. Digitalisaatio ja tekoäly tulevat myös todennäköisesti muuttamaan töiden sisältöä ja toimintatapoja. Näin ollen osaamisen kehittäminen nousee tärkeään rooliin ja organisaation tulee huolehtia henkilöstön kouluttamisesta ja muusta osaamisen kehittämisestä huolellisesti.

Tämänkaltainen toimintaympäristön kehitys näkyy myös väistämättä Tuusulassa ja tulee vaikuttamaan henkilöstösuunnitteluun ja osaamisen kehittämiseen seuraavalla viiden vuoden aikajaksolla. Tuusula on elinvoimainen kunta ja on arvioitu, että 2020-luvulla väestö kasvaa keskimäärin 453 henkilöllä vuodessa ja 2030-luvulla väestö kasvaa keskimäärin 504 henkilöllä vuodessa. Lähivuodet näyttävät miten toimintaympäristön muutokset ja kehitys tulee vaikuttamaan organisaatioon.

Eläköitymisennuste

Taulukko. Eläköitymisennusteet toimialueittain v. 2026

Eläköitymiset toimialueittain	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset kpl (2026) ***
Kunnanjohto	0
Yhteiset palvelut	4
Sivistys	17
Kasvu ja ympäristö	2
Vesihuoltoliikelaitos	0
Kunta yhteensä:	**23**

*Henkilöt, jotka ovat syntyneet 6/1961–2/1962 (alin eläkeikä täyttyy 2026)

Kevan ennusteen mukaan Tuusulan kunnan eläkepoistuman arvioidaan kokonaisuudessaan olevan keskimäärin 10,9 prosenttia (193 henkilöä) vuosina 2026–2030 eli noin 30–49 eläköityjää vuosittain. Työkyvyttömyys- tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyjien määrä on ennusteen mukaan noin 3,2 prosenttia henkilöstöstä.

Tasopalkkamalli

Vuonna 2025 valtakunnallinen sopimukseen perustuva tasopalkkajärjestelmä otetaan käyttöön 1.10.25. Järjestelmää on rakennettu yhdessä niin luottamusedustajien, johdon ja esihenkilöiden sekä hr:n kanssa. Rakentamisen aikana erilaisia yhteisiä tapaamisia on ollut aikavälillä 1.2.-30.9.25 yli 60 kertaa. Vuoden 2026 aikana tasopalkkajärjestelmän toimivuutta tarkastellaan ja muutetaan tarvittaessa. Lisäksi esihenkilöitä koulutetaan järjestelmän käyttöön sekä tehdään tasokuvaukset jokaisen palkkaryhmän tasolle.

Henkilöstökulut

Keväällä 2025 käytyjen palkkaneuvottelujen tuloksena kunta-alan palkat nousevat. Kunta-alan uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa kaudella 1.5.2025–29.2.2028. Palkankorotukset noudattavat yleistä linjaa ja ovat seuraavat:

1.10.2025: Yleiskorotus 53 euroa, vähintään 2,5 %
1.8.2026: Yleiskorotus 2,27 %
1.10.2026: Paikallinen järjestelyerä 0,2 % ja palkkaohjelman paikallinen kehittämiserä 0,4 %
1.4.2027: Yleiskorotus 2,0 %, paikallinen järjestelyerä 0,4 % ja palkkaohjelman paikallinen kehittämiserä 0,4 %
1.2.2028: Palkkaohjelman kehittämiserä 1,0 %

Taulukko x Henkilöstökulut (emo ja VHL)

Henkilöstökulut (miljoonaa euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos euroa	Muutos %
Palkat ja palkkiot	74,9	75,1	77,0	1,9	2,5
Henkilösivukulut, josta	16,5	18,3	18,6	0,3	1,6
*eläkekulut	14,6	15,3	15,5	0,2	1,3
*muut henkilösivukulut	1,9	3,0	3,1	0,1	3,3
Yhteensä	91,4	93,4	95,6	+ 2,2	+ 2,4

Henkilöstömenoja vähentävät sairausvakuutus ja muut korvaukset sisältyvät em. lukuihin.

1.6. HANKINNAT

Keskeiset strategiset painopisteet

Tuusulan kunnan hankinnoilla voidaan edistää kunnan talouden tasapainottamista ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. Hankintojen avulla tuetaan kunnan strategiaa ja painopisteinä on ilmasto-ohjelman toteuttamisen tukeminen hankinnoissa, joissa ympäristövaikutukset ovat merkittävät. Hankinnoilla tuetaan taloudellisia tavoitteita esimerkiksi prosessien tehostamisella ja kokonaistaloudellisen edullisuuden tarkastelulla. Hankinnoille asetetaan säästötavoitteita ja kustannusten seurantaa tehostetaan.

Hankintojen talousvaikutus

Vuoden 2026 talousarviossa käyttötalouden palveluiden ja tavaroiden hankinnat ovat noin 65 miljoonaa euroa, ja investointeihin käytetään hieman yli 52 miljoonaa euroa. Edellä mainitut ovat yhdessä noin 47 % kunnan käyttötalouden ja investointien talousarvion menobudjetista. Hankintojen strateginen suuntaaminen ja hankintojen hallinta ovat keskeinen talouden tasapainon saavuttamisen keino.

Toimittajahallinta ja kategoriamalli

Tuusulan kunnassa tullaan ottamaan käyttöön toimittajienhallintamalli. Toimittajia tullaan ohjaamaan toimittajahallintamallin mukaisesti strategisella, taktisella ja operatiivisilla tasoilla. Toimittajat luokitellaan ja priorisoidaan ostovolyymin ja hankintakategorian tärkeyden perusteella. Toimittajanhallintaan on lisäksi otettu käyttöön palvelu, joka tukee automaattista seurantaa toimittajien taloudellisen tilanteen ja pakotesanktioiden osalta. Hankintojen strategista ohjausta tehostetaan sisäisesti hankintatoimen ja palvelualueiden yhteisillä ohjausryhmillä.
Vuonna 2026 hankintatoimessa keskitytään uuteen hankintojen ohjaamisen malliin sekä otetaan aktiiviseen käyttöön hankintojen avainlukujen mittareita seurannan avuksi ja hankintatoimen kehittämisen tueksi.

Hankintasopimusten seuranta

Sopimusten seurantaa tehostetaan vuosikellon mukaisin toimenpitein. Osana toimittajahallintamallia tullaan tehostamaan sopimusten seurantaa velvoitteiden ja sopimuksissa mahdollisesti määriteltyjen tavoitteiden osalta. Hankintatiimi tulee käymään aktiivista vuoropuhelua toimi- ja palvelualueiden kanssa liittyen yleisesti laajassa käytössä oleviin sopimustoimittajiin. Vuoropuhelulla halutaan edistää tietoisuutta sopimustoimittajista, tilaamisesta, vähentää ohiostojen määrää ja edelleen pienentää yhden laskun toimittajien määrää.

Suunnitellut kilpailutukset vuonna 2026

Vuoden 2026 hankintasuunnitelma sisältää 42 kilpailutusta, jotka koostuvat pääasiassa toistuvaishankintojen määräaikaisten sopimusten uusimisesta. Kunta kilpailuttaa vuosittain noin 70 hankintaa, jotka koostuvat kynnysarvon ylittävistä kilpailutuksista, puitesopimusten sisäisistä kilpailutuksista ja kynnysarvon alittavista kilpailutuksista. Vuoden 2026 hankintasuunnitelman kokonaisvolyymi on noin 11,5 miljoonaa euroa. Suurimpina kokonaisuuksina ovat Lahelan ja Mattilan alueiden kunnallistekniikan suunnittelu ja rakentaminen sekä kiinteistöjen rakennusurakoita.

1.7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

1.7.1 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA 53

1.7.2 SISÄISTÄ VALVONTAA JA RISKIENHALLINTAA KOSKEVAT PÄÄTÖKSET 53

1.7.3 RISKIENHALLINNAN TAVOITTEET 53

1.7.4 KUNTAAN KOHDISTUVAT RISKIT 53

1.7.5 RISKIT JA RISKIENHALLINTASUUNNITELMA VUODELLE 2026 54

1.7.6 TALOUDELLISET RISKIT 55

1.7.7 STRATEGISET RISKIT 55

1.7.8 TOIMINNALLISET RISKIT 57

1.7.9 VAHINKORISKIT 59

1.7.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan kunnan strategian toteutumista sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa sekä arviointia. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin.

1.7.2 Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset

Tuusulan valtuusto hyväksyi 31.3.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka sisältää periaatteet kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta, lauta- ja johtokuntien velvollisuudesta valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä johtavien viranhaltijoiden velvollisuudesta toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan. Tuusulan kunnanhallitus hyväksyi 27.4.2020 sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, jossa on aiempaa tarkemmin kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet, kohteet, menettelytavat, toteuttajat ja heidän vastuunsa sekä ohjeistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön työtä.

1.7.3 Riskienhallinnan tavoitteet

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinta kytketään organisaation strategisiin, toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Riskienhallinnan avulla tunnistetaan kunnan toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta, parantaa raportoinnin luotettavuutta, varmentaa lakien ja ohjeiden noudattamista sekä turvata voimavarojen kohdentamista.

1.7.4 Kuntaan kohdistuvat riskit

Kunta- ja toimialuetasolla on tunnistettu ja arvioitu kunnan toimintaan liittyviä riskejä. Riskeille on määritelty hallintakeinot, joilla pyritään ennalta ehkäisemään ja pienentämään riskin todennäköisyyttä ja seurausta. Riskiympyrälle (ks. kuva seuraavalla sivulla) on kuvattu kuntatason merkittävimmät riskit. Riskit jaotellaan strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategiset riskit uhkaavat kunnan tavoitteiden ja strategian toteuttamista vaarantaen toiminnan edellytykset ja vision toteutumisen. Riskit liittyvät keskeisesti strategian toteuttamisen mahdollisuuksiin ja etenkin ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin.

Taloudelliset riskit liittyvät sisäisiin tai ulkoisiin taloudellisiin tekijöihin, sijoituksiin, rahoitukseen sekä rahoitusmarkkinoihin.

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan ja osaamiseen, organisaation sisäisiin prosesseihin sekä asiakasprosesseihin, palvelun epäonnistumiseen, tietojärjestelmiin, sopimuksiin sekä myös väärinkäytöksiin ja muuhun lainvastaiseen toimintaan

Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus. Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

1.7.5 Riskit ja riskienhallintasuunnitelma vuodelle 2026

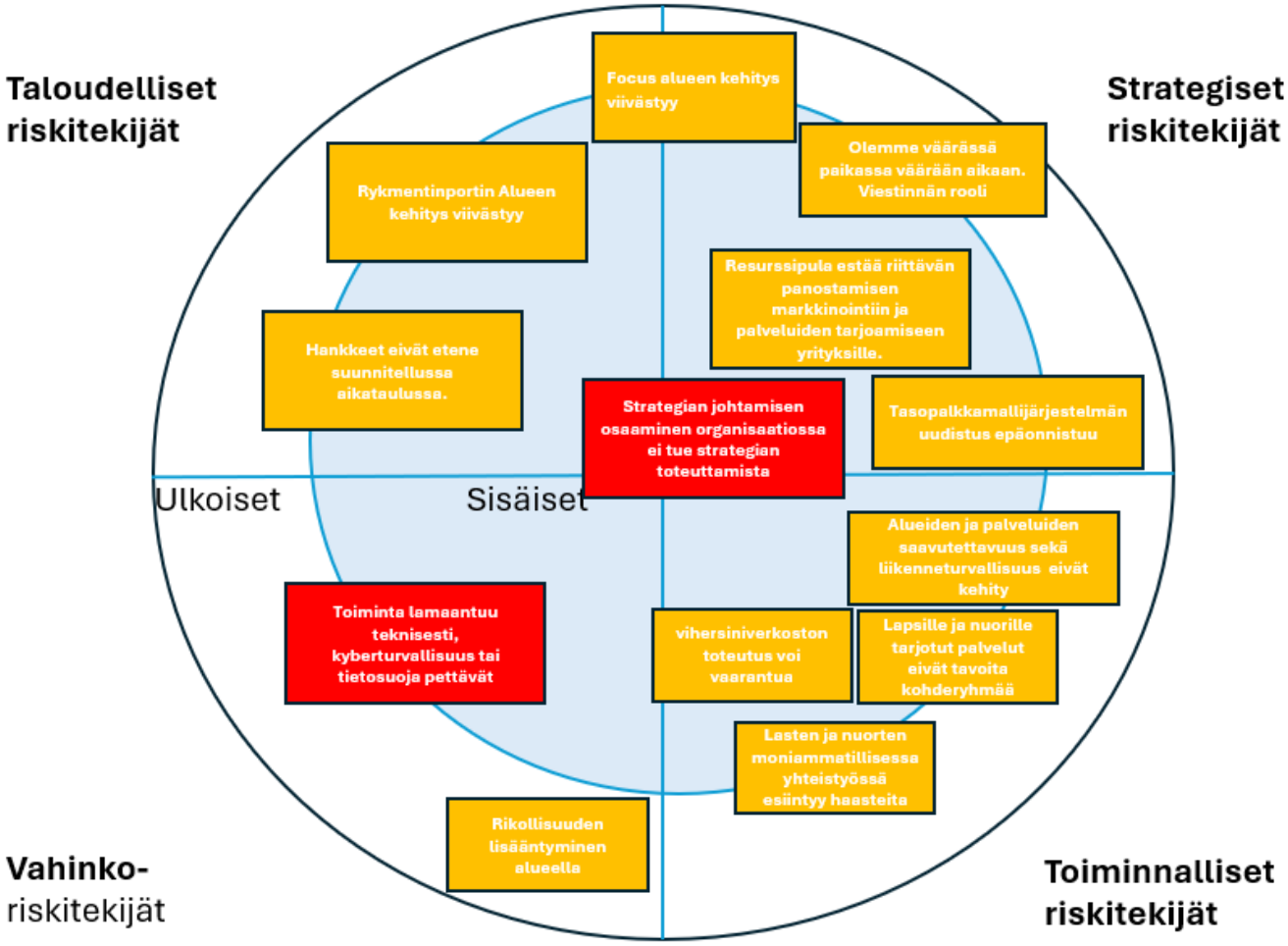

Riskien merkittävyyttä kuvataan neliportaisella asteikolla vähäisestä riskistä kohtalaiseen, merkittävään ja sietämättömään riskiin.

Vähäinen riski

Kohtalainen riski

Merkittävä riski

Sietämätön riski

Vähäinen riski on silloin, kun sen todennäköisyys on pieni ja vaikutukset ovat merkityksettömät.

Kohtalainen riski toteutuu vielä melko epätodennäköisesti ja sen vaikutuksilla on vähäistä tai kohtalaista haittaa toiminnalle.

- Vähäisten ja kohtalaisten riskien kehitystä seurataan, mutta niille ei aseteta välittömiä toimenpiteitä.

Merkittävä riski toteutuu jo melko todennäköisesti ja sen seurausten vaikutukset ovat toiminnalle kohtalaisia tai vakavia vaarantaen tai viivästyttäen toimintaa.

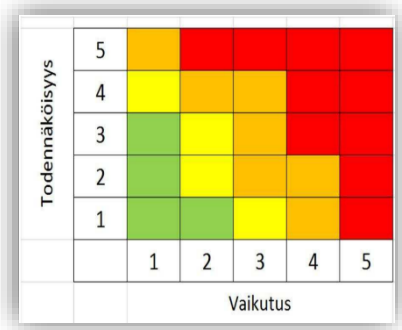

Sietämättömän riskin todennäköisyys on jo lähes varma ja sen vaikutukset ovat toiminnalle vakavia ja kriittisiä.

- Riskienhallintatoimenpiteet priorisoidaan vakavimman tason riskeille.

1.7.6 Taloudelliset riskit

Strategian mukainen toiminto	Riski	Tämänhetkiset ja suunnitellut, kehittämisehdotukset riskin ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi	Riskiluku
Taloudelliset riskit			
Rykmentinportin yritysalueen kehittäminen etenee **Vastuu: Yhdyskuntatekniikan päällikkö**	Alueen kehitys viivästyy	- Suunnittelun ohjaus - Jätetäyttömaiden puhdistamisen resurssointi - Vuoropuhelu ELY-keskuksen kanssa	9
Monipuolinen asuintonttitarjonta edistää alueiden laadukasta rakentumista **Vastuu: Kuntakehitysjohtaja**	Hankkeet eivät etene suunnitellussa aikataulussa.	- Koordinoidaan kaavoituksen, infran suunnittelun ja toteutuksen sekä tontinluovutuksen tavoitteelliset aikataulut sekä sitoudutaan niihin. - Hankkeiden suunnittelua viedään laaja-alaisella yhteistyöllä ja aktiivisesti eteenpäin aikataulussaan. Hankkeet selvitetään ja perusteellaan huolellisesti kunkin vaiheen päätöksentekoa varten.	12

1.7.7 Strategiset riskit

Strategiset riskit			
Koskee useita vuositavoitteita **Vastuu: Kansliapäällikkö / Kehittämis- ja digijohtaja**	Strategian johtamisen osaaminen organisaatiossa ei tue strategian toteuttamista	Strategian johtaminen osaksi esihenkilöiden koulutusohjelmaa. Strategialiitokseen liittyvä kalvo kaikkien sisäisten päätösten (esim. johtoryhmä) yhteyteen. Uuden kulttuurin edistäminen aktiivisen strategiaseurannan kautta (mittarit).	20
Yritystoiminnan kehittymisen ja yritysten määrän kasvun edellytyksiä parannetaan **Vastuu: Kuntakehitysjohtaja**	Resurssipula estää riittävän panostamisen markkinointiin ja palveluiden tarjoamiseen yrityksille.	Resursoinnin varmistaminen ja oikea kohdistaminen	9

Focus-alueen kehittäminen etenee **Vastuu:** **Kuntakehitysjohtaja**	Focus alueen kehitys viivästyy	**Tehdään hankkeisiin liittyvää edunvalvontaa sekä yhteistyötä ja vuoropuhelua sidosryhmien kanssa kuntaan laaditun vaikuttamisen ja yhteistyön edunvalvontaohjelman mukaisesti.** **Pidetään yllä vahvaa vuoropuhelua ja varataan riittävästi aikaa neuvotteluille tärkeimpien sidosryhmien kuten ELY:n ja Vantaan kanssa. Sovitaan yhteistyön ja toteutuksen käytännöistä.** **Kehittämistyön tiedonkulku ja tiedon saatavuus varmistetaan hankkeeseen kytkeytyvien toimijatahojen välillä.** **Varataan riittävät resurssit alueiden hankkeiden suunnittelun, toteutukseen ja markkinointiin.** **Laaditaan yksityiskohtaiset aikataulusuunnitelmat auttamaan suunnitteluaikataulun hallinnassa.** **Kehä IV tiesuunnittelun ja toteutuksen edistäminen sekä alueen infran aikataulutukseen ja rahoituksen ohjelmointiin kiinnitetään erityistä huomiota.**	9
Yritystoiminnan kehittymisen ja yritysten määrän kasvun edellytyksiä parannetaan. **Vastuu:** **Kansliapäällikkö, pormestari, viestintäpäällikkö, elinvoimayksikkö, johtoryhmä, poliittinen johtoryhmä, kunnanhallitus.**	Olemme väärässä paikassa väärään aikaan. Eli emme tunnista oikeita verkostoitumispaikkoja, teemme "liian tuttuja" asioita, emme ole ajan hermolla. Viestinnän rooli.	Laajalla keskustelulla. verkostoitumalla entistä laajemmin. perehtymällä tulevaisuuden ilmiöihin, Tunnistamalla niistä Tuusulan kannalta relevantit signaalit. Elinkeinomarkkinointia ja –verkostoitumista on tehostettu lisäämällä viestintää ja näkyvyyttä eri foorumeilla, kuten eri medioissa, yritys- ja kiinteistöalan tapahtumissa, markkinoimalla kunnan palveluhakemistoa sekä kehittämällä Business as Tuusula –verkostoitumistilaisuuksia.	9

Työnantajamielikuvaa parannetaan yhteistyöhön, johtajuuteen ja perehdytykseen panostamalla **Vastuu:** **Henkilöstöjohtaja**	Tasopalkkamallijärjestelmän uudistus epäonnistuu eikä sillä saavuteta oikeudenmukaisuuden kokemusta, eikä sitä koeta hyväksi välineeksi henkilöstön palkitsemiseen.	Hyvä yhteistoiminta ja viestinnän avoimuus.	9
Kohdennettua nuorisotyötä on vahvistettu moniammatillisessa yhteistyössä. **Vastuu:** **Hyvinvointijohtaja**	Toimenpiteet eivät ole oikean sisältöisiä eivätkä vaikuttavia, yhteistyö ei toimi, epäselvät roolit ja vastuut.	Oikeat ihmiset oikeissa paikoissa riittävillä toimivaltuuksilla keskustelemassa työnjaosta esim. Keusoten kanssa.	12

1.7.8 Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit			
Johtamisen ja työnantajamielikuvan kehittäminen **Vastuu:** **Henkilöstöjohtaja**	Riskinä, että resurssit ja sitä kautta aika ei riitä	Sijaissuunnittelu, resurssointi, tehtäväkierto	6
Johtamisen ja työnantajamielikuvan kehittäminen **Vastuu:** **henkilöstönkehittämispäällikkö**	Uuden osaamisenhallintajärjestelmän käyttöönotto epäonnistuu	Sopimusjuridiikka, projektinhallinta, riskienhallinta, aikatauluttaminen, kouluttaminen	4
Ulkotilojen toteutus edistää alueiden vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja toimimista kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina **Vastuu:** **Kuntakehitysjohtaja**	Resurssit eivät riitä hankkeiden edistämiseen	- Hankkeiden priorisointi, jossa etusijalla on hankkeet, joille on sovittu yhteistyökumppanin kanssa tietty valmistumispäivämäärä. Toisella sijalla on hankkeet, joille on sovittu julkinen rahoitus, mutta valmistumispäivä on joustava. Kolmantena on hankkeen, joista on tulossa kunnalle maanmyyntituloja. Neljäntenä muut hankkeet. - Resurssien varmistaminen.	6
Alueiden ja palveluiden saavutettavuus sekä liikenneturvallisuus kehittyvät osana maankäytön suunnittelua ja toteutusta **Vastuu:** **Kuntakehitysjohtaja**	Resurssien ja rahoituksen riittävyys	Resurssien varmistaminen sekä kunnan palveluiden, toiminnan ja toimenpiteiden priorisointi.	8

Suunnitelmilla luodaan edellytykset kunnan vihersiniverkoston saavutettavuudelle, houkuttelevuudelle ja luonnon monimuotoisuudelle **Vastuu: Kaavoituspäällikkö**	Suunnitelmia ei saada hyväksyttyä ja näin ei saada niin suurta poliittista sitoutumista suunnitelmien toteuttamiseen ja jalkauttamiseen. Tällöin kunnan vihersiniverkoston toteutus voi vaarantua, millä on vaikutusta mm. asuinalueiden viihtyvyyteen ja viheralueiden saavutettavuuteen.	- Suunnitelmien tarpeellisuus perustellaan päätöksenteon pohjaksi. - Tavoitteiden toteutusta tarkastellaan asemakaavoituksen yhteydessä erikseen.	9

Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä, jotta kasvu ja yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuu **Vastuu: Hyvinvointijohtaja/Sivistysjohtaja**	Moniammatillisessa yhteistyössä esiintyy haasteita. Eri toimijoiden välinen yhteistyö ei ole koordinoitua tai yhteinen ymmärrys puuttuu.	Yhteisten toimintamallien ja rakenteiden varmistaminen. Säännölliset verkostotapaamiset ja selkeä roolitus. Arvioidaan säännöllisesti moniammatillisen yhteistyön kehittymistä ja tehdään tarvittaessa yhteistyötä vahvistavia toimenpiteitä	9
Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä, jotta kasvu ja yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuu ja Ikäihmisten merkityksellistä harrastamista ja itsensä kehittämistä tuetaan **Vastuu: Hyvinvointijohtaja/Sivistysjohtaja**	Tarjotut palvelut eivät tavoita kohderyhmää. Vaikka viestintää on pyritty kehittämään, riski on, että se ei tavoita kaikkia kohderyhmiä – erityisesti monikulttuurisia perheitä, erityisryhmiä tai syrjäytymisvaarassa olevia nuoria sekä ikäihmisiä. Harrastus- ja kehittämismahdollisuudet eivät ole fyysisesti tai digitaalisesti saavutettavissa (esim. kuljetus, esteettömyys, digiosaaminen). Vaikka mahdollisuuksia osallistumiseen tarjotaan, se ei välttämättä tarkoita sitä, että kaikki haluaisivat osallistua.	Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelualueet laativat yhteisen monikielisen oppaan, jossa kuvataan tarjottuja palveluita. Toimialueella panostetaan monikanavaiseen viestintään ja sitä kautta pyritään motivoimaan kuntalaisia osallistumaan tarjottuihin palveluihin. Suunnitelmallinen, kohdennettu ja oikea-aikainen viestintä. Toimialueella pyritään ottamaan huomioon palveluiden käyttäjien toiveet asiakaslähtöisesti.	8
Ikäihmisten merkityksellistä harrastamista ja itsensä kehittämistä tuetaan **Vastuu: Hyvinvointijohtaja**	Ikäihmisten palveluissa esiintyy muutosvastarintaa. Ikäihmiset eivät sopeudu muutoksiin palveluissa.	Lisätään vaikutusten arviointia ja ikäihmisten osallisuutta muutostilanteissa.	2
Julkiset tilat ovat aktiivisessa yhteiskäytössä **Vastuu: Sivistysjohtaja**	Särmän tilojen yhteiskäytössä ilmenee haasteita.	Päätöksenteon rakenteista kiinnipitäminen. Yhteiskäytön suunnittelu ajoissa avainhenkilöiden kanssa.	6

1.7.9 Vahinkoriskit

Vahinkoriskit			
Koskee useita vuositavoitteita **Vastuu:** **Kehittämis- ja digijohtaja**	Toiminta lamaantuu teknisesti, kyberturvallisuus tai tietosuoja pettävät	Varautuminen teknisiin häiriöihin (Toipumissuunnitelmat, vikasietoiset tekniset ratkaisut, yhteinen varautuminen palvelutoimittajien kanssa, digitaalisen turvallisuuden vastuiden tarkentaminen)	16
Kunnallinen riski **Vastuu:** **Turvallisuus- ja riskienhallintapäällikkö**	Rikollisuuden lisääntyminen alueella	Moniammatillinen yhteistyö ennaltaehkäisyyn.	9

1.8. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

1.8.1 TALOUSARVION OSAT 61

1.8.2 TALOUSARVION SITOVUUS 62

1.8.1 Talousarvion osat

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon soveltuvin osin mainitut säännökset ja ohjeet.

Talousarviossa on seuraavat osat:

yleisperustelut
- käyttötalousosa
- tuloslaskelmaosa
- investointiosa
- rahoitusosa sekä
- liitteet.

Yleisperustelut osassa esitetään kuntastrategia sitovine vuositavoitteineen, toimintaympäristö ja talouden kehitysnäkymät, taloussuunnitelman perusteet, henkilöstö sekä konsernin tytäryhteisöt. Lisäksi osassa on kuvattu muun muassa tietoja hankinnoista sekä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Käyttötalousosassa esitetään toimialueiden toiminnan kuvaukset ja toimintaympäristön muutokset sekä sitovat toiminnan tavoitteet.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmalla osoitetaan kuinka kunnan tilikauden tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmaosassa esitetään koko kunnan ja liikelaitoksen yhdistetty tuloslaskelma. Osassa esitetään myös verotulot, valtionosuudet ja rahoituserät.

Investointiosassa esitetään investointien kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet. Investointilaskelma sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille.

Rahoitusosan rahoituslaskelmassa esitetään käyttötalousosan sekä investointien tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset sekä arvioidaan muut maksuvalmiuden muutokset (rahoituksen rahavirta). Rahoituslaskelman lopussa esitetään näiden rahavirtojen yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa talousarvion vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Talousarvion liitetiedoissa esitetään kohderahoitteisia tehtäviä hoitavien yksiköiden tuloslaskelmat toimintakatteeseen asti sisältäen Tilapalveluiden ja Rykmentinpuiston taseyksiköt, henkilöstösuunnitelma, investointien hankekortit, poistosuunnitelma sekä talousarvion lukuohje.

1.8.2 Talousarvion sitovuus

Tavoitteiden sitovuus

Tuusulan valtuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan toimielimiä ja viranomaisia.

Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat Tuusulan kuntastrategiaosassa esitetyt vuositavoitteet.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut, tunnusluvut ja suoritetavoitteet ovat ohjeellisia siten, että kunnanhallituksen ja lautakuntien tulee ottaa ne huomioon käyttösuunnitelmia valmisteltaessa ja päätettäessä.

Käyttösuunnitelmat hyväksytään kunnanhallituksessa lautakuntien valmisteluun ja ehdotukseen pohjautuen sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion.

Käyttötalous

Talousarvion määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden toimialuetasolla siten, että yleissitovuutena on valtuustoon nähden toimialueen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät sisäiset erät.

Sitovuus koskee talousarviovuoden 2026 tavoitteita ja määrärahoja ja tuloarvioita. Myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen määrärahat ovat nettositovia.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä valtuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, käyttöomaisuuden myyntivoitot, korkokulut ja muut rahoituskulut. Rahoituslaskelmassa sitovana eränä on kokonaislainamäärä vuodelle 2026.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt laitoksen taloussuunnitelman. Vesihuoltoliikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma esitetään valtuustolle kunnan taloussuunnitelman yhteydessä. Vesihuoltoliikelaitoksen toimintakatteen tulee olla vähintään kunnan talousarvion mukainen. Vesihuoltoliikelaitokseen sijoitetulle peruspääomalle peritään korkoa valtuuston päätöksen mukaisesti 6,5 % vuodessa.

Investoinnit

Investoinnit ovat sitovia hankkeina (eli jokainen investointiosassa mainittu kohde tulee toteuttaa). Määrärahat ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti kunkin toimielimen/toimialueen sisällä. Lautakunnalla on oikeus siirtää määrärahaa investointikohteelta toiselle hankeryhmän tai toimielimen sisällä, mikäli kaikki investointikohteet toteutuvat. Uusia hankkeita ei ole oikeus aloittaa ilman valtuuston päätöstä. Kustannusarviot tarkistetaan ja hankkeille varattavat määrärahat päätetään vuosittain taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Tietokoneohjelmistoihin liittyvät investoinnit ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti. Tietokoneohjelmistoihin liittyvät investoinnit on esitetty talousarviokirjan investointiosioissa kokonaisuudessaan kunnanhallituksen alla. Kansliapäälliköllä ja / tai talousjohtajalla on oikeus siirtää tiekoneohjelmistoihin liittyviä määrärahoja investointikohteelta toiselle tai talousarviovuoden aikana tunnistetulle uudelle investoinnille kehittämisjohtajan esitykseen perustuen.

Rahoitus ja valtuudet rahoituksen nostamiseksi

Valtuusto vahvistaa puitteet taloussuunnitelmaan perustavalle lainanotolle. Kunta nostaa nettomääräisesti uutta lainaa talousarvion mukaan 26,8 miljoonaa euroa vuonna 2026. Kunnan kokonaislainamäärän lisäys on sitova valtuustoon nähden.

Kunnan lainasalkun rakenteen tulee täyttää kunnan rahoitus-, sijoitus ja takaustoiminnan periaatteiden mukaisen linjauksen siten, että vuotuinen kiinteäkorkoisten tai korkoriskiltä suojattujen luottojen osuus on vähintään 50 % lainasalkusta vuoden 2026 lopussa. Kiinteäkorkoisilla luotoilla ja korkosuojauksilla pystytään vähentämään kunnan korkomenojen muutoksia ja parantamaan ennustettavuutta, edesauttaen siten talousarvion- ja suunnitelman laatimista ja siinä pysymistä.

Kone- ja kalustohankintojen rahoitusta varten valtuusto antaa talousjohtajalle oikeuden ottaa rahoitusta niin, että leasingrahoitusta on käytössä yhteensä enintään 10 miljoonaa euroa.

Kunnan lainamäärä on 31.8.2025 tilanteessa 284,5 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja on 198 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia kuntatodistuksia oli auki 85,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen osuus oli tarkasteluajanhetkellä noin 30 % kokonaislainamäärästä. Kunnan korollisen velan määrän ennakoidaan asettuvan vuoden 2025 lopussa 303,0 miljoonaan euron tasolle. Lainasalkun kokonaistilannetta sekä lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen osuuksia suhteessa korkomarkkinaan tarkastellaan aktiivisesti ja tehdään tarvittaessa painotusmuutoksia korkotilanne huomioiden.

Valtuudet korkosuojausten tekemiseksi

Korkosuojauksia voi tehdä vain talousjohtaja yhdessä kansliapäällikön kanssa. Talousjohtaja informoi kunnanhallitusta suojausten tekemisen suunnittelusta ja valmistelusta. Talousjohtajalla on yhdessä kansliapäällikön kanssa myös oikeus purkaa tai muuten muokata tekemiään korkosuojauksia.

1.9 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT

1.9.1 KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT 65

1.9.2 TUUSULA KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT 67

1.9.3 YHTEENVETO TUUSULAN KUNNAN TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINNAN PAINOPISTEISTÄ SEKÄ KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA 68

1.9.1 Konsernin tytäryhteisöt

Talousarvion tässä osassa käsitellään Tuusula konsernia. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston asettamat tavoitteet ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä, mutta eivät kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kunta on konsernin emoyhteisö. Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräysvalta. Osakkuusyhteisöiksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta (20–50 % äänivallasta) ja merkittävä omistusosuus (vähintään 20 % yhtiön omasta pääomasta) yhteisössä.

Tuusula konserni talouden tunnuslukujen ja kriisikuntakriteerien valossa

Tuusula konsernin talouden kehittymistä on kuvattu viimeisen neljän vuoden tilinpäätöksen keskeisten tunnuslukujen avulla. Kunnan osalta ei yleensä laadita erillistä konsernin talousarviota. Tästä johtuen on tärkeää tarkastella konsernin edellisten vuosien toteutuneita tunnuslukuja ja laatia konsernin tavoitteenasettelu tämän perusteella. Tuusula konsernin tunnuslukuja on koottu seuraavaan taulukkoon vuosilta 2021–2024.

Taulukko x. Tuusula konserni talouden tunnuslukuja TP 2021 - 2024

Konsernin tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
toimintatulot / toimintakulut %	56,1	54,0	42,7	40,2
vuosikate / poistot %	153	125	157	97,0
investointien tulorahoitus %	79,0	45,8	47,9	29,8
lainanhoitokate	1,4	1,1	1,3	0,7
kassan riittävyys	14,4	13,0	24,7	26,9
omavaraisuusaste %	39,6	37,9	39,2	35,1
suhteellinen velkaantuneisuus %	57,6	61,2	130,1	160,1
korolliset lainat euroa per asukas	5 528	6 340	6 590	7 882
lainakanta (1000 €) 31.12. tilanteessa	231 550	256 038	272 377	332 899
lainat ja vuokravastuut (1000 €) 31.12. tilanteessa	231 556	256 080	272 401	341 766
lainat ja vuokravastuut euroa per asukas	5 829	6 341	6 590	8 091

Kriisikuntakriteerit ja arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan taloutta arvioidaan kriisikuntakriteereillä. Kriteerien täyttyminen todetaan valtiovarainministeriössä, jonka jälkeen kunnalle tiedotetaan asiasta ja järjestetään kuuleminen. Tämän jälkeen ministeriössä arvioidaan menettelyn käynnistämisen tarve. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää mikäli:

1. emokunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa (4 vuotta)

tai

2. asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa

tai

rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden neljä (4) tunnuslukua täyttävät kahtena vuonna peräkkäin säädetyt raja-arvot, kaikki neljä täyttyvät samaan aikaan

• jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30§:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen
2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Vuoden 2026 talousarvion valmistelun näkökulmasta ei ole vielä käytettävissä vuoden 2025 lukuja. Tuusula konsernin tilannetta on tarkasteltu kriteerien valossa vuoden 2023 ja 2024 tilinpäätöstiedoilla. Tarkastelu osoittaa, että Tuusulan emokunnan taseessa ei ole alijäämää. Tuusula kuntakonsernin osalta kriisikuntakriteeristä täyttyy suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku.

Kriisikuntakriteerit

Tuusula = Tuusulan kunta + VHL	2024 Raja-arvo	Tuusula	2024
A peruskunnan alijäämä (Tuusula)			
Kunta (peruskunta) ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa (KuntaL 110 § 3 mom.) tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien	Alijäämää	+ 63,8 milj.e	ei
TAI			
B kuntakonsernin alijäämä			
Kuntakonsernin alijäämä/asukas on			
*viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa	-1000	+ 2147	ei
*ja sitä edeltävässä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa	-500	+ 2214	ei
TAI			
C kaikki neljä tunnuslukua (raja-arvot) täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin			
*kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009 30§:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen	negatiivinen	26,4 M€	ei
*kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	> 7,51	7,10	ei
*kuntakonsernin tilinpäätöksen lainojen määrä/asukas ylittää kaikkien kuntakonsernien tilinpäätöksen lainojen keskimääräisen määrän vähintään 50%	8514	7882	ei
*kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on yli 50 %	yli 50%	160,1 %	kyllä

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on kasvanut neljän vuoden tilinpäätösten perusteella merkittävästi. Lainamäärä per asukas 7 882 euroa on alempi kuin kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä 8 514 euroa per asukas. Lainat ja vuokravastuut huomioituna konsernin lainamäärä per asukas on 8 091 euroa.

1.9.2 Tuusula konsernin tytäryhteisöt

Tuusulan konserniohjaus on määritelty konserniohjeessa ja hallintosäännössä. Tuusulan valtuusto hyväksyi konserniohjeen (13.11.2017 § 193). Ohjeen mukaisesti konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, pormestari, kansliapäällikkö ja talousjohtaja. Konsernijohto voi antaa ohjeita eri yhteisöjen hallintoelimiin valituille henkilöille. Kansliapäällikkö tai talousjohtaja käyttävät puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta ja arvioivat omistajapolitikan ja konsernin tavoitteiden toteumista sekä konsernirakenteen kehittämistarpeita.

Kuntakonserniin kuuluu yhdeksän tytäryhtiötä ja kaksi osakkuusyhteisöä. Tuusula on jäsenenä viidessä kuntayhtymässä. Tämän lisäksi Tuusulalla on merkittäviä omistuksia kolmessa kuntaomisteisessa yhtiössä; Kiertokapula Oy (9,9 %), Keski-Uudenmaan Työterveys Oy (13,76 %) ja Kiljavan Sairaala Oy (18 %).

Tuusulan kuntakonsernin tytäryhtiöt, osakkuusyhteisöt ja muut merkittävät osakeomistukset on esitetty seuraavassa taulukossa vuoden 2025 syyskuun tilanteessa.

Kiinteistöyhtiöt / toimitilapalvelut	**Kunnan omistusosuus**
Kiint.Oy Riihikallion lähipalvelukeskus	100,0
Kiint.Oy Kerava-Tuusulan paloasema	60,0
Kiint.Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo	67,0
Kiint. Oy Koskensillantien pysäköintilaitos	100,0
Asumispalvelut	**Kunnan omistusosuus**
Tuusulan kunnan Kiinteistöt Oy	100,0
liikuntapalvelut	**Kunnan omistusosuus**
Kellokosken Jäähalli Oy	74,3
Tuusulan Jäähalli Oy	100,0
Tuusulan urheilukeskus	89,2
Osakkuusyhteisöt	**Kunnan omistusosuus**
Keski-Uudenmaan työterveys Oy	13,76

Muut merkittävät osakeomistukset	**Kunnan omistusosuus**
Kiljavan Sairaala Oy	18,0
Kiertokapula Oy	9,9
Kuntayhtymät	**Kunnan omistusosuus**
Uudenmaan liitto ky	2,7
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda	31,2
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky	17,0
Keski-Uudenmaan Vesi Kuntayhtymä	24,6
Helsingin seudun liikenne ky	3,0

Tytäryhteisöjä johtaa yhtiön hallitus tai muu sitä vastaava elin, johon kunnanhallitus nimeää jäsenet yhtiökokousedustajansa kautta. Kansliapäälliköllä tai talousjohtajalla tai muulla kunnanhallituksen erikseen nimeämällä edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Tytäryhteisöille asetetaan vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet ja ne raportoivat seuraavat tunnusluvut tilinpäätöksen ja neljännesvuosiraporttien yhteydessä:

- Liikevaihto ja liikevaihdon muutos
- Liikevoitto
- Nettotulos
- Lainamäärä ja lainamäärän muutos

Kunta ohjaa ja tukee konserniyhtiöitä niiden tavoitteiden saavuttamisessa sekä liiketoimintojen kehittämisessä. Lähtökohtana on mahdollistaa kuntalaisille paremmat palvelut yhdessä konserniyhtiöiden kanssa.

1.9.3 Yhteenveto Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden toiminnan painopisteistä sekä keskeisistä muutoksista

Tuusula konserniyhtiöt ja niiden tavoitteet

Tässä osiossa esitetään ensiksi koonti Tuusulan kunnan tytäryhtiöistä ja niiden keskeisistä talouden tunnusluvuista vuonna 2026. Jäljempänä esitetään yksittäisten yhtiöiden toiminta-ajatus, olennaiset talouden tunnusluvut kolmelta vuodelta sekä keskeiset yhtiöiden asettaman toiminnan painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2026.

Tuusulan kunnan tytäryhtiöiden tilikauden 1–12/2026 talousarvioiden tunnusluvut

Yhteisön nimi (1000 euroa)	Omistus-osuus %	Liikevaihto	Nettotulos	Investoinnit	Korollinen vieras pääoma	Lainojen muutos	Henkilöstö
Vuokrataloyhtiö							
Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	100	8 680	0	6 500	64 300	5 500	7
Liikuntapalveluja tarjoavat yhtiöt							
Tuusulan Jäähalli Oy	100	780	36	20	472	-60	1
Kellokosken Jäähalli Oy	74	310	0	10	15	-10	2
Tuusulan Urheilukeskus Oy	89	2 224	126	450	13 785	543	7
Toimitilapalveluja tarjoavat yhtiöt							
Koy Riihikallion lähipalvelukeskus	100	125	-70	0	1 266	-54	0
Koy Vanha Kunnantalo	67	99	-120	0	0	0	0
KOy Keravan ja Tuusulan Paloasema	60	885	43	0	7 222	-384	0
Kiint. Oy Koskensillantien pysäköintilaitos	100	0	-856	1 512	6 050	1512	0

1) Asumispalveluja tarjoavat yhtiöt

Tuumakodit/Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy

Perustettu vuonna 1989, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy on kiinteistöstrategiassaan sitoutunut tuottamaan turvallisia, laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja erilaisiin asumisen tarpeisiin. Asumisen ja lähiympäristön laatu varmistetaan uudenlaisia tekniikoita ja suunnitteluratkaisuja hyödyntäen elinkaariajattelun pohjalta. Energiatehokkuudessa pyritään kohti nollaenergiatasoa, vastuullisuussuunnitelman mukaisesti. Tuotannossa tavoitellaan sosiaalisesti eheitä asuinalueita. Yhteisöllisyyden ja ryhmäasumisen ratkaisuja edistetään. Vuokra-asuntomarkkinoiden toimivuutta seurataan uudisrakentamishankkeita suunniteltaessa. Yhtiö edistää mahdollisuuksien mukaan hissirakentamista sekä asuntojen turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhtiön arvoja ovat elinvoimaisuus, vastuullisuus, kehittyminen ja yhteistyö. Näiden mahdollistajana on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta sekä strategiaa tukeva vahva omistaja.

Yhtiön toimiala on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjään ja maa-alueita samoin kuin omistaa asuntoosakkeita ja arvopapereita sekä käydä sanotulla omaisuudella kauppaa.

Tunnusluku	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	8 213 000	8 560 000	8 680 000 (*)
Nettotulos	-462 000	-391 000	-391 000
Liiketulos	13 000	0	0

Investoinnit (***)	0	6 200 000 (*)	5 000 000 (**) + 1 500 000(***)
Korollinen vp	53 600 000	58 800 000	64 300 000
Korollisten lainojen muutos	-1 000 000	5 200 000	5 500 000
Henkilöstö (henkilöä)	6	6	6,5

*) = Kalliolinnan (27 rivitaloasuntoa) uudisrakennus, lainan nosto
**) = Kellokosken Prinsessa kerrostalo tai Etelä-Tuusulan rivitalot (arvio)
***) = PTS-töiden rahoitus (arvio Timbalista; Aromikuja, Kievarinmutka, Asemapäällikönkuja yms)

Kärkitavoitteet 2026:
i. Uuden brändin jalkauttaminen (interaktiivisten palveluiden käyttö, mittari %:na toiminnoista)
ii. Käyttöaste vähintään 98 prosenttia (tyhjinä olevat asunnot)
iii. Kalliolinnan uudishankkeen loppuunsaattaminen ja uusi kilpailutusputkeen (tavoite saavutetaan: kyllä/ ei)
iv. Luottotappiot alle 1 % liikevaihdosta (taloudellinen mittari)

Pidemmän tähtäimen keskeiset tavoitteet:
i. Käyttöaste vähintään 98,0 prosenttia ja vaihtuvuus max 30 prosenttia vuositasolla
ii. Vuokrasaatavat alle 3 prosenttia liikevaihdosta
iii. PTS - töiden suunnitelma 5 vuodelle
iv. Vähintään yksi investointikohde suunnitteluputkessa
v. Henkilökunnan osaamisen ja hyvinvoinnin ylläpito
vi. Kohteiden luopumissuunnitelman päivittäminen vuosittain (mikäli tarvetta)

2) Toimitilapalveluja tarjoavat yhtiöt

Kiinteistö Oy Riihikallion lähipalvelukeskus

Perustettu vuonna 1976, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö omistaa Koy Riihikallion palvelukeskuksen osakkeita, jotka oikeuttavat hallitsemaan ko. palvelukeskuksessa sijaitsevia liiketiloja. Yhtiön toiminta-ajatuksena on omistaa ja vuokrata kyseisiä liiketiloja kannattavasti

Tavoitteena lähivuosille on saada tyhjillään olevat liiketilat vuokratuiksi käypään vuokratasoon sekä saada pidettyä nykyiset vuokralaiset tyytyväisinä tiloihinsa. Vuokratilojen käyttöaste oli 31.08.2025 84,4 prosenttia. Yhtiön lainapankkina on Handelsbanken ja vuoden 2025 lopulla tulee huomioida/varautua pankin mahdollisesti tekemiin korkojen nostoon. Yhtiön toimintaa tulee tarkastella kriittisesti ja sen mahdollisia jatkotoimia hallituksen sekä omistajan taholta suunnitella lähivuosina.

Yhtiön taloudellista tilannetta vakauttaa omistajan tekemä pääomasijoitus.

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	127 319	136 769	125 065
Nettotulos	-46 811	-63 390	-70 094
Investoinnit	0	0	0
Korollinen vieras po	1 374 251	1 320 238	1 266 255
Korollisten lainojen muutos	-396 929	-54 013	-53 983

Henkilöstö	0	0	0

Kiinteistö Oy Kerava-Tuusula paloasema
Perustettu vuonna 2015, kunnan omistusosuus 60 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toiminta-ajatuksena on tarjota kiinteistö, josta käsin pystytään takaamaan kansalaisten turvallisuus, tulipalojen- ym. vahinkojen tms. torjunta ja ennaltaehkäiseminen. Yhtiö on rakennuttanut paloasemakeskuksen, joka otettiin vastaan 28.6.2017. Paloasemaan tuli vuokralaiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja toiseksi käyttäjäksi Tuusulan VPK.

Yhtiön tavoitteena on saada pidettyä rakennuksen nykyinen vuokrasopimus voimassa ja tasapainotettua talous siten, että perityt vuokrat riittävät kattamaan niin syntyneet hoitokustannukset kuin lainojen korko- sekä lyhennyskustannukset. Yhtiön lainoista pääosa on Handelsbankenista, joka tulee vuoden sisällä huomioida mahdollisten Handelsbankenin taholta tapahtuvien korkojen noston osalta.

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	804 938	869 410	884 749
Nettotulos	171	28 160	43 499
Investoinnit	681 954	0	0
Korollinen vieras po	7 989 272	7 605 620	7 221 968
Korollisten lainojen muutos	849 681	-383 652	-383 652
Henkilöstö	0	0	0

Kiinteistö Oy Tuusulan vanha kunnantalo
Perustettu vuonna 1995, kunnan omistusosuus 67 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön pääosakkaat ovat Tuusulan kunta ja Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä. Vuonna 1995 perustettu yhtiö omistaa ja hallitsee Vanhaa kunnantaloa, jossa toimii vesilaitoskuntayhtymä.

Rakennuksen tekninen taso pidetään hyvänä. Kiinteistön korjaustyöt hoidetaan tarpeen mukaisesti. Yleisesti korjaukset pyritään toteuttamaan tulorahoituksella. Ennakoimattomiin korjauksiin varaudutaan talousarviossa. Yhtiön taloudellinen asema on hyvä.
Suunnitelmakorjaukset 2026

- julkisivuhirsien osakorjaukset ja julkisivujen maalaus
- esteettömyyshissi ja tarvittavat ovimuutokset
- iv huolto

Alustava vuoden 2026 korjausbudjetti on 145 000 euroa, josta 130 000 euroa katetaan aikaisempien vuosien hoitovastikeylijäämällä.

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	83 000	89 000	99 000
Liikevaihdon muutos	0	6 000	10 000
Liikevoitto	0	0	0
Nettotulos	0	-90 000	-120 000

Lainamäärä	0	0	0
Lainamäärän muutos	0	0	0

Kiinteistö Oy Koskensillantien pysäköintilaitos
Perustettu vuonna 2025, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toiminta-ajatuksena on tarjota pysäköintipaikkoja niin mahdollisesti kunnan henkilökunnan kuin kunnan virastoissa asioiville kuntalaisille sekä samalla kortteliialueella rakennetuille ja rakennettaviksi tuleville asuinkiinteistöille. Pysäköintilaitos on urakkasopimuksen mukaisesti valmis viimeistään maaliskuussa 2027.

Tilikauden 2026 tavoitteena on saattaa pysäköintilaitos n. 80 prosentin valmiusasteeseen.

Tunnusluvut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto		0	0
Nettotulos		-500 000	-856 000
Investoinnit		5 258 000	1 512 000
Korollinen vieras po		4 538 000	6 050 000
Korollisten lainojen muutos		4 538 000	1 512 000
Henkilöstö	0	0	0

3) Liikuntapalveluja tarjoavat yhtiöt

Tuusulan Urheilukeskus Oy
Perustettu vuonna 1979, kunnan omistusosuus 89,2 %

Tuusulan urheilukeskus Oy hallinnoi, huolehtii ja myy liikuntatiloja seurojen ja kuntalaisten käyttöön. Lisäksi osakeyhtiö on tiiviisti mukana järjestämässä Urheilukeskuksen alueella tilaisuuksia ja tapahtumia yhteistyökumppanien kanssa. Urheilukeskuksessa pidetään toistuvasti TYKY tai TYHY päiviä, joissa osakeyhtiön henkilökunta on aktiivisena tukena tilaisuuksien onnistumisen varmistamiseksi. Urheilukeskus varmistaa, huoltaa ja korjaa liikuntatiloja, jotta kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa monipuolisesti sekä varmistaa, ett kuntalaiset pysyvät kehityksen mukanaan tuomien harrastusten parissa. Osakeyhtiö vastaa keskuksen taloudesta siisteydestä, turvallisuudesta ja kehityksestä.

Tunnusluku	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	1 069 540	2 159 190	2 223 965
Nettotulos	-292 907	122 063	125 725
Investoinnit	14 000 000	84 000	450 000
Korollinen vieras pääoma	14 538 541	14 328 541	13 785 189
Korollisten lainojen muutos	8 871 610	210 000	543 352
Henkilöstömäärä	2 + 4	3 + 2	3 + 4

Tavoitteet

Yhtiön valtuustokauden ja taloussuunnitelmakauden 2026-2030 strategiset tavoitteet ja seurantamittarit Tuusula konsernissa. Yhtiön keskeiset vuositavoitteet vuodelle 2026 (2-5 kpl) ja mittarit.

Vuoden 2026 tavoitteet

Talouden vakauttaminen isojen investointien jälkeen sekä maksuvalmiuden varmistaminen
osakeyhtiön tilojen käyttöasteen nostaminen, tasot tarkistetaan loppuvuodesta
Liikunta- ja sosiaalitilojen vastuullinen kunnostus ja ylläpito
Taitaja 2026 tapahtuma
Vuosien 2026–2030 tavoitteet:

- Talouden vakauttaminen isojen investointien jälkeen sekä maksuvalmiuden varmistaminen
- osakeyhtiön tilojen käyttöasteen nostaminen, tasot tarkistetaan loppuvuodesta
- tekonurmikentän päällysteen uusiminen, lämmityksen päivitys ja stadion hanke
- Ulkoliikunta-alueen ja Urkan aukion toiminnan kehittäminen (tapahtumat ym.)
- Varautuminen Tuusulan Urheilukeskus Oy:n ja Jäähalliyhtiön fuusioitumiseen
- Ideoita tulevalle suunnitelmakaudelle: Pesäpallokenttä Tekova areenan taakse eli maan täyttö, kivituhka tai muu pinnoite, kiipeilyseinä Urkkaan.
  Beach fudis ja Beach lentis Tekova-areenan taakse kentälle (yhtiö vai kunta).
  VSKU hallin taakse tekonurmi ryhmäliikuntaa varten (Urkka / kuta investoinnit)
  Lammen alueen kehittäminen, sauna, pukutilat ja wc:t.-

Tuusulan jäähalli Oy
Perustettu vuonna 1996, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita jäähallia ja tuottaa jääurheiluseuroille hyvää ja laadukasta jääaikaa. Yhtiö tuottaa käyttäjilleen laadukasta jääaikaa ja pyrkii olemaan kannattava ja omarahoitteinen.

Tavoitteet 2026

Tuusulan Jäähalli Oy:n kaksi jäähallia antavat mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa. Yhtiö tukee erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä ja kehittämistä.
Yhtiö osallistuu aktiivisesti Hyrylän urheilupuiston ja alueen kokonaiskehittämiseen ja täydentää sitä jääurheilun ja liikuntamahdollisuuksien osalta.
Jäätuntien hinnat pidetään kilpailukykyisinä alueen muihin halleihin verrattuna.

Toteutuminen:

Molemmat jäähallit ovat olleet auki tammikuun alusta joulukuun loppuun asti.
Jäänhinnat on pidetty kilpailukykyisinä alueen muihin jäähalleihin verrattuna. Jään hintoihin ei ole korotustarvetta kaudelle kaudella 2025–2026.

Yhtiö tekee aktiivista yhteistyötä Tuusulan tenniskeskuksen ja Tuusulan kunnan kanssa urheilupuiston alueen toimintojen ja palveluiden kehittämiseksi. Tuusulan Jäähalli Oy osallistuu vuoden 2026 toukokuussa Taitaja 2026 -tapahtumaan vuokraamalla toimitilansa tapahtuman käyttöön ajalle 13.4. -31.5.2026.

Tunnusluku	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto	759 677	760 000	780 000
Nettotulos	-146 294	14 170	36 314
Investoinnit	215 500	35 000	20 000
Korollinen vieras pääoma	61 588	532 631	472 348
Korollisten lainojen muutos	138 096	-78 957	-60 283
Henkilöstömäärä	1	1	1

Toiminnan Strategia 2026–2030

Tuusulan Jäähalli Oy tukee omalla toiminnallaan Tuusulan kunnan strategiaohjelmaa 2026–2030. Yhtiö osallistuu aktiivisesti Hyrylän urheilupuiston ja alueen kokonaiskehittämiseen ja täydentää sitä jääurheilun ja liikuntamahdollisuuksien osalta.

Yhtiö tuottaa jääurheilun harrastajille, jääurheiluseuroille ja yksittäisille kuntalaisille hyvää ja laadukasta jääaikaa. Yhtiö toimii taloudellisesti kannattavasti ja omavaraisesti.

Tuusulan Jäähalli Oy:n kaksi jäähallia antavat mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa. Yhtiö tukee erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä ja kehittämistä.

Jäähallit ovat auki 12 kuukautta vuodessa, tarjoten jääaikaa myös kesä harjoittelijoille. Kesä-heinäkuussa on kerrallaan vain yksi jäähalli auki. Toisessa hallissa suoritetaan kausihuoltoja.
Yhtiö tukee myös Tuusulan kunnan koulujen ja päiväkotien liikuntatarpeita toimintakuukausien aikana sekä Tuusulan kunnan urheiluvalmennuksia nuorille jääurheilijoille elokuusta-toukokuuhun molemmissa jäähalleissa.

Toimintakuukausien aikana yhtiö antaa tuusulalaisille mahdollisuuden viikoittaisiin jääurheilun harrastuksiin yleisöluisteluiden kautta – vapaat mailattomat- ja mailavuorot. Syys-, joulu- ja hiihtolomien aikana yleisöluisteluvuorot ovat päivittäisiä.

Tulevina vuosina jäähalli yhtiö pyrkii kehittämään toimintaansa pääkäyttäjien esitysten ja tarpeiden mukaisesti kehittämällä tiloja paremmin lajiharjoittelua tukevaksi. Jäätuntien hinnat pidetään kilpailukykyisinä alueen muihin halleihin verrattuna.

Tulevat investoinnit toteutetaan taloudellisesti ja tehokkaasti. Aurinkoenergian käyttöönotto sekä kylmälaitteiden uusinnan yhteydessä lämmön talteenoton maksimaalinen hyödyntäminen. Kaikessa toiminnassa ja ratkaisuissa noudatetaan kestävän kehityksen ja ekologisuuden periaatteita.

Kellokosken jäähalli Oy

Perustettu vuonna 1998, kunnan omistusosuus 74,3 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita jäähallia sekä tuottaa jääurheiluseuroille hyvää ja laadukasta jääaikaa.

Yhtiön hallituksen käsittelyyn menevät
Strategiset tavoitteet:

- Kylmäkoneiden saneeraus
- Jäänhoitokoneen uusiminen

- Ilmanvaihdon parantaminen

Mittarina näille toimii asiakaspalaute sekä laitteiden elinkaari ja korjauskustannukset. Vuoteen 2030 mennessä kylmäkoneet on uusittava nykyisen kylmäaineen poistuessa sallittujen aineiden joukosta

Tavoitteet vuodelle 2026

- Jään laadun parantaminen
- Jään käyttöasteen nostaminen
- Tulevien investointien kartoitus ja suunnittelu

Tunnusluku	**TP 2024**	**TA 2025**	**TA 2026**
Liikevaihto	291 119	300 000	310 000
Nettotulos	-24 152	-5 000	0
Investoinnit	73 000	10 000	10 000
Korollinen vieras pääoma	35 000	25 000	15 000
Korollisten lainojen muutos	-10 000	-10 000	-10 000
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	1,5

4) Muut osakkuusyhteisöt ja muut merkittävät osakeomistukset

Muissa osakkuusyhteisöissä kunta antaa omistajaohjausta kunnan kannalta merkittävissä kysymyksissä sekä vaikuttaa yhtiön toimintaan edustajiensa kautta yhtiöiden hallituksissa sekä yhtiökokouksissa.

2. KÄYTTÖTALOUS

2.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 2026

Kunnanjohto

KUNNANJOHTO (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	406	60	60	**60**	60	60	61	62
TOIMINTAKULUT	- 4 599	- 4 348	- 4 348	**- 3 555**	- 3 591	- 3 627	- 3 663	- 3 700
TOIMINTAKATE	- 4 193	- 4 288	- 4 288	- 3 496	- 3 531	- 3 566	- 3 602	- 3 638

Kunnanjohto yhteensä	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	406	60	60	**60**	60	60	61	62
TOIMINTAKULUT	- 4 599	- 4 348	- 4 348	**- 3 555**	- 3 591	- 3 627	- 3 663	- 3 700
TOIMINTAKATE	**- 4 193**	**- 4 288**	**- 4 288**	- 3 496	- 3 531	- 3 566	- 3 602	- 3 638

Yhteiset Palvelut

YHTEISET PALVELUT (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
HENKILÖSTÖPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	1 289	1 314	202	**223**	225	227	229	231
TOIMINTAKULUT	- 6 281	- 10 346	- 2 160	**- 2 083**	- 2 110	- 2 131	- 2 152	- 2 174
TOIMINTAKATE	- 4 992	- 9 032	- 1 958	**- 1 860**	- 1 885	- 1 904	- 1 923	- 1 943
HALLINTOPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	1 263	1 069	1 069	**512**	511	512	517	522
TOIMINTAKULUT	- 3 093	- 3 201	- 3 201	**- 2 670**	- 2 343	- 2 366	- 2 390	- 2 414
TOIMINTAKATE	- 1 830	- 2 132	- 2 132	**- 2 158**	- 1 832	- 1 855	- 1 873	- 1 892
TALOUDEN OHJAUS								
TOIMINTATUOTOT	171	207	207	**246**	248	250	253	255
TOIMINTAKULUT	- 1 969	- 2 150	- 2 150	**- 2 075**	- 2 096	- 2 116	- 2 138	- 2 159
TOIMINTAKATE	- 1 799	- 1 943	- 1 943	**- 1 829**	- 1 847	- 1 866	- 1 885	- 1 904
KEHITTÄMINEN JA TIETOHALLINTO								
TOIMINTATUOTOT	96	106	106	**128**	129	131	132	133
TOIMINTAKULUT	- 2 087	- 2 358	- 2 358	**- 2 315**	- 2 338	- 2 361	- 2 385	- 2 409
TOIMINTAKATE	- 1 991	- 2 252	- 2 252	**- 2 187**	- 2 209	- 2 231	- 2 253	- 2 276
KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS								
TOIMINTATUOTOT	4 813	5 076	5 076	**5 363**	5 436	5 475	5 530	5 584
TOIMINTAKULUT	- 4 813	- 5 076	- 5 076	**- 5 363**	- 5 436	- 5 475	- 5 530	- 5 584
TOIMINTAKATE								
HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN								
TOIMINTATUOTOT				**1 129**	1 129	1 129	1 140	1 152
TOIMINTAKULUT				**- 9 507**	- 9 602	- 9 699	- 9 796	- 9 895
TOIMINTAKATE				- 8 379	- 8 473	- 8 570	- 8 656	- 8 743

YHTEISET PALVELUT YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	7 632	7 771	6 659	**7 600**	7 679	7 724	7 801	7 878
TOIMINTAKULUT	- 18 244	- 23 130	- 14 944	**- 24 013**	- 23 925	- 24 150	- 24 391	- 24 635
TOIMINTAKATE	**- 10 612**	**- 15 359**	**- 8 285**	**- 16 413**	**- 16 246**	**- 16 426**	**- 16 590**	**- 16 757**

Sivistys

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Sivistyksen tukipalvelut								
TOIMINTATUOTOT	6 296	6 997	6 997	**7 044**	7 111	7 179	7 251	7 323
TOIMINTAKULUT	- 6 059	- 6 713	- 6 761	**- 6 734**	- 6 749	- 6 817	- 6 885	- 6 954
TOIMINTAKATE	237	283	235	**310**	362	362	366	369
Varhaiskasvatus								
TOIMINTATUOTOT	1 893	2 034	2 034	**2 034**	2 034	2 034	2 054	2 075
TOIMINTAKULUT	- 36 165	- 39 097	- 39 197	**- 40 130**	- 40 547	- 40 953	- 41 362	- 41 776
TOIMINTAKATE	- 34 272	- 37 063	- 37 163	**- 38 096**	- 38 513	- 38 919	- 39 308	- 39 701
Oppiminen								
TOIMINTATUOTOT	7 203	6 561	6 561	**6 571**	6 571	6 571	6 637	6 703
TOIMINTAKULUT	- 66 628	- 69 204	- 70 324	**- 72 092**	- 72 861	- 73 590	- 74 326	- 75 069
TOIMINTAKATE	- 59 425	- 62 642	- 63 762	**- 65 521**	- 66 290	- 67 019	- 67 689	- 68 366
Kulttuuri								
TOIMINTATUOTOT	642	657	657	**661**	661	661	668	674
TOIMINTAKULUT	- 5 728	- 5 978	- 5 978	**- 6 052**	- 6 119	- 6 180	- 6 242	- 6 304
TOIMINTAKATE	- 5 086	- 5 321	- 5 321	**- 5 391**	- 5 458	- 5 519	- 5 574	- 5 630
Vapaa-aika								
TOIMINTATUOTOT	828	766	496	**592**	612	612	618	624
TOIMINTAKULUT	- 5 397	- 4 918	- 4 838	**- 5 726**	- 5 791	- 5 849	- 5 907	- 5 966
TOIMINTAKATE	- 4 569	- 4 152	- 4 342	- 5 134	- 5 179	- 5 237	- 5 289	- 5 342

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Kulttuuri								
TOIMINTATUOTOT	642	657	657	**661**	661	661	668	674
TOIMINTAKULUT	- 5 728	- 5 978	- 5 978	**- 6 052**	- 6 119	- 6 180	- 6 242	- 6 304
TOIMINTAKATE	- 5 086	- 5 321	- 5 321	**- 5 391**	- 5 458	- 5 519	- 5 574	- 5 630
Vapaa-aika								
TOIMINTATUOTOT	828	766	496	**592**	612	612	618	624
TOIMINTAKULUT	- 5 397	- 4 918	- 4 838	**- 5 726**	- 5 791	- 5 849	- 5 907	- 5 966
TOIMINTAKATE	- 4 569	- 4 152	- 4 342	- 5 134	- 5 179	- 5 237	- 5 289	- 5 342

SIVISTYS YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	16 863	17 016	16 746	**16 901**	16 988	17 056	17 227	17 399
TOIMINTAKULUT	- 120 054	- 126 120	- 127 308	**- 130 733**	- 132 067	- 133 388	- 134 722	- 136 069
TOIMINTAKATE	**- 103 191**	**- 109 105**	**- 110 563**	**- 113 832**	**- 115 079**	**- 116 331**	**- 117 495**	**- 118 670**

Kasvu ja Ympäristö

KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Kehittäminen ja hallinto								
TOIMINTATUOTOT	49	1	1	**1**	1	1	1	1
TOIMINTAKULUT	- 884	- 1 056	- 1 056	**- 807**	- 815	- 823	- 831	- 839
TOIMINTAKATE	- 834	- 1 055	- 1 055	**- 806**	- 814	- 822	- 830	- 838
Elinvoima, asuminen ja kehittäminen								
TOIMINTATUOTOT	75	2	1 114	**2**	2	2	2	2
TOIMINTAKULUT	- 879	- 908	- 9 114	**- 960**	- 970	- 980	- 989	- 999
TOIMINTAKATE	- 804	- 906	- 8 000	**- 958**	- 968	- 978	- 987	- 997
Projektitoimisto								
TOIMINTATUOTOT								
TOIMINTAKULUT	- 1 047	- 1 365	- 1 365	**- 1 232**	- 1 244	- 1 257	- 1 269	- 1 282
TOIMINTAKATE	- 1 047	- 1 365	- 1 365	**- 1 232**	- 1 244	- 1 257	- 1 269	- 1 282
Maankäyttö ja paikkatieto								
TOIMINTATUOTOT	14 030	5 096	5 096	**16 051**	33 391	45 546	45 772	36 733
TOIMINTAKULUT	- 2 123	- 2 150	- 2 150	**- 2 218**	- 2 240	- 2 263	- 2 285	- 2 308
TOIMINTAKATE	11 907	2 946	2 946	**13 833**	31 151	43 283	43 487	34 425
Kaavoitus								
TOIMINTATUOTOT	62	45	45	**45**	45	45	45	46
TOIMINTAKULUT	- 1 275	- 1 349	- 1 349	**- 1 359**	- 1 373	- 1 386	- 1 400	- 1 414
TOIMINTAKATE	- 1 213	- 1 304	- 1 304	**- 1 314**	- 1 328	- 1 341	- 1 355	- 1 368
Rakennusvalvonta								
TOIMINTATUOTOT	630	401	401	**401**	401	401	405	409
TOIMINTAKULUT	- 794	- 905	- 905	**- 957**	- 966	- 976	- 986	- 995
TOIMINTAKATE	- 164	- 504	- 504	- 556	- 565	- 575	- 581	- 586

Maankäytön sopimuskorvaukset, 4,0 miljoonaa euroa ja maaomaisuuden myyntivoitot, 10,5 miljoonaa euroa, sisältyvät maankäytön ja paikkatiedon palvelualueelle.

TEKNINEN LAUTAKUNTA (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Yhdyskuntatekniikka								
TOIMINTATUOTOT	531	658	658	**1 108**	1 109	1 110	1 121	1 133
TOIMINTAKULUT	- 14 816	- 14 055	- 14 055	**- 13 580**	- 13 716	- 13 853	- 13 992	- 14 132
TOIMINTAKATE	- 14 243	- 13 297	- 13 297	**- 12 372**	- 12 507	- 12 643	- 12 769	- 12 897
Tilapalvelut (taseyksikkö)								
TOIMINTATUOTOT	26 544	26 386	26 386	**29 445**	29 704	29 965	28 265	28 568
TOIMINTAKULUT	- 16 481	- 15 197	- 15 197	**- 15 158**	- 15 310	- 15 463	- 15 618	- 15 774
TOIMINTAKATE	10 063	11 189	11 189	14 286	14 394	14 502	12 647	12 794

KASVU JA YMPÄRISTÖ YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	41 921	32 589	33 701	47 053	64 653	77 071	75 612	66 892
TOIMINTAKULUT	- 38 299	- 36 985	- 45 191	- 36 271	- 36 634	- 37 000	- 37 370	- 37 744
TOIMINTAKATE	**3 665**	**- 4 296**	**- 11 390**	**10 882**	**28 119**	**40 171**	**38 343**	**29 250**

Toimialueet ovat valtuustoon nähden toimintakatesitovia. Kasvun ja ympäristön toimialueelle budjetoitu maaomaisuuden myyntivoitto on sitova erä valtuustoon nähden.

Kuntatoimiala

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	66 823	69 591	69 321	**71 614**	89 380	101 911	100 700	92 230
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	43	100	100	**100**	100	100	101	102
TOIMINTAKULUT	- 181 196	- 190 583	- 191 791	**- 194 573**	- 196 216	- 198 164	- 200 146	- 202 147
TOIMINTAKATE	- 114 331	- 120 893	- 122 371	- 122 859	- 106 736	- 96 153	- 99 344	- 109 815

Tuloslaskelmaosa

TUUSULAN KUNTA (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
VEROTULOT	107 420	113 831	113 831	**116 375**	118 826	122 665	124 946	127 269
VALTIONOSUUDET	28 689	30 993	30 993	**31 292**	31 292	31 292	31 292	31 292
Korkotuotot	201	313	313	**173**	344	534	630	658
Korvaus peruspääom. liikelaitokselta	488	488	488	**488**	488	488	488	488
Muut rahoitustuotot		350	350	**350**	220	220	220	220
Korkokulut	- 3 782	- 3 953	- 3 953	**- 4 827**	- 5 425	- 5 990	- 6 182	- 4 577
Muut rahoituskulut	5	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä valtuuston nähden ovat verotulot, valtionosuudet, korkokulut ja muut rahoituskulut.

KUNTATOIMIALA

2.2 KUNTATOIMIALA

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö Annaliisa Oksanen

KUNTATOIMIALA YHTEENSÄ (ilman vesihuoltoliikelaitoksia)

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	66 823	57 436	57 166	**71 614**	89 380	101 911	100 700	92 230
Myyntituotot	21 160	22 492	22 492	**22 906**	23 036	23 173	23 404	23 637
Maksutuotot	10 050	9 167	8 897	**9 146**	9 212	9 219	9 311	9 404
Tuet ja avustukset	2 428	1 096	1 096	**1 036**	1 036	1 036	1 046	1 056
Muut toimintatuotot	33 184	24 681	24 681	**38 527**	56 096	68 484	66 939	58 132
Valmistus omaan käyttöön	43	100	100	**100**	100	100	101	102
TOIMINTAKULUT	- 181 196	- 190 583	- 191 791	**- 194 573**	- 196 216	- 198 164	- 200 146	- 202 147
Henkilöstökulut	- 90 198	- 92 072	- 94 570	**- 94 333**	- 94 910	- 95 845	- 96 802	- 97 770
Palvelujen ostot	- 48 620	- 51 732	- 52 644	**- 50 694**	- 51 358	- 51 873	- 52 392	- 52 916
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 11 079	- 10 559	- 10 557	**- 10 337**	- 10 421	- 10 525	- 10 630	- 10 736
Avustukset	- 5 623	- 7 001	- 6 501	**- 6 451**	- 6 515	- 6 581	- 6 646	- 6 713
Muut toimintakulut	- 25 676	- 29 219	- 27 519	**- 32 761**	- 33 012	- 33 342	- 33 675	- 34 012
TOIMINTAKATE	**- 114 331**	**- 133 048**	**- 134 526**	**- 122 859**	**- 106 736**	**- 96 153**	**- 99 344**	**- 109 815**

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-41,16 %	5,18 %	5,85 %	**2,06 %**	0,84 %	0,99 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-52,70 %	16,37 %	17,66 %	-8,28 %	-13,12 %	-9,92 %	3,32 %	10,54 %

Toiminnan kuvaus

Kuntatoimialaan kuuluvat Kunnanjohdon ohella Yhteisten palveluiden, Sivistyksen sekä Kasvun ja ympäristön toimialueet. Kuntatoimiala vastaa kunnan operatiivisesta johtamisesta ja kuntatasoisesta edunvalvonnasta.

Pormestari johtaa kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Pormestari toimii kunnanhallituksen puheenjohtajana ja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Pormestari toimii myös kunnanhallituksen konsernijaoston puheenjohtajana. Pormestari on päätoiminen luottamushenkilö. Lisäksi kuntatoimialalla on kaksi osa-aikaista apulaispormestaria.

Kansliapäällikkö johtaa ja kehittää kunnan operatiivista toimintaa sekä johtaa kuntatoimialaa ja vastaa kuntatoimialalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan asianmukaisuudesta. Kansliapäällikkö johtaa kunnan johtoryhmää ja kunnan johtoryhmän ja poliittisen johtoryhmän yhteiskokouksia sekä toimii toimialuejohtajien esihenkilönä.

Kunnanjohdon keskeinen vastuualue on sidosryhmäyhteistyön johtaminen ja omistajaohjaus. Keskeisiä vaikuttamisen sidosryhmiä ja vaikuttamisen foorumeita ovat mm. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, HSL, Kuuma-kunnat ja Uudenmaan liitto. Muita kunnanjohdon vastuualueita ovat mm. osallisuustyö sekä viestintä ja markkinointiviestintä.

KUNNANJOHTO

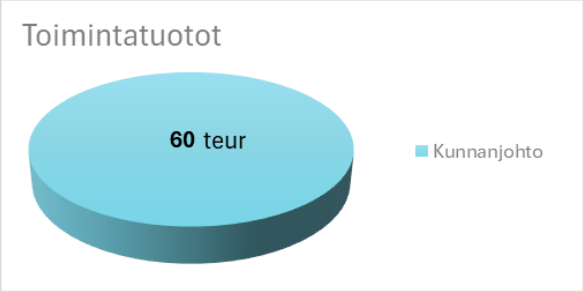

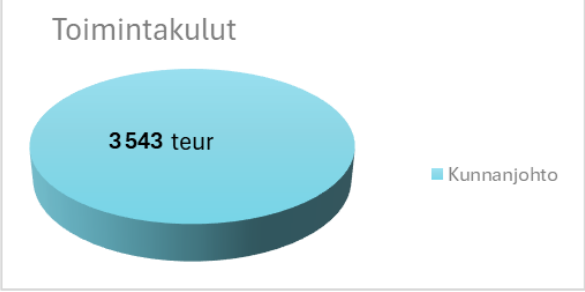

Toimialue ja palvelualue
Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö Annaliisa Oksanen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	406	60	60	**60**	60	60	61	62
Myyntituotot	49	40	40	**40**	40	41	41	41
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset	97	20	20	**20**	20	20	20	20
Muut toimintatuotot	260							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 4 599	- 4 348	- 4 348	**- 3 555**	- 3 591	- 3 627	- 3 663	- 3 700
Henkilöstökulut	- 1 558	- 1 570	- 1 570	**- 1 159**	- 1 170	- 1 182	- 1 194	- 1 206
Palvelujen ostot	- 2 123	- 1 969	- 1 969	**- 1 778**	- 1 796	- 1 814	- 1 832	- 1 851
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 90	- 37	- 37	**- 23**	- 24	- 24	- 24	- 24
Avustukset	- 127	- 131	- 131	**- 131**	- 132	- 133	- 135	- 136
Muut toimintakulut	- 700	- 641	- 641	**- 464**	- 469	- 473	- 478	- 483
TOIMINTAKATE	**- 4 193**	**- 4 288**	**- 4 288**	**- 3 496**	**- 3 531**	**- 3 566**	**- 3 602**	**- 3 638**

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-93,35 %	-5,46 %	-5,46 %	**-22,30 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-96,51 %	2,27 %	2,27 %	-22,67 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Toimialueen palvelualueet

TA 2025 ja TA 2026 tiedot eivät ole vertailukelpoisia johtuen Yhteisten palveluiden toimialueelle ja uuteen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut -palvelualueelle siirretyistä määrärahoista (tuotot 16 850 euroa, kulut 973 765 euroa) johtuen. Kunnanjohdosta siirtyy turvallisuuden, asiakaspalvelun ja osallisuuden toiminnot.

Kunnanjohdon organisaatioon kuuluvat kuntayhteistyön, viestinnän, sekä edustustoiminnan ja kansainvälisen toiminnan koordinointityö.

Kunnanjohtoon kuuluvat valtuusto, kunnanhallitus, elinvoimajaosto, toimikunnat sekä tarkastustoimi. Kunnanvaltuusto kokoontuu vuoden 2026 aikana noin 10 kertaa, joiden lisäksi vuoden aikana järjestetään kaksi valtuustoseminaaria. Kunnanhallitus kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain maanantaisin, joiden lisäksi järjestetään kaksi kunnanhallituksen seminaaria. Elinvoimajaosto ja valtuustoryhmien neuvottelukunta kokoontuvat pääsääntöisesti kerran kuussa. Kunnan johto vastaa kuntayhteistyöstä, kuntayhtymien yhteistoiminta-osuuksista ja jäsenmaksuista sekä kunnan edustus- ja suhdetoiminnasta.

Viestintä tukee kunnan strategian toteutumista viestimällä säännönmukaisesti strategian kannalta keskeisistä asioista ja tukemalla johtoa viestinnässä. Viestintäyksikkö ohjaa ja tukee toimialueita niiden viestinnän toteutuksessa. Viestintäyksikkö toimii myös kuntabrändin rakentamisen parissa ja vastaa kunnan markkinointiviestinnän kokonaisuudesta.

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Kunnanjohto jatkaa toimintaansa kuten ennen. Organisaatio muutoksen myötä turvallisuuden, asiakaspalvelun ja osallisuuden toiminnot siirtyvät yhteisten palveluiden -toimialueelle, uuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut -palvelualueen alle. Viestintä ja markkinointi säilyy kunnan johdon alla.

Kuntaan laaditaan vuoden 2026 aikana edunvalvontasuunnitelma. Vuonna 2026 aloitetaan myös kansainvälisen toiminnan koordinointityö, sekä tehdään sisäisen tarkastuksen arviointia.

Talous ja tuottavuus

Kunnanjohdon talousarvion 2026 sitova toimintakate on 3,48 miljoonaa euroa. Toimialueen kokonaismenot ovat 3,56 miljoonaa euroa ja tuotot 0,06 miljoonaa euroa. Suurimmat menoerät koostuvat henkilöstömenoista 1,16 miljoonaa euroa ja palveluiden ostoista 1,78 miljoonaa euroa. Suurimpia muutoksia vuoteen 2025 ovat Taitaja2026 -tapahtumaan liittyvät kulut 0,4 miljoonaa euroa, sekä henkilöstökustannusten nousu ja Särmän muuttokustannukset. Alla toimialueen sopeutussäästötoimet listattuna:

- Säästö joululahjoista ja itsenäisyyspäivänjuhlasta -45 000
- Säästö seminaareista ja kokoustarjoiluista -36 500
- Osallisuus määrärahojen pienennys -52 000
- Käyttömäärärahojen pienennys -14 265
- Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut määrärahan pienentäminen -17 546
- Kevätkarnevaalien järjestämisestä luovutaan -50 000
- Koulutusmäärärahan pienentäminen -11 550
- Asiantuntijapalveluiden määrärahojen vähennys -43 945

Käyttömäärärahat vuodelle 2026:	
Kunnanhallitus	3 900
Kunnanhallituksen puheenjohtaja	1 200
Kunnanhallituksen varapuheenjohtajat yhteensä	1 000
Pormestarin käyttöraha	29 500
Valtuusto	2 200
Valtuuston puheenjohtaja	1 200
Valtuuston varapuheenjohtajat yhteensä	1 000
Yhteensä:	**40 000**

Strategian toteuttaminen

Kuntastrategiasta 2025–2029 kunnan johdolle ei kohdennu yksittäistä valtuustokauden tavoitetta. Kunnanjohto varmistaa organisaation strategista johtamista sekä tukee kuntastrategian ja sen ohjelmatyön toteutusta ja viestintää.

Strategiaa toteuttavista ohjelmista toimialueen johtamisvastuulla ovat:
Edunvalvontaohjelma

Henkilöstösuunnitelma

Kunnanjohtoon ei esitetä henkilöstölisäyksiä vuodelle 2026. Organisaatiomuutoksen myötä turvallisuuden, asiakaspalvelun ja osallisuuden henkilöstö siirtyy Yhteisiin palveluihin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut -palvelualueelle.

YHTEISET PALVELUT

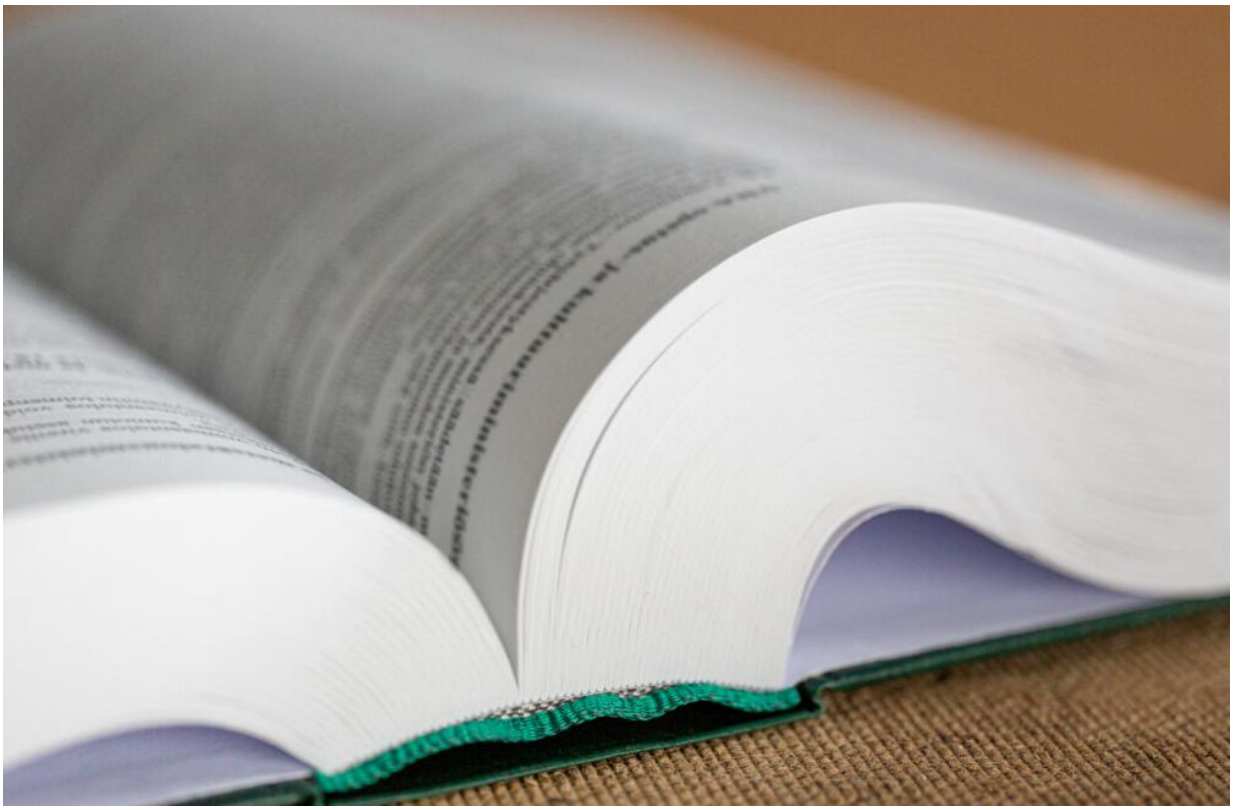

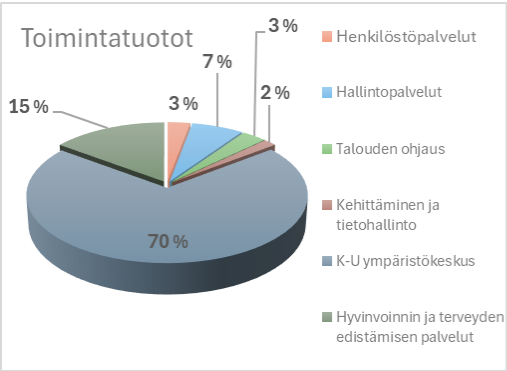

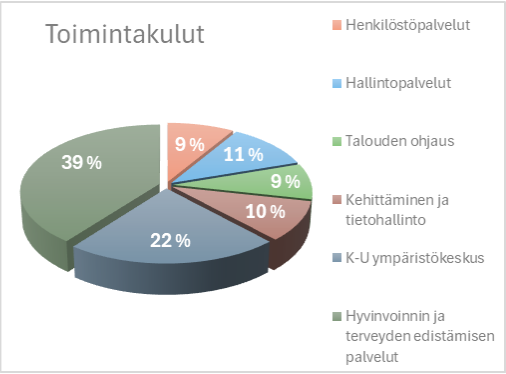

2.4 YHTEISET PALVELUT

Toimialue
Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö Annaliisa Oksanen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	7 632	7 771	6 659	**7 600**	7 679	7 724	7 801	7 878
Myyntituotot	5 504	5 906	4 978	**6 155**	6 187	6 226	6 288	6 350
Maksutuotot	1 555	1 538	1 538	**1 178**	1 225	1 231	1 244	1 256
Tuet ja avustukset	568	288	104	**229**	229	229	231	233
Muut toimintatuotot	5	39	39	**39**	38	38	39	39
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 18 244	- 23 130	- 14 944	**- 24 013**	- 23 925	- 24 150	- 24 391	- 24 635
Henkilöstökulut	- 9 129	- 9 218	- 8 445	**- 9 596**	- 9 353	- 9 432	- 9 526	- 9 620
Palvelujen ostot	- 5 668	- 9 505	- 5 586	**- 9 403**	- 9 505	- 9 601	- 9 697	- 9 795
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 128	- 139	- 125	**- 150**	- 153	- 155	- 156	- 158
Avustukset	- 2 383	- 3 370		**- 3 437**	- 3 471	- 3 506	- 3 541	- 3 577
Muut toimintakulut	- 936	- 898	- 788	**- 1 427**	- 1 441	- 1 456	- 1 470	- 1 485
TOIMINTAKATE	**- 10 612**	**- 15 359**	**- 8 285**	**- 16 413**	**- 16 246**	**- 16 426**	**- 16 590**	**- 16 757**

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	6,37 %	26,78 %	-18,09 %	**3,82 %**	-0,37 %	0,94 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	7,97 %	44,74 %	-21,93 %	6,86 %	-1,02 %	1,11 %	1,00 %	1,00 %

Toimialueen palvelualueet
Henkilöstöpalvelut
Hallintopalvelut
Talouden ohjaus
Kehittäminen ja tietohallinto
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut (Hyte)
Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset
Hankintalain muutokset koskien kuntien omistamien in-house yhtiöiden säätelyä astunee voimaan 2026. Lainsäädännön muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia Tuusulan kunnalle. Toimialueella valmistaudutaan markkinoiden hyödyntämiseen järjestelmiä kilpailuttamalla. Toimialueella arvioidaan kaikilta osin in-house osakkuudet ja niiden laillisuus. Hyte -palvelualue aloittaa toimintansa 1.1.2026. Kehitämme edelleen toimintojen keskittämistä muun muassa toimistopalveluiden osalta.

Talous ja tuottavuus
Yhteisten palveluiden talousarvion sitova toimintakate on 16,4 miljoonaa euroa. Toimialueen vuoden 2026 toimintakulut ovat 24,0 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 7,6 miljoonaa euroa. Suurimmat menoerät koostuvat henkilöstömenoista 9,6 miljoonaa euroa ja palveluiden ostoista 9,4 miljoonaa euroa. Suurimpia muutoksia vuoteen 2025 ovat henkilöstökustannusten nousu, sekä Särmän muuttokustannukset. Edunvalvontapalvelut siirtyvät valtiolle 30.6.2026. Siirto tapahtuu asteittain ja noin puolet kuluista ja tuotoista on jo vähennetty vuoden 2026 talousarviosta. Alla toimialueen sopeutussäästötoimet listattuna:

Järjestelmien päällekkäiskäyttö päättyy	-105 000
Toimistotilojen vuokrakuluista säästäminen	-20 000
Henkilöstöesityksistä luopuminen	-177 000
Koulutusmäärärahan vähennys	-66 105
Asiantuntijapalveluiden määrärahojen vähennys	-276 048

Strategian toteuttaminen

Kuntastrategian 2025–2029 valtuustokauden tavoitteistossa yhteisten palvelujen toimialueelle kohdistuu:
Vetovoimainen kunta kiinnostaa yrityksiä ja osaavia työntekijöitä

Tätä edistetään vuonna 2026 vuositavoitteella:

- **Työnantajamielikuvaa parannetaan yhteistyöhön, johtajuuteen ja perehdytykseen panostamalla**
- **Yritystoiminnan kehittymisen ja yritysten määrän kasvun edellytyksiä parannetaan**

Lisäksi toimialueen palvelut ja ohjelmatyö toimivat laajemmin strategisen johtamisen ja kuntastrategian tukena.

Strategiaa toteuttavista ohjelmista toimialueen johtamisvastuulla ovat:

- Henkilöstöohjelma
- Digiohjelma
- Kasvun ja talouden hallintaohjelma
- Hyvinvointisuunnitelma
- Työllisyysohjelma
- Kotoutumisohjelma
- Turvallisuussuunnitelma
- Järjestösuunnitelma
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Yleishallinnon palvelujen* henkilöstö / kunnan henkilöstö (%)	5,2 %	2,9 %	3,3 %	2,9 %	2,9 %
Yleishallinnon palvelut*, kustannukset (€) / asukas**	-173	-190	-205	-210	-203
Sisäinen asiakastyytyväisyys***, palvelu on laadukasta (Ka ast.1–6)	..	4,6	4,4	4,8	4,8
Sisäinen asiakastyytyväisyys***, palvelu on sujuvaa (Ka ast.1–6)	..	4,4	4,1	4,8	4,8
ICT palvelupyynnöt	4 069	3 971	3 490	3 500	3 500
ICT palvelupyynnöt/henkilöstö	2,3	2,2	2,0	2,0	2,0

ICT häiriöilmoitukset kpl	2 810	3 109	3 153	1 700	1 700
Ostolaskujen määrä ja automaatioaste	n. 35 500 kpl, 15 %	n. 35 600 kpl, 7 %	n. 36 400 kpl 8 %	n. 33 700 kpl 11 %	n. 34 000 kpl 15 %
Kilpailutusten lukumäärä	65	50	80	66	70
Saatujen tarjousten lukumäärä/kilpailutus	3,1	2,8	4,1	5	5
Toimittajien lukumäärä	2 217	2 115	2 089	2 000	1 900
Ikäihmisten kohtaamispaikat, kävijämäärät	…	857	3 816	3 800	3 800
Yhteisölainaamojen varausmäärä	138	340	626	700	750
Kansalliset dialogit ja erätaukokeskustelut	3	4	6	4	2

.. Lukua ei saatavilla tilastovuodelta
*Yleishallinnon henkilöstö/kustannukset= henkilöstöhallinto, taloushallinto, hallintopalvelut sekä kehittäminen ja tietohallinto -palvelualueet. Toimialueella sijainneet ympäristökeskus, maahanmuuttopalvelut, työllisyys- ja nuorten aikuisten palvelut sekä holhoustoimen edunvalvonta eivät sisälly lukuihin, poikkeuksena henkilöstölukema vuodelta 2022. Henkilöstöluvuissa vakituiset ja määräaikaiset vuoden viimeisenä päivänä (31.12.)
** Asukas = Tuusulan väkiluku Tilastokeskuksen virallinen tilasto. TA25 ja TA26 väkilukuna kunnan väestösuunnite, maksimiskenaario.
*** Sisäisten palvelujen asiakastyytyväisyyskysely on toteutunut vuodesta 2023 alkaen ja toistetaan vuosittain, vastausten keskiarvo arvioitaessa eri palvelujen (talous, hankinnat, hr, ict, hallinto, lakipalvelut, viestintä) laatua ja sujuvuutta.

Henkilöstösuunnitelma

Vuodelle 2026 yhteisten palveluiden toimialueelle esitetään, että kunnanjohdon kehittämispäällikön tehtävä lakkautetaan. Kehittämispäällikön tehtävän tilalle esitetään perustettavaksi uusi virka, hyvinvointijohtaja. Viran perustamisella ei ole vaikutuksia talouteen – palkkaus esitetään muodostettavan kehittämispäällikön palkasta lisättynä lakanneelta yhteisten palveluiden oto-korvauksella. Lisäksi kahden asumisneuvojan sekä osallisuustyöntekijän määräaikaisia tehtäviä esitetään jatkettavan. Tällä ei kustannusvaikutusta TA2025 verrattuna. Esityksessä HR-palvelupäällikön sekä HR toimistosihteerin määräaikaisten tehtävien jatkaminen vuodelle 2026.

2.4.1 Henkilöstöpalvelut

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Henkilöstöjohtaja Maija Kaltakari

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	1 289	1 314	202	**223**	225	227	229	231
TOIMINTAKULUT	- 6 281	- 10 346	- 2 160	**- 2 083**	- 2 110	- 2 131	- 2 152	- 2 174
TOIMINTAKATE	- 4 992	- 9 032	- 1 958	- 1 860	- 1 885	- 1 904	- 1 923	- 1 943

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	7,48 %	64,71 %	-65,62 %	**-79,86 %**	1,28 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	6,25 %	80,94 %	-60,78 %	-79,41 %	1,34 %	1,03 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Henkilöstöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalvelut palvelualue tuottaa palveluita kunnan johdolle, esihenkilöille ja henkilöstölle. Palveluihin kuuluvat johdon ja esihenkilöiden tuki, neuvonta palvelussuhdeasioiden koko elinkaaren ajalta sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin liittyvä kehittämistoiminta sekä asiantuntijatuki.

Painopisteet toiminnassa

Johtamisen ja työnantajamielikuvan kehittäminen

- Esihenkilöiden koulutusohjelman onnistunut toteutus
- Esihenkilötyön kokonaiskeskiarvon arviointi työntekijöiden toimesta vähintään 4,2 (Työhyvinvoinnin pulssikysely)
- Osaamisen hallintajärjestelmän onnistunut käyttöönotto
- Tasopalkkamallin tasokuvaukset ja yksittäiset tehtävänkuvat valmiina vuoden 2026 vuoden aikana
- Yleisperehdytyksen uudistaminen
- Suositteluindeksin (eNPS) mittauksissa saatu arvio on vähintään 25
- Hakijoiden määrä jokaista avointa työpaikkaa kohden on vähintään 20
- Rekrytointimarkkinoinnin kehittäminen uuden työnantajabrändisuunnitelman pohjalta

Tavoitteena nostaa Tuusulan tunnettuus vähintään arvoon 3,4 ja mielikuva arvoon 4,7 kuntaan hakeneiden, työskentelevien ja töissä olleiden keskuudessa (Työnantajabrändikysely)

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Uuden osaamisen hallintajärjestelmä OSS:n siirtyminen, sisältäen tietojen siirto edellisestä järjestelmästä sekä onnistunut käyttöönotto henkilöstö huomioiden esimerkiksi kouluttamalla. Uuden järjestelmän toiminnot ja hyödynnettävyys ovat selkeästi paremmalla tasolla vanhaan verrattuna. Viiden eri moduulin avulla hallitaan ja kehitetään organisaation osaamisia ja kyvykkyyksiä. Tämänkaltainen osaamisen hallintajärjestelmän avulla henkilöstöpalvelut pystyy toteuttamaan organisaation strategian mukaista toimintaa sekä hoitamaan tehokkaasti myös operatiivisen toimintansa.
- Taso-palkkamalli KVTES ja OVTES osio G (varhaiskasvatus) kehittäminen ja muutostarpeiden tunnistaminen. Toimi- ja palvelualueiden osallistaminen kehittämistyöhön.

- Perehdytysprosessin osalta on tarkoitus kehittää koko prosessia sujuvammaksi niin järjestelmien kuin myös käytännön työn kannalta. Laadukkaalla perehdyttämisellä pystytään vaikuttamaan työhyvinvointiin ja sitoutumiseen. Lisäksi kartoitetaan uusia mahdollisuuksia, joissa voidaan hyödyntää tekoälyä ja pelillistämistä osana perehdytysprosessia. Näin perehdytysprosessia pystytään kehittämään visuaalisempaan ja helpommin omaksuttavampaan suuntaan. Perehdytysprosessi on myös tunnistettu hyvin tärkeäksi osaksi veto- ja pitovoimaa.
- Rekrytointiprosessia analysoidaan ja kehitetään paremmaksi. Tämä sisältää niin teknistä rekrytointijärjestelmän joustavuuden ja toiminnallisuuden kehittämistä kuin myös työnantajabrändin ja mielikuvan kehittämistä. Tavoitteena on luoda selkeä ja vahva brändistrategia, jota voidaan hyödyntää työnantajamielikuvan kehittämisessä ja rekrytointimarkkinoinnissa. Lisäksi kartoitetaan ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan sijaisvälityspalveluiden parantamisen ja kehittämisen erilaisia mahdollisuuksia.
- Esihenkilöiden rooli on tärkeä koko organisaation sujuvan toiminnan näkökulmasta. He vastaavat omalta osaltaan mm. organisaation uudistusten toimeenpanosta, henkilöstön työhyvinvoinnin ja työtyytyväisyyden ylläpidosta. Tärkeää onkin tunnistaa esihenkilöiden tarvitsema osaaminen niin nykyisessä kuin tulevassa toimintaympäristössä. Esihenkilöiden uusi koulutusohjelma käynnistyy vuoden 2026 alussa. Ohjelmalla pyritään kehittämään esihenkilöiden osaamista ja yhtenäistää koko organisaation johtamiskulttuuria.

Henkilöstösuunnitelma

HR-palvelupäällikön, sekä HR toimistosihteerin määräaikaisten tehtävien jatkaminen vuodelle 2026.

2.4.2 Hallintopalvelut

Palvelualue
Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Antti-Pekka Röntynen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	1 263	1 069	1 069	**512**	511	512	517	522
TOIMINTAKULUT	- 3 093	- 3 201	- 3 201	**- 2 670**	- 2 343	- 2 366	- 2 390	- 2 414
TOIMINTAKATE	- 1 830	- 2 132	- 2 132	- 2 158	- 1 832	- 1 855	- 1 873	- 1 892

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-4,30 %	3,48 %	3,48 %	**-16,58 %**	-12,25 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-3,89 %	16,49 %	16,49 %	1,26 %	-15,14 %	1,26 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Päätöksenteon tuki ja lainopilliset palvelut
Holhoustoimen edunvalvontapalvelut

Toiminnan kuvaus

Päätöksenteon tuki ja lainopilliset palvelut -yksikössä hoidetaan yleishallinnon tehtäviä, tuotetaan juridisia palveluja kunnan eri yksiköille ja koordinoidaan ulkoisten juridisten palvelujen hankintaa, vastataan kahta toimielintä vaille kaikkien toimielinten esityslista- ja pöytäkirjatuotannosta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä vastataan keskusarkiston hoidosta ja asiakirjahallinnon ohjauksesta ja neuvonnasta. Yksikkö huolehtii vaalien viranomaistehtävistä sekä kunnan sisäisen valvonnan järjestelyistä.

Palvelualueella turvataan keskusarkiston keskeisten lainmukaisten vaatimusten toteutuminen. Keskeisiä toimintoja ovat pitkään ja pysyvästi säilytettävän tiedon turvaaminen, tietopalveluprosessin sujuva toteuttaminen ja määräajan säilytettävien tietojen asianmukainen hävittäminen.

Holhoustoimen edunvalvontapalvelut tuottaa Oikeuspalveluvirastolle ostopalveluna yleisen edunvalvojan palvelut edunvalvonta-alueelle, johon kuuluvat Järvenpään ja Keravan kaupungit sekä Mäntsälän, Pornaisten ja Tuusulan kunnat. Holhoustoimen edunvalvontapalvelujen ostopalvelusopimus on irtisanottu päättymään 30.6.2026 ja tämän jälkeen edellä mainittujen kuntien holhoustoimen edunvalvontapalveluista vastaa Oikeuspalveluvirasto.

Painopisteet toiminnassa

- Toteutamme asianhallintajärjestelmäkokonaisuuteen liittyvän seuraavan vaiheen: sähköisen arkiston käyttöönoton. Asianhallintajärjestelmä on otettu käyttöön lokakuussa 2025 ja edelleen vuonna 2026 myös sen käyttöä koulutetaan ja kehitetään.
- Jatkamme kirjaamotoimintojen keskittämistä tuomalla kunnan keskitetyn kirjaamon piiriin myös kasvu ja ympäristö -toimialueen kirjaamotoimintoja. Kuitenkaan ei ole tarkoituksenmukaista keskittää kaikkea kirjaamista hallintopalveluihin, vaan keskittämistä toteutetaan arvioiden sen tehokkain toteutuspaikka.
- Toteutamme toimielinten itsearvioinnin valtuustokauden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen ja tarjoamme tulosten perusteella koulutuksia luottamushenkilöille Tuusula Akatemia-kokonaisuuden alla. Toimielimittäin toteutettava itsearviointi mahdollistaa tarvittaessa toimielinkohtaisten koulutusten toteuttamisen.
- Siirrämme holhoustoimen edunvalvontapalvelujen asiakkaiden hallitun siirron Oikeuspalveluvirastolle ja yksikön sopimukset ja toiminnot päätetään 30.6.2026 mennessä. Tavoitteenamme on, että yksikön kaikki toiminnot ja kunnalle aiheutuvat kustannukset päättyvät viimeistään 31.7.2026 mennessä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Käynnistämme sähköisen arkiston käyttöönoton ja ensimmäiset asiakirjat siirretään sähköiseen arkistoon.
- Jatkamme tukipalveluiden yhdenmukaistamista, palveluprosessien kehittämistä ja kirjaamon keskittämistä.
- Toteutamme toimielinten itsearvioinnit ja tarjoamme sekä muokkaamme tulosten perusteella Tuusula Akatemian koulutuksia.
- Toteutamme holhoustoimen edunvalvontapalvelujen asiakkaiden hallitun siirron Oikeuspalveluvirastolle ja teemme siirron jälkitoimet taloudellisesti tehokkaasti ja siten, että ne ovat valmiita viimeistään 31.7.2026 mennessä

Henkilöstösuunnitelma

Ei henkilöstöesityksiä. Holhoustoimen edunvalvontapalvelujen ostopalvelusopimuksen päättyessä, vähenee palvelualueen henkilöstömäärä yksikön henkilöstömäärää vastaavasti.

2.4.3 Talouden ohjaus

Palvelualue
Vastuuhenkilö: talousjohtaja Kari Ora

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	171	207	207	**246**	248	250	253	255
TOIMINTAKULUT	- 1 969	- 2 150	- 2 150	**- 2 075**	- 2 096	- 2 116	- 2 138	- 2 159
TOIMINTAKATE	- 1 799	- 1 943	- 1 943	- 1 829	- 1 847	- 1 866	- 1 885	- 1 904

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	12,38 %	9,19 %	9,19 %	**-3,51 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	17,38 %	8,02 %	8,02 %	-5,88 %	1,02 %	1,02 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Talouspalvelut
Hankintapalvelut
Konsernivalvonta ja omistajaohjaus

Toiminnan kuvaus

Talouspalvelut-palveluyksikkö vastaa kunnan päätöksenteossa ja palvelutuotannossa tarvittavien, kuntaa ja sen toimintaympäristöä koskevien taloustietojen hankinnasta, ylläpidosta ja analysoinnista. Yksikkö koordinoi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua sekä talousarvion toteutuksen seurantaa. Yksikkö huolehtii koko kuntaa koskevan laskentatiedon kokoamisesta sekä rahoituksen suunnittelusta, järjestämisestä ja seurannasta. Yksikössä hoidetaan keskitetysti koko kunnan ostolaskujen esikäsittelyä ja yleislaskutusta. Kirjanpito, maksuliikenne, ulkoinen raportointi ja reskontra- sekä perintäpalveluja ostetaan ulkoiselta palveluntuottajalta.

Hankintapalvelut-yksikkö vastaa hankintoja koskien linjauksien ja prosessien valmistelusta. Hankintapalvelut-yksikkö tarjoaa hankintojen kilpailutus- ja asiantuntijapalveluita kaikille toimialueille. Yksikkö tukee toimialueiden hankintojen kilpailuttamista kouluttamalla, tukemalla ja osallistumalla hankintaprosessin eri vaiheisiin tukitarpeen mukaan. Yksikkö vastaa koko kuntaa koskevista yhteishankintasopimuksista. Yksikkö tukee hankinnoissa myös kunnan tytäryhtiöitä resurssiensa mukaan.

Konsernivalvonta ja omistajaohjaus -yksikkö huolehtii kuntakonsernin konserniohjauksesta kunnanhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Palveluyksikkö valvoo kunnan määräysvallassa olevien yhtiöiden toimintaa, tavoitteiden asetantaa, tuloksen kehittymistä ja seuraa yhtiöiden hallitustyöskentelyä sekä tekee tarvittavia esityksiä yhtiöiden toiminnan kehittämiseksi.

Painopisteet toiminnassa

- Kasvun ja talouden hallintaohjelman hyödyntäminen tulojen ja toiminnan muutosten ennakoinnissa.
- Kuntatiedon palveluluokituksen mukaisen palvelutuotannon kustannustason madaltaminen (palvelukatalogityö/palvelutuotannon järjestäminen)
- Hankintalain Inhouse sääntelymuutoksen edellyttämä varautuminen, linjaukset ja toimenpiteet omistettujen yhtiöiden osalta.
- Konsernirakenteen, yhtiöiden ja omistusten tarkastelu kunnan kokonaisetu huomioiden
- Hankintojen toimittajahallinnan haltuunotto, toimialueiden suunnitelmallinen tukeminen hankintojen toteutuksessa ja hankintojen strateginen ohjaaminen

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Yksilöidään kasvun ja talouden hallinnan konkreettiset toimenpiteet taloussuunnitelmakaudelle
- Talouden ohjauksessa toteutetaan palvelujen tuottamistapojen tarkastelu ja tuotantokustannusten alentaminen kohti Kuuma-kuntien ja verrokkiryhmien tasoa.
- Yhtiökohtaisten (inhouse) ratkaisujen toteutus (tuotetaan itse, markkinaehtoinen toimija, kilpailutus, lunastus, myynti, pilkkominen)
- Kuntakonsernin omistajapolitiikka, konserniohje ja hyvä hallintotapa ohje jalkautetaan konserniin
- Hankintojen ohjaamisen toimintamallin ja toimittajahallinnan vieminen käytäntöön sekä hankintojen avainmittareiden käyttöönotto ja raportointi

Henkilöstösuunnitelma

Ei uusia henkilöstöesityksiä vuodelle 2026.

2.4.4 Kehittäminen ja tietohallinto

Palvelualue
Vastuuhenkilö: kehittämis- ja digijohtaja Timo von Behr

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	96	106	106	**128**	129	131	132	133
TOIMINTAKULUT	- 2 087	- 2 358	- 2 358	**- 2 315**	- 2 338	- 2 361	- 2 385	- 2 409
TOIMINTAKATE	- 1 991	- 2 252	- 2 252	- 2 187	- 2 209	- 2 231	- 2 253	- 2 276

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	16,08 %	12,97 %	12,97 %	**-1,83 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	19,15 %	13,11 %	13,11 %	-2,90 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt
Digitalisaatio ja tietohallinto
ICT-palvelut
Kehittäminen

Toiminnan kuvaus

Kehittäminen ja tietohallinto -palvelualue vastaa kunnan digitalisaation ja tietohallinnon johtamisesta, yhteisten digiratkaisujen kehittämisestä, päivittäisten ICT-palveluiden tuottamisesta sekä digitaalisen turvallisuuden (ml. tietosuoja) varmistamisesta. Palvelualueen vastuulle kuuluu myös kunnan strategisen johtamisen tukeen liittyvät tehtävät. Lisäksi palvelualueella edistetään kunnan yhteisiä kehittämishankkeita esimerkiksi tiedolla johtamisen kehittämiseen ja kuntastrategiaan liittyen.

Painopisteet toiminnassa

- Tiedolla johtamisen ja sähköisen asioinnin kehittäminen
- Tietosuojan ja kyberturvallisuuden parantaminen
- Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen
- Kokonaisarkkitehtuurin ja tiedonhallinnan kehittäminen
- Nykyisten sidosyksikköhankintojen kilpailuttaminen
- Kunnan strategisen johtamisen ja strategiatyön tuki

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Laajennamme tiedolla johtamisen ja sähköisen asioinnin alustaratkaisujen käyttöä. Tuomme kehityksen alle uusia ja vaikuttavia käyttötarpeita. Alustaratkaisun kehittäminen perustuu sekä tehokkuuden että laadun kasvattamiseen.
- Johdamme kyberturvaan ja tietosuojaan liittyviä parantamistoimia keskitetysti tietoturvan hallintajärjestelmän kautta. Varmistamme, että toimenpiteet ovat tehokkaita ja vaikuttavia.
- Jatkamme tekoälyteknologioiden pilotointia ja laajennamme käyttöä uusiin käyttötapauksiin. Hyödynnämme automaatiota prosessien kehittämisen tukena.
- Varmistamme uudistuvan digisääntelyn mukaisen vaatimustenmukaisuuden laaja-alaisen kokonaisarkkitehtuurityön kautta. Kehitämme samalla digitaalisen tiedon hallintakäytäntöjä.
- Kilpailutamme palvelualueen nykyiset sidosyksikköhankinnat ja otamme uudet palvelut käyttöön.
- Johdamme päivitettyä strategiaa ja varmistamme, että strategia tulee osaksi päivittäistä tekemistä organisaation eri tasoilla niin valmistelussa kuin päätöksenteossa.
- Edistämme kokeilukulttuuria.

Henkilöstösuunnitelma
Ei uusia henkilöstöesityksiä vuodelle 2026.

2.4.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Palvelualue
Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Leena Sjöblom

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	4 813	5 076	5 076	**5 363**	5 436	5 475	5 530	5 584
TOIMINTAKULUT	- 4 813	- 5 076	- 5 076	**- 5 363**	- 5 436	- 5 475	- 5 530	- 5 584
TOIMINTAKATE								

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	5,49 %	5,45 %	5,45 %	**5,66 %**	1,36 %	0,73 %	0,99 %	0,99 %
TOIMINTAKATE	1 100,46 %			-178,33 %	-97,68 %	-76,00 %	50,00 %	-600,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Ympäristökeskuksen hallinto
Ympäristövalvonta
Ympäristönsuojelu
Terveysvalvonta
Eläinlääkintähuolto

Toiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiensa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä asiakkaidensa ja ympäristön parhaaksi neuvoen, kehittäen ja tuottaen laadukkaita ja taloudellisia palveluita. Sopijakuntia ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula, joka toimii myös järjestämismallin isäntäkuntana.

Arvomme ovat vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, asiantuntevuus sekä yhteistyökyky ja avoimuus

Haluamme olla näkyvä ja arvostettu asiantuntijaorganisaatio,

- joka on viranomaisena tasapuolinen ja luotettava,
- josta on helppo saada tietoa, neuvoa ja ohjeita,
- joka rakentaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa,
- joka viestii aktiivisesti ja on helposti lähestyttävä, ja
- jossa on hyvä tehdä töitä ja kehittyä.

Painopisteet toiminnassa

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kehittämistavoitteet vuodelle 2026:

- Ympäristönsuojelun vesistön- ja luonnonsuojelutyö on aktiivista ja vaikuttavaa
  - Tuusulanjärven, Kilpijärven, Isojärven, Valkjärven ja Hunttijärven kunnostustyö hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi jatkuu.
  - Vuonna 2024 aloitettu kuntien vuokrapeltojen kunnostusta hiiliviljelymenetelmin edistävän Hilkku-hankkeen toteutus jatkuu.
  - Sopijakuntien yhteinen haitallisten vieraslajien torjuntatyö jatkuu.
  - Hanketoimintaa käynnistetään luonnonsuojelun edistämiseksi sopijakuntien luontoalueilla ja uusilla vesistöillä (mm. Sahajärvi, Mustijoki)
- Ympäristövalvonta kehittää suunnitelmallista valvontaa
  - Suunnitelmallisen valvonnan kehittämistä jatketaan vakiinnuttamalla valittuja toimintatapoja käytäntöön ja seuraamalla niiden toimivuutta sekä sisällyttämällä kemikaalivalvonta suunnitelmalliseen valvontaan
- Terveysvalvonta säilyttää toimintakykynsä haasteellisessa toimintaympäristössä
  - Eläköitymisten takia työyksikköön on tullut useita uusia työntekijöitä, varmistamme mm. paritarkastusten avulla toimintatapojen yhdenmukaisuuden
- Ammattimaisen ja laajamittaisen eläintenpidon valvontaa kehitetään
  - Määrittelemme valvontakohteiden riskiperusteisuuden
- Toimimme yhdessä muiden viranomaisten, sopijakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa
  - Kehitämme yhteistyötä sopijakuntien kanssa mm. kuntavierailujen muodossa
- Kehitämme ympäristökeskuksen asiakastyötä
  - Ympäristövalvonnan säännöllisen valvonnan kohteille suunnattu asiakastyytyväisyys-kysely on toteutettu vuoden 2025 aikana. Vuonna 2026 käydään läpi saatu palaute ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja saadun palautteen perusteella.
  - Eläinlääkintähuollossa kehitetään praktiikkatoimintaa vastaamaan uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimuksia.
  - Ympäristövalvonnan lupakäsittelyn menettelyt ja tavoiteajat on määritelty vuonna 2025.
  - Vuonna 2026 jatketaan henkilöstön sitouttamista tavoitteisiin sekä raportoidaan toteutumisesta sopijakunnille.
- Ympäristökeskuksen henkilökunta voi hyvin
  - Huolehdimme työhyvinvoinnista ja kaikkien pysymisestä mukana muutettaessa uudenlaisiin yhteistiloihin kunnan palvelukeskukseen Särmään.
  - Parannamme hallinnan tunnetta työssä mm. vahvistamalla ja selkeyttämällä työpari- ja tiimityöskentelyn tapoja

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei varaudu pidemmän aikavälin taloussuunnitelmassa toimintojen siirtämiseen hyvinvointialueille. Siirtyminen tai muu organisoituminen isommiksi yksiköiksi on kuitenkin mahdollista pidemmällä tähtäimellä, sillä ympäristöterveydenhuollon osalta valtio ohjaa tuottamaan palveluita yhä suuremmissa yksiköissä. Siten esimerkiksi yhteistyö tai yhteenliittyminen hyvinvointialueella toimivien valvontayksiköiden, kuten Hyvinkään kaupungin kanssa on mahdollista.

Henkilöstösuunnitelma

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa työskentelee 50 henkilöä. Ympäristökeskuksen henkilöstöstä eläköityy lähivuosina useita henkilöitä, ja töiden ja tehtävien uudelleenjärjestelyä sekä rekrytointitarvetta pohditaan kunkin eläköitymisen kohdalla erikseen palvelutaso ja laadukas toiminta huomioiden. Rekrytointiin ja perehdyttämiseen panostetaan edelleen, jotta viranomaistoiminnan palvelutaso pystytään säilyttämään hyvällä tasolla.

2.4.6 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja (uusi virka 1.1.2026 alkaen)

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT				**1 129**	1 129	1 129	1 140	1 152
TOIMINTAKULUT				**- 9 507**	- 9 602	- 9 699	- 9 796	- 9 895
TOIMINTAKATE				- 8 379	- 8 473	- 8 570	- 8 656	- 8 743

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT					1,00 %	1,01 %	1,01 %	1,01 %
TOIMINTAKATE					1,13 %	1,14 %	1,01 %	1,01 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Hyvinvointi ja osallisuus
Asiakaspalvelut
Työllisyyden edistäminen ja maahanmuutto
Nuorten aikuisten palvelut
Turvallisuus

Toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut -palvelualueen tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen. Palvelualue vastaa työllisyyden ja kotoutumisen edistämisestä, nuorten aikuisten palveluista sekä asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisestä. Palvelualueella tuotetaan ennalta ehkäisevää toimintaa eri ikäisten ja eri asukasryhmien hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiseksi. Lisäksi palvelualue vastaa keskistetystä asiakaspalvelusta ja järjestöjen toiminta-edellytyksistä.

Painopisteet toiminnassa

- Palvelualueen toimintojen rakentaminen ja kehittäminen
- Rakentaa kuntaa, jossa asukkaiden hyvinvointi ja turvallisuuden tunne vahvistuu
- Luoda yhteisöllisyyttä
- Kehitetään edelleen kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua
- Ennaltaehkäisevien ja korjaavien toimintojen kehittäminen
- Rakennetaan yhteistyötä hyvinvointialueen ja työllisyysalueen kanssa
- Koordinoidaan hyvinvointialueen hyte -työtä ja työllisyysalueen kanssa työllisyyden edistämistä

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet
Palvelualue aloittaa toimintansa 1.1.2026, joten ei ole arviota muutoksista ja toimenpiteistä. Laki kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä astuu voimaan 1.1.2026, joka tulee vaikuttamaan palvelualueen toimintaan vuonna 2026.

Henkilöstösuunnitelma

Vuodelle 2026 esitetään, että kunnan johdossa sijainnut kehittämispäällikön tehtävä lakkautetaan. Tehtävän tilalle esitetään perustettavaksi uusi virka, hyvinvointijohtaja. Viran perustamisella ei ole vaikutuksia talouteen – palkkaus esitetään muodostettavan kehittämispäällikön palkasta lisättynä yhteisten palveluiden oto-korvauksella. Lisäksi kahden asumisneuvojan, sekä osallisuustyöntekijän määräaikaisia tehtäviä esitetään jatkettavan. Tällä ei kustannusvaikutusta TA2025 verrattuna.

Palvelualueella on lakisääteisiä tehtäviä, joita on hoidettu määräaikaisilla työsopimuksilla, jotka päättyvät vuoden 2025 lopussa. Vuoden 2026 tullaan analysoimaan tarve määräaikaisten tehtävien jatkoille.

SIVISTYS

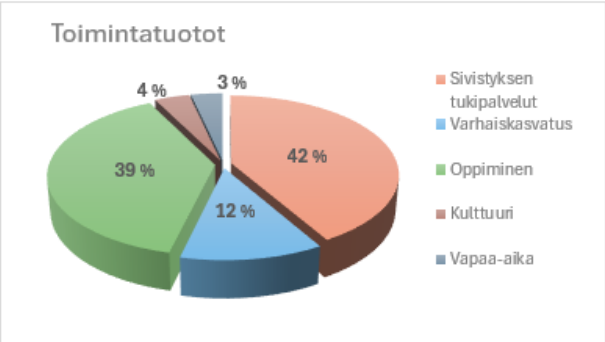
Toimintatuotot
4 %
3 %
42 %
39 %
12 %
Sivistyksen tukipalvelut
Varhaiskasvatus
Oppiminen
Kulttuuri
Vapaa-aika

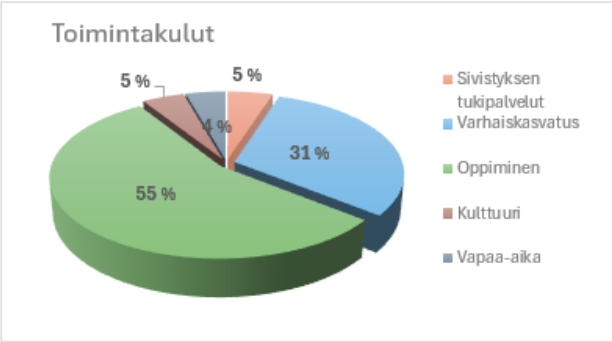
Toimintakulut
5 %
5 %
4 %
31 %
55 %
Sivistyksen tukipalvelut
Varhaiskasvatus
Oppiminen
Kulttuuri
Vapaa-aika

2.5 SIVISTYS

Toimialue
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Marianne Liimatainen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	16 863	17 016	16 746	**16 901**	16 988	17 056	17 227	17 399
Myyntituotot	11 670	12 592	12 592	**12 639**	12 706	12 774	12 902	13 031
Maksutuotot	3 303	3 348	3 078	**3 187**	3 207	3 207	3 239	3 271
Tuet ja avustukset	1 631	787	787	**787**	787	787	795	803
Muut toimintatuotot	259	289	289	**289**	289	289	291	294
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	- 120 054	- 126 120	- 127 308	**- 130 733**	- 132 067	- 133 388	- 134 722	- 136 069
Henkilöstökulut	- 69 134	- 70 000	- 72 498	**- 72 264**	- 72 945	- 73 675	- 74 412	- 75 156
Palvelujen ostot	- 20 697	- 21 648	- 22 546	**- 21 840**	- 22 224	- 22 446	- 22 670	- 22 897
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 322	- 4 861	- 4 860	**- 4 643**	- 4 670	- 4 716	- 4 764	- 4 811
Avustukset	- 3 009	- 3 400	- 2 900	**- 2 833**	- 2 861	- 2 890	- 2 919	- 2 948
Muut toimintakulut	- 22 892	- 26 211	- 24 504	**- 29 152**	- 29 367	- 29 661	- 29 957	- 30 257
TOIMINTAKATE	**- 103 191**	**- 109 105**	**- 110 563**	**- 113 832**	**- 115 079**	**- 116 331**	**- 117 495**	**- 118 670**

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	7,67 %	5,05 %	6,04 %	**3,66 %**	1,07 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	9,68 %	5,73 %	7,14 %	4,33 %	1,15 %	1,09 %	1,00 %	1,00 %

Toimialueen palvelualueet
Sivistyksen tukipalvelut
Varhaiskasvatus
Oppiminen
Kulttuuri
Vapaa-aika
Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset
Strategiatyön yhteydessä on tunnistettu ilmiöitä, jotka vaikuttavat tulevaisuudessa sivistyksen toimialueen palveluiden järjestämiseen. Kuntalaisten ikärakenne on muuttumassa siten, että ikääntyneiden osuus väestöstä on kasvanut ja on edelleen kasvamassa. Tuusulassa on lisäksi tunnistettu monikulttuuristen kuntalaisten määrän lisääntyminen. Tuusulalaiset lapset ja nuoret voivat pääsääntöisesti melko hyvin. Kuitenkin toimialueella on tunnistettu, että joukossa on lapsia ja nuoria, joiden hyvinvointi heikkenee. Lisäksi on tunnistettu, että hyvinvointi polarisoituu. Sivistyksen toimialueen palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä otetaan huomioon näitä tunnistettuja ilmiöitä.

Särmä valmistuu vuoden 2026 aikana. Uudet tilat mahdollistavat uudenlaista yhteiskäyttöä ja yhteisöllisyyttä. Sivistyspalveluiden toimistotilat siirtyvät Sahankulmasta Särmään, kun Särmä valmistuu. Uimahallin remontti jatkuu alkuvuoden 2026 ajan, ja tällä on vaikutusta vapaa-aikapalveluiden tuloihin ja kävijämääriin. Hyökkälän entisen koulun tiloihin valmistuu taiteen kokoelmatilat. Palveluverkkosuunnitelman seuraaviin vaiheisiin kuuluu Lahelan koulukeskushankkeen käynnistäminen sekä Jokelan alueen palveluntarpeen arviointi. Näillä toimilla varaudutaan tulevaan muun muassa lapsi- ja oppilasmäärän muutoksiin.

Liikkumisen edistämiseen Tuusulan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa tullaan vaikuttamaan muun muassa Perusopetuslain muutoksella. Lakimuutos tekee liikunnallisen elämäntavan edistämisestä velvoittavaa esi- ja perusopetuksessa 1.8.2026 alkaen. Liikunnallisuutta ja toiminnallisuutta tullaan lisäämään lasten ja nuorten päivään kaikilla asteilla.

Uudistuneeseen oppimisen tuen järjestämiseen panostetaan sekä esi- että perusopetuksessa muun muassa rinnakkaisopettajuutta ja yhteissuunnittelua lisäämällä. Lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen taitoja vahvistetaan entisestään, sekä pyritään vaikuttamaan lukemiseen innostavaan ilmapiiriin.

Talous ja tuottavuus

Sivistyksen toimialueen sitova toimintakate on 114,0 milj. euroa, kasvua 4,9 milj. euroa (4,5 %) vuoden 2025 talousarvioon verrattuna.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot 0,2 milj. euroa. HYTE -toiminta siirtyy vuoden 2026 aikana Yhteisten palveluiden toimialueelle uuteen perustettavaan Hyvinvointipalveluiden palvelualueelle. TA2025 ja TA2026 tiedot eivät ole vertailukelpoisia johtuen 210 004 euron määrärahasiirrosta uudelle palvelualueelle.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot 118,9 milj. euroa kasvavat 3,4 % (3,9 milj. euroa) ja tuotot 15,6 milj. euroa nousevat 0,4 % (0,06 milj. euroa) vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Toimintakate 103,2 milj. euroa heikkenee vuoden 2025 toimintakatteeseen verrattuna 3,8 % (3,8 milj. euroa).

Puistoruokailu toteutetaan vuoden TA2025 tason mukaisesti.

Ruokapalveluiden säästökohteet olivat 39 200 euroa ja lisämäärärahatarpeita ei ole.

Ruokapalvelut	

Lisämäärärahatarpeet	-
Säästöt	
Kesäkerho ruokailun lopettaminen ja Tuusulan harrastamisen mallin välipalat (raaka-aine)	5 000
Yhdistelmätyöntekijät ruokapalveluille	34 200
Muutos (säästö)	**39 200**

Varhaiskasvatuksen säästökohteet 844 500 euroa ja lisämäärärahatarpeet 412 500 euroa. Muutos –432 000 euroa.

Varhaiskasvatus	

Lisämäärärahatarpeet	
Päiväkodin apulaisjohtaja Rykmentinpuiston päiväkoti	26 500
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, Rykmentinpuiston päiväkoti	32 084
Palveluseteli	222 000
Varhaiskasvatuksen opettaja 1.8.2026, Pellavan päiväkoti	20 833
Varhaiskasvatuksen sosionomi 1.8.2026, Pellavan päiväkoti	19 583
Varajohtajan tehtävän muuttaminen apulaisjohtajaksi 1.1.2026, Pertun päiväkoti	1 500
Varhaiskasvatuksen opettaja 1.1.2026	50 000
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtävien muuaaminen sosionomin tehtäviksi 5 tehtävää/vuosi, kustannus 8000 eur/hlö/vuosi 1.8.2026 alkaen.	17 000
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 1.8.2026	23 000
Yhteensä	**412 500**
Säästöt	
Rykmentintien ja Neitoperhon päiväkotien toimitilavuokrat	80 000
3 perhepäivähoitajaa	132 000
Päiväkodinjohtajan vakanssi	69 000
Lukulumo	13 000
Kieli- ja kultuuriopettajan tehtävän täyttämättä jättäminen	55 000
Kesäpäivystys, henkilöstökulut	47 000
Sijaisjärjestelyjen tehostaminen	82 500
Perhepäivähoidon varahoitajien vakanssien lopettaminen, kaksi (2) vakanssia	66 000
Koulutusmäärärahan vähennys	20 000
Kellokosken iltahoidon lopettaminen	37 000
Pikkupellavan vuokratila	25 000
Vuorohoito	75 000
Toisen lapsiperheiden ohjaajan sijaisuuden täyttämättä jättäminen ajalla 1.1.-31.5.2026	23 000
Tarvikemäärärahavähennys	30 000
Avoimen varhaiskasvatuksen supistaminen	90 000
Yhteensä	**844 500**
Muutos (säästö)	**- 432 000**

Oppimisen säästökohteet ovat 1 647 256 euroa ja lisämäärärahatarpeet 1 242 900 euroa. Muutos –404 356 euroa.

Lisämäärärahatarpeet	
Opsin lisätunnit 3-6 vuosiluokat (1 vvt) 1.8.2025 alkaen	35 000
Oppimisen tuen opsin lisätunnit 1.8.2025 alkaen 180 vvt	515 000
Erityisluokanopettaja	41 500
Lukion opiskelijamäärän nousu	170 000
Rykmentipuiston koulun vammaisopetuksen ryhmä, perustettu (erityisluokanopettaja + 6 ohjaajaa)	191 400
Rykmentinpuisto e-ryhmä, ohjaaja 1.8.2026	22 000
Kouluvalmentajat kuntouttava opetus 1.8.2025	105 000
Sairaalakoulu, konsultoiva erityisopettaja	72 000
Koulukuljetukset	70 000
Lukion oppimateriaalikustannukset	21 000
Yhteensä	**1 242 900**
Säästöt	
Hyökkälän väistötilojen vuokrat	406 756 €
B1-ruotsin tunnit, ylimääräinen tunti poistuu 30 vvt	30 000 €
Oppilasmäärän muutoksen vaikutus tuntiresurssiin	405 000 €
Perusopetuksen oppimateriaalit (oppilasmäärän lasku)	30 000 €
Someturvan käyttöönoton peruminen	30 000 €
Lukulumo (oppimisen osuus)	15 000 €
Laura-järjestelmän käyttökustannukset	5 000 €
Aura-järjestelmä	4 000 €
Järjestelmien ja lisenssien kustannukset	6 000 €
Oppilasurheilu	40 000 €
Kansainvälinen toiminta	10 000 €
Koulutuspalvelut	20 000 €
Ulkopuoliset asiantuntijapalvelut/matkustus/majoitus	40 000 €
Sijaisjärjestelyjen tehostaminen	90 000 €
Iltapäiväkerhojen hintojen korotus	9 500 €
Lukion tuntiresurssin leikkaus -2%	40 000 €
Perusopetuksen tuntiresurssin leikkaus -2%	210 000 €
Koulujen käyttötalouden leikkaus 10%	145 000 €
Perusopetuksen ohjaajaresurssin leikkaus -1,5%	32 000 €
Kasvun ja oppimisen tuen päällikön tehtävä täytetään 1.8.2026 alkaen	44 000 €
Erityisopettajan/erityisluokanopettajan tehtävän uudelleen järjestelyt	35 000 €
Yhteensä	**1 647 256**
Muutos (säästö)	**- 404 356**

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisen toiminnan kokonaismenot 11,8 milj. euroa kasvavat 8,09 % (0,8 milj. euroa) ja tuotot 1,3 milj. euroa laskee 12 % (0,17 milj. euroa) vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Toimintakate 10,5 milj. euroa heikkenee vuoden 2025 toimintakatteeseen verrattuna 11,1 % (1,0 milj. euroa).

Kulttuurin säästöesitykset ovat 44 000 euroa ja lisämäärärahaesitykset 48 000 euroa. Muutos yhteensä 4 000 euroa.

Kulttuuripalvelut	

Lisämäärärahatarpeet	
Kirjastoauton väistötalli, Särmän rakennustöiden aiheuttama väliaikainen toiminta	8 000
Museokokoelman muutto Hyökkälään	10 000
Kirjaston sijaispalkkakulujen palautus	30 000
Lisämäärärahatarpeet yhteensä	**48 000**
Säästöt	
Kirjaston aukiolojen leikkaus (perjantai-ilta ja lauantaiaukiolot)	4 000
Museon aukiolojen supistaminen (Halosenniemen kesämaanantait, sopimusmuseot)	7 000
Opiston kurssien leikkaus	7 000
Aineet ja tarvikkeet (työpaja- ja kurssimateriaalit)	12 000
Palvelujen ostot	10 000
Opiston kurssimaksujen korotus	4 000
Säästöt yhteensä	**44 000**
Muutos (lisämäärärahatarve)	**4 000**

Vapaa-aikapalvelualueen säästöesitykset ovat 90 000 euroa ja lisämäärärahaesitykset 90 000. Muutos 0 euroa.

Lisämäärärahatarpeet	
Särmän nuorisotilan lisähenkilöstö	70 000
Auraus, kunnossapito, polttoaineet	20 000
Yhteensä	**90 000**
Säästöt	
Hyrylän nuorisotilan vuokra	10 000
Uimahallin taksojen korotus	20 000
Liikuntapaikkojen ja Meträpirtin taksojen korotus	10 000
Jokelan ja Kellokosken vesivoimistelukuljetukset yhdistetään	15 000
Hyrylän vesivoimistelukuljetusten lopettaminen	5 000
Ulkokenttein jäädytys, kenttien vähentäminen	20 000
Tuusulanjärven talvi ja ensilumen latu	10 000
Yhteensä	**90 000**
Muutos	-

Uimahallin sulkuajasta aiheutuva tuottojen väheneminen vuoden 2025 alkuperäiseen ennusteeseen verrattuna 185 000 euroa. Uimahallista arvioidaan saatavan talousarviovuonna 2026 tuloja remontin vuoksi kokonaisuudessaan 390 000 euroa.

Strategian toteuttaminen

Tavoite	Yleis	Kriteerit	Arvio
Selitykset valoille	Toteutuu suunnitellusti | Toteutuu osittain | Ei toteudu		
3. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin			
Poikkeamat: -			
Ikäihmisten merkityksellistä harrastamista ja itsensä kehittämistä tuetaan		Ikäihmisten toimintakykyä on tuettu liikuntapalveluissa.	
		Urheilukeskuksen alueesta ja toiminnasta on teetetty esteettömyyskartoitus.	
		Kulttuuripalveluissa on tehty demokratiatyötä ja vahvistettu kuntalaisten digitaitoja.	
		Kulttuuripalveluissa on huomioitu ikäihmisten tarpeita kulttuurisessa vanhustyössä.	
		Ikäihmisten ruokailun osallistumismääriä on seurattu säännöllisesti. Ikäihmisille on pidetty avoinna riittävä määrä kouluravintoloita, jotta kaikilla halukkailla on mahdollisuus osallistua ruokailuun.	
Poikkeamat: -			
Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan moniammatillisessa yhteistyössä, jotta kasvu ja yhteiskuntaan kiinnittyminen vahvistuu		Varhaiskasvatuksen päivitetyt painopistealueet leikki, liikkuminen ja kaveritaidot on viety osaksi päiväkotien arkea.	
		Varhaiskasvatuksen palveluohjausta on kehitetty vastaamaan kunnan monikulttuurisen kehittymisen tarpeita.	
		Kulttuuripalveluissa on kohdattu erityisryhmiä ja huomioitu heidän tarpeensa Moninaiset erityiset -hankkeessa.	
		Kohdennettua nuorisotyötä on vahvistettu moniammatillisessa yhteistyössä.	
		Lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminnan saavutettavuutta on parannettu viestintää ja kohderyhmän osallisuutta kehittämällä.	
		Ruokapalvelut ovat toteuttaneet makukyselyn, jonka tuloksien avulla kehitetään ruokalistaa huomioiden monikulttuuristen lasten ja nuorten tarpeet.	
		Varhaiskasvatuksessa on tehty yhteistyötä moniammatillisissa verkostoissa hyvinvointialueen kanssa ja vahvistettu varhaiskasvatuksen sosionomin ja lapsiperheiden ohjaajan työnkuvia lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjinä ja osana moniammatillista varhaiskasvatuksen tiimiä.	
		Oppimisen tuen uudistus on viety käytäntöön onnistuneesti vastaamaan opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita.	
		Oppilaiden hyvinvointia on lisätty varmistamalla turvallinen arki kouluissa.	
Valtuustotason seuranta Poikkeamat: -			

Tavoite	Yleis	Kriteerit	Arvio
Selitykset valoille	Toteutuu suunnitellusti | Toteutuu osittain | Ei toteudu		
4. Julkiset tilat toimivat yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana			
Poikkeamat: -			
Julkiset tilat ovat aktiivisessa yhteiskäytössä		Uudet ja vanhat yhteiskäyttötilat on tuotu varattaviksi uuteen tilavarausjärjestelmään	
		Yhteiskäytön linjaukset ja periaatteet on otettu käyttöön kaikissa yhteiskäyttökohteissa	
		Särmän kokouskeskuksen, nuorisotilan ja perhekeskuksen avautuessa yhteiskäytön käynnistyminen on varmistettu	
Poikkeamat: -			
Ulkotilojen toteutus edistää alueiden vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja toimimista kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina		Varuskunnanaukion päivitetty yleissuunnitelma on hyväksytty	
		Hyrylän taideohjelman ensimmäinen taideteos on valmistunut	
		Palvelukeskus Särmän alueen katu-urakat valmistuvat	
		Jokipuiston puistosuunnitelman mukainen saneeraus on aloitettu	
		Palvelualueet ovat tiedottaneet aktiivisesti palveluverkon kohteiden ulkotilojen käyttömahdollisuuksista	
		Tekova Areenan ulkoliikuntapaikka on valmistunut	
Poikkeamat: -			

Sivistyksen toimialueen vastuulla on kolme strategian toteutumista tukevaa ohjelmaa: sivistyksen kehittämissuunnitelma, Lapsi ystävällinen kunta –toimintasuunnitelma sekä hyvinvointisuunnitelma (siirtyy hyvinvoinnin palvelualueen vastuulle v. 2026).

Toiminnan tunnusluvut

Ruokapalvelut	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ateriat	2 110 000	2 105 000	2 120 000	2 244609	2 236680
muutos % ateriat	0,22	-0,24	0,71	5,88	-0,35
€/ateria	2,55	2,60	2,68	2,75	2,79
Valmistuskeittiöt	4	3	3	2	1
Palvelukeittiöt	36	35	33	27	27

Varhaiskasvatus ja esiopetus	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Lapsimäärät	joulukuu	joulukuu	joulukuu	elokuu	elokuu
Kunnallisissa palveluissa, kaikki lapset	1577	1558	1585	1695	1660
joista alle 3-vuotiaita	*244*	*318*	*314*	*377*	*380*
Kerhotoiminnassa	61	62	65	60	67
Yksityisissä palveluissa, kaikki lapset	544	475	454	570	570
Yksityisen hoidon tuen lapset, kaikki lapset	544	143	79	83	83
joista alle 3-vuotiaita	*	*27*	*14*	*18*	*18*
Palvelusetelilapset, kaikki lapset	-	329	407	375	375
joista alle 3-vuotiaita	-	*106*	*126*	*109*	*109*
Varhaiskasvatukseen osallistumisaste kaikissa palveluissa/yli 3-vuotiaat, joulukuu	*	92 %	94 %		
Varhaiskasvatukseen osallistumisaste kaikissa palveluissa/alle 3-vuotiaat	*	38 %	42 %		

* ei tilastoitu

Perusopetus	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oppilasmäärä, ka	5 003	5 020	5 035	4 950	4861
Nettomenot €/oppilas, sis. ip-toiminnan	-9 625	-9 774	-10 161	-10 272	-11 800
Nettomenot €/oppilas *	-9 045	-9 312	-9 903	-9 780	-11 937

* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa

Lukio	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Opiskelijamäärä	665	720	707	780	801
Nettomenot €/oppilas	-7 860	-9 143	-9 762	-9 122	-9 286
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön po-vuokraa	-6 816	-7 426	-8 136	-7 649	-7 815

Vapaa-aikapalvelut	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
TEA-viisari liikunta, Tuusula / koko maa	81/72	81/72	84/69	84/69	84/69
TEA-viisari terveyden edistämisaktiivisuus	69/68	73/70	72/69	73/70	73/70
Nuorisotilojen kävijämäärät	9040	20 633	20 579	10 000	25 000
Koulunuorisotyö (kohdatut nuoret)	5588	10 997	20 067	11 058	21 000
Urheilukeskuksen kävijämäärät	600 000	650 000	700 000	750 000	800 000
Uimahallin kävijämäärät/vuosi	166 140	202 214	206 069	65 863	105 000
Lasten uimataito, 200 m (5lk)	63 %	62 %	61 %	66 %	66 %

Kulttuuripalvelut	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Kulttuurikasvatussuunnitelmiin osallistuneet lapset ja nuoret	-	-	14 373	14 500	14 200
Kirjastolainat	495 911	502 977	522 906	480 000	520 000
Opiston opiskelijat					

Opiston oppitunnit	9482	10 400	10 400	10 250	10 150
Museon kävijämäärät	45 537	55 000	45 620	54 000	56 000
Museopalveluissa kohdatut (ei-kävijät)	9 482	7 200	15 112	12 000	12 000
Kulttuurin esityskerrat	173	164	203	200	200

Henkilöstösuunnitelma

Sivistyksen toimialueen hallinto koostuu neljästä henkilöstä: sivistysjohtaja, kehittämispäällikkö, toimialasihteeri sekä hyvinvointikoordinaattori. Hallintoasiantuntijan tehtävä siirtyi 1.8.2025 alkaen hallintopalveluihin pois sivistyksen toimialueelta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on siirtymässä pois sivistyksen toimialueelta. Hyvinvointikoordinaattori on vuonna 2025 sijoittunut sivistyksen kehittämis- ja hallintoyksikköön. Hallinnon henkilöstömäärään ei ole suunnitteilla lisäyksiä.

Vuoden 2026 aikana ruokapalveluiden henkilöstömäärään ei ole suunnitteilla lisäyksiä. Ulkoisen palveluntuottajan kanssa solmittu sopimus päättyy kesällä 2026, ja ruokapalvelut varautuvat mahdolliseen toiminnan uudelleenjärjestelyyn. Osaa yhdistelmätyöstä voidaan siirtää kunnan omaksi toiminnaksi, mikäli se tuottaa taloudellisia säästöjä ja mahdollistaa palvelutason säilyttämisen tai parantamisen.

Varhaiskasvatuksen palvelualueelle esitetään perustettavaksi 4 uutta tehtävää. Varhaiskasvatuslaissa päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus.

Oppimisen palvelualueen henkilöstömäärä ei muutu. Määräaikaisiä tehtäviä vakinaistetaan viisi.

Pohjois-Tuusulan alueelle Jokelaan perustetaan 1.8.2026 alkaen Jopo –luokka (joustava perusopetus). Kulut katetaan oppimisen tuen uudistuksen lisäresurssista. Joustavan perusopetukseen perustetaan ohjaajan tehtävä 1.8.2026 alkaen.

Lukion opiskelijamäärä on noussut suunnitellusti 800 opiskelijaan ja tuntiresurssi on sen vuoksi kasvanut. Kolme lukion tuntiopettajan tehtävää esitetään vakinaistettaviksi 1.8.2026 alkaen. Monikulttuuristen lasten määrän kasvun myötä perusopetukseen perustetaan yksi suomi toisena kielen (S2) –opettajan virka 1.8.2026 alkaen. Tämä virka sijoitetaan Riihikallion kouluun. Opetuksen palvelualueella arvioidaan vuoden aikana nykyisten laaja-alaisten erityisopettajien määrää suhteessa oppilasmääriin. Teppo-toimintaan esitetään vakinaista tehtävää 1.8.2026 alkaen.

Kulttuuripalveluihin henkilökunta ei tule lisäystä vuonna 2026. Kahden vuoden määräaikainen kokoelma-amanuenssi aloitti työn 1.8.2025 ja seitsemän kuukauden palkkakulut kohdentuvat vuoden 2026 talousarvioon.

Vapaa-aikapalveluiden henkilöstösuunnitelmassa esitetään kaksi kokoaikaista ja kaksi osa-aikaista nuorisoohjaajan vakanssia Särmän nuorisotilaan ja vahvistamaan kunnan kohdennettua nuorisotyötä. Uimahallin ja liikuntapaikkojen yksiköihin ei esitetä lisähenkilöstöä.

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	15 393	15 592	15 592	**15 649**	15 716	15 784	15 941	16 101
TOIMINTAKULUT	- 108 852	- 115 014	- 116 282	**- 118 956**	- 120 158	- 121 359	- 122 573	- 123 798
TOIMINTAKATE	- 93 460	- 99 422	- 100 690	- 103 307	- 104 442	- 105 575	- 106 631	- 107 698

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	7,96 %	5,66 %	6,83 %	**3,43 %**	1,06 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	10,13 %	6,38 %	7,74 %	3,91 %	1,16 %	1,09 %	1,00 %	1,00 %

Johdanto

Käyttösuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee Tuusulan kunnan strategiaa, pormestariohjelmaa, valtuustokauden tavoitetta toteuttavia vuositavoitteita sekä talousarviota. Käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset, toiminnan painopisteet, riskiarvion, keskeiset indikaattorit, investoinnit ja henkilöstösuunnitelman. Käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteesta.

Palvelualueet ja palveluyksiköt

Sivistyksen tukipalvelut
- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Varhaiskasvatus
- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Oppiminen
- Perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki
- Lukio

2.5.1 Sivistyksen tukipalvelut

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Marianne Liimatainen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	6 296	6 997	6 997	**7 044**	7 111	7 179	7 251	7 323
TOIMINTAKULUT	- 6 059	- 6 713	- 6 761	**- 6 734**	- 6 749	- 6 817	- 6 885	- 6 954
TOIMINTAKATE	237	283	235	310	362	362	366	369

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	5,73 %	10,79 %	11,59 %	**0,31 %**	0,52 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-41,72 %	19,61 %	-0,65 %	9,23 %	9,80 %	0,09 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Toimialueen hallinto
Ruokapalvelut

Toiminnan kuvaus

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on johtaa, tukea ja arvioida toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea toimialueen tavoitteiden toteutumista ja koordinoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Keskeisenä tehtävänä on sivistyksen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden ja toiminnan tuloksellinen johtaminen koko toimialueella.

Ruokapalveluyksikkö tuottaa ateriapalveluja kunnan kaikkiin kouluihin, päiväkoteihin, iltapäiväkerhotoimintaan, henkilöstöravintolaan sekä tilaustarjoiluihin. Vuoden 2026 aikana arvioidaan tuotettavan aterioita määrällisesti yhtä paljon kuin vuonna 2025 n.2,2 milj. ateriaa.

Keski-Uudenmaan ruoka-avun valtionavustushankkeessa ohjataan rahoitusta hankkeen osatoteuttajille (järjestöt ja seurakunnat) ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin yht. 93 000 euroa. Hankkeessa koordinoidaan rahoituksen käyttöä ja edistetään hankkeen tavoitteita.

Painopisteet toiminnassa

- Hallinto johtaa ja tukee keskeisten kokonaisuuksien: hyvinvoinnin vahvistaminen yhteisöissä, kestävän tulevaisuuden rakentaminen ja palveluiden kehittäminen toteutumista.
- Johtamisen ja toimintakulttuurin osalta vahvistamme toimijoiden välistä vuorovaikutusta, osallisuutta, läsnäoloa ja dialogia kaikissa palveluissa.
- Tuemme toimialuetta alueellisten, seudullisten ja valtakunnallisten verkostojen hyödyntämisessä omien tavoitteittemme saavuttamiseksi.
- Varmistamme, että strategiatyötä tukevat ohjelmat etenevät suunnitellusti.
- Ruokapalvelut aloittavat Maku-kyselyn toteuttamisen oppilaille joka toinen vuosi syksyisin. Kyselyn tavoitteena on antaa asiakkaille mahdollisuus vaikuttaa ruokalistaan ja tarjottaviin ruokiin. Tulokset otetaan huomioon seuraavan vuoden suunnittelussa. Toteutuneita ruokailijamääriä seurataan, jotta voidaan arvioida kyselyn pohjalta tehtyjen muutosten vaikutusta asiakastyytyväisyyteen. Tavoitteena on lisätä tyytyväisyyttä, kasvattaa ruokailijamääriä sekä huomioida monikulttuuristen lasten ja nuorten tarpeet.
- Kaikissa kouluissa toimii kouluruokaryhmiä, joissa on mukana oppilaita, opettajia ja ruokapalveluiden henkilökuntaa. Ryhmien tavoitteena on edistää vuoropuhelua kouluruokailuun liittyvissä asioissa. Keskusteluissa käsitellään muun muassa ruokakulttuuria, toiveita ja palautetta, mutta erityisesti keskitytään oman koulun ruokalistan kehittämiseen. Kouluruokaryhmät tukevat osallistavaa ja asiakaslähtöistä ruokapalvelua.
- Kaikissa kouluissa on voimassa oleva Kouluruokadiplomi ja päiväkodeissa Makuaakkoset-diplomi, jotka osoittavat ruokapalveluiden ravitsemuksellista ja vastuullista laatua. Diplomit kertovat, että toiminnassa noudatetaan ravitsemussuosituksia, toteutetaan ruokakasvatusta, toimitaan ekologisesti, tehdään yhteistyötä kasvatusyhteisön ja huoltajien kanssa, osallistetaan asiakkaita ja kehitetään toimintaa säännöllisen itsearvioinnin avulla.
- Ikäihmisille pidetään avoinna riittävä määrä kouluravintoloita, jotta kaikilla halukkailla on mahdollisuus osallistua ruokailuun. Tavoitteena on varmistaa palvelun saavutettavuus sekä tarjota ravinnon lisäksi sosiaalista osallisuutta ja arjen rytmiä. Ruokapalvelut seuraavat kävijämääriä ja asiakaspalautetta, jotta toimintaa voidaan kehittää ikäihmisten tarpeita vastaavaksi.
- Ruoka-aputoiminta on saavutettavaa, kun siitä ilmoitetaan Ruoka-apu.fi-sivustolla. Ruoka-aputoiminnan yhteydessä tarjotaan myös muuta apua ja tukea hyvinvoinnin edistämiseen sekä tiedotetaan saatavilla

olevista palveluista. Koulujen linjastohävikkiä ohjataan entistä laajemmin ruoka-apuun. Haetaan jatkorahoitusta alueen ruoka-aputoimintaan, jolla pyritään vaikuttamaan ennaltaehkäisevästi polarisaatioon.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on siirtymässä pois sivistyksen toimialueelta. Sivistyksen toimialueen tulee varmistaa, että palveluissa tapahtuva hyvinvoinnin edistäminen jatkuu myös tulevaisuudessa tärkeänä painopisteenä sivistyksen toiminnassa.
- Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelmaa kehitetään edelleen ja valmistaudutaan LYK- prosessin seuraavaan vaiheeseen.
- Johtamiskulttuuria kehitetään erityisesti vastuullisen johtamisen ja talousjohtamisen näkökulmista.

Päiväkodeissa ja kouluissa tarjottavien aterioiden hinnat nousevat 2,2 % vuoden 2025 hintoihin verrattuna. Koululounaan hinta vuonna 2026 on 2,79 €. Ruokapalveluiden hinnankorotukset johtuvat pääasiassa yleisestä palkkatason noususta sekä asiakasmäärän kasvusta varhaiskasvatuksessa, jolla on työllistävämpi vaikutus kuin koululounaiden valmistuksella.

- Iltapäiväkerhotoimintaa järjestetään alakouluikäisille lapsille 13 koulussa. Vuonna 2026 arvioidaan valmistettavan välipaloja noin 451 koululaiselle.
- Ruokapalvelut tarjoavat maksuttoman välipalan oppilaille, joiden koulupäivät pitenevät harrastustoiminnan vuoksi. Näitä välipaloja arvioidaan tarjottavan kalenterivuoden aikana yhteensä noin 36 000 kappaletta.
- Maksullista välipalaa tarjotaan yläkoulujen oppilaille. Vuonna 2026 välipalan hinta on 1,85 € (sama kuin vuonna 2025). Tarjoamisen edellytyksenä on, että vähintään 10 % koulun oppilaista osallistuu välipalatoimintaan.
- Koulujen linjastohävikkiä ohjataan entistä laajemmin ruoka-apuun, Tuusulan mallin innoittamana myös muissa alueen kunnissa.

Henkilöstösuunnitelma

Sivistyksen toimialueen hallinto koostuu neljästä henkilöstä: sivistysjohtaja, kehittämispäällikkö, toimialasihteeri sekä osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori. Hallintoasiantuntijan tehtävä siirtyi 1.8.2025 alkaen hallintopalveluihin pois sivistyksen toimialueelta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on siirtymässä pois sivistyksen toimialueelta. Osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori on vuonna 2025 sijoittunut sivistyksen kehittämis- ja hallintoyksikköön. Henkilöstömäärään ei ole suunnitteilla lisäyksiä.

2022	2023	2024	2025	2026
4	4	4	5	4

Vuoden 2026 aikana ruokapalveluiden henkilöstömäärään ei ole suunnitteilla lisäyksiä. Ulkoisen palveluntuottajan kanssa solmittu sopimus päättyy kesällä 2026, ja ruokapalvelut varautuvat mahdolliseen toiminnan uudelleenjärjestelyyn. Osaa yhdistelmätyöstä voidaan siirtää kunnan omaksi toiminnaksi, mikäli se tuottaa taloudellisia säästöjä ja mahdollistaa palvelutason säilyttämisen tai parantamisen.

Henkilöstön lukumäärä ruokapalvelut vuosina 2022–2026.

2022	2023	2024	2025	2026
68	67	66	68	68

2.5.2 Varhaiskasvatus

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Sini Viitala

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	1 893	2 034	2 034	**2 034**	2 034	2 034	2 054	2 075
TOIMINTAKULUT	- 36 165	- 39 097	- 39 197	**- 40 130**	- 40 547	- 40 953	- 41 362	- 41 776
TOIMINTAKATE	- 34 272	- 37 063	- 37 163	- 38 096	- 38 513	- 38 919	- 39 308	- 39 701

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	17,08 %	8,11 %	8,38 %	**2,64 %**	1,15 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	20,56 %	8,14 %	8,44 %	2,79 %	1,21 %	1,05 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kunnallinen varhaiskasvatus
Esiopetus
Yksityinen varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisimpiä tavoitteita ovat lasten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvu on vaikuttanut lapsimäärien lisääntymiseen palveluissa. Lisääntyneen lapsimäärän takia varhaiskasvatuksessa henkilöstön määrä kasvaa.

Varhaiskasvatuksen järjestämisen kustannukset ovat kasvaneet. Kustannusten kasvuun on monia syitä. Varhaiskasvatuksen lapsen tuen lakimuutoksen yhteydessä on palkattu lisähenkilöstöä hankerahoituksen turvin. Hankerahoitusta on saatu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä vuosille 2024–2027 koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin (kota-hanke) varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset ovat pienentäneet asiakasmaksutuottoja merkittävästi. Asiakasmaksulain muutokset (1.8.2024: tulorajat ja maksuprosentit) ovat aiheuttaneet myös palvelusetelikustannusten kasvua. Perheiden käyttäytyminen varhaiskasvatuksen palvelutarpeen osalta on muuttunut. Maksuttomassa varhaiskasvatuksessa olevien lasten kasvanut osuus lisää palvelutarvetta ja ilmoittamattomia poissaoloja. Tämän takia oikean henkilöstöresurssin määrittely on entistä vaikeampaa. Maksuttomassa varhaiskasvatuksessa oli elokuussa 2025 noin 40 prosenttia lapsista.

Varhaiskasvatuksen palkkakustannukset ovat kasvaneet. Paikallisia järjestelyeriä on valtakunnallisesti suunnattu erityisesti varhaiskasvatukseen. Myös tehtäväkohtaisia palkkoja on tarkistettu erityisesti opettajilla.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön kelpoisuuslisä. Tuleviin palkkakustannuksiin vaikuttaa myös tasopalkkauudistus, joka astui voimaan 1.3.2025 ja otetaan käyttöön 1.10.2025.

Yleinen kustannustason nousu nostaa myös varhaiskasvatuksen kuluja. Varhaiskasvatuksen järjestämiskustannusten voidaan odottaa kasvavan entisestään, mikäli lasten määrä edelleen kasvaa osallistumisasteen noustessa ikäluokkien pienentymisestä huolimatta.

Varhaiskasvatuksen tilojen korjaukset aiheuttavat lisäkustannuksia. Tavoitteena on saada varhaiskasvatukseen terveelliset ja turvalliset oppimis- ja työskentely-ympäristöt.

Palvelusetelimenojen odotetaan kasvavan palvelusetelin arvon korottamisen sekä alle kolmevuotiaiden kertoimen nostamisen takia. Hallituksen esityksen mukainen uusi palvelusetelilaki tulee hyväksytyksi tultuaan voimaan 1.1.2026. Lakiesitys käsitellään ennen vuoden vaihdetta, tarkempaa ajankohtaa ei ole saatavilla. Jos uusi laki tulee voimaan ehdotuksen mukaisena, se evää yksityisiltä palveluntuottajilta mahdollisuuden periä enintään 30 euron lisämaksua. Tällöin kunnan on arvioitava palvelusetelin arvo uudestaan, jotta yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytykset säilyvät. Varhaiskasvatuksessa palvelusetelit myönnettäisiin uuden lain nojalla 1.1.2026 alkaen. Lakiehdotuksessa on siirtymäaika 1.1.-31.7.2026, jonka aikana kaikki käytössä olevat varhaiskasvatuksen palvelusetelit saadaan toisiaan vastaaviksi. Tämä tarkoittaa sitä, että 1.1.2026 voimassa olevat, nykyisen lain mukaiset palvelusetelit olisi saatettava uuden lain mukaiseksi viimeistään 31.7.2026.

Tuusulan varhaiskasvatuksessa 76 % palveluista järjestetään kunnallisena palveluna, 18 % palvelusetelitoimintana ja 6 % yksityisen hoidon tuella.

Tuusulassa on viisitoista kunnallista päiväkotia ja kymmenen kunnallista perhepäivähoitajaa. Kerhotoimintaa järjestetään neljässä perhetuvassa. Kunnallisissa palveluissa on yhteensä 1615 lasta, näistä 1515 kunnallisissa päiväkodeissa, 33 perhepäivähoidossa ja 67 kerhotoiminnassa.

Yksityisiä päiväkoteja Tuusulassa on yksitoista. Näistä päiväkodeista kahdeksan toimii palvelusetelillä ja kolme yksityisen hoidon tuella. Lisäksi Tuusulassa on kuusi yksityistä perhepäivähoitajaa ja kuusi kotiin palkattua hoitajaa. Palvelusetelipäiväkoteja, joissa on tuusulalaisia lapsia, on ulkopaikkakunnissa yhteensä kymmenen. Palvelusetelillä toimivissa päiväkodeissa on yhteensä 375 lasta. Tuusulalaisissa palvelusetelipäiväkodeissa on yhteensä 337 lasta ja ulkopaikakuntien palvelusetelipäiväkodeissa 38 lasta. Yksityisen hoidon tuella toimivissa päiväkodeissa on yhteensä 83 lasta, yksityisessä perhepäivähoidossa 13 lasta ja kotiin palkatuilla hoitajilla 14 lasta. Lisäksi muissa kunnissa sijaitsevissa yksityisen hoidon tuen päiväkodeissa on yhteensä 10 lasta.

Painopisteet toiminnassa

- Koko varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa panostetaan toimintakaudella 2025–2026 uusien painopistealueiden käytäntöön viemiseen. Tuusulan varhaiskasvatuksessa seuraavan kahden vuoden pedagogisen kehittämisen painopisteet ovat leikki, liikkuminen ja kaveritaidot. Näillä painopisteillä pyritään vaikuttamaan lasten hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja vahvistamiseen sekä ehkäisemään hyvinvointierojen kasvua.
- Johtamisen ja johtamiskulttuurin kehittäminen jatkuu uudistettujen rakenteiden avulla. Edellisellä toimintakaudella käynnistetyt huoltajien kohtaamiset jatkuvat myös tällä toimintakaudella. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten tavoitteiden lisäksi kiinnitetään huomiota lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja pyritään näin vähentämään polarisaatiota. Varhaiskasvatuksen laadun ja johtamisen kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti.

- Huoltajien kohtaamisten tarkoituksena on järjestää perheille mahdollisuuksia tavata toisiaan matalalla kynnyksellä varhaiskasvatuksen toimipisteissä. Arvioimme toimintamallia ja kehittämme sitä vastaamaan paremmin perheiden tarpeita.
- Esiopetuksen tuen uudistuksen vieminen käytäntöön

- Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kehittäminen vastaamaan kunnan monikulttuurisen kehittymisen tarpeita
- Varhaiskasvatuksessa tiivistetään yhteistyötä moniammatillisissa verkostoissa hyvinvointialueen kanssa, jotta lasten hyvinvoinnin edellytykset mahdollistuisivat.
- Varhaiskasvatuksen sosionomin ja lapsiperheiden ohjaajan työnkuvia vahvistetaan lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjinä ja osana moniammatillista varhaiskasvatuksen tiimiä

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Leikkiä kehitetään erityisesti tuetun leikin osalta, kuormittavan liikkeen osuutta lisätään ja lasten sosiaalisia taitoja vahvistetaan, jotta lapsen hyvinvointi ja turvallisuuden tunne varhaiskasvatuksessa lisääntyy. Painopisteitä viedään käytäntöön johtamisen rakenteiden, kehkeytyvän tukimateriaalin ja koulutusten avulla.
- Talousjohtamisen vahvistaminen kouluttamalla ja tarkentamalla ohjeistuksia. Esihenkilöiden koulutuskokonaisuus tukee kestävän johtamisen näkökulmaa.
- Muutetaan huoltajien kohtaamiseen tarkoitettuja tapahtumia arvioinnin perusteella vastaamaan paremmin tarvetta. Otetaan huomioon aiempaa paremmin monikielisten perheiden osallistumisen mahdollisuudet.
- Lisätään rakenteita tuen uudistuksen käytäntöön viemisen tueksi. Vahvistetaan rakenteiden ja koulutuksen avulla pedagogisia valmiuksia toteuttaa ryhmäkohtaista tukea esiopetuksessa.
- Arvioidaan ja selkeytetään palveluohjauksen prosessia tavoittamaan entistä paremmin perheiden muuttuneet varhaiskasvatuksen palveluntarpeet ja monikulttuuristen perheiden tarpeet.
- Vahvistetaan yhteistyötä maahanmuuttopalveluiden kanssa.
- Päiväkotien henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkotien henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Näistä työntekijöistä vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Tuusulassa varaudumme varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen muutokseen muuttamalla varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviä sosionomien tehtäviksi. Tämä aiheuttaa valtuustokaudella henkilöstöresurssiin lisämäärärahatarpeita.
- Yhteistyötä hyvinvointialueen, neuvola- ja perheneuvolapalveluiden sekä opiskelu- ja kouluterveydenhuollon kanssa tiivistetään. Varhaiskasvatus osallistuu LaNuPe -ryhmän, Kirjo-hankkeen ja Perhekeskusverkoston toimintaan.

Henkilöstösuunnitelma

Varhaiskasvatuksen henkilöstön lukumäärä lisääntyy kahdella htv:lla vuodesta 2025 vuoteen 2026.

Taulukko: Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä 2025–2026

Varhaiskasvatus	TA 2025	TA 2026
Vakituiset	400	404
Määräaikaiset	62	60
Yhteensä	462	464

Palvelualuetta koskevat henkilöstöesitykset vuodelle 2026.

Varhaiskasvatuksessa esitetään Jokelan alueella 1.1.2026 yhden varajohtajan tehtävän muuttamista apulaisjohtajan tehtäväksi varhaiskasvatuksen yksiköitä yhdistettäessä suuremmiksi johtamiskokonaisuuksiksi. Pertun ja Peltokaaren päiväkodit yhdistetään yhdeksi toimintayksiköksi. Tämä vapauttaa yhden päiväkodin johtajan viran siirrettäväksi Etelä-Tuusulaan. Varajohtajan tehtävän tilalle esitetään perustettavaksi varhaiskasvatusopettajan tehtävä.

Jokelan alueelle esitetään perustettavaksi yksi varhaiskasvatuksen laaja-alaisen erityisopettajan tehtävä esiopetuksen tuen uudistuksen ja kunnan lisääntyneen lapsimäärän takia.

Pellavan päiväkodin lisäryhmän perustamista varten esitetään yhden varhaiskasvatuksen opettajan ja yhden varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävän perustamista 1.8.2026.

Varhaiskasvatuslaissa päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Esitetään, että 1.8.2026 viisi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia muutetaan varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseiksi.

Rykmentinpuistoon vuonna 2025 perustettujen tehtävien takia vuodelle 2026 kohdistuu kustannusvaikutuksia päiväkodin apulaisjohtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävistä. Apulaisjohtajan tehtävä on alkanut 1.6.2025 ja laaja-alaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävä on alkanut 1.8.2025. Tehtävien yhteenlaskettu kustannusvaikutus, joka kohdistuu lisäyksenä vuoden 2026 talousarvioon on 58 583 euroa.

2.5.3 Oppiminen

Palvelualue
Vastuuhenkilö: vt. Opetuspäällikkö Jyrki Aronen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	7 203	6 561	6 561	**6 571**	6 571	6 571	6 637	6 703
TOIMINTAKULUT	- 66 628	- 69 204	- 70 324	**- 72 092**	- 72 861	- 73 590	- 74 326	- 75 069
TOIMINTAKATE	- 59 425	- 62 642	- 63 762	- 65 521	- 66 290	- 67 019	- 67 689	- 68 366

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	3,88 %	3,87 %	5,55 %	**4,17 %**	1,07 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	4,62 %	5,42 %	7,30 %	4,59 %	1,17 %	1,10 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Perusopetus
Kasvun ja oppimisen tuki
Lukio

Toiminnan kuvaus

Oppimisen palvelualueella toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen kehittymistä sekä antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Laadukas lukio-opetus kolmessa toimipisteessä antaa hyvät mahdollisuudet jatkaa toisen asteen opintoja Tuusulassa ja saada hyvät valmiudet jatko-opintoihin.

Painopisteet toiminnassa

- Oppimisen palvelualueella toiminnan painopiste on tuen uudistuksen vieminen käytäntöön onnistuneesti. Tämä tarkoittaa ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen organisointia olemassa olevilla resursseilla niin, että tuen tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat opetussuunnitelman mukaisia linjauksia.
- Oppilaiden hyvinvoinnin lisääminen sekä polarisaation vähentäminen ovat painopisteinä tärkeässä roolissa koulujen arjessa. Kouluterveyskyselyissä esiin nousseet erilaisten oppijoiden ongelmat vaikuttavat suuresti oppimiseen ja koulunkäyntiin. Oikeilla toimenpiteillä koulussa viihtymistä, kouluun kiinnittymistä ja sitä kautta oppimista voidaan parantaa.
- Tilojen yhteiskäyttö mahdollistetaan suunnitelman mukaisesti kaikissa oppimisen yksiköissä. Kouluille on laadittu yhteiset ohjeistukset yhteiskäytön linjauksista ja toiminnasta. Tilavarausjärjestelmä palvelee yhteiskäyttöä ja toiminnan vastuut on jaettu ja kirjattu.
- Johtamiskulttuuria kehitetään erityisesti vastuullisen johtamisen ja talousjohtamisen näkökulmista. Vastuullisella johtamisella varmistetaan talouden hallinta, laadukas opetus sekä henkilöstön hyvinvointi. Lisäksi varmistetaan organisaation kyky uudistua ja sopeutua muuttuviin olosuhteisiin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Tuen uudistus otetaan käyttöön opetussuunnitelman mukaisesti. Kuntakohtaisia ohjeistuksia ja käytänteitä kehitetään lukuvuoden aikana niin, että oppilaan tarvittava tuki kohdentuu oikein. Tuen uudistukseen tarvittavia resursseja arvioidaan lukuvuoden aikana ja tehdään tarvittavia sekä todennäköisiä uudelleenjärjestelyjä. Vahvistetaan ja otetaan käyttöön uusia tapoja toteuttaa ryhmäkohtaista tukea (yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus, laaja-alaisen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä) koulujen opetustoiminnassa
- Koulujen opiskeluhuoltosuunnitelmissa ja hyvinvointisuunnitelmissa kiinnitetään erityisesti huomiota oppilaan hyvinvointia lisääviin tekijöihin ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi. Toimenpiteiden tavoitteina on, että oppilaat tulevat mielellään kouluun, poissaolot vähenevät, uhka- ja väkivaltatilanteet vähenevät ja kiusaamisen väheneminen
- Polarisaatioon kiinnitetään huomiota ja sitä ehkäistään oikeilla toimilla niin yksikkötasolla kuin opetuksen hallinnossa. Painotetun opetuksen linjaukset ovat kunnassa päätetty ja ne palvelevat kaikkia kuntalaisia yhdenvertaisesti.
- Yhteiskäytön linjaukset on tehty ja otettu käyttöön oppimisen yksiköissä. Yhteiskäyttö on mahdollistettu palveluverkon uusien tilojen lisäksi myös vanhemmissa palveluverkon julkisissa tiloissa ja ne vastaavat kunnan asukkaiden tarpeisiin kaikissa ikäluokissa. Uusi tilavarausjärjestelmä on otettu käyttöön ja se parantaa tilojen varattavuutta sekä käyttöastetta.
- Esihenkilöille järjestetään johtamiskoulutuksen sarja, mihin osallistuvat kaikki esihenkilöt. Koulutuksen osa-alueita ovat yhteistyö, hallinnollinen johtaminen, hyvinvointi, tulevaisuuden johtaminen sekä itsensä johtaminen. Koulutussarjalla ja muilla mahdollisilla koulutuksilla halutaan nostaa esihenkilöiden osaamista ja parantaa näin johtamiskulttuurin laatua.

Henkilöstösuunnitelma

Taulukko: Henkilöstön lukumäärä palvelualueella TA25, TA26

Oppiminen	TA 2025	TA 2026
Vakituiset	594	600
Määräaikaiset	209	162
Yhteensä	803	762

Palvelualuetta koskevat henkilöstöesitykset vuodelle 2026.

Määräaikaisia tehtäviä vakinaistetaan viisi. Oppimisen palvelualueella alakoulun oppilasmäärä pienenee ennusteen mukaan, kun syksyllä 2025 ensimmäisen luokan aloitti n. 436 lasta. Oppilasmäärän laskusta johtuva säästö on yhteensä 405 000 euroa tuntikehyksen pienenemisestä johtuen. Oppilasmäärä oli lukuvuoden 2024–2025 lopussa 5021 oppilasta ja lukuvuoden 2025–2026 alussa 4861 oppilasta. Laskua edelliseen lukuvuoteen on siis yhteensä 160 oppilasta. Opetusryhmien ja henkilöstön määrä ei todennäköisesti kuitenkaan merkittävästi pienene palveluverkon rakenteesta sekä yksikköjä säilyttävistä päätöksistä johtuen.

Yläkoulun oppilasmäärät ovat kasvaneet viime vuosina ja ne pysyvät lähes nykyisellä tasolla vielä tämän lukuvuoden ajan ennen laskua. Koulujen tuntikehykseen vaikuttaa lisäksi myönnetyt 180vvt tuen uudistukseen, opetussuunnitelman lisätunnit 3. luokalle sekä B1 –ruotsin lisätunnin poistuminen (30vvt).

Lukion opiskelijamäärä nousi suunnitellusti 800 opiskelijaan ja tuntiresurssin kasvaessa, tarvittiin 3 uutta lukion tuntiopettajaa 1.8.2025 alkaen. Nämä tehtävät on esitetty vakinaistettaviksi 1.8.2026 alkaen.

Monikulttuuristen lasten määrän kasvun myötä perusopetukseen perustetaan yksi (1) suomi toisena kielen (S2) –opettajan virka 1.8.2026 alkaen. Tämä virka sijoitetaan Riihikallion kouluun. Arvioimme vuoden aikana voimassa olevia laaja-alaisten erityisopettajien määrää oppilasmäärien vähetessä.

Teppo-toiminta on ollut käytössä kolmatta vuotta Jokelan ja Kellokosken yläkouluissa. Tämä tehtävä on esitetty vakinaistettavaksi 1.8.2026 alkaen.

Pohjois-Tuusulan alueelle Jokelaan perustetaan 1.8.2026 alkaen Jopo –luokka (joustava perusopetus). Kulut katetaan oppimisen tuen uudistuksen lisäresurssista. Joustavaan perusopetukseen perustetaan ohjaajan tehtävä 1.8.2026 alkaen.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	1 470	1 423	1 153	**1 253**	1 273	1 273	1 285	1 298
TOIMINTAKULUT	- 11 125	- 10 896	- 10 816	**- 11 778**	- 11 909	- 12 029	- 12 149	- 12 270
TOIMINTAKATE	- 9 655	- 9 473	- 9 663	- 10 525	- 10 637	- 10 756	- 10 864	- 10 972

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	4,54 %	-2,06 %	-2,78 %	**8,09 %**	1,12 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	5,19 %	-1,89 %	0,08 %	11,11 %	1,06 %	1,12 %	1,00 %	1,00 %

Käyttösuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee Tuusulan kunnan strategiaa, pormestariohjelmaa, valtuustokauden tavoitetta toteuttavia vuositavoitteita sekä talousarviota. Käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset, toiminnan painopisteet, riskiarvion, keskeiset indikaattorit, investoinnit ja henkilöstösuunnitelman. Käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteesta.

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kulttuuri
- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut
- Ilmatorjuntamuseo

- Tuusulan opisto, kuvataidekoulu ja taiteen perusopetus

Vapaa-aika

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut

2.5.4 Kulttuuri

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	642	657	657	**661**	661	661	668	674
TOIMINTAKULUT	- 5 728	- 5 978	- 5 978	**- 6 052**	- 6 119	- 6 180	- 6 242	- 6 304
TOIMINTAKATE	- 5 086	- 5 321	- 5 321	- 5 391	- 5 458	- 5 519	- 5 574	- 5 630

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	8,08 %	4,36 %	4,36 %	**1,25 %**	1,10 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	6,81 %	4,62 %	4,62 %	1,33 %	1,23 %	1,12 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kirjasto
Kulttuuri- ja museopalvelut
Tuusulan opisto, kuvataidekoulu ja taiteen perusopetus

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut tuottavat kaikille ikäryhmille palveluja, jotka edistävät kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kulttuuripalvelut mahdollistavat tuusulalaisten elinikäisen oppimisen, tavoitteellisen harrastamisen ja lukutaitojen vahvistamisen sekä erilaisten kulttuuritapahtumien ja -palvelujen järjestämisen usein yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Painopisteet toiminnassa

- Pekka Halosen kansainvälinen kiinnostavuus lisää Tuusulan tunnettuutta ja vahvistaa modernia yhteisöllisyyttä. Museokävijöiden määrä kasvaa ja kansainvälistyy, asiakaspalvelu tiedotusvälineille lisääntyy.
- Palveluissa kohdataan erityisryhmiä ja huomioidaan heidän tarpeensa (mm. Moninaiset erityiset -hanke, Kulttuurinen vanhustyö, Kulttuurikasvatussuunnitelmat)
- Palveluissa toteutetaan kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa, joka on osa kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.
- Palveluissa tehdään demokratiatyötä ja vahvistetaan kuntalaisten digitaitoja.
- Kulttuuripalvelut vahvistavat kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tarjoamalla tietoa, taitoja ja elämyksiä koko elämänkaaren ajan. Tilojen yhteiskäyttö mahdollistaa yhteisöllisyyden.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Hyökkälä valmistuu kulttuuri- ja museopalveluiden työ- ja kokoelmatilaksi

- Demokratiatyön ja digitaitojen vahvistamiseen tehdään suunnitelma
- Ilmaisutaitoa opistoaineena vahvistetaan
- Kuvataidekoulu juhlistaa 25-vuotista toimintaansa teemalla Juuret
- Vahvistetaan kulttuuripalvelujen monipuolisuutta, monimuotoisuutta, osallisuutta ja saavutettavuutta markkinoimalla ja tuomalla esille palveluja eri kohderyhmille (mm. sanattomat esitykset, selkokieliset opastukset ja ohjeistukset, kuvatulkatut opastukset...)

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrä	2022	2023	2024	2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	TA 2029
Kulttuuripalvelut (sisältää opiston)	52	53	53	**53**	53	53	54	54

Kulttuuripalveluihin henkilökunta ei tule lisäystä vuonna 2026. Kahden vuoden määräaikainen kokoelma-amanuenssi aloitti työnsä 1.8.2025 ja hänen seitsemän kuukauden palkkakulunsa kohdentuvat vuoden 2026 talousarvioon.

2.5.5 Vapaa-aika

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	828	766	496	**592**	612	612	618	624
TOIMINTAKULUT	- 5 397	- 4 918	- 4 838	**- 5 726**	- 5 791	- 5 849	- 5 907	- 5 966
TOIMINTAKATE	- 4 569	- 4 152	- 4 342	- 5 134	- 5 179	- 5 237	- 5 289	- 5 342

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	1,98 %	-8,87 %	-10,36 %	**16,41 %**	1,14 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	3,89 %	-9,13 %	-4,97 %	23,65 %	0,88 %	1,12 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
Uimahalli ja terveysliikuntapalvelut

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalvelut edistää eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja matalan kynnyksen osallisuutta. Palvelualue kohtaa nuoria nuorisotiloissa, tekee koulunuorisotyötä, järjestää tapahtumia, rakentaa, kehittävät ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä ulkoilun olosuhteita, vastaa uimahallitoiminnasta, tuottaa ohjattua liikuntaa sekä hyvinvointivalmennusta.
Painopisteet toiminnassa

- Nuorisopalveluissa tuetaan nuorten hyvinvointia ja pyritään ennaltaehkäisemään polarisaatiota. Kohdennettua nuorisotyötä vahvistetaan moniammatillisessa yhteistyössä.
- Ikäihmisten toimintakykyä tuetaan liikuntapalveluissa.
- Yhteistyötä vahvistetaan kaikille avoimien ja laadukkaiden ulkoilu- ja viheralueiden kehittämiseksi.
- Saavutettavuutta ja turvallisuutta parannetaan palvelualueen toiminnassa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Uusi Särmän nuorisotila avataan syksyllä 2026. Nuorisotilan sijainti kauppakeskuksessa edellyttää laajempia aukioloaikoja ja lisäresurssia, myös kohdennetun nuorisotyön järjestämiseen.
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminnan saavutettavuutta parannetaan viestintää ja kohderyhmän osallisuutta kehittämällä.
- Uudistettu uimahalli avataan keväällä 2026. Liikuntaryhmiä ja -palveluita kartoitetaan ja kehitetään vastamaan kunnan asukkaiden muuttuvia tarpeita, kunnan asukkaita osallistaen.
- Urheilukeskuksen alueesta ja toiminnasta teetetään esteettömyyskartoitus.
- Kunnan liikuntapaikoista laaditaan turvallisuutta ja laatua korostava ylläpitosuunnitelma. Liikunta-paikat -yksikkö keskittyy ensisijaisesti jo olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnossapitoon sekä kaikille avoimien ulkoilu- ja virkistyspalveluiden kehittämiseen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrä	2022	2023	2024	2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028	TA 2029
Vapaa-aikapalvelut	40	41	42	**43**	47	48	48	48

Henkilöstösuunnitelmassa esitetään vapaa-aikapalveluihin: Kaksi kokoaikaista ja kaksi osa-aikaista nuoriso-ohjaajan vakanssia Särmän nuorisotilaan ja vahvistamaan kunnan kohdennettua nuorisotyötä. Uimahallin ja liikuntapaikkojen yksiköihin ei esitetä lisähenkilöstöä.

KASVU JA YMPÄRISTÖ

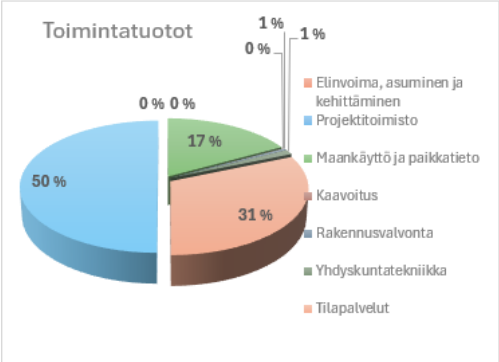

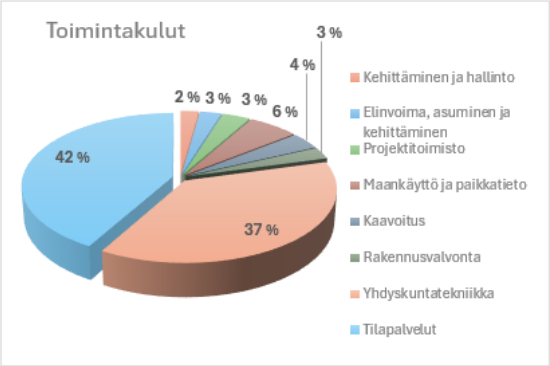

2.6 KASVU JA YMPÄRISTÖ

Toimialue

Vastuuhenkilö: Kuntakehitysjohtaja Albert Andersson

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	41 921	32 589	33 701	**47 053**	64 653	77 071	75 612	66 892
Myyntituotot	3 937	3 954	4 882	**4 072**	4 102	4 132	4 174	4 216
Maksutuotot	5 192	4 281	4 281	**4 781**	4 781	4 781	4 829	4 877
Tuet ja avustukset	132		184					
Muut toimintatuotot	32 660	24 354	24 354	**38 199**	55 770	68 157	66 609	57 799
Valmistus omaan käyttöön	43	100	100	**100**	100	100	101	102
TOIMINTAKULUT	- 38 299	- 36 985	- 45 191	**- 36 271**	- 36 634	- 37 000	- 37 370	- 37 744
Henkilöstökulut	- 10 376	- 11 284	- 12 057	**- 11 310**	- 11 423	- 11 537	- 11 652	- 11 769
Palvelujen ostot	- 20 133	- 18 610	- 22 543	**- 17 672**	- 17 849	- 18 027	- 18 208	- 18 390
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 6 539	- 5 521	- 5 535	**- 5 521**	- 5 576	- 5 632	- 5 688	- 5 745
Avustukset	- 104	- 100	- 3 470	**- 50**	- 51	- 51	- 52	- 52
Muut toimintakulut	- 1 148	- 1 470	- 1 586	**- 1 718**	- 1 736	- 1 753	- 1 770	- 1 788
TOIMINTAKATE	**3 665**	**- 4 296**	**- 11 390**	**10 882**	**28 119**	**40 171**	**38 343**	**29 250**

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	8,25 %	-3,43 %	17,99 %	**-1,97 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-367,16 %	-217,22 %	-410,81 %	139,48 %	158,41 %	42,78 %	-4,54 %	-23,68 %

Toimialueen palvelualueet

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen
Projektitoimisto
Maankäyttö ja paikkatieto
Kaavoitus
Rakennusvalvonta
Yhdyskuntatekniikka
Tilapalvelut

TA 2025 ja TA 2026 tiedot eivät ole vertailukelpoisia johtuen Yhteisten palveluiden toimialueelle ja uuteen hyvinvointipalveluiden palvelualueelle siirretyistä 1 112 000 euron suuruisista tuotoista sekä 8 375 630 euron suuruisista kuluista. Kasvun ja ympäristön toimialueelta siirtyvät Maahanmuuttaja- ja työllisyyspalveluiden sekä Nuorten aikuisten palveluiden palveluyksiköt.

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

Vuosi 2026 käynnistää uuden strategiakauden ja on sen ensimmäinen toimeenpanovuosi. Kasvun ja ympäristön toimialan osalta uusi strategia painottaa aikaisempaa selvemmin kunnan elin-, veto- ja pitovoiman edellytyksistä huolehtimista. Käytännössä tämä tarkoittaa monipuoliseen sekä erilaisiin asumisen ja yrittämisen kysyntöihin vastaavaan tonttitarjontaan panostamisen ohella myös ns. pehmeämpien elinvoimatekijöiden huomioimista. Tärkeänä nähdään mm. työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon parantaminen sekä asumisen ja elämisen laatua ja yhteisöllisyyttä parantaviin tekijöihin panostaminen, kuten lähiluonnon saavutettavuuden, ulkotilojen toteutuksen sekä liikenneturvallisuuden kehittäminen.

Uuden strategian ohella toimialan vuoden 2026 operatiivisessa toiminnassa näkyvät myös muut toimintaympäristön muutokset. Toimialan toimintaa ohjaavassa lainsäädännössä on meneillään iso kokonaisuudistus: Vuosina 2024–2025 voimaan tulleiden laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ), rakentamislain ja lunastuslain uudistuksen toimintaamme aiheuttavien muutoksien toimeenpano jatkuu vuonna 2026. Li-

säksi vuonna 2026 toimialan toiminnassa valmistaudutaan parhaillaan valmisteltavana oleviin lakiuudistuksiin, jotka koskevat alueidenkäyttölakia, yhdyskuntakehittämislakia ja yhdyskuntarakentamislakia. Näistä alueidenkäyttölain uudistuksen on tavoitteena tulla voimaan jo 1.1.2026 alkaen. Hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty myös rakennusvalvontauudistus, millä saattaa myös olla vaikutuksia rakennusvalvonnan toimintaan lähivuosina.

Jo useamman vuoden vaivanneeseen rakennusalan heikkoon suhdanteeseen ja asuntorakentamisen vähäisyyteen ei ole näkyvissä nopeaa nousua vuodelle 2026. Asuntorakentamisen ollessa vähäistä, on yritystonttien kysyntä pysynyt suhteellisen vakaana ja toimitilarakentaminen kannatellut uudisrakentamista. Tämä korostaa kunnan tarvetta ylläpitää ja parantaa vetovoimaista työpaikkatonttitarjontaa. Vuonna 2026 on kasvun ja ympäristön toimialalla tavoitteena edistää voimallisesti sekä lentokentän läheisen Focus-alueen että Tuusulan itäväylään tukeutuvan Rykmentinportin yritysalueen kehittämistä ja rakentumista niin kaavoituksen, infran rakentamisen kuin alueiden profiloinnin ja markkinoinnin keinoin. Työpaikkatonttivarannon kasvattamisen ohella korostuu kaavoitussuunnitelmassa vuosille 2026–2029 yritystoiminnan kehittymisen näkökulmasta myös keskustojen kehittäminen (erityisesti Hyrylä) sekä nykyisten yrittäjien toimintaedellytyksien turvaaminen kaavamuutoksin.

Yritystoiminnan kehittymisen edellytysten lisäksi, nähdään asuinalueiden kehittäminen laadukkaasti vastaamaan erilaisiin asumisen kysyntöihin edelleen tärkeänä toimintaamme ohjaavana tavoitteena. Kaavoituksella, infran toteutuksella ja tonttien luovutuksella varmistetaan, että asuinalueet tarjoavat vaihtoehtoja eri elämäntilanteisiin ja asuintonttivaranto mahdollistaa kunnan tavoitteiden mukaisen asuntotuotannon sekä väestökasvun. Tavoitteena on, että kunnalla on vuosittain luovutuksessa noin 100 pientalotonttia. Riittävän pientalotonttitarjonnan ohella huolehditaan myös taajamakeskustojen kehittymisestä ja kaupunkimaisempien asuinkerrostalotonttien tarjonnasta.

Kaavoituksella sekä infran suunnittelulla ja rakentamisella on tavoitteena kerryttää kunnan tonttivarantoa siten, että se vastaa vähintään viiden vuoden tarvetta sekä saavuttaa MAL-suunnitelman 2023 mukaiset 167 200 kerrosneliömetriä (k-m2) uutta asumisen kerrosalaa sopimuskaudella 2024–2027. Tällä hetkellä kunnalla on yleisesti ottaen hyvä tilanne asumisen kaavavarannossa ja sitä on laskennallisesti jopa 10 vuoden tarpeeseen. Varanto ei kuitenkaan kohdistu kysyntään nähden aivan optimaalisesti: Pientalotonttivaranto on pienintä Etelä-Tuusulassa, jossa kysyntää näille tonteille on eniten. Siten vuonna 2026 panostetaan asemakaavoituksessa sekä infran suunnittelussa ja toteutuksessa erityisesti pientalotonttivarannon kasvattamiseen Etelä-Tuusulassa, ensisijaisesti kunnan omistamalle maalle uuden palveluverkon ympärillä. Jokelassa ja erityisesti Kellokoskella on olemassa ja valmisteilla olevaa kaavavarantoa kysyntään nähden hyvin. Pohjois-Tuusulassa saatetaan valmiiksi vireillä olevat kaavatyöt, eikä näillä alueilla nähdä tarpeelliseksi käynnistää ensi vuonna uusia asumisen asemakaavahankkeita. Näillä alueilla tekemisen painopiste on vuonna 2026 kaavoituksen sijaan asemakaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamisessa ja tonttivarannon markkinoinnissa.

Kasvun ja ympäristön palvelualueet tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan kasvu- ja kehittämistavoitteiden kannalta keskeisten maankäyttöprojektien edistämiseksi. Etenkin maankäytön, kaavoituksen ja yhdyskuntatekniikan suunnitelmien ja resurssoinnin yhteensovittamisella ja priorisoinnilla luodaan edellytykset kunnan tulonmuodostuksen ja kasvun mahdollistavaan tonttien luovutukseen. Tavoitteena on tulevina vuosina edelleen kehittää kunnan maankäytön toteutuksen ohjelmoinnin periaatteita ja toimintatapaa niin, että kunta pystyy käytössä oleviin resursseihin nähden parhaalla mahdollisella kustannushyötysuhteella mahdollistamaan vahvaa työpaikkakasvua ja hyvää asuntotuotannon toteutumisen tasoa.

Monipuolisen asuntotarjonnan ohella tavoitteenamme on huolehtia niistä fyysisen ympäristön puitteista, joilla luodaan edellytyksiä asukkaille viihtyä, kokea yhteisöllisyyttä, luonnonläheisyyttä, rauhallisuutta ja turvallisuutta alueella. Käytännössä tämä tarkoittaa vuonna 2026 muun muassa erilaisten kohtaamispaikkoina toimivien ulkotilojen (puistot, torit…) toteutuksen edistämistä, viheralueiden saavutettavuuden sekä vihersiniverkoston kattavuuden ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja parantamista hyväksymällä koko

kunnan kattava viher- ja siniverkostosuunnitelma (VISSI) ja luonnonmonimuotoisuusohjelma (LUMO). Myös liikenneturvallisuutta halutaan kehittää ottamalla vuonna 2025 valmistuneen liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteet osaksi suunnittelua ja päätöksentekoa.

Myös kunnan palveluverkolla nähdään keskeinen rooli alueiden yhteisöllisyyden vahvistajina toimimalla yhteisöjen ja palvelujen kohtaamispaikkana. Kokonaisuudessaan kunnan mittava palveluverkon uudistaminen on jo pitkällä. Näin ollen lähivuosina palveluverkon kehittämisessä painopiste on mahdollistaa aikaisempaa paremmin julkisten tilojen toimiminen monipuolisina palvelukeskuksina. Vuonna 2026 tavoitteena on saada kaikki yhteiskäyttötilat tilavarausjärjestelmän piiriin sekä huomioida edelleen yhteiskäytön mahdollistaminen uusissa tulevissa palveluverkon kohteissa keskeisenä toiminnallisena vaatimuksena. Palveluverkon uudistamiseen kytkeytyy myös vajaakäyttöisistä kiinteistöistä luopuminen. Vuonna 2026 on tavoitteena jatkaa tyhjiksi jäävistä kiinteistöistä luopumista tehokkaasti. Kuntatalouden heikentyneessä tilanteessa on vajaakäyttöisten kiinteistöjen realisoinnin vauhdittaminen nähty yhtenä keskeisenä toimenpiteenä toiminnan tehostamisen näkökulmasta: Näin voidaan saada merkittäviä säästöjä kunnan kiinteistöjen ylläpitokustannuksiin. Tältä pohjalta on myös lähivuosien kaavoitussuunnitelmaan sisällytetty realisoitavien kiinteistöjen kehittämiseen tähtääviä kaavamuutoksia.

Muita toimialalla tunnistettuja keinoja parantaa toiminnan ja palveluiden järjestämisen tuottavuutta ovat muun muassa:

- tiedolla johtamisen käytäntöjen kehittäminen;
- sisäisten toimintatapojen ja prosessien kehittäminen;
- digitalisaation ja robotiikan luomien mahdollisuuksien hyödyntäminen;
- palvelun sisällön ja laatutason muutokset;
- palveluverkon kehittämisen/uudistumisen tuomat palvelun järjestämisen muutokset;
- palvelun tuotantotapojen ja yksikköhintojen optimointi (esim. elinkaarihankkeet, vuokratut tilat ulkoistetaan) sekä
- henkilöstömäärän ja -rakenteen optimointi

Toimialan kaikilla palvelualueilla tullaan jatkamaan tulevina vuosina toiminnan järjestämisen ja tuottavuuden kehittämistä em. keinovalikoiman avulla.

Talous ja tuottavuus

Talousarvioesityksen mukainen toimintakate vuonna 2026 on 10,88 miljoonaa euroa (vuonna 2025 3,66 miljoonaa euroa). Merkittävimmät muutokset ovat: Kehä IV:n suunnitteluun varattu 0,45 miljoonaa euroa, uusiin toimistotiloihin muuttoon liittyvät kulut (vuokra, kalusteleasing, muuttokulut) 0,3 miljoonaa euroa, HSL kuntaosuuden pienentyminen -0,7 miljoonaa euroa sekä hulevesimaksun käyttöönotosta saatavat +0,45 miljoonaa euroa.

Sopeutussäästötoimet ovat:

Säästö asiantuntijapalveluista	-0,3 miljoonaa euroa
Kiinteistöjen realisoinnista saatavat säästöt ylläpitokustannuksissa	-0,32 miljoonaa euroa
Joukkoliikennelinjojen vähentäminen	-0,15 miljoonaa euroa
Yksityistieavustusten puolittaminen	-0,05 miljoonaa euroa
Säästöt katumerkinnöissä	-0,05 miljoonaa euroa
Säästöt koulutusmäärärahoista	-0,03 miljoonaa euroa
Viheralueiden hoidon laatutason laskeminen Etelä-Tuusulan avoimilla viheralueilla	-0,02 miljoonaa euroa

Maanmyyntivoitot on talousarviossa lisätty toimialueen tuottoihin (aiemmin tuloslaskelmaosassa) jotta talousarvio ja toteuma ovat jatkossa samassa paikassa ja siten selkeämmin seurattavissa. Maankäytön sopimuskorvausten tuloutustavoite on nostettu 4,0 miljoonaan euroon (+0,5 miljoonaa euroa).

Henkilöstösuunnitelma

- Toimitila-asiantuntija, määräaikainen
- Paikkatietojärjestelmäasiantuntija, vakinainen
- Digitoija, asiantuntija (AMK), määräaikainen
- Viheraluevalvoja, määräaikainen
- Asumisneuvojat (2 hlö), määräaikaisuuksien jatko
- Digitoija, määräaikaisuuden jatko
- Kairaaja nuorempi, määräaikaisuuden jatko
- Ilmastokoordinaattori, määräaikaisuuden vakinaistaminen
- Puhtauspalveluvastaavat (2 hlö), vakinainen

Strategian toteuttaminen

Toimialan vastuulla on vuonna 2026 seuraavien kuntastrategian alaisten vuositavoitteiden ja niiden onnistumisen kriteerien toteuttaminen:

Yritystoiminnan kehittymiselle ja yritysten määrän kasvulle on luotu edellytykset

Hyrylän kaupallisen kehittämiseen on luotu yhteistyömalli eri toimijoiden kanssa

Hyrylän keskustan kehittämisen kampanjointia ja markkinointimateriaalia on nykyaikaistettu mm. luomalla alueesta kaava- ja kehittämissuunnitelmiin perustuva 3D-malli

Elinkeinomarkkinointia ja –verkostoitumista on tehostettu lisäämällä viestintää ja näkyvyyttä eri foorumeilla, kuten eri medioissa, yritys- ja kiinteistöalan tapahtumissa, markkinoimalla kunnan palveluhakemistoa sekä kehittämällä Business as Tuusula –verkostoitumistilaisuuksia.

Työnhakijoiden ohjaus-, neuvonta- ja valmennuspalveluja on kehitetty optimoiduksi asiakastarpeita vastaavaksi kokonaisuudeksi, ja palvelut sekä rekrytointitapahtumat toimivat vaikuttavammin myös paikallisten työnantajien tukena.

Focus-alueen kehittäminen etenee

Sammontakojantie I (ent. Kehä IV) -asemakaava on hyväksytty valtuustossa

Olemme käynnistäneet valmistelut Tuusulanväylän varren alueiden kaavoittamiseksi mm. kontaktoimalla maanomistajia maanhankintaan liittyen sekä keräämällä suunnittelun lähtötietoja.

Senkkerinmäen alueen asemakaava on kuulutettu vireille

Kiilan Kiertolan kehityskuva on hyväksytty

Sammonmäen alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen

Focus-alueen profilointi ja vastuullisuuskonsepti on valmistunut ja markkinointi käynnistetään

Rykmentinportin yritysalueen kehittäminen etenee

Rykmentinportti 1 –asemakaava-alueen esirakentaminen on käynnistynyt

Itäväylän ja Rykmentinpuiston TP-alueen eritasoliittymän rakentamissuunnittelu on valmistunut ja rakentaminen käynnistyy

Tuusulan itäväylä I asemakaava on hyväksytty valtuustossa

Julkiset tilat ovat aktiivisessa yhteiskäytössä

Uudet ja vanhat yhteiskäyttötilat on tuotu varattaviksi uuteen tilavarausjärjestelmään

Yhteiskäytön linjaukset ja periaatteet otetaan käyttöön kaikissa yhteiskäyttökohteissa

Särmän kokouskeskuksen, nuorisotilan ja perhekeskuksen avautuessa yhteiskäytön käynnistyminen varmistetaan

Ulkotilojen toteutus edistää alueiden vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja toimimista kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina

Varuskunnanaukion päivitetty yleissuunnitelma on hyväksytty
Hyrylän taideohjelman ensimmäinen taideteos on valmistunut
Palvelukeskus Särmän alueen katu-urakat valmistuvat
Jokipuiston puistosuunnitelman mukainen saneeraus on aloitettu
Palvelualueet tiedottavat aktiivisesti palveluverkon kohteiden ulkotilojen käyttömahdollisuuksista
Tekova areenan ulkoliikuntapaikka on valmistunut

Monipuolinen asuintonttitarjonta edistää alueiden laadukasta rakentumista

Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan suunnittelu käynnistetään (mikäli asemakaava on hyväksytty)
Lahelanpelto III asemakaava on hyväksytty valtuustossa
Olympiakylän, Hökilän ja Esikunnanpolun asemakaavaehdotukset on asetettu nähtäville
Mattila II -asemakaava-alueen eteläosan kunnallistekniikan rakentaminen käynnistetään (mikäli asemakaava on saanut lainvoiman)
Tuuskodon asemakaava on hyväksytty valtuustossa

Alueiden ja palveluiden saavutettavuus sekä liikenneturvallisuus kehittyvät osana maankäytön suunnittelua ja toteutusta

Joukkoliikenteen palvelutasoa ylläpidetään koulu-, opiskelu- ja työmatkoilla sekä kehitetään taajamakeskustojen ja Keusoten palveluverkoston välillä
Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteet ohjaavat kasvatustyötä, palveluverkon toteutusta, asemakaavoitusta sekä yleisten alueiden suunnittelua ja toteutusta.
Pyöräilyn laatukäytävän suunnittelu välillä Lahela-Savion asema käynnistetään
Blennerintien kadun rakentaminen käynnistyy ja parantaa tieliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä Jokelassa

Suunnitelmilla luodaan edellytykset kunnan vihersiniverkoston saavutettavuudelle, houkuttelevuudelle ja luonnon monimuotoisuudelle

Luonnonmonimuotisuusohjelma (LUMO) hyväksytään ja sen toteuttaminen aloitetaan
Vihersiniverkostosuunnitelma (VISSI) on hyväksytty valtuustossa
Tuusulan jokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelma on hyväksytty valtuustossa

Toimialan vastuulla on seuraavat strategiaa toteuttavat ohjelmat:

Maapoliittinen ohjelma
Elinvoimaohjelma Tusina tekoja
Asuntopoliittinen ohjelma
Ilmasto-ohjelma
Työllisyysohjelma (siirtyy hyvinvoinnin palvelualueen vastuulle v. 2026)
Kotoutumisohjelma (siirtyy hyvinvoinnin palvelualueen vastuulle v. 2026)
Palveluverkkosuunnitelma
Luonnonmonimuotoisuusohjelma (valmisteilla)

Toiminnan tunnusluvut

Maankäyttö

Kiinteistönmuodostus

Vuosi	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tontteja rekisteröity (kpl)	60	22	124		...
Tontin lohkomistoimituksen kesto ka. (vrk)	71	49	17		...
Yleisiä alueita rekisteröity (kpl)	26	5	0		...
Laadittuja tonttijakoja (tontteja kpl)	46	95	55		...

Maanhankinta

Vuosi	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Hankittu ha.	15,05	19,90	72,73		...
Hankittu milj. eur	1,02	11,9	3,48		...

Maanluovutus

Vuosi	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Omakotitonttien luovutus (kpl)	45	30	48		...
Tuottajamuotoisten tonttien luovutus	10	3	3		...
Yritystonttien luovutus	7	3	7		...

Kaavoitus

Vuosi	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Asumisen uutta kaavavarantoa (k-m2) hyväksytyissä asemakaavoissa	22 214	23 004	19 792	112 000	114 000
Kaupan ja työpaikkarakentamisen uutta varantoa (k-m2) hyväksytyissä asemakaavoissa	169 318	-	-	210 000	20 000
Vireille tulleita kaavoja (kpl)	11	11	13	8	10
Hyväksyttyjä kaavoja (kpl)	7	2	7	11	11

Elinvoima – Elinkeinopalvelut

Vuosi	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Verkostoitumistilaisuudet			3	3	3

Rakennusvalvonta

Vuosi	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Myönnetyt rakentamisluvat yhteensä (kpl)	488	335	371	280	...
Pientalot	139	50	75	75	...

Rivi- ja kerrostalot	28	2	5	12	...
Alkaneet työmaat yhteensä (kpl)	324	162	133	115	...
Alkaneiden asuntojen lukumäärä yht.	975	230	69	125	...
pientalot (asuntojen lukumäärä)	167	72	60	85	...
rivitalot (asuntojen lukumäärä)					...
kerrostalot (asuntojen lukumäärä)					...
Valmistuneita asuntoja/huoneistoja yht.	902	875	316	100	...
pientalot	164	138	38	60	...

Henkilöstösuunnitelma

Toimialueella on vuonna 2026 183 vakituista ja 10 määräaikaista henkilöä ennen esitettyjä henkilöstölisäyksiä. Henkilömäärän esitetään kasvavan yhdellä henkilöllä.

Toimialueelle esitetään perustettavaksi seuraavat tehtävät:

Toimitila-asiantuntija, määräaikainen
Paikkatietojärjestelmäasiantuntija, vakinainen
Digitoija, asiantuntija (AMK), määräaikainen
Viheraluevalvoja, määräaikainen
Asumisneuvojat (2 hlö), määräaikaisuuksien jatko
Digitoija, määräaikaisuuden jatko
Kairaaja nuorempi, määräaikaisuuden jatko
Ilmastokoordinaattori, määräaikaisuuden vakinaistaminen
Puhtauspalveluvastaava (1 hlö), vakituinen

KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	14 847	5 545	6 657	**16 500**	33 840	45 995	46 225	37 192
TOIMINTAKULUT	- 7 002	- 7 733	- 15 939	**- 7 532**	- 7 608	- 7 684	- 7 761	- 7 838
TOIMINTAKATE	7 845	- 2 188	- 9 282	8 968	26 232	38 311	38 465	29 353

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-5,05 %	10,44 %	127,65 %	**-2,59 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-3 091,46 %	-127,89 %	-218,32 %	-509,86 %	192,52 %	46,05 %	0,40 %	-23,69 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kehittäminen ja hallinto
- Kehittäminen ja hallinto

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen
- Elinkeinopalvelut
- Asuntopalvelut

Projektitoimisto
- Projektitoimisto
- Focus-projektit
- Rykmentinpuiston taseyksikkö
- Hyrylän keskusta

Maankäyttö ja paikkatieto
- Maankäyttö
- Paikkatieto

Kaavoitus
- Kaavoitus

Rakennusvalvonta
- Rakennusvalvonta

Kuntakehityslautakunnan tehtävänä on edistää Tuusulan kunnan elinvoimaa, kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta sekä huolehtia rakennusvalvontaviranomaisen tehtävistä. Vuonna 2025 kuntakehityslautakunnan alaisuudessa toimineet maahanmuuttaja- ja työllisyyspalvelut sekä nuorten aikuisten palvelut siirtyvät uuden hyvinvoinnin palvelualueen yhteyteen.

Tätä tehtävää lautakunta toteuttaa tulevaisuutta ennakoiden luomalla mm. tarkoituksenmukaisella kaavoituksella edellytyksiä hyvälle rakennetulle ja luonnonympäristölle, asuinolojen kehittymiselle, joukkoliikenteelle, viisaalle liikkumiselle sekä elinkeinoja työllisyyspolitiikalla. Lisäksi Kuntakehityslautakunta myötävaikuttaa kaavojen toteutumiseen siten, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen sekä tukee ympäristön muodostumista turvalliseksi ja esteettiseksi. Rakennusvalvonnan tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakentamista ja kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennettua ympäristöä.

2.6.1 Kehittäminen ja hallinto

Palvelualue
Vastuuhenkilö: vt. **k**untakehitysjohtaja Petri Juhola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	49	1	1	**1**	1	1	1	1
TOIMINTAKULUT	- 884	- 1 056	- 1 056	**- 807**	- 815	- 823	- 831	- 839
TOIMINTAKATE	- 834	- 1 055	- 1 055	- 806	- 814	- 822	- 830	- 838

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	10,46 %	19,46 %	19,46 %	**-23,61 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	17,04 %	26,43 %	26,43 %	-23,63 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kehittäminen ja hallinto

Toiminnan kuvaus

Kehittäminen ja hallinto ohjaa ja seuraa toimialueen osalta strategian ja sen tavoitteiden toteutumista sekä koordinoi koko toimialaa koskevien ohjelmien jalkautusta ja kehittämistyötä. Toimimme Kasvun ja ympäristön esikuntana sekä tukiyksikkönä.

Painopisteet toiminnassa

- Ilmasto-ohjelman tavoitteiden sekä mittariston kehittäminen ja päivittäminen
- Toimialan lapsiystävällinen kunta (LYK) -toimenpiteiden toteutuksen koordinointi
- Maankäytön toteutuksen ohjelmoinnin kehittämisen koordinointi
- Uuden strategian toimeenpanon ja toteutumisen seurannan koordinointi

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Tuemme toimialan muita palvelualueita uuden strategian toteutumisen seurannassa ja toimialan toiminnan raportoinnin kehittämisessä strategian toteuman seurantaa tukien
- Tuemme toimialueen palvelualueita toiminnan kehittämisessä vastaamaan mm. lainsäädännön uudistumisen ja toimintaympäristön muutoksien tuomiin tarpeisiin (mm. tuki järjestelmäuudistuksen käyttöönoton aloittamiseen)
- Tuemme palvelualueita maankäytön toteutuksen ohjelmoinnin toimintatapojen ja raportoinnin kehittämisessä

Henkilöstösuunnitelma

Yksikössä on 4 vakituista henkilöä. Vuodelle 2026 esitetään määräaikaisen ilmastokoordinaattorin toimen vakinaistamista, tehtäväkuvaan on sisällytetty hulevesiasioiden yleissuunnittelun tehtäviä. Lisäksi esitetään määräaikaisen digitoija asiantuntijan (AMK) tehtävää.

2.6.2 Elinvoima, asuminen ja kehittäminen

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Kristiina Salo

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	75	2	1 114	**2**	2	2	2	2
TOIMINTAKULUT	- 879	- 908	- 9 114	**- 960**	- 970	- 980	- 989	- 999
TOIMINTAKATE	- 804	- 906	- 8 000	- 958	- 968	- 978	- 987	- 997

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-37,28 %	3,25 %	936,58 %	**5,79 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-8,96 %	12,65 %	894,93 %	5,80 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Elinkeinopalvelut
Asuntopalvelut

TA 2025 ja TA 2026 tiedot eivät ole vertailukelpoisia johtuen Yhteisten palveluiden toimialueelle ja uuteen hyvinvointipalveluiden palvelualueelle siirretyistä 8 375 630 euron suuruisista määrärahoista. Kasvun ja ympäristön toimialueelta siirtyvät Maahanmuuttaja- ja työllisyyspalveluiden sekä Nuorten aikuisten palveluiden palveluyksiköt.

Toiminnan kuvaus

Palvelualue vastaa kunnan elinkeinotoimesta ja matkailusta sekä hankekehityksestä ja asumisneuvonnasta. Panostamme Tuusulan kunnan vetovoiman ja brändin rakentamiseen.

Painopisteet toiminnassa

- Palvelualue kuvaa kuntastrategian mukaiset (ml. ohjelmatyöstä tai toimintaympäristön muutoksista johtuvat) keskeiset painotukset toiminnassa vuonna 2026 (Ohjeellinen pituus, maksimissaan 5 kohtaa)
- Focus-alueen profilointi ja vastuullisuuskonsepti ovat valmiita ja markkinointi käynnistetty Business as Tuusula -verkostoitumistilaisuuksia 4 kpl
- Hyrylän kaupallisen kehittämisen yhteistyömalli valmis

- Palvelualueella koordinoidaan ja viedään eteenpäin Tusina tekoja 2030 - elinvoimaohjelmaa läpi koko Tuusulan kunnan organisaation. Elinvoimaohjelman tavoitteita, toimenpiteitä käynnistetään koko Tuusulan kunnan organisaatiossa sekä toteutetaan ohjelman tekoja sekä seurataan mittareita. Elinkeinopuolella vahvistetaan vetovoimaa uusien yritysalueiden profiloinnilla ja markkinoinnilla. Focus-alueen profilointi ja vastuullisuuskonsepti ovat valmiita ja markkinointi käynnistetty. Pohjois-Tuusulan vetovoiman kasvattaminen ja hankekehittäminen ovat vanhoja painopistealueita 2026–2028. Asumisneuvontaa kehitetään edelleen, se on vakiintunutta ja kattaa koko kunnan alueen sekä toimintamalli on valmis toiminnan tullessa lakisääteiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Focus –alueen lanseeraus
- Hyrylän kaupallisen keskuksen kehittäminen yhteistyössä yritysten ja kiinteistönomistajien kanssa

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 5 vakituista ja 2 määräaikaista henkilöä. Nuorten ja aikuisten sekä ikäihmisten asumisneuvojien määräaikaisia tehtäviä esitetään jatkettavan. Tarve olisi uudelle yrityskoordinaattorin vakanssille vuoden 2026 aikana.

2.6.3 Projektitoimisto

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Projektitoimiston päällikkö Jyri Olkkonen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT								
TOIMINTAKULUT	- 1 047	- 1 365	- 1 365	**- 1 232**	- 1 244	- 1 257	- 1 269	- 1 282
TOIMINTAKATE	- 1 047	- 1 365	- 1 365	- 1 232	- 1 244	- 1 257	- 1 269	- 1 282

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-11,72 %	30,43 %	30,43 %	**-9,76 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-1 020,62 %	30,43 %	30,43 %	-9,76 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Projektitoimisto
Focus
Rykmentinpuisto (taseyksikkö)
Hyrylän keskusta

Toiminnan kuvaus

Palvelualue edistää kuntastrategian mukaisesti aluekehityshankkeiden: Rykmentinpuiston, Focuksen ja Hyrylän keskustan kehittämistä. Määritelmänsä mukaisesti Projektitoimisto eli PMO on organisaation rakenne, joka standardoi projekteihin liittyviä hallinnollisia prosesseja ja sekä suunnittelee että johtaa resurssien, toimintatapojen, työkalujen ja tekniikoiden jakamista organisaatiossa. Riippuen organisaation tarpeista, PMO:n vastuut voivat olla projektien ja projektisalkun johtamista tukevista toiminnoista yhden tai useamman projektin tai ohjelman johtamiseen.

Painopisteet toiminnassa

- Hyrylän keskustan kehittämisessä painopisteenä on Särmän, pysäköintitalon, pääkirjaston peruskorjauksen, Jokipuiston ja katualueiden rakennushankkeiden edistyminen sekä Koskensillantien ja Esikunnanpolun korttelien suunnittelu sekä tulevien toteuttajien hakeminen.

- Focus-alueella pyritään asemakaavoittamaan koko Kehä IV linjauksen pohjoispuoli. Lisäksi valmistaudutaan mt 152 tiesuunnitteluun sekä uusien kaava-alueiden käynnistämiseen. Focus-alueen markkinointi käynnistetään ja laaditaan kunnallistekniikan toteuttamissuunnitelmat Sammonmäki III ja IV alueille. Kiilan kehityskuva valmistellaan yhdessä Vantaan kanssa ja käynnistetään asemakaavoitus Senkkerinmäellä.

- Puistokylän asemakaavan hyväksymisen jälkeen vuorossa on kunnallisteknisten suunnitelmien ja esirakennustoimien suunnittelun edistäminen. Hökilän asemakaavoituksen panostetaan. Keskeisenä tavoitteena on myös elävän keskusta-alueen kehittäminen tukemalla mm. hyvinvointikeskuksen hanketta ja Varuskunnanaukion suunnittelua.

- Projektitoiminnan kehittämisen osalta jatkamme projektimallin kehittämistä ja tukemista myös muiden toimialueiden käytössä, hallinnoimme projektien raportointia ja projektien tilanteiden viestimistä ylöspäin organisaatiossa, varmistaen näin tiedolla johtamista johtoryhmätyön kautta. Tuotamme toimialueellemme sisäisiä projektinjohtopalveluita ja kehitämme niitä alkaen Rykmentinpuiston, Focuksen ja Hyrylän keskustan kehittämishankkeista. Palveluverkko-ohjelman osalta johdamme Lahelan elinkaarihankkeen hankintavaiheen maaliin. Lisäämme tekoälytyökalujen käyttöä ja jaamme tietoa muille palvelualueille.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

<u>Palveluverkon tilahankkeiden edistäminen yhdessä tilapalveluiden kanssa</u>

- Lahelan elinkaarihankkeen kilpailutusvaihe on valmis. Olemme saaneet kolme hyväksyttävää tarjousta ja hankintapäätös on valmisteltu kunnanhallitukseen syksyn alussa.
- Rykmentinpuiston koulun ja päiväkodin myötä toiminta elinkaarihankkeen palvelujaksolla on vakiintunut ja siitä opittua on siirretty Lahelan elinkaarihankkeen asiakirjoihin.
- Pääkirjaston peruskorjaus on aloitettu.
- Uuden sote-keskushankkeessa siirrytään toteutusvaiheeseen.

<u>Focus-alue</u>

- Kehä IV-asemakaava viedään hyväksyttäväksi
- Tuusulanväylän varrella valmistaudutaan kaavoituksen käynnistämiseen
- Kiilan Kiertolan kehityskuva valmistuu
- Senkkerinmäen alueen asemakaavaa laaditaan
- Sammonmäen alueelle on käynnistetty kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman laatiminen
- Focus-alueen profilointi ja vastuullisuuskonsepti on valmis ja markkinointi on käynnistetty

<u>Hyrylän keskusta</u>

- Palvelukeskus Särmä otetaan käyttöön aikataulussaan
- Jokipuiston puistosuunnitelman toteuttaminen alkaa
- Koskensillantien pysäköintitalo otetaan käyttöön
- Koskensillantien ja Esikunnanpolun kaavamuutosehdotus on valmisteltu päätöksentekoon
- Särmän ja Hyrrän viereisten katu- ja aukioalueiden urakat valmistuvat

Rykmentinpuisto

- Hyrylän Puistokylän asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamissuunnitelmat on laadittu, mikäli asemakaava on hyväksytty vuoden 2025 aikana.
- Rykmentinpuiston keskiosien yleissuunnitelmaehdotus on valmisteltu päätöksentekoon
- Hökilän asemakaava on ehdotuksena nähtävillä

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 5 vakituista henkilöä.

2.6.4 Maankäyttö ja paikkatieto

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Maankäyttöpäällikkö Päivi Hämäläinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	14 030	5 096	5 096	**16 051**	33 391	45 546	45 772	36 733
TOIMINTAKULUT	- 2 123	- 2 150	- 2 150	**- 2 218**	- 2 240	- 2 263	- 2 285	- 2 308
TOIMINTAKATE	11 907	2 946	2 946	13 833	31 151	43 283	43 487	34 425

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	-9,42 %	1,26 %	1,26 %	**3,18 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	196,94 %	-75,26 %	-75,26 %	369,50 %	125,19 %	38,95 %	0,47 %	-20,84 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Maankäyttö
Paikkatieto

Toiminnan kuvaus

Maankäytön ja paikkatiedon palvelualueella huolehditaan kunnan maapolitiikan hoidosta ja maaomaisuuden hallinnasta sekä ylläpidetään kunnan paikkatietoinfrastruktuuria.

Maankäyttö

Maankäyttö vastaa kunnan maapolitiikan hoidosta. Maankäyttö vastaa kunnanvaltuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman ja maapolitiikan mukaisista tehtävistä sekä lakisääteisistä maankäyttöön liittyvistä tehtävistä, mm. tonttijaon laatimisesta ja kiinteistörekisterin pitämisestä. Maankäyttö vastaa myös kunnan tonttien luovutuksesta ja kunnan maaomaisuuden hallinnasta.

Maankäyttö pyrkii turvaamaan asuntotonttien ja työpaikkatonttialueiden kaavoituksen ja yhdyskuntarakentamisen tarpeet pitkäjänteisellä, kohtuuhintaisella ja oikeaan paikkaan sijoittuvalla maanhankinnalla. Maankäyttö edistää kaavoituksen etenemistä laatimalla tarvittavat maankäyttösopimukset sekä tontinluovutuksilla tukee kunnan taloutta kasvattamalla maanmyyntituloja.

Paikkatieto

Paikkatietoyksikössä tuotetaan, koostetaan ja jaetaan perustietoa (paikkatietoa) ympäristöstä suunnittelun, rakentamisen, sekä kunnalle säädettyjen lakisääteisten tehtävien suorittamisen tueksi. Paikkatietoyksikkö hallinnoi sekä kehittää kunnan keskeisiä paikkatietojärjestelmiä, paikkatiedon rajapintapalveluita, kuntarekisteriä, paikkatiedon jakelua sekä hankkii yhteiskäyttöisiä paikkatietoaineistoja. Yksikkö tiedottaa paikkatietoasioista ja tarjoaa koulutusta kaikille kunnan sektoreille. Paikkatiedot sekä kuntarekisteritiedot ovat merkittävän suuri osa kunnan tietopääomaa, jota käytetään suunnittelun, tiedolla johtamisen ja päätöksenteon tukena ja työkaluna.

Varaudumme uuden alueidenkäyttölain sekä muihin merkittäviin valtakunnallisisiin muutoksiin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen sekä tiedonjaon osalta. Tiedolla johtamisen roolia kunnassa tullaan edistämään maankäytössä, kaavoituksessa ja muussa kuntatoiminnassa. Uusien paikkatietojärjestelmien käyttöönotto mahdollistaa uusia toimintatapoja. Paikkatietojärjestelmien uudistaminen aiheuttaa merkittäviä investointitarpeita lähivuosien aikana.

Kehitämme 3D-kaupunkimallien visuaalista ilmettä sekä luomme tietomallipohjaisia 3D-kaupunkimalleja suunnittelutyön tueksi. Tuotamme kuvausaineistoja merkittävien kaavahankkeiden suunnitelmien pohjatiedoksi ja niiden havainnollistamista varten.

Painopisteet toiminnassa

- maapoliittisen ohjelman toimivuuden seuranta
- kuntatalouden tukeminen maanhankinnalla, sopimuksilla ja tontinluovutuksilla
- Luovutettavissa pidetään 100 pientalotonttia vuosittain
- valmistaudumme paikkatietojärjestelmien uudistaminen aiheuttamiin toiminnallisiin muutoksiin
- lakimuutosten ja järjestelmäuudistusten vaatimat koulutukset ammattitaidon ylläpitämiseksi

Maanmyyntitulot

Maanmyyntituloiksi on v. 2026 talousarviossa budjetoitu noin 12,3 milj. €. Maana ja rahana kunnalle maksettuja maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutettavan noin 4 milj. €.

Arvio perustuu näkemykseen kaavoitettujen tonttien varannon menekistä ja neuvotteluissa olevien tonttien myyntiarvioista. Epävarmuuksia arvioon tuo markkinatilanne, kaavoituksen ja kunnallistekniikan toteutuminen sekä lopullisten kauppojen toteutumisajankohdat etenkin arvokkaampien tonttien osalta ja vuokrauksen lisääntyminen verrattuna myynteihin. Maankäyttösopimustuloutuksia voidaan tehdä alueiden kunnallistekniikan valmistumisen tahdissa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Varaudumme uuden yhdyskuntakehittämislain voimaantuloon, lunastuslain muutoksiin sekä muihin merkittäviin valtakunnallisisiin muutoksiin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen sekä tiedonjaon osalta
- Osallistumme lakimuutosten ja järjestelmäuudistusten vaatimiin koulutuksiin ammattitaidon ylläpitämiseksi
- Rakennetun ympäristön järjestelmän hankinta on toteutettu ja käyttöönottoprojekti on aloitettu.
- Ylläpidämme vanhaa ja uutta rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmää yhtä aikaa ylimenokauden ajan.
- Paikkatiedon tiedonhallinta on modernisoitu vastaamaan jatkuvasti lisääntyvän tietomäärän aiheuttamiin muutostarpeisiin.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualuetta koskevana henkilöstöesityksenä vuodelle 2026 on uusi paikkatietojärjestelmäasiantuntija paikkatietoyksikköön.

Palvelualueella on 25 vakinaista henkilöä.

2.6.5 Kaavoitus

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Kaavoituspäällikkö Anne Olkkola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	62	45	45	**45**	45	45	45	46
TOIMINTAKULUT	- 1 275	- 1 349	- 1 349	**- 1 359**	- 1 373	- 1 386	- 1 400	- 1 414
TOIMINTAKATE	- 1 213	- 1 304	- 1 304	- 1 314	- 1 328	- 1 341	- 1 355	- 1 368

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	35,57 %	5,83 %	5,83 %	**0,71 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	51,46 %	7,54 %	7,54 %	0,74 %	1,03 %	1,03 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kaavoitus

Toiminnan kuvaus

Kaavoituksen palvelualueella edistetään maankäytön suunnitelmia kaavoitussuunnitelman ja kaavoituksen työohjelman mukaisesti.

Painopisteet toiminnassa

- Valmistelemme eri talotyyppejä ja asumismuotoja tuottavia asemakaavoja ja -muutoksia pientaloihin painottuen
- Kasvatamme työpaikka-alueiden tonttivarantoa ja kehitämme olemassa olevien alueiden asemakaavavarantoa
- Turvaamme viherverkoston ja virkistysalueiden riittävyyttä kunnan kasvaessa
- Edistämme realisoitavien kiinteistöjen asemakaavamuutoksia

Palvelusuunnitelman painopisteet vuosille 2026–2029 ja keskeiset muutokset toiminnassa:

- Vuonna 2026 saatetaan valmiiksi vihersiniverkostosuunnitelman, VISSIn, joka ohjaa koko kunnan vihersinirakenteen ja -verkoston suunnittelua yleispiirteisellä tasolla sekä Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelman, joka on jatkoa Tuusulanjärven rantojen virkistyskäytön yleissuunnitel-

malle. Projektitoimiston vetämänä ja yhteistyössä Vantaan kanssa saadaan valmiiksi Kiila-Senkkerinmäen kiertotalousalueen yleissuunnitelman luonnos. Lisäksi Vanhakylän aurinkovoimalan osayleiskaavatyö ja sekä Rykmentinpuiston keskiosan yleissuunnitelmatyö jatkuvat.

- Asemakaavoituksessa panostetaan edelleen pientalotonttivarannon kasvattamiseen Etelä-Tuusulassa ensisijaisesti kunnan omistamalle maalle uuden palveluverkon ympärillä. Kaavoitussuunnitelmassa korostuvat myös keskustojen kehittäminen, työpaikkatonttivarannon kasvattaminen, nykyisten yrittäjien toimintaedellytyksien turvaaminen kaavamuutoksin sekä kunnan omistamien realisoitavien kiinteistöjen kehittämiseen tähtäävät kaavamuutokset. Kasvun ja ympäristön palvelualueet tekevät tiivistä yhteistyötä merkittävien maankäyttöprojektien edistämiseksi. Tulevina vuosina palvelualueen toiminnassa ja sen kehittämisessä painottuvat aikaisempien tavoitteiden lisäksi yhä enemmän ilmastolliset, ekologiset ja kaavataloudelliset näkökulmat. Muutosta palvelualueen toimintaan ja prosesseihin paikkatietojärjestelmien, -aineistojen, ohjelmistojen sekä tiedonjaon osalta aiheuttavat uudet lait ja valmisteltavat lakimuutokset: Laki Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ), Rakentamislaki (RakL) sekä Alueidenkäyttölaki.

Kaavoituksen palvelualueen tavoitteena on kerryttää tonttivarantoa siten, että se vastaa vähintään viiden vuoden tarvetta sekä saavuttaa MAL-suunnitelman 2023 mukaiset 167 200 kerrosneliömetriä (k-m2) uutta asumisen kerrosalaa sopimuskaudella 2024–2027.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- **Lahelanpelto III asemakaava on valmis hyväksymiskäsittelyyn**
- Olympiakylän, Hökilän ja Esikunnanpolun asemakaavaehdotukset on asetettu nähtäville (yhdessä projektitoimiston kanssa)
- Koko kunnan kattava Vihersiniverkostosuunnitelma, VISSI, on valmisteltu hyväksymiskäsittelyyn
- Asemakaavoissa ja niiden toteuttamista ohjaavissa rakentamistapaohjeissa otetaan tarvittavilta osin käyttöön luonnon monimuotoisuutta edistäviä merkintöjä ja määräyksiä
- Toimintaympäristömme ja –mallimme vastaavat voimaan tulevan Alueidenkäyttölain vaatimuksia sekä olemme siirtyneet tietomallimuotoiseen kaavojen valmisteluun

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 15 vakituista henkilöä. Henkilöstöön ei esitetä muutosta.

2.6.6 Rakennusvalvonta

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja Johanna Aho

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	630	401	401	**401**	401	401	405	409
TOIMINTAKULUT	- 794	- 905	- 905	**- 957**	- 966	- 976	- 986	- 995
TOIMINTAKATE	- 164	- 504	- 504	- 556	- 565	- 575	- 581	- 586

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	6,49 %	13,99 %	13,99 %	**5,67 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	1,90 %	207,08 %	207,08 %	10,18 %	1,72 %	1,71 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt
Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakentamista ja kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennettua ympäristöä. Toiminta jakautuu lupa- ja katselmuspalveluihin sekä rakennetun ympäristön jatkuvan valvonnan tehtäviin. Rakennusvalvonnan toiminta on vahvasti digitalisoitunut ja voimaan tuleva lainsäädäntö velvoittaa kuntia myös tähän. Sähköisten palvelujen kehittyessä järkeistetään ja tehostetaan prosesseja vastaamaan rakentamislain vaatimuksia.

Painopisteet toiminnassa

- Vuoden 2026 alusta astuu voimaan rakentamislain pykälät koskien luvan käsittelyaikaa, hiilijalanjälkilaskentaa ja tietomallipohjaista lupamenettelyä. Näiden osalta muutettu hallintosääntö, kasvu ja ympäristön toimintasääntö sekä taksa otetaan käyttöön 1.1.2026 alkaen.

- Uusi rakentamislain mukainen rakennusjärjestys on voimassa. Rakentamislain ja rakennusjärjestyksen soveltamiseen liittyvä neuvonta ja ohjaus on suurta ja vie asiantuntijoiden resursseja. Myös niin sanottu jälkivalvonta vie rakennusvalvonnan resursseja. Rakentamislakiin on odotettavissa korjauksia myös tulevina vuosina ja näillä voi olla myös rakennusjärjestykseen muutostarpeita.

- Rakennusvalvonnan lupiin liittyvät menettelyt ja hankkeen lain edellyttämät vaatimukset ovat riippuvaisia luvanjättöhetkestä, joten on odotettavissa vielä useiden vuosien ajan, että rakennusvalvonnassa sovelletaan rinnakkain niin maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL) kuin uutta rakentamislakia (RakL). Lupakäsittelylle asetettu käsittelyaikatakuu aiheuttaa lupaprosessien uudelleenarviointia sujuvan prosessin läpiviemiseksi. Käsittelyajan laskemiseen liittyvät järjestelmäuudistukset aiheuttavat todennäköisesti lisäkuluja palvelun käyttöön liittyen. Myös tietomallipohjaisen lupakäsittely tulee uudistamaan prosesseja ja vaatii henkilöstöltä paljon uuden oppimista.

- Kokonaisjärjestelmäuudistus ja asianhallintajärjestelmän vaihtuminen tulevat vaikuttamaan arjen työhön. Uusien toimintamallien sisäistäminen vie aikaa ja tämä voi vaikuttaa myös perustehtävän suorittamiseen.

- Valtakunnallinen rakennusvalvontauudistus on käynnissä ja uudistuksessa tullaan tutkimaan rakennusvalvontojen järjestämistä suuremmissa yksiköissä. Hallituksen esitys tästä on odotettavissa 2026–2027. Riippuen esityksen sisällöstä, voi tällä olla isojakin vaikutuksia rakennusvalvonnan osalta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Toimintaympäristömme ja –mallimme vastaavat 1.1.2026 voimaan tulevien rakentamislain pykälien ja uuden alueidenkäyttölain vaatimuksia mm. hallintosääntö on päivitetty ja voimassa 1.1.2026 alkaen, Rakennusvalvonnan ja muiden viranomaisten maksut -taksa on päivitetty ja voimassa 1.1.2026
- Koulutussuunnitelma mukaista henkilöstön ja toimielinten koulutusta rakentamislain vaatimuksiin jatketaan. Koulutustarpeita on tunnistettu mm. tietomallipohjaiseen lupakäsittelyyn ja hiilijalanjälkilaskentaan liittyen. Myös järjestelmäuudistukseen ja asianhallintajärjestelmään kouluttautuminen vie henkilöstön työaikaa.
- Seuraamme lupakäsittelyaikoja RakL 68 a §:n käsittelyaikatakuun toteutumiseksi. Tarvittaessa tarkennamme lupaprosessia lain vaatimukset täyttäväksi.

- Toteutamme rakennusvalvonnan asiakkaille palvelukyselyn palvelun laadun seuraamiseksi
- Jatkamme resurssien mukaan paperisen arkiston digitointityötä.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 9 vakinaista ja 1 määräaikainen henkilö, jonka työsuhdetta on esitetty jatkettavaksi kahdella vuodella (2026–2027).

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	27 074	27 044	27 044	**30 553**	30 813	31 076	29 386	29 700
TOIMINTAKULUT	- 31 297	- 29 252	- 29 252	**- 28 739**	- 29 026	- 29 316	- 29 609	- 29 906
TOIMINTAKATE	- 4 180	- 2 108	- 2 108	1 914	1 887	1 859	- 122	- 103

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	11,80 %	-6,54 %	-6,54 %	**-1,78 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	253,12 %	-49,58 %	-49,58 %	-190,81 %	-1,43 %	-1,46 %	-106,57 %	-15,38 %

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Yhdyskuntatekniikka
- Kunnallistekniikan suunnittelu
- Kunnallistekniikan rakentaminen
- Kunnossapito
- Viherpalvelut
- Liikenne

Tilapalvelut
- Kiinteistöjohtaminen
- Rakennuttaminen
- Kiinteistöjen ylläpito
- Puhtauspalvelut

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille yhdyskuntatekniikan palveluja, huolehtia kunnan omasta toimitilatarpeesta ja huolehtia terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä yhdessä kunnan muiden sidosryhmien kanssa. Lautakunnan tavoitteena on luoda ja ylläpitää kuntalaisia ja sen työntekijöitä varten turvallinen ja viihtyisä asuin-, työ-, liikenne- ja vapaa-ajan ympäristö sekä edistää ja ylläpitää kunnassa laadukkaita joukkoliikennepalveluja.

2.6.7 Yhdyskuntatekniikka

Palvelualue
Vastuuhenkilö: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Juhola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	531	658	658	**1 108**	1 109	1 110	1 121	1 133
TOIMINTAKULUT	- 14 816	- 14 055	- 14 055	**- 13 580**	- 13 716	- 13 853	- 13 992	- 14 132
TOIMINTAKATE	- 14 243	- 13 297	- 13 297	- 12 372	- 12 507	- 12 643	- 12 769	- 12 897

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	14,45 %	-5,14 %	-5,14 %	**-3,49 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	19,07 %	-6,64 %	-6,64 %	-7,47 %	1,09 %	1,09 %	1,00 %	1,00 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kunnallistekniikan suunnittelu
Kunnallistekniikan rakentaminen
Kunnossapito
Viherpalvelut
Liikenne

Toiminnan kuvaus

Palvelualue suunnittelee, rakentaa ja ylläpitää kunnan katu- ja viheromaisuutta ja kehittää joukkoliikennettä, jotta kuntalaisilla olisi pysyvästi turvallinen, viihtyisä ja toimiva elinympäristö ja kunta pysyisi houkuttelevana kasvukuntana. Palvelualue avustaa maankäytön suunnittelua tuottamalla tarvittavaa tietoa mm. kaava-alueen rakennettavuudesta, kunnallistekniikan tarvitsemista tilavarauksista ja sen rakentamiskustannuksista.

Painopisteet toiminnassa

- Suunnittelun ja rakentamisen painopiste on kehittyvissä yritysalueissa.
- Organisaation palvelurakennetta kehitetään.
- Joukkoliikenteen palvelutasoa on kustannusten hillitsemiseksi tarkasteltava.
- Viheralueiden ja katujen kunnossapidon tasoa ja tapaa tarkastellaan kustannusten hillitsemiseksi.
- Ilmastovaikutusten huomioon ottaminen erityisesti rakentamisessa.

Uudisrakentamisen painopiste jäänee lähivuoksiksi kunnan eteläosiin ja keskittyy vuonna 2026 alkuvaiheessa lähinnä työpaikka-alueita ja palveluverkkoa palvelevan infran rakentamiseen. Kaavoitushankkeiden etenemisestä riippuen suunnitteluun otetaan myös asuinaluekaavoja. Rakentamisen käynnistymiset uusilla asuinkaava-alueilla riippuu kaavojen valmistumisesta, ottaen huomioon myös suunnittelun vaatima aika, ja kaavojen lainvoimaisuudeksi tulosta. Uusia asuinalueita avataan myös Pohjois-Tuusulassa kaavoituksen etenemisen mukaan. Palveluverkkotavoitteiden mukaisesti omaa palvelutuotantoa pyritään edelleen vähentää ja työn painopistettä siirtää ostopalveluiden hankintaan ja valvontaan. Valvonta on kustannustehokkainta tehdä omana työnä, mutta se edellyttää lisäresurssin hankintaa erityisesti rakentamisorganisaatioon esimerkiksi muuttamalla toimenkuvia sitä mukaan, kun vakansseja vapautuu luonnollisen poistumaan myötä. Talousarvioennusteen mukaan kunnan infrainvestoinnit kasvavat yli kaksinkertaiseksi noin 18,5 miljoonasta eurosta 36 miljoonaan euroon seuraavan 2–3 vuoden aikana. Lisäksi on odotettavissa, että paineet rakentaa Lahelanorsi PTS:ää aikaisemmin kasvavat. Tämä merkitsisi noin 10 M€:n kustannusta noin vuosille 2028...2029. Palvelualueen ja Kasvu ja ympäristö -toimialueen itsensä päätettävissä olevat kunnan kasvuun varautuvat organisatoriset järjestelyt pyritään saada valmiiksi vuoden 2026 aikana.

Kunnan säästötavoitteet haastavat katujen ja viheralueiden kunnossapitoa sekä joukkoliikenteen kehittämistä kunnassa. Säästötoimenpiteet pyritään valitsemaan siten, että ne näkyvät mahdollisimman vähän kuntalaisille.

Joenrannasta saatavien kokemusten perusteella hiilineutraalin rakentamisen keinoja ryhdytän soveltamaan laajemmin kunnan ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Kaavavalmiudesta johtuen suunnittelun ja rakentamisen painopiste siirtyy palveluverkon ja työpaikka-alueiden vaatimaan infraan.
- Säästötavoitteiden vuoksi joukkoliikennevuoroja tarkastellaan kriittisesti kuitenkin siten, että palvelutaso saadaan säilytettyä koulu-, opiskelu- ja työmatkoilla sekä kehitettyä taajamakeskustojen ja Keusoten palveluverkoston välillä
- Säästötavoitteiden vuoksi viheralueiden hoitoluokituksia sekä katuympäristössä tehtäviä kunnossapitotoimenpiteitä tarkistetaan.
- Otamme infrarakentamisessa laajemmin käyttöön rakennus- ja urakointimenetelmiä, joilla voidaan vaikuttaa rakentamisen kasvihuonepäästöihin vähentävästi.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 49 henkilöä. Viherpalveluihin esitetään yhden viheraluevalvojan toimen perustamista. Kunnallistekniikan rakentamisessa esitetään muutettavan vapautuneita vakansseja työmaiden valvonnan ja urakoiden valmistelun suuntaan. Kunnallistekniikan mittauksessa esitetään nuoremman kairaajan vakanssin jakoa työturvallisuussyistä ja organisaation kehittämiseen liittyviä nimikemuutoksia, jolla ei ole kustannusvaikutusta.

2.6.8 Tilapalvelut

Palvelualue ja taseyksikkö
Vastuuhenkilö: tilapalvelupäällikkö Kai Lange

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	26 544	26 386	26 386	**29 445**	29 704	29 965	28 265	28 568
TOIMINTAKULUT	- 16 481	- 15 197	- 15 197	**- 15 158**	- 15 310	- 15 463	- 15 618	- 15 774
TOIMINTAKATE	10 063	11 189	11 189	14 286	14 394	14 502	12 647	12 794

Muutos %	TP2024/ TP2023	TA2025/ TP2024	MTA2025/ TP2024	TA2026/ TA2025	TS2027/ TA2026	TS2028/ TS2027	TS2029/ TS2028	TS2030/ TS2029
TOIMINTAKULUT	9,69 %	-7,79 %	-7,79 %	**-0,25 %**	1,00 %	1,00 %	1,00 %	1,00 %
TOIMINTAKATE	-19,73 %	11,19 %	11,19 %	27,68 %	0,75 %	0,75 %	-12,79 %	1,16 %

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kiinteistöjohtaminen
Rakennuttaminen
Kiinteistöjen ylläpito
Puhtauspalvelut

Toiminnan kuvaus

Tilapalveluiden vastuulla on lähes kaikki kunnan omistamat toimitilat, kiinteistöt ja rakennukset sekä n. 20 kpl asuntoja, joita on yhteensä noin 200 000 m2. Tilapalveluiden tehtävänä on huolehtia siitä, että kunnan toimijoilla on terveelliset, turvalliset, taloudelliset ja toimivat tilat käytössään. Toiminnan lähtökohtina ovat kestävän kehityksen periaatteet, energia- ja kustannustehokkuus, esteettömyys, tarkoituksenmukaisuus ja ennakoiva suunnitelmallisuus.

Painopisteet toiminnassa

- Palveluverkon uudistuksen myötä realisoimme tyhjiksi jääviä kohteita tehokkaasti.
- Varmistamme kunnan toimialoille toiminnan tarvitsemat moninaiset tilat sekä niihin asianmukaisen ja ammattitaitoisen kiinteistönhoidon sekä turvallisuus- ja puhtauspalvelut.
- Uusin rakennushankkeisiin tulee uusiutuvia energianlähteitä käyttäviä lämmitys- ja sähköenergian tuotannonmuotoja, kuten maalämpö ja aurinkokennoja.

Pyrimme vahvistamaan tilaajaroolia ja talousseurantaa. Vastaamme Tuusulan kunnan rakennettujen kiinteistöjen arvon säilyttämisestä ja kehittämisestä lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä omistajapolitiikan määrittelemin linjauksin kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kehitämme ennakoivasti toimitilapalveluja, sisäistä ja ulkoista vuokrausta sekä niihin kohdistuvia tulevia tarpeita esim. kasvuennusteita hyödyntäen. Pyrimme vaalimaan kunnan arvorakennusten arkkitehtonista kulttuuriperintöä säilyttäen ja kunnostaen niitä tarvittavin osin.

Investoimme aika- ja taloudellisia resursseja henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämiseen ja päivittämiseen mm. toteutusmuodoista, tulevaisuuden oppimis- ja varhaiskasvatuksen ympäristöistä, päästöttömistä rakennus- ja puhtaanpitomateriaaleista ja -tavoista sekä sisäilma-asioiden tutkimisesta ja korjaamistavoista.

Pidämme huolta toinen toistemme jaksamisesta ja työilmapiiristä mm. tukemalla ja kannustamalla toisiamme ja olemalla avoin työyhteisö.

Edistämme palveluverkon uudistumista suunnitelmallisesti ja laadukkaasti. Rykmentinpuiston (kunnan ensimmäinen elinkaarihanke) ja Riihikallion koulu ja päiväkodit viimeisimpinä kohteina on otettu vastaan aikataulussa ja aloittaneet toimintansa elokuussa.
Kehitämme Hyrylän keskustan palvelukokonaisuutta. Taidekasarmiin on löydetty ulkopuolinen toimija, jonka pohjalta korjausurakka aloitetaan loppuvuodesta. Rakennus 10 tulee peruskorjauksen myötä tiloja Käsityö- ja muotoilukoululle, Taitokeskukselle ja kulttuurituottajille. Uimahallin peruskorjauksen aikataulu venyy n. kolmella kuukaudella tarvittavien lisätöiden takia. Pääkirjaston kevyt peruskorjaus on aloitettu ja jatkuu vielä vuodelle 2026. Tilahankkeet on ohjelmoitu.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Kilpailutamme ulkopuolisen puhtauspalvelun tuottajan, samalla jakaen palvelun useammalle palvelun tuottajalle.
- Painotamme kestävään talouden pitoon optimoimalla mm. sähkön ja lämmityksen kulutusta.
- Priorisoimme tyhjien kohteiden vuokrausta esim. Jokelan ja Kellokosken terveysasemien.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualueella on 70 henkilöä. Toimitila-asiantuntijan tehtävää esitetään perustettavaksi.

3. LASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

Kunta ilman liikelaitosta

TUUSULAN KUNTA	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	66 823	69 591	69 321	**71 614**	89 380	101 911	100 700	92 230
Myyntituotot	21 160	22 492	22 492	**22 906**	23 036	23 173	23 404	23 637
Maksutuotot	10 050	9 167	8 897	**9 146**	9 212	9 219	9 311	9 404
Tuet ja avustukset	2 428	1 096	1 096	**1 036**	1 036	1 036	1 046	1 056
Muut toimintatuotot	33 184	36 836	36 836	**38 527**	56 096	68 484	66 939	58 132
Valmistus omaan käyttöön	43	100	100	**100**	100	100	101	102
TOIMINTAKULUT	- 181 196	- 190 583	- 191 791	**- 194 573**	- 196 216	- 198 164	- 200 146	- 202 147
Henkilöstökulut	- 90 198	- 92 072	- 94 570	**- 94 333**	- 94 910	- 95 845	- 96 802	- 97 770
Palvelujen ostot	- 48 620	- 51 732	- 52 644	**- 50 691**	- 51 358	- 51 873	- 52 392	- 52 916
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 11 079	- 10 559	- 10 557	**- 10 337**	- 10 421	- 10 525	- 10 630	- 10 736
Avustukset	- 5 623	- 7 001	- 6 501	**- 6 451**	- 6 515	- 6 581	- 6 646	- 6 713
Muut toimintakulut	- 25 676	- 29 219	- 27 519	**- 32 761**	- 33 012	- 33 342	- 33 675	- 34 012
TOIMINTAKATE	**- 114 331**	**- 120 893**	**- 122 371**	**- 122 859**	**- 106 736**	**- 96 153**	**- 99 344**	**- 109 815**
VEROTULOT	107 420	113 831	113 831	**116 375**	**121 577**	**125 473**	**127 810**	**130 191**
Kunnan tulovero	83 357	88 895	88 895	**92 352**	97 167	100 710	102 724	104 779
Kiinteistövero	16 377	16 948	16 948	**17 277**	17 277	17 277	17 450	17 624
Yhteisövero	7 686	7 988	7 988	**6 746**	7 133	7 486	7 636	7 788
Muut verot								
VALTIONOSUUDET	28 689	30 993	30 993	**31 292**	**31 292**	**31 292**	**31 292**	**31 292**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 3 941	- 2 853	- 2 853	**- 3 867**	- 4 424	- 4 799	- 4 895	- 3 262
Korkotuotot	201	313	313	**173**	344	534	630	658
Muut rahoitustuotot	880	838	838	**838**	708	708	708	708
Korkokulut	- 3 783	- 3 953	- 3 953	**- 4 827**	- 5 425	- 5 990	- 6 182	- 4 577
Muut rahoituskulut	- 1 239	- 50	- 50	**- 50**	- 50	- 50	- 50	- 50
VUOSIKATE	**17 838**	**21 079**	**19 601**	**20 941**	**41 709**	**55 814**	**54 849**	**49 103**
Suunnitelman mukaiset poistot	- 19 277	- 21 220	- 21 220	**- 22 087**	- 25 113	- 26 816	- 28 046	- 30 112
Pys.vast.arvonalentumiset								
TILIKAUDEN TULOS	**- 1 440**	**- 142**	**- 1 620**	**- 1 146**	**16 596**	**28 998**	**26 803**	**18 991**
Poistoeron muutos				**547**	547	547	547	547
Poistoeron lisäys (-)				**547**	547	547	547	547
Poistoeron vähennys (+)								
Rahastojen muutos								
Rahastojen lisäys (-)								
Rahastojen vähennys (+)								
TILIKAUDEN YLI-JÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**- 1 440**	**- 142**	**- 1 620**	**- 599**	**17 143**	**29 544**	**27 350**	**19 537**

Tuusula								
	TP 2024	TA 2025	enn 08/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tunnusluvut:								
Toimintatulot/toimintamenot, %	32,4	30,1	29,9	**31,4**	31,4	31,3	30,3	30,3
Vuosikate/poistot %	92,5	99,3	58,9	**94,8**	166,1	208,1	195,6	163,1
Vuosikate, euroa/asukas	422	500	297	**491**	975	1 295	1 262	1 121
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 eur	46 038	45 896	37 325	**36 726**	53 868	83 412	110 762	130 299
Asukasmäärä vuoden lopussa	42 238	42 179	42 179	**42 613**	42 797	43 102	43 466	43 813

4.0 INVESTOINTIOSA

4.1 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Tuusulan kunnan lähivuosien investointien painopiste on ollut kohteissa, jotka perustuvat palvelurakenteen uudistamiseen ja ovat edistäneet hyvinvointia ja terveyttä, kunnan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta. Vuoden 2026 ja vuosien 2027–2030 investoinnit jatkavat samoilla painoarvoilla. Investointien tavoitteena on tukea kunnan palveluiden järjestämistä entistä tuottavammin. Terveellinen sisäilma on keskeinen investointikriteeri.

Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti vanhoista huonokuntoisista kiinteistöistä luovutaan silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Uusien opetussuunnitelmien, digitalisaation ja koko oppimiskäsityksen muuttumisen vuoksi on erittäin ajankohtaista uudistaa oppimisympäristöjen toiminnalliset- ja tilakonseptit. Tämä mahdollistuu parhaiten ja tehokkaimmin uutta rakentamalla.

Kunnan tulevien vuosien investointimäärät nousevat huomattavan korkeiksi, koska koulu- ja päiväkotiverkon uusimista on jouduttu vauhdittamaan sisäilmaongelmien vuoksi. Samalla kunta rakentaa uusia asuinalueita. Uusien työpaikka-alueiden avaaminen edellyttää suurehkojen infra-investointien tekemistä. Investointien toteuttamisessa kunta pyrkii löytämään uusia, perinteistä talousarviorahoituksesta poikkeavia toteutus- ja rahoitusmalleja, joiden avulla voidaan mm. monipuolistaa kiinteistöjen käyttöä ja rakentaa uutta infraa sekä rajoittaa kunnan velkaantumista.

Koulujen ja päiväkotien uudisrakennus- ja peruskorjausinvestoinneissa tavoitteena on toimintamalli, jolloin samassa toimintapisteessä ja kiinteistössä ovat päiväkoti, esikoulu, ala-aste ja yläaste. Samassa kokonaisuudessa voi olla myös nuorisotiloja sekä ikääntyville tarkoitettuja ja muita kuntalaisten tarvitsemia palveluita helposti saavutettavissa kokonaisuuksissa. Vuonna 2026 jatkuu Riihikallion koulun rakentaminen, mikä sisältää liikuntasalirakennuksen koulun ja myös ulkopuolisten tahojen käyttöön. Lisäksi hankkeessa toteutetaan piha-alue välitunti- ja lähiliikunta-alueeksi huomioiden toimivat ja turvalliset liikennejärjestelyt.

Vuonna 2026 jatkuu uimahallin peruskorjaus, korjauksen yhteydessä uusitaan mm. allas-, pesuhuone- ja saunatilojen pintarakenteet. Kulttuuripalveluiden kohteista aloitetaan rakennus Kympin peruskorjaaminen sekä Aunelan tilojen korjaaminen. Taidekasarmin tilat muutetaan ravintolakäyttöön sopivaksi vastaten vuoden 2024 vuositavoitteisiin kehittää Hyrylän keskustan palvelukokonaisuutta.

Kunnallistekniikan investoinneissa jatkuu Etelä-Tuusulassa Lahelaan suunniteltavan uuden koulu-, päiväkoti- ja nuorisotilan vaatima infra sekä uusi kevyen liikenteen yhteys Tuusulanjoen ylitse. Etelä-Tuusulassa jatkuu Mattila II asuinalueen rakentaminen. Myös Hyrylän palvelukeskuksen alueen katu-urakka jatkuu. Rykmentinpuiston rakentaminen jatkuu: Rykmentinpuiston työpaikka-alueen ja Rykmentinportti I kaava-alueiden vaatima liittymä Itäväylälle. Jokelassa aloitetaan Peltokaaren alueella katuyhteyden rakentaminen Nukarintien kautta Jokelantielle.

Hyrylän urheilukeskukseen rakennetaan monitoimihallin ja pysäköintialueen väliin lähiliikuntapaikka. Lähiliikuntapaikka sijoittuu monitoimihallin kiinteistölle.

Tasapainoinen talous edellyttää, että vuosikatteella on kyettävä kattamaan vähintään poistot ja mahdolliset pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Kunnan poistosuunnitelma on uusittu vuoden 2014 alussa päivitettyjen suositusten mukaiseksi. Mittavien investointien vuoksi poistotaso nousee lähes 24,5 miljoonaan euroon vuonna 2026 ja suunnitelmavuoden 2030 lopussa reiluun 33 miljoonaan euroon (kunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä).

Kunnan vuoden 2026 investoinnit ovat yhteensä 46,2 miljoonaa euroa ja vesihuoltoliikelaitos mukaan lukien 52,7 miljoonaa euroa.

4.2 INVESTOINNIT 2026-2030

U=uusi K=kor-jaus	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	Koko-naiskus-tannus-arvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	1. Maanhankinta									
	Maa-alueiden hankinta		-8 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-15 000	
	Maanmyynti		14 300	12 300	32 700	47 000	47 200	36 500	175 700	
	Maanhankinta yhteensä		**6 300**	**9 300**	**29 700**	**44 000**	**44 200**	**33 500**	**160 700**	
	2. Osakkeet									
	Koy Sote keskus		-400	0					0	
	Osakkeiden hankinta yhteensä		**-400**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
	Osakkeiden myynti									
	Josta osakkeiden myyntivoitto									
	3. Rakennukset									
	Tilapalvelut hallinnoi rakennuksia. Hankkeet ja-oteltu alla									
	käyttötarkoituksen mukaisiin kohteisiin (informatii-vinen tieto),									
	3.1 Kunnanhallitus									
U	Sote keskus			-2 800	-6 100	-4 000			-12 900	-430
	Sotelta tyhjäksi jääneet tilat. Tilojen toiminnallisuu-den parantaminen ja tilankäytön tehostaminen, muutosinvestoinnit			-50	-50	-50	-50	-50		
K	Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysasema, muutos- ja perusparannustöitä		-50	0	0	0	0	0	0	0
K	Uusi varikko				-100	-400	-12 000		-12 500	-417
				-2 850	**-6 250**	**-4 450**	**-12 050**	**-50**		
	3.2 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen kohteet									
K	Uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosin-vestoinnit		-100	-100	-100	-100	-100	-100	-500	-25
	Hyökkälän koulun osapurku		-500	-250						
U	Rykmentintalo		-100	-50	-50	-50	-50	-50	-250	-13
U	MONIO, lukio ja kulttuuritalo	-33 200							0	0
U	Rykmentinpuiston koulu ja päiväkoti	-50 600	-14 900						0	0
K	Riihikallion koulu	-40 000	-6 400	-4 300	-23	-10			-4 333	-217
K	Jokela koulukeskus	-16 100	-25			-50	-50		-100	-5
U	Lahelan koulu, päiväkoti ja nuorisotila	-54 700	-200	-400	-13 700	-26 300	-14 000		-54 400	-2720
			-22 225	**-5 100**	**-13 873**	**-26 510**	**-14 200**	**-150**	**-59 583**	**-2 979**
	3.3 Vapaa-aikapalveluiden kohteet									
K	Uimahalli	-3 900	-2 700	-1 000					-1000	-200
	Metsäpirtin saunarakennuksen remontti			-100					-100	-20
	Huoltorakennusten hankesuunnittelu			-100					-100	-20
	Kellokosken kuntoportaat, toteutussuunnitelma		-30						0	0
	Hyrylän yleisurheilukentän korjaussuunnitelma		-30						0	0
	Taistelukoulun kuntorata ja P-paikka, suunnitelma		-30						0	0
			-2 790	**-1 200**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1 200**	**-240**

U=uusi K=korjaus		Kokonaiskustannusarvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)	1 000 €	**1 000 €**	**1 000 €**	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	3.4 Kulttuuripalveluiden kohteet									
	Kirjasto			-500					0	0
K	Museoiden kunnostus (Halosenniemi, IT-museo, Erkkola, Työläiskotimuseo)		-100	-100	-100	-100	-100	-100	-500	-25
K	10 Rakennus	-4 000	-700	-1 500					-1 500	-75
	Taiteen ja kulttuurin tilat/Hyökkälä	-700	-100	-300	-950				-1 250	-63
K	Taidekasarmi	-2 250	-800	-1 300					-1 300	-65
	Aunela, rakennus 27			-750	-250					
K	Paja-rakennus (Riihikallion koulu)	-300	-300	-100	-100				-200	-10
K	Tiilitehdas	-500	-50	-200	-100				-300	-15
K	Ruukin koulun asuinrakennus 2. krs muutos pajakoulutoimintaan			-200					-200	-10
			-2 050	**-4 950**	**-1 500**	**-100**	**-100**	**-100**	**-5 250**	**-263**
	3.5 Kasvun ja ympäristön kohteet									
K,U	Erillinen työohjelma		-1 500	-3 650	-3 350	-3 350	-3 350	-3 350	-17050	-853
	Sisäilmakorjaukset (Mm. Vaunukankaan, Notkopuiston, Pellavan, Maningin PK:t, Lepolan koulun liikuntasali)			-800	-500	-500	-500	-500		
	Taloautomaation parannus- ja uusimistyöt			-100	-100	-100	-100	-100		
	Energiatehokkuuden parantaminen			-400	-400	-400	-400	-400		
	PTS-korjaukset (Mm. Jokelan koulukeskus, Pertun koulun, PK ja asuntola, Kolsan koulu ja PK, Notkopuiston PK, Lepolan koulu ja PK.)			-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000		
	LVIS-korjaukset			-250	-250	-250	-250	-250		
	Valvonta- ja lukitusjärjestelmät			-100	-100	-100	-100	-100		
			-1 500	**-3 650**	**-3 350**	**-3 350**	**-3 350**	**-3 350**	**-17 050**	**-853**
	Rakennukset yhteensä		**-28 475**	**-17 750**	**-24 973**	**-34 410**	**-29 700**	**- 3650**	**-96 533**	**-4 751**

U=uusi K=korjaus	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	Kokonaiskustannusarvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	4. Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Yhdyskuntatekniikka hallinnoi kiinteitä rakenteita ja laitteita. Hankkeet jaoteltu alle käyttötarkoituksen mukaisiin kohteisiin (informatiivinen tieto).									
	4.1 Kunnanhallitus									
	4.2 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen kohteet									
K, U	Pihaleikkiväl. ja aidat säännösten mukaisiksi (perusopetus, päiväkodit)		-50	-50	-50	-50	-50	0	-250	-25
			-50	**-50**	**-50**	**-50**	**-50**	**0**	**-250**	**-25**
	4.3 Vapaa-aikapalveluiden kohteet									
K	Lähiliikuntapaikat ja luontokohteet		-30	-30	-30	-30	-30	-30	-150	-10
K	Kellokosken liikuntapaikat, aluetyöt		-20	-30	-30	-30	-30	-30	-150	-10
K	Jokelan liikuntapaikat, aluetyöt		-20	-30	-30	-30	-30	-30	-150	-10
K	Hyrylän liikuntapaikat, aluetyöt		-50	-30	-30	-30	-30	-30	-150	-10
	Tuusulanjärven kehittämisprojekti - Sivistys		-50	-50	-50	-50	-50	-50	-250	-17
	Urheilukeskus			-50					-50	-3
	Annivaaran virkistysalue			-300	-100				-400	-27
	Urheilukeskuksen lähiliikuntapaikka			-1 000					-1000	-67
	Kellokosken kuntoportaat			-100					-100	-7
	Liikennepuisto			-30	-80				-110	-7
	Hyrylän skeittipuiston suunnittelu, luonnospiirustukset laadittu				-100				-100	-7
	Ulkokuntosalit				-100	-100	-100		-300	-20
	Kellokosken tekonurmen perusparannus					-200			-200	-13
			-170	**-1 650**	**-550**	**-470**	**-270**	**-170**	**-3 110**	**-207**

U=uusi K=korjaus	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	Kokonaiskustannusarvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
		1 000 €	**1 000 €**	**1 000 €**	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	4.4 Kasvun ja ympäristön kohteet									
	Rakennusten pihainvestoinnit - erillisen työohjelman mukaisesti		-100	-100	-100	-100	-100	-100	-500	-33
	Väliaikainen pysäköintialue, Hyrylän keskusta		0	0					0	0
	Kadut ja liikenneväylät								0	0
	Etelä-Tuusula		-9 670	-12 550	-20 860	-18 150	-13 550	-9 960	-75 070	-5005
	Jokela		-1 180	-1 100	-2 080	-5 340	-2 040	-800	-11 360	-757
	Kellokoski		-1 350	-450	-100	-1 850	-690	-1 200	-4 290	-286
	Muut kohteet		-870	-1 000	-700	-440	-380	-370	-2 890	-193
	Puistot ja leikkipaikat		-1 695	-3 685	-5 135	-2 005	-1 735	-1 885	-14 445	-963
	Vesistöt		-70	-45	-45	-40	-40	-40	-210	-14
	Muut		-20						0	0
			-14 955	**-18 930**	**-29 020**	**-27 925**	**-18 535**	**-14 355**	**-108 765**	**-7 251**
	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		**-15 175**	**-20 630**	**-29 620**	**-28 445**	**-18 855**	**-14 525**	**-112 125**	**-7 483**
	Rahoitusosuudet		**620**	**450**					**1 070**	
	Netto		**-14 555**	**-20 180**	**-29 620**	**-28 445**	**-18 855**	**-14 525**	**-111 055**	**-7 483**

U=uusi K=korjaus	INVESTOINNIT 2025-2029 (1 000 €)	Kokonaiskustannusarvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Muut Pitkävaikutteiset menot									
K	KT45 Nummenväylä-Kolistimenmäki	-3 200							0	0
U	Hökilän liittymä mt 148:lle	-1 400			-150	-1 200	-200		-1 550	-103
K	Kirkonkylän koulun liittymä Tuusulantielle	-500							0	0
U	Rykmentinpuiston tp-alueen liittymä	-2 350	-200	-1 270	-2 500				-3 770	-251
U	Sulantien liittymän parannus Itäväylälle	-700							0	0
U	Fallbackantien liittymän parannus Itäväylälle	-800					-200	-800	-1 000	-67
U	Itäväylän jatkeen liittymä Kulloontielle							-200	-200	-13
U	Kehä IV alueen liittymät Tuusulanväylään	-6 300							0	0
U	Kehä IV alueen liittymät Myllykyläntiehen	-1 200						-100	-100	-7
U	Sammonmäki IV, voimajohtolinjat		-70	-70		-500	-1 000		-1 570	-105
U	Kehä IV, voimajohtolinjat		-80	-80		-500	-1 000	-1 000	-2 580	-172
K	Anttilan tilakeskuksen liittymä Paijalantiehen	-300							0	0
U	Virtalantien/Höyhensaarentien liittymä mt 1403:n	-440						-120	-120	-8
U	Pääradan alikulku Peltokaaressa	-4 060	-240	-800	-2 500				-3 300	-220
U	Jokelantien alikulku Peltokaaressa	-1 630	-90	-600	-1 100				-1 700	-113
U	Hevoskylän liittymät Jokelantiehen	-450							0	0
U	Tuomalan tp-alueen liittymät Lahdentielle	-900	-100	-100	-300				-400	-27
U	Mt 11671 (Linjatie) jk/pp, Tuusulan arvioitu osuus	-300			-200	-400	-400		-1 000	-67
K	Koskenniskantien pysäköintialue	-130							0	0
U	Kt45 eteläinen kiertoliittymä, saneeraus								0	0
	Saksanväylän liittymä Järvenpääntiehen						-200	-2 000	-2 200	-147
	Rusutjärven liittymän parantaminen kt45:lla			-200					-200	-13
	Pitkävaikutteiset yhteensä		**-780**	**-3 120**	**-6 750**	**-2 600**	**-3 000**	**-4 220**	**-19 690**	**-1 313**

U=uusi K=korjaus	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	Kokonaiskustannusarvio	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	5. Koneet ja kalusto									
	5.1 Kunnanhallitus									
U	Varautumisen radiopuhelinjärjestelmä ja muu kalusto		-20						0	0
	5.1 Kunnanhallitus yhteensä		**-20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	5.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta									
	Rykmentinpuiston päiväkodin ensivarustus		-70	-10					-10	-2
	Tuusulanjärven päiväkodin ensivarustus		-15						0	0
	Robotiikkalainaamo			-12						
	Oppiminen								0	0
	Riihikallion koulun ensivarustus		-415	-40					-40	-8
	Rykmentinpuiston koulun ensivarustus		-485	-50					-50	-10
	Tuusulanjärven koulun ensivarustuksen lisämääräraha		-30						0	0
	Yhteiskäyttövälineiden hankinta		-30	-30					-30	-6
	Ruokapalvelut								0	0
	Riihikallion koulun ensivarustus		-67						0	0
	Rykmentinpuiston koulun ja päiväkodin ensivarustus		-100						0	0
	Kylmäkuljetusvaunujen osittainen uusiminen			-30					-30	-6

									0	0
			-1212	**-172**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-160**	**-32**
	5.3 Kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta									
	Kirjastoauton viilennyslaite			-15					-15	-3
	Hyökkälän kokoelmatilojen säilytysratkaisut			-80					-80	-16
	Rakennuskymppi kalustus			-10					-10	-2
	Kiinteistötraktori			-70					-70	-14
	Jokelan traktorimönkijä			-25					-25	-5
	Hyrylän kiinteistötraktori				-70				-70	-14
	Hyrylän latukoneen vaihto					-200			-200	-40
			0	**-200**	**-70**	**-200**	**0**	**0**	**-470**	**-94**
	5.4 Kuntakehityslautakunta								0	0
	5.5 Tekninen lautakunta									
K	Kadunhoitolaitteet (aurat, harjat, ymv)		-40	-40	-40	-40	-40		-160	-32
K	Kuumavesilaite rikkaruohojen torjuntaan			-20					-20	-4
K	Tiehöylä					-400			-400	-80
			-40	**-60**	**-40**	**-440**	**-40**	**0**	**-580**	**-116**
	5.6 Keski-uudenmaan ympäristökeskus									
	Koneet ja kalusto yhteensä		**-1 272**	**-432**	**-110**	**-640**	**-40**	**0**	**-1210**	**-242**

U=uusi K=korjaus		Kokonaiskustannusarvio	**TA 2025**	**TA 2026**	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	1 000 €	**1 000 €**	**1 000 €**	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	6. Pitkävaikutteiset menot									
	Tietokoneohjelmistot sisältyvät kunnanhallituksen alle.									
	Kunnanhallitus									
U	Käyttövaltuushallintajärjestelmä	-130	-50	-40					-40	-20
U	Henkilöstötietojärjestelmän hankinta	-200								
U	Talousjärjestelmän vaihtaminen	-400	-75							
U	Sähköinen asiointi	-550	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-600	-300
U	Asianhallinnan ja sähköisen arkiston hankinta ja käyttöönotto	-125	-120	-50					-50	-25
U	Decidim-järjestelmän kehittäminen	-30	-10							
K	Tilavarausjärjestelmän kehittäminen	-205	-125	-50					-50	-25
U	Tietovaranto ja tiedolla johtamisen järjestelmä	-250	-70	-120	-100	-70			-290	-145
	Verkkosivujen uudistaminen	-200	-50							
	Palvelunhallintajärjestelmä (nyk. sidosyksikköhankinta)	-75		-75					-75	-38
U	Konesalipalvelut (nyk. sidosyksikköhankinta)	-75		-75					-75	-38
K	Tietoturvavalvomo (nyk. sidosyksikköhankinta)	-50		-50					-50	-25
U	Muut IT investoinnit		-60	-50	-300	-300	-300	-300	-1250	-625
U	Pysäköinninvalvonnan järjestelmä	-120	0	-120					-120	-60
U	Tekoälyratkaisujen kehittäminen	-70	-50	-30					-30	-15
U	Tilahallinta ja huoltokirja			-100					-100	-50
U	Paikkatiedon aineistot ja laitteet	-280	-80	-50					-50	-25

	Katukuvausaineiston hankinta			-25					-25	-13
	Pohjakartta-aineiston hankinta			-50					-50	-25
U	Rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmän uudistus	-300	-300	-300					-300	-150
U	3D-kaupunkimallien kehittäminen	-40							0	0
	Pitkävaikutteiset menot yhteensä	**-3 100**	**-1 110**	**-1 305**	**-520**	**-490**	**-420**	**-420**	**-3 155**	**-1 578**

U=uusi K=korjaus		Kokonaiskustannusarvio	**TA 2025**	**TA 2026**	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	2026–2030 yht.	poistot/v
	INVESTOINNIT 2026-2030 (1 000 €)	1 000 €	**1 000 €**	**1 000 €**	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta									
	Investoinnit yhteensä ilman liikelaitosta, brutto		**-55 262**	**-46 237**	**-64 973**	**-69 585**	**-55 015**	**-25 815**	**-261 625**	
	Rahoitusosuudet		620	450			0	0	**1 070**	
	Tulot		14 300	12 300	32 700	47 000	47 200	36 500	**175 700**	
	Investoinnit, netto		**-40 342**	**-33 487**	**-32 273**	**-22 585**	**-7 815**	**10 685**	**-84 855**	
	7. Vesihuoltoliikelaitos									
	Kiinteät rakenteet ja laitteet		-7 120	-6 500	-12 000	-12 000	-8 000	-6 000	-44 500	
	Liittymismaksut (infotieto)		1 000	1 500	2 000	2 000	2 500	2 500	10 500	
	Investoinnit kunta ja Vesihuoltoliikelaitos yhteensä									
	Investoinnit yhteensä, brutto		**-62 382**	**-52 737**	**-76 973**	**-81 585**	**-63 015**	**-31 815**	**-306 125**	
	Rahoitusosuudet		620	450					1 070	
	Tulot		**14 300**	**12 300**	**32 700**	**47 000**	**47 200**	**36 500**	**175 700**	
	Investoinnit, netto		**-47 462**	**-39 987**	**-44 273**	**-34 585**	**-15 815**	**4 685**	**-129 355**	

INVESTOINTIOSA (1 000 €)	Määrärahat TA 2026	Tuloarviot TA 2026
KUNNANHALLITUS		
Aineettomat hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 000	12 300
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto		
Osakkeet ja osuudet		
Tietokoneohjelmistot/käyttöoikeudet	1 305	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		
KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA		
Aineettomat hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	172	
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	200	
KUNTAKEHITYSLAUTAKUNTA		
Koneet ja kalusto		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
TEKNINEN LAUTAKUNTA		
Talonrakennus	17 750	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 630	
Muut pitkävaikutteiset menot	3 120	
Koneet ja kalusto	60	
Investoinnit yhteensä	**46 237**	**12 300**

Teknisen lautakunnan alla toimiva tilapalvelut hallinnoi talonrakennushankkeita, ja talonrakennushankkeiden investointieurot näytetään teknisen lautakunnan alla. Yhdyskuntatekniikka hallinnoi kiinteitä rakenteita ja laitteita, ja investointieurot näytetään teknisen lautakunnan alla. Kunnanhallituksen alla Yhteisten palveluiden toimialueeseen kuuluva tietohallinnon ja kehittämisen palvelualue hallinnoi tietokoneohjelmistoja, ja tietokoneohjelmistohankkeiden eurot näytetään kunnanhallituksen alla.

5.0 RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA (1 000 €)	Määrärahat TA 2026	Tuloarviot TA 2026
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2 300	
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	16 800	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	
Yhteensä	**24 500**	

Tuusula Sis. + ulk.	TP 2024	TA 2025	Ennuste 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINNAN RAHAVIRTA	(€)	(€)	(€)	(€)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
Tulorahoitus	9 714 713	8 898 755	3 727 385	10 461 221	13 901	15 851	14 715	18 064
Vuosikate	17 837 551	21 078 755	12 507 385	20 941 221	41 709	55 813	54 849	49 103
Tulorahoituksen korjauserät	-8 122 838	-12 180 000	-8 780 000	-10 480 000	-27 820	-39 975	-40 145	-31 050
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-8 202 626	-12 155 000	-8 755 000	-10 455 000	-27 795	-39 950	-40 120	-31 025
Varausten muutos	0	-25 000	-25 000	-25 000	-25	-25	-25	-25
Investointien rahavirta	-57 944 297	-40 342 000	-52 979 000	-33 487 000	-32 273	-22 585	-7 815	10 685
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-68 342 496	-55 262 000	-63 899 000	-46 237 000	-64 973	-69 585	-55 015	-25 815
Rahoitusosuudet investointimenoihin	747 793	620 000	620 000	450 000				
Käyttöomaisuuden myyntitulot	9 650 406	14 300 000	10 300 000	12 300 000	32 700	47 000	47 200	36 500
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-48 229 584**	**-31 443 245**	**-49 251 615**	**-23 025 771**	**-18 384**	**-6 747**	**6 889**	**28 738**
Rahoituksen rahavirta	48 991 623	31 440 000	51 563 000	24 500 000	24 667	12 667	-5 667	-29 433
Antolainauksen muutokset*	29 307	-3 160 000	-3 328 000	-2 300 000	-7 133	-6 133	-2 167	567
Lainakannan muutokset	49 413 886	34 600 000	54 891 000	26 800 000	31 800	18 800	-3 500	-30 000
Pitkäaikaiset lainat	15 000 000	20 000 000	20 000 000	10 000 000	31 800	18 800		0
Lyhytaikaiset lainat	34 413 886	14 600 000	34 891 000	16 800 000			-3 500	-30 000
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset**	-451 570	0	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutokset	-4 772 966	0	0	0				
RAHAVAROJEN MUUTOKSET	**762 038**	**-3 245**	**2 311 385**	**1 474 221**	**6 283**	**5 920**	**1 222**	**-695**
Lainat euroa/asukas	5 888	6 957	7 121	7 535	8 079	8 316	8 116	7 380
Lainamäärä 31.12 euroa.	248 700 000	293 440 000	300 340 000	321 100 000	345 767	358 433	352 767	323 333

*ei sis. vesihuoltoliikelaitokselle annettavia sisäisiä lainoja
**sis. konserniyhteisöjen ja liikelaitoksen kassavarojen sijoitukset kuntaan

6. KUNTA JA VESIHUOLTOLIIKELAITOS

6.1 Yhdistelty tuloslaskelma

Yhdistelty tuloslaskelma, euroina	Kunnan tu-loslaskelmaosa	Liikelaitoksen tu-loslaskelmaosa	Eliminointi-ja oikaisukirjaukset Kunta	Liikelaitos	Kunnan tu-loslaskelmaosa
Toimintatuotot	71 614 129	9 113 000	-33 332 434	-370 000	47 024 695
Myyntituotot					
Ulkoiset	12 589 162	8 730 000			21 319 162
Sisäiset 1), 2)	10 316 960	370 000	-10 316 960	-370 000	0
Maksutuotot					
Ulkoiset	9 145 595				9 145 595
Sisäiset					
Tuet ja avustukset					
Ulkoiset	1 035 637				1 035 637
Sisäiset					
Vuokratuotot					
Ulkoiset	4 783 500	3 000			4 786 500
Sisäiset 4)	23 015 474		-23 015 474		0
Muut toimintatuotot					
Sisäiset					
Ulkoiset	10 727 801	10 000			10 737 801
Valmistus omaan käyttöön	100 000	100 000			200 000
Toimintakulut	-194 572 926	-5 735 417	33 415 794	286 640	-166 605 909
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-75 954 314	-1 102 431			-77 056 745
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-15 334 864	-217 581			-15 552 445
Muut henkilösivukulut	-3 039 396	-41 905			-3 081 301
Palvelujen ostot					
Ulkoiset	-40 416 572	-2 227 774			-42 644 346
Sisäiset 2)	-10 277 734	-249 226	10 277 734	249 226	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					0
Ulkoiset	-10 177 392	-1 606 500			-11 783 892
Sisäiset 1)	-160 000		160 000		0
Ostot tilikauden aikana					
Varaston muutos					
Avustukset	-6 450 925				-6 438 925
Sisäiset (Liikelaitokselle)					
Vuokrat					
Ulkoiset	-9 017 779	-212 253			-9 230 032
Sisäiset 4)	-22 978 060	-37 414	22 978 060	37 414	0
Muut toimintakulut					
Ulkoiset	-765 890	-40 333			-806 223
Sisäiset					
Toimintakate	-122 858 794	3 477 583	83 360	-83 360	-119 381 214
Verotulot	116 375 000				116 375 000
Valtionosuudet	31 291 903				31 291 903
Rahoitutuotot ja kulut	-3 866 885	-212 500			
Korkotuotot	100 000				100 000
Sisäiset (Liikelaitokselle) 3)	73 000		-73 000		0
Muut rahoitustuotot	350 000				350 000
Sisäiset (LL korvaus peruspääom.)	487 500		-487 500		0
Korkokulut					
Ulkoiset	-4 827 385				-4 827 385
Sisäiset 5)		-73 000		73 000	0
Korvaus peruspääomasta 3)		-487 500		487 500	0
Muut rahoituskulut	-50 000				-50 000
Vuosikate	20 941 221	2 917 083	-477 140	477 140	23 858 304
Poistot ja arvonalentumiset					0
Suunnitelman muk. poistot	-22 086 971	-2 400 000			-24 486 971
Arvonalentumiset					
Satunaiset erät					
Satunaiset tuotot					
Satunaiset kulut					
Tilikauden tulos	-1 145 750	517 083	-477 140	477 140	-628 667
Poistoeron vähennys					
Poistoeron lisäys	546 667	70 000			616 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-599 083	587 083	-477 140	477 140	-12 000

Vientiselitteet:
1) Eliminoidaan liikelaitoksen ja kunnan muiden yksiköiden välinen sisäinen myynti ja sisäiset ostot.
2) Eliminoidaan sisäisten palvelujen ostot ja myynnit
3) Eliminoidaan liikelaitoksen peruspääoman korkotuotto
4) Eliminoidaan sisäiset vuokrat
5) Eliminoidaan lainojen sisäiset korkokulut

Tuusulan vesihuoltoliikelaitoksen eliminoitu yli/alijäämä ilman kuntaa: 587 083 euroa
Tuusulan kunnan eliminoitu yli/alijäämä ilman vesihuoltoliikelaitosta: -599 083 euroa
Eliminoitu yli/alijäämä yhteensä: - 12 000 euroa

6.2 Yhdistelty rahoituslaskelma

Yhdistelty rahoituslaskelma, euroina		Kunnan rahoituslaskelmaosa	Liikelaitoksen rahoituslaskelma	Eliminointi-ja oikaisukirjaukset Kunta	Eliminointi-ja oikaisukirjaukset Liikelaitos	Kunnan kokonaisrahoituslaskelma
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus		11 089 888	2 987 083			14 076 971
Vuosikate	1)	20 941 221	2 917 083	477 140	-477 140	23 858 304
Satunnaiset erät						0
Tulorahoituksen korjauserät		-9 863 333	70 000			-9 793 333
Investointien rahavirta		-33 487 000	-6 500 000			-39 987 000
Investointimenot		-46 237 000	-6 500 000			-52 737 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		450 000	0			450 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot		12 300 000				12 300 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-22 409 112**	**-3 512 917**	**477 140**	**-477 140**	**-25 922 029**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset		-2 300 000				-2 300 000
Antolainasaamisten lisäykset/vähennykset	2)	-2 300 000		2 300 000	-2 300 000	-2 300 000
Lainakannan muutokset		24 500 000	2 300 000			26 800 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		7 700 000	2 500 000			10 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		0	-200 000			-200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		16 800 000	0			16 800 000
Oman pääoman muutokset						0
Muut maksuvalmiuden muutokset		**0**	**1 500 000**			**1 500 000**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset						0
Vaihto-omaisuuden muutos						0
Saamisten muutos						0
Korottomien velkojen muutos		0	1 500 000			1 500 000
Rahoituksen rahavirta/vaikutus		**22 200 000**	**3 800 000**	**2 300 000**	**-2 300 000**	**26 000 000**
Rahavarojen muutos		**-209 112**	**287 083**	**2 777 140**	**-2 777 140**	**77 971**

1) Eliminoidaan sisäisten erien vaikutus vuosikatteeseen

2) Eliminoidaan antolainasaamisten muutos

Rahoituslaskelman avulla esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan takia tilikauden aikana. Lisäksi rahoitusosaan merkitään kunnan antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset. Kunnan toiminnan ja investointien rahavirta on 25,9 miljoonaa euroa negatiivinen. Kunnan nettoinvestointien määrä on 52,3 miljoonaa euroa, ja investointien tulorahoitus 45,8 prosenttia. Kunnan vesihuoltoliikelaitokselle antama arvioitu lainamäärä on 2,3 miljoonaa euroa, mikä näkyy antolainasaamisten lisäyksenä. Uutta korollista lainaa rahoituslaitoksilta varaudutaan nostamaan enintään 26,8 miljoonaa euroa.

Lainakanta on 326,4 miljoonaa euroa ja asukaskohtaisen lainamäärän arvellaan olevan vuoden lopussa 7 660 euroa, mikä on 1 772 euroa asukasta kohti enemmän kuin vuoden 2024 lopussa, jolloin lainamäärä oli 5 888 euroa per asukas.

6.3 VESIHUOLTOLIIKELAITOS

Veden myynti m³	Liittyjämäärä (kulutuspaikat)	Johtoverkosto yhteensä
2 020 000	9150	988 km

6.3.1 Vesihuoltoliikelaitoksen Talousarvioesitys 2026 ja Talousarviosuunnitelma Vuosille 2026–2028

Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos
Vastuuhenkilö: Liikelaitoksen johtaja Jukka Sahlakari

Vesihuoltoliikelaitos (myöhemmin liikelaitos) sisältää kolme palveluyksikköä, vesilaitoksen, viemärilaitoksen ja huleveden. Liikelaitoksen tuloslaskelmaosa eritellään palveluyksikkökohtaisiin käyttötalousosiin. Toiminnalliset suunnitelmat ja tavoitteet laaditaan liikelaitostasolle ja ne sisältävät kaikki palveluyksiköt. Palveluyksikkötasolla seurataan talouden tunnuslukuja, joiden perusteella esim. määritellään taksoja.

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Kuluttajille liikelaitos toimittaa keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaavan määrän laatuvaatimukset täyttävää vettä, joka hankitaan sopimuksen mukaisesti Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymältä (KUVESI). Jätevedet liikelaitos viemäröi ja johtaa Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) verkostoon/tunneliin. Tuusulan kunta on osaomistajana molemmissa kuntayhtymissä. Tunnelin kautta jätevedet johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelun (HSY) Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Erillisviemäröidyillä toiminta-alueilla liikelaitos johtaa hulevedet (sadevedet ja perustusten kuivatusvedet) hallitusti vesistöihin.

Painopisteet toiminnassa

Vesi- ja jätevesimäärien arvioidaan kasvavan hitaasti vielä muutaman vuoden. Kuluttajia tulee lisää, mutta veden käyttö vähenee per asukas johtuen mm. energian kallistumisesta ja vähävetisten kalusteiden yleistyessä. Selkeämpi kulutuksen kasvu tapahtuu vasta uusien isojen alueiden (mm. Rykmentinpuiston, Sulan teollisuusalueen sekä Lahelanpelto III:n) rakentumisen myötä.

Jäteveden käyttömaksua korotetaan vuoden alusta 5 prosenttia. Veden- ja jäteveden perusmaksuja noin 10 prosenttia. Korotuksien vaikutus on noin 360 000 euroa vuodessa. Korotusten tarve syntyy erittäin laajasta uusinvestointiohjelmasta sekä Järvenpään läpi kulkevan siirtoviemärin uusimisesta. Muina syinä esitettyihin korotuksiin on mm. rahoituksen korkojen sekä vuokrakulujen ja ICT kulujen noususta.

Saneerausvelan kasvaessa liikelaitos panostaa saneeraustoiminnan suunnittelu- ja toteutusprosessien kehittämiseen, toteuttamiseen ja valvontaan mm. koulutuksella. Kehitystoimintaan sisältyy myös kunnan sisäisen yhteistyön ja toteutuksen kehittäminen saneerauskohteissa, joissa saneerataan samalla katurakenne ja vesihuolto. Tämä kehitystyö odottaa rahoituksen järjestymistä teiden perusparantamiseen.

Toimintaympäristön- ja toiminnan muutokset

Suomessa vesihuolto on yleensä ottaen vakaata toimintaa, niin myös Tuusulassa. Maailman poliittinen tilanne on helpottunut, mutta tuo edelleen epävakauden ilmapiiriä mm. sähkön saatavuuteen, materiaalien saatavuuteen ja hintoihin. Näihin varaudutaan yhdessä kunnan ja naapurilaitosten kanssa mm. päivittämällä varautumissuunnitelmia, lisäämällä varavoimaa, ennakoimalla materiaalitilauksia, jatkuvalla kouluttautumisella sekä yhteisillä harjoituksilla naapurilaitosten kanssa. Tavoitteena on saada hulevesien järjestämisen vastuiden käytänteet toimintaan ensi vuonna.

Strategian toteuttaminen

Liikelaitoksen vuoden 2026 vuositavoitteet perustuvat Pormestariohjelman, kunnanvuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet koskevat kaikkia palveluyksiköitä.

- Vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmän rakentaminen pilottialueelle, työ jatkuu vuodelta 2025
    a. Mittari: Mittausjärjestelmän valinta ja pilottialueen rakentaminen ja käyttöönotto
- Vesihuoltolaitoksen verkostoasentajien prosessikuvaukset
    a. Mittari: asiakirjat laadittu

Riskiarvio

Vesihuoltotoiminta on sääriippuvainen. Rankkasateet aiheuttavat riskin jätevesiverkoston ja hulevesiverkoston sekä pumppaamoiden tukkeutumiselle ja tulvimisille. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 prosenttia eli 130 000 euroa. Lisäksi tukkeutumiset ja putkirikot aiheuttavat pääsääntöisesti omaisuusvahinkoja kolmansille osapuolille ja korjauskustannuksia liikelaitokselle. Kustannukset ovat vuosittain 10 000–200 000 euroa.

Riskejä syntyy myös suppeasta organisaatiosta. Esimerkiksi hallinnon ja työjohdon yksittäiset työtehtävät ja osaaminen on vain yksittäisen työntekijän takana.

Riskien hallintaa hoidetaan mm. sähköisillä MISO-työpäiväkirjalla ja Buildie-työmaapöytäkirjoilla sekä yhteistyöllä naapurivesilaitosten kanssa mukaan lukien yhteiset erityistilanteiden harjoitukset ja materiaalien lainaukset. Liikelaitoksella on 110 KVA:n siirrettävä varavoimakone jätevesipumppaamoiden sähkökatkosten hallinnan varalle. Hankinta tehtiin aikoinaan yhteistyössä naapurilaitosten kanssa. Vuoden 2023 aikana hankittiin yhdessä kunnan kanssa lisää varavoimakoneita erillisen suunnitelman mukaisesti.

Valtakunnallisella tasolla vesihuoltoon valmistui räätälöity riskienarviointisovellus, joka otettiin käyttöön Tuusulassa vuoden 2017 aikana. Sovelluksessa ylläpidetään toimenpideohjelmaa, joka tarkastetaan vuosittain valvontaviranomaisen tarkastuksessa.

Henkilöstösuunnitelma

Liikelaitoksella on vakituisessa työsuhteessa 18:sta henkilöä. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen, ELY:n ja Kuntien Putkimestarit ry:n järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten tai kunnan kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia.

Investointisuunnitelma 2026–2028

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Kohteet tarkentuvat 2026 rakennusohjelman laatimisen jälkeen. Liikelaitos on mukana suunnittelemassa omalta osaltaan Tuusulan uudisrakentamishankkeita. Liikelaitos varautuu jatkamaan isojen kohteiden (Rykmentinpuiston laajennuksen, Lahelanpelto III:n ja Mattilan alueen) rakennuttamista.

Laitoksen omia isoja kynnysinvestointihankkeita ovat Koillis-Hyrylän ja Focuksen siirtoviemärihankkeet sekä Järvenpään läpi menevän Kellokosken pääviemärin saneeraus/laajennushanke yhdessä Järvenpään Veden ja KUVES:n kanssa. Nämä ajoittuvat vuosille 2027–2031.

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa 5- vuotissaneeraussuunnitelman mukaisesti. Saneeraukseen liikelaitos on budjetoinut vuosittain noin 1,7 miljoonaa euroa (lähivuosina tarve nousee 2–2,5 miljoonaan euroon).

Seuraavien lähivuosien investointien määrärahatarve on noin 7–12 miljoonaa euroa vuodessa.

Haja-asutusalueen vesihuoltoa liikelaitos rakennuttaa vesihuollon kehittämissuunnitelman (2022) mukaisesti.

Talous ja tuottavuus

VESIHUOLTOLIIKELAITOS	TP 2024	TS 2025	Ennuste OVK2/2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Investointi menojen erittely alueittain	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €	-1 000 €
U, ETELÄ-TUUSULA	-2 946	-2 460	-2 460	-3 970	-6 200	-5 250	-3 000	-2 350
U, JOKELA	0	-290	-290	-100	-170	-1250	-500	-150
U KELLOKOSKI	-59	-1270	-1270	-30	-30	-600	0	0
U,K, MUUT KOHTEET	-1 400	-2 800	-2 800	-2 100	-5 300	-4 600	-4 400	-3 400
U, Tietokoneohjelmistot	-27							
U, Koneet ja kalusto	-185	-300	-300	-300	-300	-300	-100	-100
MENOT	**-4 617**	**-7 120**	**-7 120**	**-6 500**	**-12 000**	**-12 000**	**-8 000**	**-6 000**

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= korvausinvestointi vai U= uusi investointi.

Investointikohteen edessä maininta onko kyseessä K= korvausinvestointi vai U= uusi investointi.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	Ennuste OVK2/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Selite								
Laskutettu vesi m3	2 007 412	2 010 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000	2 040 300	2 050 000	2 060 000
€/m3	1,74							
Käyttömaksu	1,51	1,51	1,51	1,59	1,66	1,75	1,84	1,84
Vesijohtoverkoston pituus km	393	397	397	401	405	409	413	417
Mittaamaton vesi %	19%	13%	13%	13%	13%	13%	13%	13%
Laskutettu jätevesi m3	2 021 773	1 970 000	1 970 000	2 020 000	2 030 000	2 040 000	2 050 000	2 055 000
€/m3	2,05							
Käyttömaksu	2,00	2,10	2,10	2,21	2,21	2,32	2,43	2,55
Jätevesiverkoston pituus km	395	399	399	403	407	411	415	419
Sadevesiverkoston pituus	180	182	182	184	185	187	189	191
vuotovesi %	43%	35%	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Saneeraus								
Vesijohto m	1400	500	500	500	500	500	500	500
Jätevesiviemäri m	1 670	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	2/6	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50	3/50

Tuloslaskelma

VESIHUOLTOLIIKELAITOS TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
LIIKEVAIHTO	**8 432**	**8 740**	**8 740**	**9 100**	**9 555**	**10 033**	**10 535**	**11 061**
Vesi- ja jätevesimaksut	8 229	8 420	8 420	**8 780**	9 219	9 680	10 165	10 672
Liiketoiminnan muut myyntituotot	203	320	320	**320**	336	353	370	389
Liiketoiminnan muut tuotot	**49**	**14**	**14**	**13**	**3**	**3**	**3**	**3**
Valmistus omaan käyttöön	**82**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Materiaalit ja palvelut	**- 3 603**	**- 4 002**	**- 4 002**	**- 4 084**	**- 4 124**	**- 4 166**	**- 4 207**	**- 4 249**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 420	- 1 668	- 1 668	**- 1 607**	- 1 623	- 1 639	- 1 655	- 1 672
Palvelujen ostot	- 2 183	- 2 334	- 2 334	**- 2 477**	- 2 502	- 2 527	- 2 552	- 2 578
Henkilöstökulut	**- 1 230**	**- 1 351**	**- 1 351**	**- 1 362**	**- 1 376**	**- 1 389**	**- 1 403**	**- 1 417**
Palkat ja palkkiot	- 1 012	- 1 087	- 1 087	**- 1 102**	- 1 113	- 1 125	- 1 136	- 1 147
Henkilösivukulut	- 218	- 264	- 264	**- 259**	- 262	- 265	- 267	- 270
Eläkekulut	- 191	- 221	- 221	**- 218**	- 220	- 222	- 224	- 226
Muut henkilösivukulut	- 27	- 43	- 43	**- 42**	- 42	- 43	- 43	- 44
Poistot ja arvonalentumiset	**- 2 191**	**- 2 270**	**- 2 270**	**- 2 400**	**- 2 670**	**- 2 800**	**- 2 937**	**- 3 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 191	- 2 270	- 2 270	**- 2 400**	- 2 670	- 2 800	- 2 937	- 3 000
Liiketoiminnan muut kulut	**- 184**	**- 184**	**- 184**	**- 290**	**- 293**	**- 296**	**- 299**	**- 302**
LIIKEYLIJÄÄMÄ	**1 355**	**1 047**	**1 047**	**1 078**	**1 195**	**1 485**	**1 791**	**2 195**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**- 481**	**- 700**	**- 700**	**- 561**	**- 772**	**- 962**	**- 1 058**	**- 1 086**
Muut rahoitustuotot	6							
Korkokulut		- 213	- 213	**- 73**	- 284	- 474	- 570	- 598
Muut rahoituskulut	- 488	- 488	- 488	**- 488**	- 488	- 488	- 488	- 488
Liikelaitoksen korv. peruspääo	- 488	- 488	- 488	**- 488**	- 488	- 488	- 488	- 488
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	**873**	**347**	**347**	**517**	**424**	**524**	**734**	**1 110**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	**36**	**103**	**103**	**70**	**70**	**70**	**70**	**70**
Poistoeron muutos	- 964	103	103	**70**	70	70	70	70
Poistoeron lisäys (-)	- 1 000							
Poistoeron vähennys (+)	36	103	103	**70**	70	70	70	70
Varausten muutos	1 000							
Varausten vähennys (+)	1 000							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	**909**	**450**	**450**	**587**	**494**	**594**	**804**	**1 180**

VESIHUOLTOLIIKELAITOS TULOSLASKELMA (1000 eur)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
LIIKEVAIHTO	**8 432**	**8 740**	**8 740**	**9 100**	**9 555**	**10 033**	**10 535**	**11 061**
Vesi- ja jätevesimaksut	8 229	8 420	8 420	**8 780**	9 219	9 680	10 165	10 672
Liiketoiminnan muut myyntituotot	203	320	320	**320**	336	353	370	389
Liiketoiminnan muut tuotot	**49**	**14**	**14**	**13**	**3**	**3**	**3**	**3**
Valmistus omaan käyttöön	**82**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Materiaalit ja palvelut	**- 3 603**	**- 4 002**	**- 4 002**	**- 4 084**	**- 4 124**	**- 4 166**	**- 4 207**	**- 4 249**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 420	- 1 668	- 1 668	**- 1 607**	- 1 623	- 1 639	- 1 655	- 1 672
Palvelujen ostot	- 2 183	- 2 334	- 2 334	**- 2 477**	- 2 502	- 2 527	- 2 552	- 2 578
Henkilöstökulut	**- 1 230**	**- 1 351**	**- 1 351**	**- 1 362**	**- 1 376**	**- 1 389**	**- 1 403**	**- 1 417**
Palkat ja palkkiot	- 1 012	- 1 087	- 1 087	**- 1 102**	- 1 113	- 1 125	- 1 136	- 1 147
Henkilösivukulut	- 218	- 264	- 264	**- 259**	- 262	- 265	- 267	- 270
Eläkekulut	- 191	- 221	- 221	**- 218**	- 220	- 222	- 224	- 226
Muut henkilösivukulut	- 27	- 43	- 43	**- 42**	- 42	- 43	- 43	- 44
Poistot ja arvonalentumiset	**- 2 191**	**- 2 270**	**- 2 270**	**- 2 400**	**- 2 670**	**- 2 800**	**- 2 937**	**- 3 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 191	- 2 270	- 2 270	**- 2 400**	- 2 670	- 2 800	- 2 937	- 3 000
Liiketoiminnan muut kulut	**- 184**	**- 184**	**- 184**	**- 290**	**- 293**	**- 296**	**- 299**	**- 302**
LIIKEYLIJÄÄMÄ	**1 355**	**1 047**	**1 047**	**1 078**	**1 195**	**1 485**	**1 791**	**2 195**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**- 481**	**- 700**	**- 700**	**- 561**	**- 772**	**- 962**	**- 1 058**	**- 1 086**
Muut rahoitustuotot	6							
Korkokulut		- 213	- 213	**- 73**	- 284	- 474	- 570	- 598
Muut rahoituskulut	- 488	- 488	- 488	**- 488**	- 488	- 488	- 488	- 488
Liikelaitoksen korv. peruspääomasta	- 488	- 488	- 488	**- 488**	- 488	- 488	- 488	- 488
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	**873**	**347**	**347**	**517**	**424**	**524**	**734**	**1 110**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	**36**	**103**	**103**	**70**	**70**	**70**	**70**	**70**
Poistoeron muutos	- 964	103	103	**70**	70	70	70	70
Poistoeron lisäys (-)	- 1 000							
Poistoeron vähennys (+)	36	103	103	**70**	70	70	70	70
Varausten muutos	1 000							
Varausten vähennys (+)	1 000							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	**909**	**450**	**450**	**587**	**494**	**594**	**804**	**1 180**

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	TA 2025	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,4	0,6	-0,2	-1,3	-1,6	-1,1	0,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,2	0,6	-0,1	-1,0	-1,3	-1,0	0,1
Voitto, %	4,0	7,5	5,7	4,4	5,2	7,0	10

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	Ennuste OVK2/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINNAN RAHAVIRTA	euroa	euroa	euroa	euroa	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)	(1 000 €)
Tulorahoitus	**2 237 172**	**2 617 334**	**2 932 334**	**2 917 028**	**3 093**	**3 324**	**3 671**	**4 111**
Liikeylijäämä	1 489 114	1 047 334	1 162 334	1 077 529	1 195	1 485	1 791	2 196
Poistot ja arvonalentumiset	1 229 503	2 270 000	2 270 000	2 400 000	2 670	2 800	2 937	3 000
Rahoitustuotot ja kulut	**-481 444**	**-700 000**	**-500 000**	**-560 500**	**-772**	**-961**	**-1 058**	-1 085
Muut rahoitustuotot	6 056							
Liikel. koravus peruspääomasta (sisäinen)	-487 500	-488	-488	-488	-488	-488	-488	-488
Lainojen korkokulut		-213	-13	-73	-284	-474	-570	-598
Muut tulorahoituksen korjauserät								
Investointien rahavirta	**-4 616 329**	**-7 120 000**	**-7 120 000**	**-6 500 000**	**-12 000**	**-12 000**	**-8 000**	**-6 000**
Investointimenot	-4 616 329	-7 120 000	-7 120 000	-6 500 000	-12 000	-12 000	-8 000	-6 000
Toiminnnan ja investointien rahavirta	**-2 379 157**	**-4 502 666**	**-4 187 666**	**-3 582 972**	**-8 907**	**-8 676**	**-4 329**	**-1 889**
Rahoituksen rahavirta	**1 551 927**	**4 660 000**	**4 500 000**	**3 800 000**	**9 133**	**8 633**	**4 667**	**1 933**
Lainakannan muutokset		**3 160 000**	**3 000 000**	**2 300 000**	**7 133**	**6 133**	**2 167**	**-567**
Pitkaikaisten lainojen lisäys kunnalta		4 000 000	3 000 000	2 500 000	7 500	7 000	3 500	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta		-840 000		-200 000	-367	-867	-1 333	-1 567
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Vaihto-omaisuuden muutokset								
Saamisten muutos kunnilta	-1 968 824							
Saamisten muutos muilta	924 759							
Korottomien velkojen muutos kunnalta								
Korottomien velkojen muutos muilta	2 595 993	1 500 000	1 500 000	1 500 000	2 000	2 500	2 500	2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 595 993	**1 500 000**	**1 500 000**	**1 500 000**	**2 000**	**2 500**	**2 500**	**2 500**
Rahavarojen muutos	0	157 334	312 334	217 028	227	-43	337	44
Lainakanta 31.12.	0	**3 160 000**	**3 000 000**	**5 300 000**	**12 433**	**18 567**	**20 733**	**20 167**

7. LIITTEET

7.1 KOHDERAHOITTEISIA TEHTÄVIÄ HOITAVAT YKSIKÖT

7.1.1 Ruokapalvelut

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	6 296	6 997	6 997	**7 044**	7 111	7 179	7 251	7 323
Myyntituotot	6 290	6 964	6 964	**7 011**	7 078	7 146	7 218	7 290
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset	3	33	33	**33**	33	33	33	33
Muut toimintatuotot	3							
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	- 5 494	- 6 043	- 6 091	**- 5 958**	- 6 001	- 6 061	- 6 122	- 6 183
Henkilöstökulut	- 2 474	- 2 625	- 2 673	**- 2 620**	- 2 646	- 2 673	- 2 700	- 2 727
Palvelujen ostot	- 439	- 463	- 463	**- 444**	- 432	- 436	- 441	- 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 947	- 2 214	- 2 214	**- 2 189**	- 2 210	- 2 233	- 2 255	- 2 277
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 635	- 742	- 742	**- 705**	- 712	- 719	- 727	- 734
TOIMINTAKATE	**802**	**954**	**906**	**1 086**	**1 110**	**1 118**	**1 129**	**1 140**

7.1.2 Tilapalvelut

palvelualue ja taseyksikkö

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	26 544	26 386	26 386	**29 445**	29 704	29 965	28 265	28 568
Myyntituotot	3 549	3 496	3 496	**3 164**	3 193	3 222	3 254	3 287
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	22 995	22 890	22 890	**26 280**	26 511	26 743	25 011	25 281
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	- 16 481	- 15 197	- 15 197	**- 15 158**	- 15 310	- 15 463	- 15 618	- 15 774
Henkilöstökulut	- 3 388	- 3 391	- 3 391	**- 3 531**	- 3 567	- 3 602	- 3 638	- 3 675
Palvelujen ostot	- 7 430	- 6 580	- 6 580	**- 6 339**	- 6 402	- 6 466	- 6 531	- 6 596
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 5 464	- 4 461	- 4 461	**- 4 461**	- 4 505	- 4 550	- 4 596	- 4 642
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 199	- 765	- 765	**- 828**	- 836	- 844	- 853	- 861
TOIMINTAKATE	**10 063**	**11 189**	**11 189**	**14 286**	**14 394**	**14 502**	**12 647**	**12 794**

7.1.3 Rykmentinpuisto

taseyksikkö

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	- 250	- 310	- 310	**- 279**	- 282	- 285	- 288	- 290
Henkilöstökulut	- 89	- 87	- 87	**- 92**	- 93	- 94	- 95	- 96
Palvelujen ostot	- 154	- 214	- 214	**- 176**	- 177	- 179	- 181	- 183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 6	- 9	- 9	**- 11**	- 12	- 12	- 12	- 12
TOIMINTAKATE	**- 250**	**- 310**	**- 310**	**- 279**	**- 282**	**- 285**	**- 288**	**- 290**

7.1.4 Holhoustoimen edunvalvontapalvelut

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	1 003	951	951	**476**	476	476	480	485
Myyntituotot	308	310	310	**155**	155	155	157	158
Maksutuotot	693	640	640	**320**	320	320	323	326
Tuet ja avustukset	2							
Muut toimintatuotot	1	1	1	**1**	1	1	1	1
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	- 796	- 913	- 913	**- 440**	- 90	- 91	- 92	- 93
Henkilöstökulut	- 646	- 732	- 732	**- 351**				
Palvelujen ostot	- 83	- 102	- 102	**- 52**	- 53	- 53	- 54	- 54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2	- 4	- 4	**- 2**	- 2	- 2	- 2	- 2
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 65	- 75	- 75	**- 35**	- 35	- 36	- 36	- 36
TOIMINTAKATE	**207**	**38**	**38**	**36**	**385**	**385**	**388**	**392**

7.1.5 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	4 813	5 076	5 076	**5 363**	5 436	5 475	5 530	5 584
Myyntituotot	3 942	4 178	4 178	**4 505**	4 531	4 564	4 609	4 655
Maksutuotot	862	898	898	**858**	905	911	920	930
Tuet ja avustukset	8							
Muut toimintatuotot	1							
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	- 4 813	- 5 076	- 5 076	**- 5 363**	- 5 436	- 5 475	- 5 530	- 5 584
Henkilöstökulut	- 3 551	- 3 680	- 3 680	**- 3 776**	- 3 830	- 3 854	- 3 892	- 3 930
Palvelujen ostot	- 832	- 885	- 885	**- 928**	- 938	- 948	- 957	- 967
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 61	- 87	- 87	**- 81**	- 84	- 85	- 86	- 87
Avustukset								
Muut toimintakulut	- 369	- 423	- 423	**- 578**	- 583	- 589	- 595	- 601
TOIMINTAKATE								

7.1.6 Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT	305	306	306	281	281	281	281	281
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	305	306	306	281	281	281	281	281
Valmistus omaan käyt-töön								
TOIMINTAKULUT	-360	-434	-434	-396	-396	-396	-396	-396
Henkilöstökulut	-305	-372	-372	-326	-326	-326	-326	-326
Palvelujen ostot	-5	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Aineet, tarvikkeet	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-25	-52	-52	-59	-59	-59	-59	-59
TOIMINTAKATE	-55	-128	-128	-116	-116	-116	-116	-116

Toimintakate on Mäntsälän maksuosuus (noin 29 prosenttia toimintakuluista). Tuusulan maksuosuus on vuosittain laskettavan aiheuttamisperiaatteen mukaan, Tuusulan osuus vuonna 2026 on 12,6 prosenttia.

7.2 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

7.2.1 Henkilöstösuunnittelu ja sen tavoitteet

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kunnan palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve huomioiden muuttuvat osaamistarpeet ja mahdolliset eläköitymiset. Henkilöstösuunnittelua ohjaa kuntastrategia ja palveluverkkomuotoilut, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan. Henkilöstösuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, laadun ja kohdentumisen määrittely tulevaisuuden tarpeita varten. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan henkilöstön lukumäärää ja laadulla henkilöstön osaamista, koulutusta, henkilöstö- tai ammattiryhmää, työsuhteen muotoa ja muita vastaavia asioita. Kohdentumisen suunnittelu on ennakointia sen osalta, kuinka paljon eri tehtävissä, toiminnoissa tai yksiköissä tarvitaan henkilöstöä ja miten tarve mahdollisesti muuttuu. Tavoitteena on, että ”oikea määrä oikeanlaisella osaamisella varustettuja työntekijöitä olisi oikeaan aikaan oikeassa paikassa tekemässä oikeita tehtäviä oikeassa palveluprosessissa oikeiden tavoitteiden toteuttamiseksi”.

Henkilöstösuunnittelu on ennen kaikkea toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin. Määrän, laadun ja kohdentumisen lisäksi henkilöstösuunnittelun tulee kattaa myös se, miten henkilöstövoimavaroista huolehditaan.

Seuraavien sivujen taulukoista käy ilmi henkilöstömäärän kehitys ja eläköityminen toimialueittain ja koko kunnassa. Lukuihin 4.2.2–4.2.4 taas on koottu uudet toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaiset virat ja työsuhteet sekä määräaikaisten virka- ja työsuhteiden vakinaistaminen / määräaikaisten virka- ja työsuhteiden jatkaminen vuonna 2026.

Henkilöstösuunnitelma 2026 yhteenveto

Kunnanjohto

Kunnanjohto	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	16	8	-8
Määräaikaiset	2	0	-2
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025-2030
Vakituiset	16	8	8	8	8	8	-50,00%
Määräaikaiset	2	0	0	0	0	0	-100,00%
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,00%

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	Eläköitymiset (kpl) 2026
Kunnanviraston johto	0

Yhteiset palvelut

Henkilöstöpalvelut	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	9	9	0
Määräaikaiset	2	2	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Hallintopalvelut	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	18	12	-6
Määräaikaiset	6	1	-5
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Hyvinvointipalvelut	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	0	25	25
Määräaikaiset	0	5	5
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

*Lukuihin sisältyy 1.1.2026 Kasvusta ja ympäristöstä, sivistyksestä ja kunnanjohdosta siirtynyt henkilöstö, jotka siirtyvät v 2026 hyvinvointipalvelualueelle.

Talouden ohjaus	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	15	15	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Kehittäminen ja tietohallinto	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	12	12	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	50	50	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025-2030
Vakituiset	104	123	123	123	123	123	18,3%
Määräaikaiset	8	8	5	5	5	5	-37,5%
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0%

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset (kpl) 2026**
Yhteiset palvelut	4

Sivistys

Varhaiskasvatus	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	400	404	4
Määräaikaiset	62	60	-2
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Oppiminen	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)

Vakituiset	594	601	7
Määräaikaiset	209	162	-47
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	4

Kulttuuri	**Henkilöstö v. 2025**	**Henkilöstö v. 2026**	**Muutokset (+/-)**
Vakituiset	44	44	0
Määräaikaiset	3	3	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Vapaa-aika	**Henkilöstö v. 2025**	**Henkilöstö v. 2026**	**Muutokset (+/-)**
Vakituiset	42	46	4
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Hallinto	**Henkilöstö v. 2025**	**Henkilöstö v. 2026**	**Muutokset (+/-)**
Vakituiset	5	3	-2
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Ruokapalvelut	**Henkilöstö v. 2025**	**Henkilöstö v. 2026**	**Muutokset (+/-)**
Vakituiset	67	67	0
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Muutos % 2025–2030**
Vakituiset	1152	1164	1164	1164	1164	1164	1,0 %
Määräaikaiset	275	226	226	226	226	226	-17,8 %
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	6	6	6	6	200,0 %

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset (kpl) 2026**
Sivistys	17

Kasvu ja ympäristö

Kehittäminen ja hallinto	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	4	5	1
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Projektitoimisto	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	5	5	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Elinvoima, asuminen ja kehittäminen	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	20	5	-15
Määräaikaiset	7	2	-5
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

*Elinvoiman lukuihin sisältyy 1.1.2025 Yhteisistä palveluista siirtyneet kohdennetun asiakastyön henkilöstö, jotka siirtyvät v 2026 hyvinvointipalvelualueelle.

Maankäyttö ja paikkatieto	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	25	25	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Kaavoitus	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	15	15	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Rakennusvalvonta	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	9	9	0
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Yhdyskuntatekniikka	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	49	49	0
Määräaikaiset	4	5	1
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Tilapalvelut	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituinen	70	70	0
Määräaikaiset	1	1	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025-2030
Vakituiset	197	183	183	186	186	186	-5,6%
Määräaikaiset	14	10	10	7	7	7	-50,0%
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0%

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset (kpl) 2026**
Kasvu ja ympäristö	2

Vesihuoltoliikelaitos

Vesihuoltoliikelaitos	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	18	18	0
Määräaikaiset	0	0	0
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0

Toimialue yhteensä	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025-2030
Vakituiset	18	18	18	19	19	19	5,6%
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0	0,0%
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0%

Eläköitymiset	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset (kpl) 2026**
Vesihuoltoliikelaitos	0

Yhteenveto

Koko kunta yhteensä	Henkilöstö v. 2025	Henkilöstö v. 2026	Muutokset (+/-)
Vakituiset	1487	1497	10
Määräaikaiset	299	244	-55
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	4
Yhteensä	**1788**	**1747**	-41

Eläköitymiset yhteenveto

Eläköitymiset toimialueittain	
Henkilöstöryhmä	**Eläköitymiset (kpl) 2026**
Kunnanjohto	0
Yhteiset palvelut	4
Sivistys	17
Kasvu ja ympäristö	2
Vesihuoltoliikelaitos	0
Kunta yhteensä	**23**

Arvioitu henkilöstömäärä 2025–2030

Toimialueittain	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos % 2025-2030
Kunnanjohto							
Vakituiset	16	8	8	8	8	8	-50,0 %
Määräaikaiset	2	0	0	0	0	0	-100,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Yhteiset palvelut ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus							
Vakituiset	104	123	123	123	123	123	18,3 %
Määräaikaiset	8	8	5	5	5	5	-37,5 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Sivistys							
Vakituiset	1152	1164	1164	1164	1164	1164	1,0 %
Määräaikaiset	275	226	226	226	226	226	-17,8 %
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	6	6	6	6	200,0 %
Kasvu ja ympäristö							
Vakituiset	197	183	183	186	186	186	-5,6 %
Määräaikaiset	14	10	10	6	6	6	-50,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0 %

Vesihuoltoliikelaitos							
Vakituiset	18	18	18	19	19	19	5,6 %
Määräaikaiset	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Vaihtoehtoinen työvoima	0	0	0	0	0	0	0,0 %

Kunta Yhteensä							
Vakituiset	1487	1497	1497	1501	1501	1501	0,8 %
Määräaikaiset	299	244	241	237	237	237	-20,4 %
Vaihtoehtoinen työvoima	2	6	6	6	6	6	200,0 %
Yhteensä	**1788**	**1747**	**1744**	**1744**	**1744**	**1744**	**-2,5 %**

7.2.2 Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet

Henkilöstön palkkamenoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuslisiä ei ole huomioitu.					**19.9.2025**
Yhteiset palvelut					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	eur/2026
Hyvinvointipalvelut	**Hyvinvointijohtaja**	**1.1.2026**	**1**	**0**	**Ei kustannusvaikutusta TA2025 verrattuna**
Perustelut:					
Vuodelle 2026 yhteisten palveluiden toimialueelle esitetään, että kehittämispäällikön tehtävä lakkautetaan. Tehtävän tilalle esitetään perustettavaksi uusi virka, hyvinvointijohtaja. Viran perustamisella ei ole vaikutuksia talouteen – palkkaus esitetään muodostettavan kehittämispäällikön palkasta lisättynä yhteisten palveluiden oto-korvauksella.					
Kasvu ja ympäristö					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	eur/2026
Paikkatieto	**Paikkatietojärjestelmäasiantuntija**	**1.1.2026**	**0**	**1**	**Ei kustannusvaikutusta TA2025 verrattuna**
Perustelut:					
Lainsäädännön uudistus. Kahden tehtävän uudelleen järjestäminen ja nimikkeen muutos. Uusi tehtävä tarvitaan paikkatiedon tietojärjestelmien, ohjelmistojen, paikkatietoanalyysien ja tiedonhallinnan osaamisen vahvistamiseksi ja lisäämiseksi. Nykyistä osaamista täytyy vahvistaa erityisesti Ryhti-hankkeen paikkatiedolle asettamien vaatimusten takia. Lisäksi paikkatieto-/tietojärjestelmäasiantuntija toimii erittäin tärkeänä osana rakennetun ympäristön järjestelmäuudistuksen asiantuntijaryhmää. Paikkatiedon tietojärjestelmien ylläpito, kehittäminen ja rakentaminen on jatkuvaa työtä, ei projektiluonteista. Paikkatiedon kahden henkilön eläköitymisen kohdalla on tarkasteltu heidän töiden uudelleen organisointia. Eläköityvän kartoittajan ja jo eläköityneen mittausmiehen nimike- ja tehtävämuutos (vakanssit ja rahat) muutetaan tietojärjestelmäasiantuntijan tehtäväksi.					
Puhtauspalvelut	**Puhtauspalvelu-vastaava**	**1.1.2026**	**0**	**1**	**Ei kustannusvaikutusta TA2025 verrattuna**
Perustelut:					

Uuden palveluverkkosuunnitelman mukaiset kohteet vaativat puhtauspalveluiden työtehtävien uudelleen suunnittelua. Uusissa kohteissa on monta toimijaa ja puhtauspalveluiden työryhmät ovat suurempia. Puhtauspalveluvastaava toimii kohteessa asiakkaan/asiakkaiden sekä Tuusulan kunnan muun henkilökunnan yhteyshenkilönä ja reagoi muuttuviin tilanteisiin lyhyellä vasteella. Puhtauspalveluiden toiminnan järjestämistä on käsitelty usean vuoden ajan ja toiminnan tehostamiseksi uuden puhtauspalveluvastaavan tehtävän perustaminen on perusteltua.					
Sivistys					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	eur/2026
Varhaiskasvatuksen palvelualue	**Varhaiskasvatuksen opettaja**	**1.1.2026**	**0**	**1**	**50 000**
Perustelut:					
Opettajan tehtävä poistuvan varajohtajan tehtävän tilalle. Varajohtaja on ollut ryhmässä 4pvä/vko. Kun varajohtajan tehtävä muutetaan apulaisjohtajan tehtäväksi, tarvitaan ryhmään kokoaikainen varhaiskasvatuksen opettaja					
Perusopetuksen palvelualue	**Jopo-ohjaaja**	**1.8.2026**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Joustavan perusopetuksen ohjaajan tehtävä 1.8.2026. Perustetaan Jopo-luokka Jokelaan palvelemaan Pohjois-Tuusulaa, kulut katetaan oppimisen tuen uudistuksen lisäresurssista.					
Perusopetuksen palvelualue	**Jopo-opettaja**	**1.8.2026**	**1**	**0**	**33 000**
Perustelut:					
Perustetaan Jopo-luokka Jokelaan palvelemaan Pohjois-Tuusulaa. Vaatii joustavan perusopetuksen (Jopo) opettajan viran 1.8.2026 alkaen.					
Varhaiskasvatuksen palvelualue	**Laaja-alainen varhaiskasvatuksen erityisopettaja**	**1.8.2026**	**0**	**1**	**23 000**
Perustelut:					
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja 1.8.2026 esiopetuksen tuen uudistuksen toteuttaminen. Varhaiskasvatuksen lakisääteinen palvelu. (55 000 €/hlö/v). Jokelan alue (+ yksityisen varhaiskasvatuksen tarpeen kasvaminen)					
Vapaa-ajan palvelualue	**Nuorisopalvelut**	**1.7.2026**	**0**	**4 (2 kokoaikaista ja 2 osa-aikaista)**	**70 000**
Perustelut:					
Nuorisotila Särmän henkilöstö Tavoite: Nuorisotila on 6 päivää viikossa auki ja yksikkö tekee erityisnuorisotyötä, koulunuorisotyötä ja muita nuorisotyön muotoja suunnitelman mukaisesti. Nuorisotila kauppakeskuksessa tulee todennäköisesti lisäämään nuorten kävijämääriä merkittävästi ja aukiolovaatimukset poikkeavat muista nuorisotiloista. Huomioitavaa: - Särmän nuorisotilan sijainti asettaa nuorisotyölle uudenlaisia haasteita - Särmä on nykyistä Hyrylän nuorisotilaa kolme kertaa isompi (minimimitoitus 3–5 ohjaajaa kerrallaan toiminnasta ja viikonpäivästä riippuen) - Nykyinen tila on ollut auki 3-4 iltaa viikossa, resurssi 3–4 ohjaajaa (2 kokoaikaista, 2 osa-aikaista) - Mitä vähemmän tunteja, sen vähemmän aukioloa					
Uudet toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet tehtävät yhteensä			**2**	**9**	**176 000**

7.2.3 Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet

Henkilöstön palkkamenoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuslisiä ei ole huomioitu.	**11.9.2025**

Kasvu ja ympäristö					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	**Pvm.**	Virka	Työsuhde	eur/2026
Kiinteistöjohtaminen	**Toimitila-asiantuntija**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**1**	**62 000**
Perustelut:					
Kiinteistöstrategian jalkauttaminen ja omaisuuden hallinta vaatii paljon aikaa ja jatkuvaa seuraamista, kun uusia kohteita tulee ja vanhoista pitää päästä eroon strategian mukaisesti. Kiinteistöjä ja tiloja tulee enemmän kuin niitä poistuu. Työkuorma tulee jatkossa kasvamaan myös tilatietojärjestelmien toisena pääkäyttäjänä. Huomattava lisätyöpanos tarvitaan tilapalveluiden kaikissa vuokrauksissa ja sopimuksissa sekä niiden seurannassa, talouden seurannassa, raportoinnissa ja valmistelussa, myös mm. terveysasemien osittaisesti tyhjentyessä Keusoten käytöstä.					
Kehittäminen ja hallinto	**Digitoija, asiantuntija (AMK)**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**1**	**44 000**
Perustelut:					
Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmistä ja sen edellyttämä järjestelmäuudistus, edellyttävät olevan tiedon siirtämistä digitaaliseksi. Järjestelmäuudistus mahdollistaa tiedon löytymisen yhdestä paikasta ja sen hallinnoinnin. Tämä edellyttää kuitenkin, että aineisto on digitaalisessa muodossa ja viety järjestelmään. Kyseessä on uusi lakisääteinen tarve. Tarve perustuu muihin kuin rakennusvalvonnan töihin. Digitoija, asiantuntijan panos on tarpeen nimenomaan yhdyskuntatekniikan, kaavoituksen, maankäytön ja tilapalveluiden dokumenttien hallinnoinnissa ja digitoinnissa rakennusvalvonnan aineiston lisäksi. Sovellettava lainsäädäntö: Tiedonhallintalaki - 19§ Tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttaminen. Digipalvelulaki - digitaalisten palvelujen järjestäminen, tarjoaminen ja saatavuus.					
Viherpalvelut	**Viheraluevalvoja**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**1**	**60 000**
Perustelut:					
Viherpalveluiden organisaatiota ja toimintoja ollaan kehittämässä palvelukatalogityön ja siihen liittyvän palvelun järjestämisen suunnitelman mukaisesti. Kunta kasvaa vahvasti ja hoidettavien alueiden määrä kasvaa. Viheralueiden kunnossapitotehtävät annetaan enenevissä määrin ulkopuolisille urakoitsijoille alueurakoina tai ne teetetään omajohtoisina töinä. Yksi viheraluevalvoja ei ole riittävä resurssi koko kunnan viheralueurakoiden valvontaan vaan ja rinnalle tarvitaan toinen valvoja.					
Uudet määräaikaiset virat ja työsuhteet yhteensä			**0**	**3**	**166 000**

7.2.4 Määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden vakinaistaminen/määräaikaisten virka- ja työsuhteiden jatkaminen

Henkilöstön palkkamenoissa laskettu mukaan sosiaalisivukulut 20,97 %. Kokemuslisiä ei ole huomioitu.					**29.9.2025**
Sivistys					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	eur/2026
Varhaiskasvatus	**Päiväkodin apulaisjohtaja**	**1.1.2026**	**0**	**1**	**1 500**
Perustelut:					
Varajohtajan tehtävän muuttaminen apulaisjohtajaksi linjauksen mukaan, Jokelan alue					
Varhaiskasvatus	**Varhaiskasvatuksen opettaja**	**1.8.2026**	**0**	**1**	**20 833**
Perustelut:					
Pellavan päiväkodin lisäryhmän opettaja 1.8.2026 alkaen, lasten määrän kasvu.					
Varhaiskasvatus	**Varhaiskasvatuksen sosionomi**	**1.8.2026**	**0**	**1**	**19 583**
Perustelut:					
Pellavan päiväkodin lisävakanssi ryhmälisäyksen vuoksi					
Varhaiskasvatus	**Varhaiskasvatuksen sosionomi**	**1.8.2026**	**0**	**5**	**17 000**

Perustelut:					
Lastenhoitajien tehtävien muuttaminen sosionomien tehtäviksi 3 400 €/henkilö/5 kuukautta (lakimuutos/2030). Henkilöstörakenteen muuttaminen lain mukaiseksi.					
Oppiminen	**Päätoiminen tuntiopettaja (HI/YH)**	**1.8.2026**	**1**	**0**	**56 670**
Perustelut:					
Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii lisäopettajan palkkaamisen					
Oppiminen	**Päätoiminen tuntiopettaja (KIELET)**	**1.8.2026**	**1**	**0**	**56 670**
Perustelut:					
Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii lisäopettajan palkkaamisen					
Oppiminen	**Päätoiminen tuntiopettaja (MA)**	**1.8.2026**	**1**	**0**	**56 670**
Perustelut:					
Lukion opiskelijamäärän tuleva kasvu vaatii lisäopettajan palkkaamisen					
Oppiminen	**Teppo-oppilaanohjaaja**	**1.8.2026-31.7.2027**	**1**	**0**	**0**
Perustelut:					
Kellokosken koulussa ja Jokelan yläkoulussa on toiminut Teppo-oppilaanohjaaja kaksi vuotta määräaikaisessa tehtävässä.					
Oppiminen	**S2-opettaja**	**1.8.2026**	**1**	**0**	**0**
Perustelut:					
Monikulttuuristen lasten määrän kasvu					
Kasvu ja ympäristö					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	Pvm.	Virka	Työsuhde	€/2026
Kehittäminen ja hallinto	**Ilmastokoordinaattori**	**1.1.2026**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Työsuhteen vakinaistaminen. Ei kustannusvaikutusta verrattuna TA2025. Korvaa kunnallistekniikan yleissuunnittelijan tehtävän. Olevan määräaikaisen vakinaistaminen. Hyvä tietämys päästölähteistä ja ilmastotyön keskeisistä keinoista. Kunnan ilmastojohtamisen toimintamallin mukaisen ilmastotyön valmistelun ja seurannan käytännön vastuuhenkilö. Toimii suunnitelmallisesti kunnan ilmasto-ohjelman käytännön valmistelusta ja toimeenpanosta vastaten ja toimenpiteitä eteenpäin vieden, valtuustokausittain. Kokoaikainen työaika, toimenkuvaa laajennettu hulevesivastuisiin, mm. hulevesiyleissuunnittelu.					
Kunnallistekniikan mittauspalvelut	**Kairaaja, nuorempi**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Olevan määräaikaisuuden jatko. Työturvallisuusselvityksessä on todettu, että yksintyöskentely maastossa kairakoneella on selkeä työturvallisuusriski, mikä turvallisuusriski pitää poistaa. Omana työnä tehdyt maaperätutkimukset ovat jopa yli puolet halvempia kuin ulkoa ostetut tutkimukset. Maaperätutkimusten määrä on kasvanut huomattavasti, koska kunta kaavoittaa ja suunnittelee aiempaa paljon enemmän. (v2025 ollut tehtävässä tukityöllistettynä 24.2.-31.12.2025 rekryluvalla)					
Rakennusvalvonta	**Digitoija**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Olevan määräaikaisuuden jatko. Digitoija osallistuu ensisijaisesti rakennusvalvonnan paperisen arkiston digitointiin sekä lupapistekaupan kautta tuleviin aineistohakuihin perustuvaan aineiston digitoimiseen sekä näiden aineistojen viemiseen Lupapisteen sähköiseen pysyväisarkistoon.					
Yhteiset palvelut					
Palvelualue/Palveluyksikkö	Virka/Työsuhde	**Pvm.**	Virka	Työsuhde	€/2026
Henkilöstöpalvelut	**HR-palvelupäällikkö**	**1.1.2026-31.12.2026**	**0**	**1**	**20 400**

Perustelut:					
Määräaikaisen työsuhteen jatkaminen vuodella (4 kk palkkavaikutus suhteessa TA2025:een). Palkkausjärjestelmän ja palkitsemiskäytäntöjen kehittäminen sekä hankintalain uudistamisesta aiheutuvat HR:n järjestelmähankinnat. Sisäisten HR-palveluiden kehittäminen ja ulkoisten palkanmaksupalveluiden yhteyshenkilö.					
Henkilöstöpalvelut	**HR-toimistosihteeri**	**1.2.2026-31.12.2026**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Määräaikaisen työsuhteen jatkaminen 11 kuukaudella. Henkilöstöpalveluiden lisäresurssi, erityisesti palvelussuhdeasioiden valmistelu. Uuden osaamisen hallintajärjestelmän käyttöönotosta aiheutuva lisätyö. Raportointijärjestelmän kehittäminen. Uuden esihenkilökoulutuskokonaisuuden avustavat tehtävät ja organisointi.					
Hyvinvointipalvelut	**Asumisneuvoja**	**1.1.2026-31.12.2027**	**0**	**2**	**0**
Perustelut:					
Olevien (2hlö) määräaikaisuuksien jatko. Nuorten ja aikuisten sekä ikäihmisten asumisneuvontaa. ARA-tuki mahdollisuus, joka anotaan vuosittain. Palvelu on mahdollisesti lakisääteistä vuoden 2028 alusta lähtien.					
Hyvinvointipalvelut	**Osallisuustyöntekijä**	**1.1.2026-31.12.2026**	**0**	**1**	**0**
Perustelut:					
Määräaikaisen työsuhteen jatkaminen vuodella. Ei kustannusvaikutuksia. Toimenkuva sisältää ikääntyneiden kotona asumisen tukemisen, yhteisöllisen toiminnan kehittämisen, osallisuuden vahvistamisen, palveluiden saatavuuden parantamisen ja ikäystävällisen ympäristön luomisen. Lisäksi siihen kuuluu järjestösuunnitelman toimeenpano ja osallisuustapahtumien, kuten dialogien, kuntalaisiltojen ja saavutettavuuskävelyjen, järjestäminen sekä muut osallisuustyön avustavat tehtävät.					
Määräaikaisten virka- ja työsuhteiden vakinaistaminen / määräaikaisten virka- ja työsuhteiden jatkaminen yhteensä			**5**	**16**	**249 326**

7.3 INVESTOINTIEN HANKEKORTIT

7.3.1 Investointien hankekortit

Hankkeen nimi: Riihikallion koulu

Hankkeen kustannus v. 2026**: 4 300 000** eur
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 40 000 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: Pääomavuokra 2 260 000 eur/v
Ylläpitovuokra 750 000 eur/v

Hanketta koskevat tiedot:
Hanke perustuu Tuusulan valtuuston 12.11.2018, § 124 mukaiseen päätökseen Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelmasta sekä 9.12.2019, § 172 päätökseen hyväksyä palveluverkkosuunnitelman päivitys ja edelleen Tuusulan kunnan palveluverkon kehittämiseen vuosina 2019–2026.
Uudet koulu- ja esiopetustilat mitoitetaan 863 oppilaalle (vuosiluokat 1–9, musiikin opetus sekä esiopetus).

Monitoimitilat muodostavat laajennettavan nykyisen tontin länsiosaan rakennettava uudisrakennus yhdessä nykyisen koulurakennuksen säilytettävien osien kanssa.
Nykyinen vuonna 2007 valmistunut yläkoulusiipi (pajatalo) irrotetaan hankkeesta omaksi erilliseksi hankkeeksi ja myös sen tuleva käyttötarkoitus selvitetään erikseen.
Säilytettävä ja perusparannettava, vuonna 1976 valmistunut ja 2017–2018 sisätiloiltaan perusparannettu liikuntasalirakennus, suunnitellaan koulun sekä myös ulkopuolisten tahojen käyttöön soveltuvaksi liikuntapaikaksi.
Kiinteistön piha-alue suunnitellaan viihtyisäksi ja monipuoliseksi välitunti- ja lähiliikunta-alueeksi, jossa liikennejärjestelyt (huolto- ja saattoliikenne sekä pysäköintijärjestelyt) ovat toimivat ja turvalliset.
Koulun pysäköintialueelle on kesällä 2019 rakennettu tilapäinen väistötilarakennus 450 oppilaalle. Väistötilarakennus on tarkoitus poistaa tontilta vuoden 2025 aikana, kun uudisrakennus valmistuu. Kesällä 2023 purkamisen yhteydessä syttynyt tulipalo poltti osan purettavaksi tarkoitetusta rakennusosata ja sammutusvedet kastelivat suuren osan muusta koulusta, mm. ruokalan ja keittiön. Näistä huolimatta koulu pystyttiin käynnistämään ajallaan syksyllä 2023, keittiön ja ruokailutilan ollessa väistötiloihin sijoitettuna. Hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 6.4.2020 § 25. Alueen asemakaava ja asemakaavan muutos on hyväksytty kunnanhallituksessa 24.8.2020 § 300. Toteutussuunnittelu käynnistyi syyskuussa 2020 ja valmistui elokuussa 2022. Hankkeen toteutusmuotona on kokonaisurakka. Rakentaminen on aloitettu keväällä 2023, uudisrakennus valmistuu elokuussa 2025 ja tavoitteena on saada koko hanke valmiiksi vuonna 2026.

Hankkeen nimi: Uimahalli

Hankkeen kustannus v. 2026**: 1 000 000** eur
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 3 900 000 eur
Käyttötalousvaikutus: Uimahalli on peruskorjausiässä, rakenteissa mm. korroosiovaurioita.

Hanketta koskevat tiedot:
Uimahalli, valmistumisvuosi 2004
Uimahallin laajuus on n. 4 800 brm2.

Uimahalliin on valmistumisen jälkeen tehty yksittäisiä, pienehköjä korjaustoimenpiteitä lattia- ja seinäpinnoille sekä vähäisiä tilamuutoksia teknisiin tiloihin. Ilmanvaihto- ja vedenkäsittelylaitteistoa on uusittu osittain. LVI-laitteet ovat pääosin alkuperäisiä. Kiinteistöä ei ole peruskorjattu.
Uimahalli, valmistumisvuosi 2004
Uimahallin laajuus on n. 4 800 brm2.
Uimahalliin on valmistumisen jälkeen tehty yksittäisiä, pienehköjä korjaustoimenpiteitä lattia- ja seinäpinnoille sekä vähäisiä tilamuutoksia teknisiin tiloihin. Ilmanvaihto- ja vedenkäsittelylaitteistoa on uusittu osittain. LVI-laitteet ovat pääosin alkuperäisiä. Kiinteistöä ei ole peruskorjattu.

Uimahalli on mitoitettu alun perin n. 170 000 kävijälle / vuosi, kävijämäärän ollessa vuosittain noin 250 000. Peruskorjauksen yhteydessä kapasiteettia nostetaan 230 000–250 000 kävijään / vuosi.
Uimahallissa tyypillinen ja pitkäaikainen kosteusrasitus kloridipitoisella vedellä on vaurioittanut erityisesti märkätilojen ja allastilojen betonirakenteita. Lattioiden vedeneristyksissä on vuotoja etenkin liikuntasaumojen kohdalla. Kiwa Inspecta Oy:n laatiman kuntotutkimuksen mukaan (2022), betonirakenteiden kosteusrasitusta tulee vähentää laajalla peruskorjauksella betonirakenteiden vaurioiden etenemisen hallitsemiseksi ja hallin teknisen käyttöiän jatkamiseksi.
Peruskorjauksen yhteydessä uusitaan mm. allas-, pesuhuone-, saunatilojen pintarakenteet, korjataan pintalaattojen vauriot ja läpiviennit, parannetaan lattioiden kallistuksia ja uusitaan vedeneristykset. LVI-tekniikan uusimista tehdään tarvittavilta osin.
Korjaustöiden yhteydessä korjataan mm. kahvilan ja lipunmyynnin toimivuutta aputiloineen.
Uimahallin peruskorjauksen yhteydessä tutkitaan varautumien hallin laajentamiseen tai ulkoaltaiden rakentamiseen.
Kuva hankkeesta ja sijaintikartta:

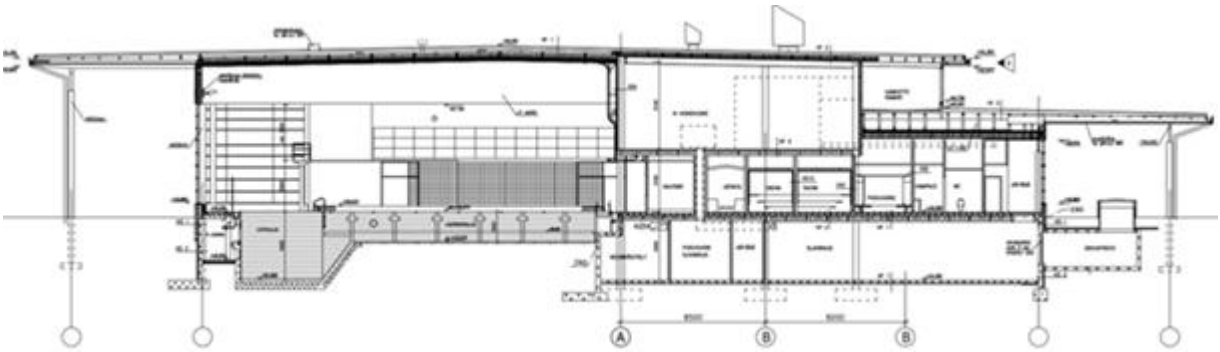

Hankkeen nimi: 10 rakennus

Hankkeen kustannus v.2026: 1 500 000 eur
Hankkeen kokonaiskustannus: kustannusarvio 4 000 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: ei arvioitu

Hanketta koskevat tiedot:
Hankesuunnitelman hyväksyntä: KHall 10.2.2025 § 39, Ehdotussuunnitelmien hyväksyntä KHall 26.5.2025 § 266.

Hankkeen laajuus: kerrosala 745 m2, bruttoala 770 m2 ja tilavuus 3260 m3 (rakennusta ei ole tarkemitattu)
Rakennus on asemakaavalla suojeltu (sr-24) kulttuurihistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokkaana.
Rakennus Kymppi on vanhin säilynyt Tuusulan Hyrylän varuskuntarakennuksista (rakennettu v. 1862). Se sijaitsee lukiomonitoimitalo Monion kanssa samassa pihapiirissä.
Rakennuksen peruskorjauksen tavoitteena on toteuttaa turvalliset, terveelliset ja esteettömät opetustilat vanhaa rakennusta kunnioittaen Tuusulan Opiston ja lukion tarpeisiin sekä Taitokeskus Hyrylälle ja Taito Etelä-Suomen käsityö- ja muotoilukoululle.
Rakennuksen sisäpuoliset 1940-luvun asuinrakennusvaiheen sisäpuoliset muutokset ovat pääosin purettu. Lisäksi kaikki rakennuksen sisäpuoliset rakenne- ja kosteusteknisten kuntotutkimusten mukaiset vaurioituneet rakenteet on purettu tai väliaikaisesti tuettu. Rakennuksen talotekniikka uusitaan kokonaisuudessaan muutostöiden yhteydessä.
Korjaustöiden aloitus on siirretty syksyltä 2025 keväälle 2026, jolloin rakennustyöt eivät edellytä raskaita suojarakenteita ja lämmitystä perustusten ja yläpohjarakenteiden korjaamisessa. Muutostyöt kestävät arviolta vuoden, joten Kymppi on otettavissa käyttöön vuonna 2027.

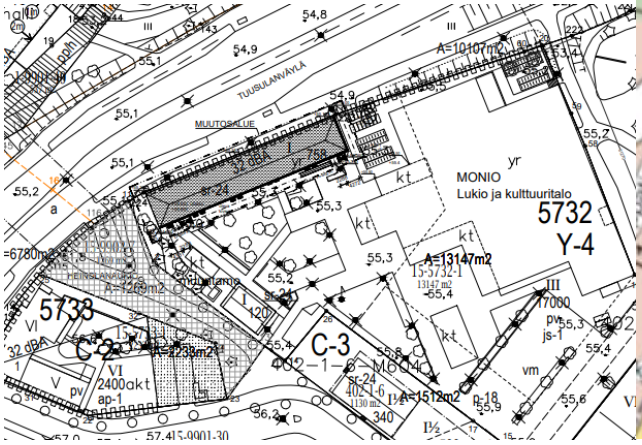

Hankkeen nimi: Taidekasarmi ja Aunela

Hankkeen kustannus v. 2026: Taidekasarmi **1 300 000** eur, Aunela 750 000 eur
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: Taidekasarmi 2 250 000 eur, Aunela 1 000 000 eur
Käyttötalousvaikutus: ei arvioitu, kohde vuokrataan.

Hanketta koskevat tiedot:
Yrityskumppanin valinta punatiilikasarmeihin, Taidekasarmi ja tallirakennus (nro 27) TUUDno-2024–1742
Taidekasarmi, Talo- ja rakennustekninen hankesuunnitelman hyväksyntä (päivitetty 2025) Khall 24.3.2025 § 104

Taidekasarmin muutos ravintolaksi perustuu Tuusulan kunnan vuoden 2024 vuositavoitteisiin kehittää Hyrylän keskustan palvelukokonaisuutta. Aunelan talo- ja rakennetekninen hankesuunnitelma on päivitetty ilman uutta käyttötarkoitusta. Markkinavuoropuhelussa rakennus ei herättänyt kiinnostusta.

Taidekasarmi:
Hankkeen laajuus: bruttoala 660 m2, huoneistoala n. 477 m2 ja tilavuus n. 2900 m3 (ei tarkemitattu)

Rakennettu v. 1915. Rakennus on asemakaavalla suojeltu kulttuurihistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokkaana.

Taidekasarmin kunnostuksesta vuonna 2022 laadittu hankesuunnitelma on päivitetty mahdollistamaan kilpailutuksen mukaisen palvelukonseptin. Suunnittelun lähtötietoja on lisäksi vuoden 2022 jälkeen tarkennettu mm. rakenneavauksin ja asbestipurkujen avulla.

Taidekasarmin muutostöiden rakennussuunnittelu ja rakentamisen arvioitu kesto 20–22 kk.

Kuva hankealueesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen:

Hankkeen nimi: Sote-keskus

Hankkeen kustannus v. 2026: **2 800 000** eur
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 12 900 000 eur
Käyttötalousvaikutus: 150 000 eur (sis. autopaikat)

Hanketta koskevat tiedot:
Hankkeessa toteutetaan vuosina 2026–2028 tilat

- Keusoten Avopalveluille, Perhekeskukselle, Kuntoutukselle, Tukipalveluille, HUS Diagnostiikkakeskuksen HUSLAB:lle sekä HUS Kuvantamiselle, sekä edeltäviä tukeville poliklinikkatoiminnoille, tukipalveluille, opetukselle, tutkimukselle ja hallinnolle.
- Samaan kokonaisuuteen toteutetaan Tuusulan yhteisötilat, yksityisen palveluntuottajan liiketilat sekä koko korttelia palveleva pysäköintilaitos.

Laajuustiedot ja investoinnin kustannusarvioita

	brm²	**autopaikat**	**Kustannusarvio** (alv 0 %)
Keusoten ja HUS:n tilat	10 114		35,8 M€
Keusoten pysäköinti		282	6,2 M€
Tuusulan tilat (sis. liiketila)	1 184		10,9 M€
Tuusulan ja HUS:n pysäköinti		280	6,1 M€
Loppukorttelin maarakennus	(8500)		tulossa (maankäytölle)
Yhteensä	11 282	562	59 M€

Rakennuttamisinvestoinnin kustannusarvion jakautuminen tuleville vuosille

Vuosi	**2026**	**2027**	**2028**	**Yhteensä**
Keusote	8,4 M€	21,0 M€	12,6 M€	**42,0 M€**
Tuusula	2,8 M€	6,1 M€	4,0 M€	**12,9 M€**

Sijainti:

Hankkeen nimi: Hyrylän palvelukeskus

Hankkeen kustannus v. 2026: **2 250 000** eur + vesihuolto
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 4 190 000 eur
Käyttötalousvaikutus: ei olennaista vaikutusta kunnossapitoon.

Hanketta koskevat tiedot:
Tehdään uuden palvelukeskuksen vaatimat liikennejärjestelyt ja johtosiirrot Autoasemankadulla, Hyrylän-tiellä, Koskenmäentiellä, Koskenmäenpolulla, Tykkimiehentiellä ja Lotanpolulla. Tehtävät toimenpiteet linkit-tyvät palvelukeskuksen rakentamisaikatauluun ja kohde valmistuu useassa eri vaiheessa. Arvoitu valmistu-misajankohta on 2026.

Kuva hankealueesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen:

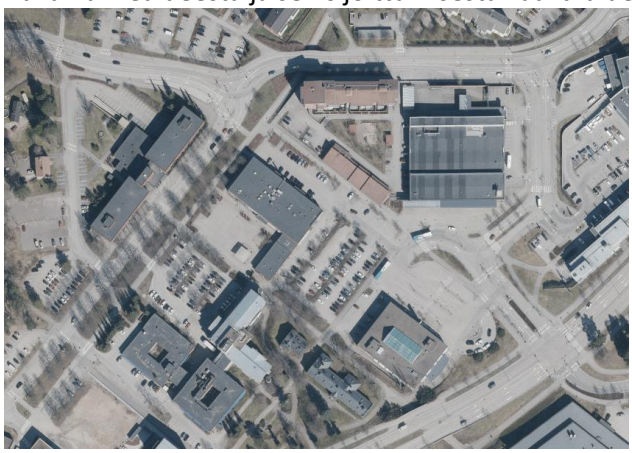

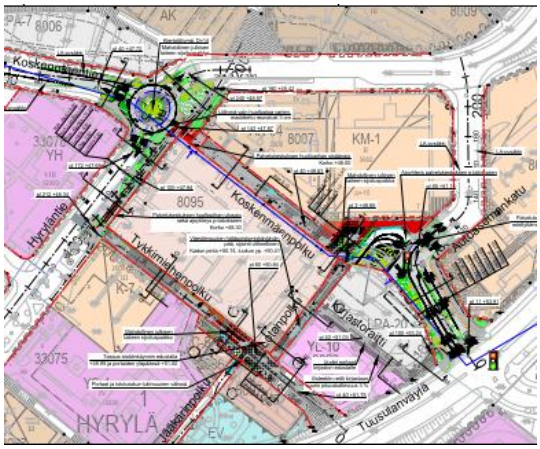

Hankkeen nimi: Jokipuisto

Hankkeen kustannus v. 2026: **400 000** eur + vesihuolto
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 970 000 eur
Käyttötalousvaikutus: ei olennaista vaikutusta kunnossapitoon.
Käyttötalousvaikutus: katujen kunnossapito 3000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis; katu- ja puistovihreän kunnossapito 1000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:
Jokipuiston puistosuunnitelman laadinta pohjautuu MARK-kilpailun (maisema-arkkitehtikilpailu) voittotyö-hön. Puistosuunnitelman alustava valmistumisajankohta on marraskuu 2025. Tämän jälkeen alueesta laaditaan

vielä rakennussuunnitelma, jonka jälkeen aloitetaan varsinainen toteutusvaihe.
Nyt rakennettavalla alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankkeesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen (kuva MARK-kilpailutyöstä):

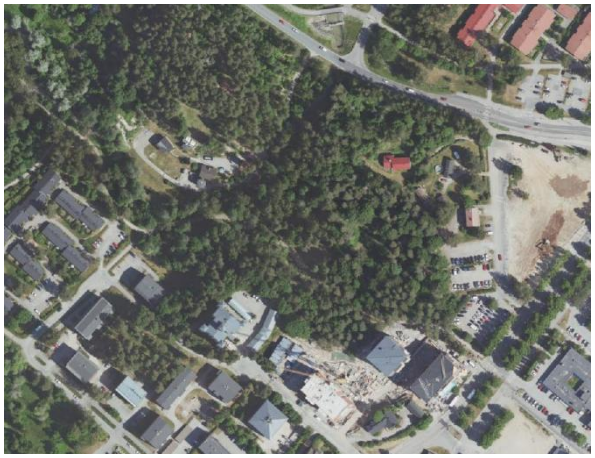

Hankkeen nimi: Lahelan koulu- päiväkoti- ja nuorisotila

Hankkeen kustannus v.2026: **6 050 000** eur + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 13 350 000 eur + vesihuolto
Käyttötalousvaikutus: katujen kunnossapito 3000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis; katu- ja puistovihreän kunnossapito 1000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:
Rakennetaan Lahelaan suunniteltavan uuden koulun vaatima infra sekä uusi kevyen liikenteen yhteys Tuusulanjoen ylitse. Kohde valmistuu 2027, jonka jälkeen alkaa koulun rakentaminen. Kohde on aloituskohde Lahelanpelto III -nimiselle uudelle asuinalueelle, jonka valmistuu useassa eri vaiheessa eri kaavakokonaisuuksina vuoteen 2038 mennessä. Nyt rakennettavalla alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankkeesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen:

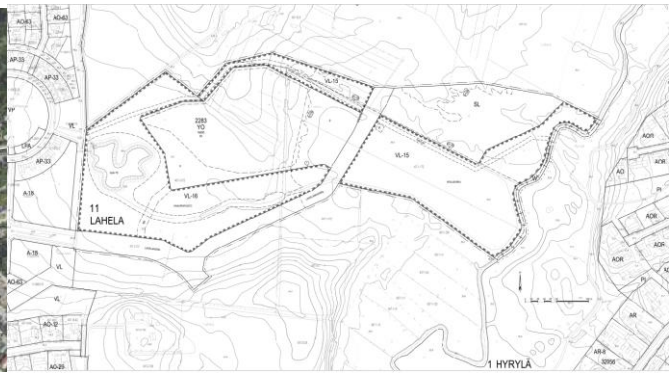

Hankkeen nimi: Koululammen puisto

Hankkeen kustannus v. 2026: **400 000 eur** + vesihuolto
Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio: 500 000 eur
Käyttötalousvaikutus: katujen kunnossapito 3000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis; katu- ja puistovihreän kunnossapito 1000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:

Jokelan koulukeskuksen vieressä sijaitseva, Koululampea ympäröivä puistoalue saneerataan. Puistoalueen rakenteita ja kasvillisuutta uusitaan sekä kuivatusta ja valaistusta parannetaan. Tavoitteena on parantaa alueen luonto- ja virkistysarvoja. Lokakuussa 2025 valmistuva puistosuunnitelma perustuu vuonna 2020 laadittuun yleissuunnitelmaan. Arvioitu rakentamisaikataulu on vuosi 2026. Nyt rakennettavalla alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankkeesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen:

Hankkeen nimi: Mattila II

Hankkeen kustannus v.2026: **1 800 000 eur** + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 9 240 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: katujen kunnossapito 30 000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis;
Katuvihreän kunnossapito 2000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot: Nykyisen Mattilan alueen eteläpuolelle suunnitellaan asuinalueen laajennusta. Tavoitteena on lisätä pientalotonttitarjontaa Hyrylässä. Ensimmäisessä vaiheessa aloitetaan alueen eteläisen asuinalueen rakentaminen, jonka jälkeen rakennetaan keski- ja pohjoisosat. Kohteen arvioitu valmistuminen on vuoden 2027 lopussa. Alueella ei ole vielä lainvoimaista asemakaavaa.

Kuva hankkeesta ja sijoittumisesta kaava-alueeseen:

Hankkeen nimi: Peltokaari: Blennerintie

Hankkeen kustannus v.2026: **2 070 000 eur** + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 8 870 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: katujen kunnossapito 30 000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis; Katuvihreän kunnossapito 2000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:
Peltokaaren alueelta rakennetaan katuyhteys Nukarintien kautta Jokelantielle. Katuyhteys sisältää paljon erikoisrakenteita (rata-alueen alitus, Palojoen ylitys sekä Jokelantien alitus). Tavoitteena on parantaa Peltokaaren alueen saavutettavuutta Jokelan keskustan ja juna-aseman suuntaan. Kohde toteutetaan yhteistyössä Väyläviraston kanssa, liittyen Pasila-Riihimäki ratahankkeeseen. Hanke on osa laajempaa Peltokaaren kaava-alueen kunnallistekniikan rakentamishanketta. Kohteen arvioitu valmistuminen on vuoden 2027 lopussa. Alueella on lainvoimainen asemakaavaa.

Kuva hankkeesta ja sijoittumisesta kaava-alueeseen:

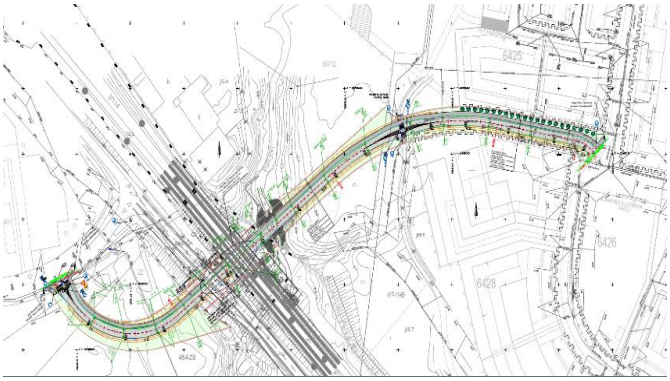

Hankkeen nimi: Rykmentinpuiston tp-alueen itäpuolen ja Rykmentinportti I liittymä Itäväylälle (RS)

Hankkeen kustannus v.2026: **1 780 000 eur** + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 6 150 000 eur + vesihuolto
Käyttötalousvaikutus: katujen kunnossapito 3000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis; katu- ja puistovihreän kunnossapito 1000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:
Rakennetaan Rykmentinpuiston yritysalueen sekä Rykmentinportin kaava-alueiden vaatima liittymä Itäväylälle. Hankkeesta on aiemmin laadittu tiesuunnitelma, nyt aloitetaan tien rakennussuunnitelman laadinta. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen syksyllä 2026.

Nyt rakennettavalla alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankkeesta ja sen sijoittumisesta kaava-alueeseen:

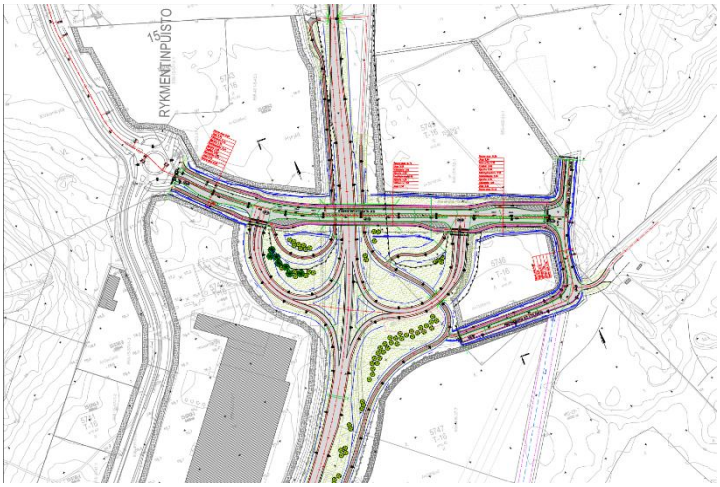

Hankkeen nimi: Sammonmäki

Hankkeen kustannus v.2026: **600 000** eur + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 14 100 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: katujen kunnossapito 30 000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis;
Katuvihreän kunnossapito 2000 eur/v, kun hanke kokonaan valmis.

Hanketta koskevat tiedot:
Toteutetaan Sammonmäki IV kaava-alueen kunnallistekniikkaa. Rakentaminen aloitetaan alueen itäpuolelta, Sammonmäentien ja Pajavarasantien rakentamisella. Rakentaminen alkaa loppuvuodesta 2026.
Alueella on lainvoimainen asemakaavaa.

Kuva hankkeesta ja sijoittumisesta kaava-alueeseen:

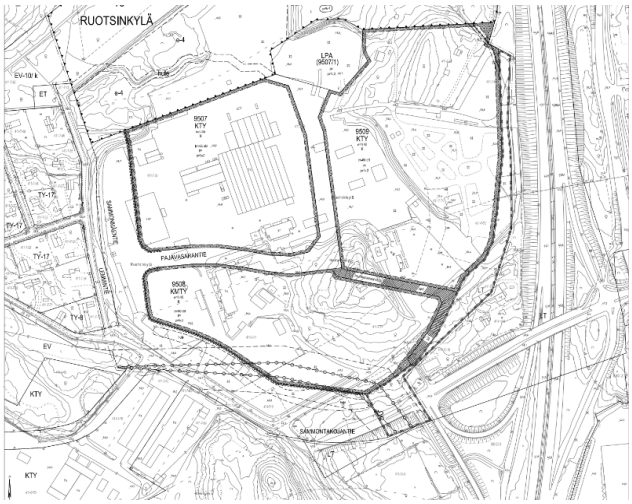

Hankkeen nimi: Urheilukeskuksen lähiliikuntapaikka

Hankkeen kustannus v.2026: **1 000 000** eur + vesihuolto
Hankkeen kokonaiskustannusarvio: 1 000 000 eur
Käyttötalousvaikutus/v: alue jää monitoimihallin kunnossapitoon;

Hanketta koskevat tiedot:
Rakennetaan Hyrylän urheilukeskukseen monitoimihallin ja pysäköintialueen väliin lähiliikuntapaikka. Lähiliikuntapaikka sijoittuu monitoimihallin kiinteistölle.
Kohteen arvioidaan valmistuvan vuoden 2026 aikana. Rakennuskohteet ovat osa urheilukeskusalueen kehittämishanketta. Alueella on lainvoimainen asemakaava.

Kuva hankkeesta ja sijoittumisesta kaava-alueeseen:

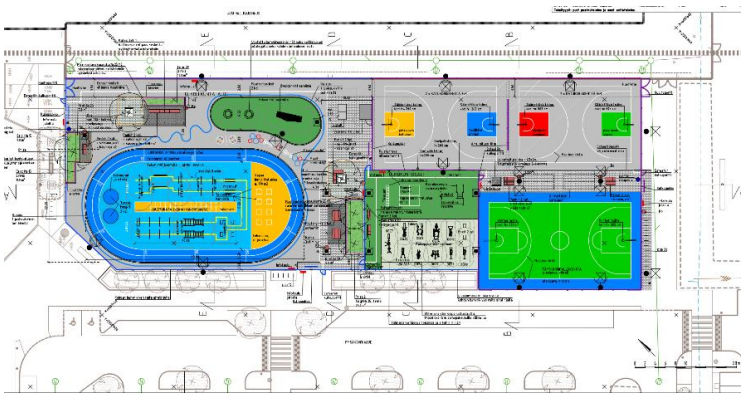

7.4. HANKINTASUUNNITELMA 2026

Toimialue/ palvelualue	Hankinnan kohde	Arvioitu arvo alv 0 %	Hankinnan vastuuhenkilö	Hankinnan aikataulu
		Kertahankinnan kaikki kustannukset tai sopimuksen kokonaisarvo	Hankinnan valmistelusta vastaavan nimi	Joko aika, jolloin pitää olla toimitettuna, tai sopimuskauden alku. Täsmennä alle.
Kirjastopalvelut	Kausijulkaisujen välityspalvelut	372 000	Katri Rahkola	Hansel yhteishankintasopimus
Kirjastopalvelut	Kirjat ja niihin liittyvät AV-materiaalit hankintaportaalitilauksina	800 000	Katri Rahkola	Sarastian yhteishankintasopimus 17.10.2026
Kunnan yhteinen	Paino- ja kopiointi- ja tulostuspalvelut	400 000	Hankintapalvelut	Sarastian yhteishankintasopimus
Kunnan yhteinen	Käännös- ja tulkkauspalvelut	280 000	Hankintapalvelut	Sarastian yhteishankintasopimus
Kunnan yhteinen	Maksukorteilla maksettavat päivittäistavarat	408 000	Hankintapalvelut	Sarastian yhteishankintasopimus
Tilapalvelut	Leikkikenttävälineet, puistokalusteet sekä vuositarkastukset	620 000	Kai Lange	Sarastian yhteishankintasopimus 20.6.2026
Tilapalvelut	Lämmitys- ja moottoripolttonesteet säiliötoimituksina	1 080 000	Kai Lange	Sarastian yhteishankintasopimus 1.11.2026
Tilapalvelut	Hyökkälän ja Kellokosken koulun puhtauspalvelut	775 000	Heidi-Elina Mantere	1.6.2026
Tilapalvelut	Puhtaus- ja ruokapalvelut ja vaatehuolto	1 500 000	Heidi-Elina Mantere	1.7.206
Tilapalvelut	Puhtaanapidon tarvikkeet	650 000	Heidi-Elina Mantere	Sarastian yhteishankintasopimus
Tilapalvelut	Siivouskoneet ja tekstiilienkäsittelylaitteet	120 000	Heidi-Elina Mantere	Sarastian yhteishankintasopimus
Tilapalvelut	Tuusulan Lukion ja kulttuuritalo Monion puhtauspalvelut	800 000	Heidi-Elina Mantere	1.7.2026
Kunnan johto	Sisäisen tarkastuksen palvelut	142 000	Hankintapalvelut	Hansel DPS 1.1.2027
Kunnan johto	Tilintarkastuksen palvelut	156 000	Hankintapalvelut	Hansel DPS 1.1.2027
Sivistys	Tilaus- ja väliaikatarjoilu Moniossa		Kirsi Hanski	1.9.2026
Sivistys	Teknisen työn koneet, laitteet ja välineet opetuskäyttöön sekä huoltopalvelu	240 000	Opetuspäällikkö	Sarastian yhteishankintasopimus 1.12.2026
Sivistys	Kylmäkuljetusvaunut	30 000	Kirsi Hanski	1.9.2026
Sivistys	Hyökkälän kokoelmatilojen säilytysratkaisut	80 000	Ulla Kinnunen	1.8.2026
Sivistys	Kerhotoiminta	100 000	Opetuspäällikkö	kevät 2026
Vapaa-aika	Kiinteistötraktori	70 000	Risto Kanerva	1.1.2026
Vapaa-aika	Jokelan traktorimönkijä	25 000	Risto Kanerva	Alkuvuosi 2026
Vapaa-aika	Kellokosken kuntoportaat	100 000	Risto Kanerva	Alkuvuosi 2026
K-U ympäristökeskus	Tuusulanjärven nuottaukset	130 000	Leena Sjöblom	1.1.2027

Toimialue/ palvelualue	Hankinnan kohde	Arvioitu arvo alv 0 %	Hankinnan vastuuhenkilö	Hankinnan aikataulu
		Kertahankinnan kaikki kustannukset tai sopimuksen kokonaisarvo	Hankinnan valmistelusta vastaavan nimi	Joko aika, jolloin pitää olla toimitettuna, tai sopimuskauden alku. Täsmennä alle.
Kaavoitus	Kaavasuunnitelun konsulttipalvelut, puitesopimus 4v	1 150 000 (4v)	Anne Olkkola	1.12.2026
Sivistys	Kirjastoauton viilennys	15 000	Ulla Kinnunen	1.6.2026
Paikkatieto	Kokonaisjärjestelmäuudistus	300 000	Markus Hakalin	Yhteishankinta useamman kunnan kanssa
Tilapalvelut	Hyökkälän koulun osapurku	250 000	Kai Lange	kevät 2026
Yhdyskuntatekniikka	Lahelan koulu-pväkotialueen kunnallistekniikka (kadut ym.), rakentaminen	10-20 milj	Petri Juhola	Alkuvuosi 2026
Yhdyskuntatekniikka	Mattila II kunnallistekniikka, rakentaminen	7 700 000 (3 v. kokonaisuus)	Petri Juhola	1.12.2026
Yhdyskuntatekniikka	Tiehöylä	40 000	Jari Huttunen	
Yhdyskuntatekniikka	Omenalahden kevyen liikenteen sillan saneeraus urakka	400 000	Jari Huttunen	Kesäkuun alku
Yhdyskuntatekniikka	Ulkotilojen kalusteet, aidat, portit ja roska-astiat	250 000	Mia Järvinen	Kesäkuun alku
Maankäyttö	Katukuvausaineisto	25 000	Olli-Pekka Mikkonen	
Liikenne	Pysäköintijärjestelmä	150 000	Jukka-Matti Laakso	kevät 2026
Maankäyttö	Pohjakartta-aineisto	50 000	Olli-Pekka Mikkonen	
Maankäyttö	Rakennetun ympäristön kokonaisjärjestelmä	300 000	Petri Juhola	1.12.2026
Maankäyttö	Kiinteistöarvioinnit vyöhykehinnoitteluun	25 000	Olli-Pekka Mikkonen ja Päivi Hämäläinen	1.6.2026
ICT &	Särmän AV- ja ICT-hankinnat	500 000	ICT palvelut	kevät 2026

7.5 KÄYTTÖTALOUSOSAN TAULUKOIDEN LUKUOHJE

TP 2024: Edellisen vuoden tilinpäätös
TA 2025: Edellisen vuoden talousarvio
MTA 2025: Valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon
TA 2026: Vuoden 2023 talousarvio
TS 2027-2030: Taloussuunnitelmavuodet 2027–2030

- Luvut esitetään tuhansina euroina
- Toimintatulot ja toimintatuotot sisältävät sisäiset erät
- Tuotot esitetään plusmerkkisinä ja kulut miinusmerkkisinä

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palvelujen ostot								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Avustukset								
Muut toimintakulut								
TOIMINTAKATE								